Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

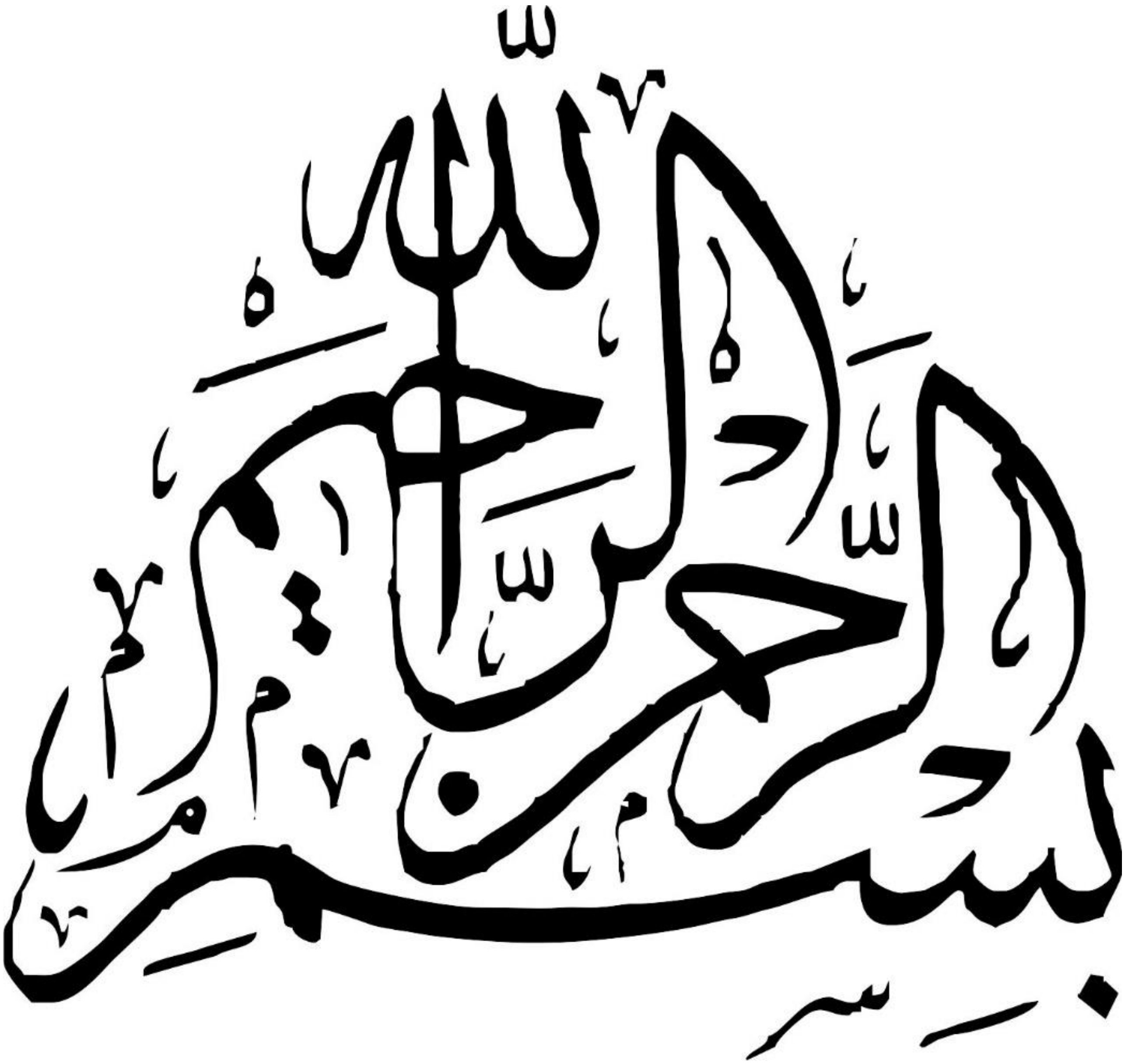

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پیژندنه:

|||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||

د کــتـــاب نـــــوم: افغان جنگي جنايتونه (لاسوندونه)

راټولونکی: رحمت اريا

ژبـــــــــــــــــاړن: رحمت اريا

خــــپـــــرنـــــدوی: بېنوا انټرنیت پاڼه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاريخي اسناد او لوی جنايتکاران

د ژباړونکي سريزه

په وروستيو وختونو کې د پخواني شوروي اتحاد د کمونېست ګوند د مرکزي کمېټې او دهغه د سياسي او پوځي لوړپوړو چارواکو له يادداښت لېکونو څخه د پټو لاسوندنو له مخې پرونی لېرې شوی چې په افغانستان کې د شوروي اتحاد د لس کلنې ويرلړلې او نېغې ښکېلوالي پټې کېسې راڅرګندوي. ګڼ شمير کتونکي پر يوه غږ دي چې د شوروي اتحاد وروستـنی جګړې په خپله په شوروي کې يو کورنی پرغزلړلی (خشن) خوځښت رامنځ ته کړ او پايله يې د دغه هيواد په درې ورې کېدلو واوښتله. هغه لاسوندي چې دلته وړاندې کيږي په افغانستان کې د شوروي اتحاد د جګړې د پېښلپک ، د افغان د دولت د مرستې پرغوښتنو ، د سرتېرو د لېږلو په تړاو د شوروي لومړنی غبرګون ، په مرکزي کمېټې کې د دغې پاليسۍ د غندنې پر سر د يوې کوشنۍ ډلې بيرته راتاوېدنه او پرافغانستان د شوروي د يرغل پراړېنو شېبورڼا اچوي ؛ همداشان دلته داسې لاسوندي وړاندې کيږي چې شوروي په لومړيو شېبو کې په پام کې درلودل د افغان مقاومت پروړاندې په افغان پوځ کې لومړی يوازې يو جګړه ييز ځواک په پټه ورګډ او بيا يې لمنهورپراخه کړي ؛ دلته به د شوروي پر پاليسۍ ، د افغانستان د خلق ډيموکراټيک ګوند د رژيم لومړنۍ نېوکې ، او نورهغه لاسوندي را وسپړو چې شوروي خپل ځواک په څه ډول له افغانستانه بيرته په تېښته وايسته. د دغو ټولو لاسوندو پر يو ځاې کولو ، کولای شوپه افغانستان کې د شوروي د جګړې له تجربې څخه ډير شيان ترلاسه کړو .

افغانستان ته د شوروي د سرتيرو د لېږد پرېکړه د افغانستان د خلق ډيموکراټېک ګوند د سرمشرېزې ډلې او د سر وزير حفيظ الله امين او د وخت د کودتا پر مټ تش پر نامه ولسمشر نور محمد تره کي دغوښتنو له څو ځوځله ټينګار اود روسانو له اوږدو سنجونو وروسته ونېول شوه. د ۱۹۷۹ کال د اوړي په اوږدو کې د مرکزي کمېټې لاسوندې څرګندوي چې د شوروي اتحاد مشران د سرتيرو لېږدولو ته زړه نه ښه کاوه او په بدل کې يې د هېواد پلورو خلقيانو او پرچميانو غوښتنو ته په ځواب کې د سرتيرو پرځاې د پوځي توکو لېږد ته لېواله ول. خو کله چې امين د سپتامبر په مېاشت کې له ماسکو څخه د تره کي له راستنېدلو وروسته نوموړی د واک له ګدۍ لېرې او پر بالښت سا ور وايستله نو د امين لېونتوب ته د شوروي د مشرتابه غوړونه بوږ شول او ويې انګېرل چې ګنې سبا ورځ به له امين څخه يو بل سادات جوړ او امرېکې ته به مخه کړي. پرافغانستان باندې د يرغل په تړاو د شوروي د پوځ په منځ کې دننه له پياوړي يوموټي هراړخېز غبرګون او مخالفت سره سره د شوروي د مرکزي کمېټې په منځ کې د يوې کوشنۍ ډلې غړو پرېکړه وکړه او خپله پرېکړه يې د يوه رابري مـُهـُر په توګه پر نورو غړو په وچ زور ور ومنله. د ځمکني پوځ د پلي کولو په اړه د شوروي سوسياليستي جمهورتيونو د اتحاد د ګډ پوځ ستر درستيزمار شال اوګراکوف او د هغه مرستيال ستر جنرال اخريموف په ټينګه خپل غبرګونونه څرګند کړل او په بدل کې يې د شوروي د موخو د ترلاسه کولو لپاره د څولنډ مهالو کوشنيو پوځي ډلګيود پلي کولو وړاندېز وکړ .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوروي له افغانستانه د لړ شمير اوڅارنو يامالوماتو پربنسټ د سرتېرو د لېږلو پرېکړه تر سره کړه. په پـېـښو کې د شوروي د را ښکېلو جنګياليو پروينا چې کې جي بي يوازې د پوځي څارکښو (جي آر يو) پر سرچينو ډاډ درلود او بس. او داپه ځنګېزه توګه د کې جي بي د مشر يو .ڤي. اندروپوف د اغېزو د غبرګون د راپارونې څرګندويي کوي چې نوموړي د ګوند سکرترجنرال بريژنيف ته چې د ۱۹۷۹ کال په اوږدو کې په مرګوني ناروغۍ اخته وو ، د مالوماتو د لېږد د څارنې پازوالي په غاړه درلودله. له افغانستانه د کې جي بي ترلاسه شوي ګزارشونه د داسې پياوړو ډنډورو بيړني انځورونه را انځوروي چې ګنې امين له سي ای اې سره لاس درلود اوله بله اړخه کې جي بي په سېمې کې د امريکې د ورانکارو کړنو پر چټکتيا هم ټېنګار کاوه. (ولسمشر کارتر لا وختي د ۱۹۷۹ کال د جولای په مباشت کې يو لارښود لاسليک کړی وو او د امين او تره کي د رژيم مخالفينو ته يې د مرستې د غځولو لارښوونه کړې وه.)

د افغانستان ځمک انځور يا نقشه د شوروي اتحاد په ماغزو کې نه شوه ځاېدلای او نه دغه هېواد د شوروي د مشرانو په ايدیالوجېکي جوړښت کې ځای پرځای کېدلای شوای. په افغانستان کې د شوروي د پېښې راښوييدنه د شوروي د مشرتابه د کورنيو ټولنيزو مفکورو له بنسټه راپاڅېدلې وې چې له مارکسيستي � لېننيستي دکتورينو څخه خړوبېدلې او په خواښېنې چې دغه خړوبوالي د شوروي د مشرتابه سترګې ور ړندې او نه يې شوای کولای د يوې توکميزې ټولنې ريښتونی جوړښت په رڼو سترګو وويني. هغوی ګروهن ول چې په نړۍ کې به داسې يو هيواد نه وي چې په هغه کې د سوسياليزم د زړيو د کرلو لپاره ځای نه وي ، د بېلګې په توګه د ګوند ايدیالوجيست ميخاييل سولوسوف او باريس پونوماريوف افغانستان ته د دويمې منګوليا په سترګو کتل. د پېښو او حقايقـو دغسې انګيرنې او په انګېرنو کې د ډوبوالي ککړيو، پرافغاني ټولنې پرَدیو ناپيژاندل شويو ټولنيزو- اقتصادي نوښتونو په خپله زبرځواکوالې منلو ته لاره را پرانېستله ، د بېلګې په توګه د زبرځواکې ځمک- ويشنې نوښتونه او ريفورمونه .

شوروي پرېکړه کوونکو په افغاني ټولنه کې د اسلام پياوړې اغيزې په پام کې نه وې نېولې. د شوروي په دولت او پوهنتونونو کې يوازې څوتنه ول چې په اسلام کې يې کارپوهيزه پوهه درلودله. د مشرتابه لوړو کړېو ته د افغانستان په وګړو کې د هغوی د ګروهنې او ګروهنيزې تګلارې په اړه لړ مالومات ورکول کېدل. سياسي او پوځي مشران به هغه وخت هک پک شول کله چې افغانانو دوی ته د پانګوالۍ ضد او پرمختلونکي ځواک پرځای ، د بهرنيو يرغلګرو او " کافرانو" په سترګه کتل. له افغانستانه تر لاسه شوي ګزارشونه د شوروي د پوځ او د سياسي کاپوهانو د يوې برخې په منځ کې "پراسلام د خبرتيا" د کار پر ودې څرګندونه کوي .

د افغانستان د خلق ډيموکراټيک ګوند هيڅلکه يو يوموټی ګوند نه وو ، دغه ګوند د ټبرنيو او توکميزو کرښو د بېلوالي په لېکو کې ښوييدلی يو ګوند وو. سره له دې چې د خلق د ډيموکراټيک ګوند په هرې ګوندي او دولتي کړۍ کې د شوروي د سلاکارانو يوه ستره او ښکروره شمېره لېدل کېدله خو د "خلق" او "پرچم" د ډلو کورنيو شخړو او ستونزو د ماسکو لپاره د اکر او حالاتو په څارلو او ننګونو کې ډيرې ستونزې را وپارولې. په افغاني ټولنې کې د توکميز کړکېچ سپک شمېرلو او د هغه په هيڅ نه بلل د ملي يووالي او پخلاينې د پاليسۍ د پاتې راتګ او ناکامۍ له

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاملونو څخه یو لامل ګڼل کېږي. دغه ګوند خپل ناولی او خونړی واک پر کودتا پيل کړ او بېرته پرکودتا را وپرځېد چې هغه هم د ګوند له پلوه یو کورنۍ کودتا وه او ددغه ګوند کرغېړنه واکمني پای ته ورسېدله .

په افغانستان کې جګړې د شوروي اتحاد پرکورنېو سياسي تګلارو پياوړې اغېزه وشېندله. د دغې جګړې يوه پياوړې اغيزه د کمونيست ګوند د واک د ګدۍ په ناقانوني کولو را وڅرخيدله . د شوروي په ملکي ټولنه کې د شوروي د پوځ ښکېل سرتيري د يوه هيواد په کورنيو چارو کې د لاسوهونکو په توګه ګوښي او ورټل شول. پوځ د يوه نيواک ګر ځواک په توګه و پيژاندل شو او خپله روحيه يې له لاسه ورکړه. د بشري حقونو نامتو پـلـوي او د دولت مخالف اکاډېميسين آندري سخاروف په افغانستان کې د شوروي د پوځ ړنده ترهګري په برالا وغندله. په منځنۍ اسيا کې په افغانستان کې د شوروي د پوځ د ښکېلوالې اسلامي ضد انځور د اسلامي بنسټپالنې لپاره د چټکې ودې لاره پرانېستله او ان دا چې په چيچنيا کې يې د خپلواکۍ غوښتنې غورځنګ را وپاراوه او دغو دواړو لاملونو نن د روسيې لپاره ستره ټېکاويزه ستونزه رامنځ ته کړې ده .

شورويان په لنډ وخت کې و پوهېدل چې دوی د افغانستان د مأموريت لپاره بشپړه تابيا او پراخه تګلاره په پام کې نه وه نيولې. د مأموريت لومړنۍ موخه د ښارونو او پوځي مرکزونو ساتنه وه � او دا مأموريت ورو ورو له ساتنې په جګړې واوښت او د مأموريت خپټه د وخت په تېرېدلو لا نوره و پرسېدله. د شوروي د پوځ ګڼ شمير سرتيري د زيرمې يا احتياط د دورې سرتيري ول او ټول يې افغانستان ته را ولېږل شول او دا په خپله دې ته نغوته کوي چې شوروي پوځ د ياغيانو پر وړاندې په ټول ځواک او توان په کار اچول شوی وو ځکه چې د پراخ پوځي دسپلين د نشتوالې او نه ډاډ له امله پرافغاني پوځ زړه نه ترل کېده .

شوروي پوځ په هېڅ ډول د ګوريلايي جګړو روزنه نه درلودله. د سرتيرو رسمي دنده دا وه چې ملکي کسان د دولتي ضد کسانو له تيريو څخه وژغوري، په ريښتوني اړخ کې که څه هم شوروي سرتيرو ته ويل شوي ول چې د دوی دنده د ملکي وګړو ساتنه ده خو هغوی به هره ورځ له ملکي وګړو سره په جګړو کې را ښکېل شول او پايله به يې پرته له توپيره د ملکي وګړو په ټوليزې وژنې را وا واښتله. د ګوريلايي جنګياليو د جوړښت د نيولو کړاونه (عمليات) به تل ناکامه ول او په څو څو ځله به په وَرته سېمه کې تکرار شول ځکه چې مجاهدين او غازيان به غرونو ته په شا شول او کله به چې شوروي ځواکونه خپلو لښکرکوټونو ته را ستانه شول نو مجاهدين به بيرته خپلو کلېو ته راغلل. د افغانستان له ځکمني جوړښت سره د شوروي پوځي توکو، وسلو، شوبلو ، زغروالو ګاډو او نورو له اره سمون نه خوړ او په آسانۍ تر برېد لاندې راتلل .

همداشان شوروي لښکر د خپلو موخو په څرنګوالي کې په دوه وو کې پاتې ول او د موخو له ناڅرګندوالي ډېر وکړېدل. د هغوی لومړنۍ موخه د افغانستان د خلق ډيموکراتېک ګوند ساتنه وه ، خو کله چې لښکرې پرکابل ورننوتلې هغوی ته وويل شول چې د امين او د هغه د رژيم ټغر ورټول کړي. تر هغه وروسته د مأموريت مخه بلې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوا ته واوښتله اولاسوندي څرګندوي چې د شوروي د مشرتابه سرمشریزې ډلې دا نه منل چې ګنې شوروي لښکرې دې د خلق ډیموکراټیک ګوند لپاره په راپارول شوې کورنۍ جګړه کې ښکیل شي. شوروي هغه انګیرنې او خوبونه چې د شوروي د تش پرنامه لږو (محدودو) ځواکونو د نړیوالې "انترناسیونال" دندې د ترسره کولوتر نامه لاندې لېدل یوازې ایډیالوجیکي بڼه درلودله او تر همدغه نامه لاندې شوروي لښکرو ته ویل کېدل چې هغوی به په افغانستان کې له سوسیالیستي انقلاب څخه ساتنه کوي خو د ډیر لږ وخت په تیرېدا د جګړې په ډګر کې د را ګیر پاتې کېدلو سکالو له دغه خوب څخه ځادر لیرې کړ .

د جګړې په هماغو لومړیو شپېو کې د شوروي د پوځ د مشرتابه سرمشریزو ډلو ته څرک ولګېده چې د افغانستان د شخړې لپاره هېڅ راز پوځي حل شتون نه لري. د ۱۹۸۰ کال په هماغو لومړیو کې د پوځ د بېرته را ایستلو سکالو په پام کې ونېول شوه او د سیاسي حل د لارو چارو پر لټولو ټېنګار کېده خو په دغه ټراو هېڅ راز پوخ ګام پورته نه شو او پرته له دې چې د یوې رڼې او څرګندې موخې څرنګوالی روښانه شي د شوروي پر لږو او محدودو لښکرو شخوند وهل کېده او په افغانستان کې یې جګړه په ټول ځواک او وس پرمخ بېوله او هره ورځ یې افغانان په سرو وینو کې لمبول، زندانه ډک او تشېدل او پلېګونونه د غازیان او د خپلواکۍ د پتنګانو په سرو وینو سره کېدل. دغه ټولوژنه پرته له توکمېزه توپیره د هېواد په هر ګوټ کې پلې شوه خو تر ټولو ډیره ستره خونړۍ ورانې یې په پښتون مېشتو سېمو کې تر سره کړه. یوه نا منل شوې انګېرنه وایي چې یوازې په دغو سېمو کې روسانو دومره وسله و کاروله چې په دویمې نړېوالې جګړې کې نه وه کارول شوې. روسانو د افغانستان د خلق د ډیموکراټیک ګوند له واکمنو او څه نا څه له دوه نیم سوه زره پورته خونړي پوځي ځواک سره یو ځای د افغانستان پر ټولو وګړو سرې خونړۍ مېچنې را وګرځولې او پرته له اټومي بم څخه نوره هر ډول پرمختللې وسله یې په هېواد کې وکاروله .

خو په افغانستان کې د شوروي د جګړې لومړني ګزارشونه د افغانستان د غرونو او ځمکني جوړښت په څرنګوالي او بدوالي ټېنګار کوي او شوروي لښکرو ورته په هېڅ راز چمتو والی نه درلود چې شوروي پوځي افسرانو څو ځله کټ مټ په ویتنام کې د امریکایانو د جګړې په شان ور ته ګوته نېوله او له ټول مډرن تخنېکي ځواک او نړېوال زبرځواکې سره سره یې بیا هم له افغانانو سرونه ټکول .

د افغانستان د خپلواکۍ سپېڅلو شهېدانو اورښتېنو ننګیالیو ته نړۍ په سلامي شوه

رحمت آریا

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي پرسرچينو ياددښت لېک

په افغانستان کې د شوروي د لاسوهنې په تړاو تر ټولو ستره او پياوړې سرچېنه د روسيې د ولسمشرۍ او د شوروي د دفاع د وزارت له آرشيفـونو او د شوروي د سياسي مشرانو او پوځي بولندويانو له خپرو شويو سرچينو څخه را کـتـېږي. دغه سرچېنې په دغو څانګو پورې اړه لري: د شوروي سوسياليستي جمهوريتونود کمونيست ګوند د مرکزي کميټې د غړو د غونډو لمېسنې "مُسَوِدې" چې پر کال ۱۹۹۲ "ز" ولسمشرباريس يالتسين ورته په ټولنيزو خبري رسنيو کې د خپرېدا اجازه ورکړه ، کې جي بي ، د شوروي د پوځ د پوځي څارکښې اداري ته له کابله تر لاسه شوي ګزارشونه چې ډيري يې د افغان د جګړې د جنرال ، جنرال الکساندر ليخانوفسکي له پلوه د يوې پراخې څېړنې په ترڅ کې د "کړېدلو افغانانو' د' زړورتيا" تر نامه لاندې خپاره شوي ، يو شمېر سياسي لېکونه چې په افغانستان کې د شوروي د سفيرانو له پلوه د شوروي د بهرنيو چارو وزارت ته لېږل شوي او په آرشېف کې دي ، د خبرو اترو د لړۍ هغه ياددښت لېکونه چې د سفيرانو او نورو مشرانو ترمنځ چې له افغان مخالفينو سره يې تر سره کړي او په ماسکو کې د معاصرو لاسوندو د ساتنې په مرکز کې ساتل کيږي، هغه څېړنيز لېکونه چې د مرکزي کميټې او پوځي مشرتابه پرنامه لېکل شوي او هغه هم د معاصرو لاسوندو د ساتنې په مرکز کې ساتل کيږي . په افغانستان کې د شوروي د جګړې د وخت په دغو لاسوندو کې تر ټولو مهم لاسوندي د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د بهرنيو چارو د پخواني وزير ګريګوري . ايم ، کرونيکوف او د شوروي د " محدودو؟" لښکرو د وروستني بولندوی جنرال باريس ګروموف ياددښت لېکونه دي. په افغانستان کې د شوروي د ښکېوالي په تړاو يو شمير اړين لاسوندي په انګريزي ژبه د ۱۹۹۶ � ۱۹۹۷ په ژمي کې د ۸ � ۹ ګڼې په ترڅ کې د سړې جګړې د نړيوال تاريخ د پروژې په بولتين کې خپاره شوي دي .

له دغې لېکنې سره مل لاسوندي پرافغانستان د شوروي د يرغل د پريکړې پرډېرو اړينو او مهمو اړخونو رڼا اچوي چې څنګه لښکرې افغانستان ته ولېږل شوې او څنګه دغه "محدود قطعات" بيرته و ايستل شول .

ډير پټ (کاملأ سِري)

آړلېک "کاپي"

د کاري غوندي د لړۍ ياددښت لېک

خپرېدنه : ناشونې ده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې غونډه

۱۹۷۹ کال ، د مارچ ۱۷

د غونډې مشر: ملګری لیونېد ایلیچ برژینیف

د غونډې ګډونوال:

وای . ژي . اندروپوف ، اې اې ګرومېکو، الکساندر نیکلای کاسیګین ، اې وای پلیشي، کې یو چرنېنکو، ډي ایف اوستینوف ، پی ان دمیچییف ، بي ان پاني ماریوف ، ایم سي سولومینتیزیف ، ان اې تخنیکوف ، آی ژي کپیتانوف ، وي آی دول ګیخ، ایم ژي زیمیانین ، کې ژي روساکوف ، ایم سي ګرباچف

سکالو : د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت د حالاتو خرابوالی او زموږ له پلوه شونی ځواب

کریلینکو : لیونېد ایلیچ [برژنیف] له موږ غوښتي دي چې په دغسې یوې یو ناڅاپه شېبې کې د مرکزي کمیټې غونډه را وبـَـلو او پیل یې کړو ؛ هغه به سبا زموږ په غونډه کې ګډون وکړي او د افغانستان په ډیموکراتېک جمهوریت کې د را پورته شویو حالاتو په اړه به خبرې اترې وکړو. حالات بېړني دي. ملګرو ګرومېکو ، اندروپوف او اوستینوف یوشمیر وړاندېزونه راټول کړي او بشپړه ټولګه یې ستاسو ترمخ پرته ده. راځـئ چې دغې سکالو ته له نېږدې وګورو او څرک ولګوو چې کومې لارې چارې ولټوو اوکوم ګامونه باید اوچت کړو. ښه به وي چې ټول یې د ملګري ګرومېکو له خولې واورو .

ګرومېکو: زموږ وروستیو اړیکو ته په کتلو سره چې موږ ته د پټو کېبلونو له لارې له افغانستانه او همدا شان له پوځې سلا کار ملګري ګریلوف او په سفارت کې د لنډ مهالي استازي /شارژدافیر ملګري الکسي یف څخه د تیلفوني کنفرانس له لارې تر لاسه شوي څرګندوي چې د افغانستان حالات په لنډ وخت کې کړکېچن شوي او په اوسني مهال کې د اله ګولې زړه د هرات ښارګوټی دی .

موږ ټول له پخوانیو کېبل شویو مالوماتو څخه پوهیږو چې په هغه ښار کې د افغان پوځ اولسمه فرقه ځای پرځای وه او ټېکاو یې ساتلی وو ، خو اوسني مالومات وایي چې دغه فرقه ټوله په بل مخ اوښتې ده. د فرقې یو توپچي کنډک او یو پلی کنډک تللی او له یاغیانو سره یو ځای شوي دي. له پاکستاني خوا د ورانکارانو او ترهګرو یو شمیر ډلې سیمې ته راننوتلي دا ډلې نه یوازې روزل شوې بلکه د پاکستان ، چین ، امریکا او ایران له سرتیرو سره یوځای سیمې ته ننوتلې او په هرات کې ورانکارۍ کوي. ورانکارې ډلې د ایران او پاکستان له لارې د هرات ولایت سیمې ته ننوتلې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او له کورنیو انقلاب ضد ډلو سره یو ځای شوي دي. وروستنۍ پیښې د مذهبي سخت دریځو له لورې تر سره شوې. د پرشاتــګي "مرتجع" یاغي شوې ډلې مشران له مذهبي مشرانو سره په پراخ ډول تړاو لري .

د یاغیانو د شمیرې ځرک لګول ګران ښکاري ، خو زموږ ملګري وايي چې شمیر یې" په لفظي ډول " زرګونو ته رسیږي .

ستاسو پام تر ټولو اړین ټکي ته را اړوم او هغه دا چې نن سهار مې پر یولسو بجو د تره کي له مرستیال امین سره چې د بهرنیو چارو وزیر هم دی خبرې اترې وکړې خو نوموړي د افغانستان د حالاتو په اړه ان د غوږ بوڅولو یوې کوشنۍ نښې ته هم ګوته ونه نیوله او په بل اړخ کې په یوې آسماني کرارۍ او ډاډ ینې ځرګنده کړه چې حالات پیچلي نه دي او هر څه د پوځ په څار او واک کې دي ، او دې ورته نورې خبرې . په بله وینا هغه ځرګنده کړه چې د سیمې دریز د دولت تر بشپړ څار و واک لاندې دی .

کریلینکو : په لنډ ډول ، د امین ګزارش ته په کتلو ویلای شو چې د افغانستان مشرتابه د دغو پیښو په تړاو هیڅ راز اندیښنه نه لري .

ګرومیکو: چورلټ همداسې ده. امین لا دا هم زیاته کړه چې د افغانستان حالات سرترپایه سم دي. هغه وویل چې د والي تر لاس لاندې د یوې کوشنۍ پیښې ګزارش ورکړل شوې او بس او د هیواد ټول والیان د قانوني دولت تر څنګ ولاړ دي . خوپه بل ریښتوني اړخ کې زموږ د ملګرو د ګزارشونو پربنسټ په هرات او په یو شمېر نورو سیمو کې حالات غوږ بوڅونکي دي او یاغیان د دغوسیمو څار او اوک په لاس کې لري.

تر هغه ځایه چې پر کابل اړه لري، په کابل کې حالات کرار دي . د افغانستان لیکلې له پاکستان او ایران له کرښو سره تړلې دي ،یا پر بله وینا نیمایي تړلې دي . د افغانانو یوه غټه شمېره چې په ایران کې د کار کولولپاره تللي ول له ایرانه شړل شوي او په ټولیز ډل د هغوی زړه وهل شوی او ګڼ شمېر یې له یاغیانو سره یو ځای شوي دي.

د افغانستان لپاره د مرستو سنجونې د یوه وړاندیز په توګه ستاسو تر مخ پرتې دي. باید پرې ور غبرګه کړم چې د هیوادني کرښو د ساتلو لپاره مو لس میلیونه روبله د نغدو پیسو په توګه هم په پام کې نیولې دي .

ترهغه ځایه چې په پاکستان پورې اړه نیسي ، بنسټیزه خبره دا چې پاکستان د ترهګرو لپاره یوه پخه سیمه ده او له هغه ځایه یاغیان افغانستان ته رالنوځي ، اړینه وه چې د افغانستان چارواکو د یوه غبرګون په ترځ کې په لیکلي توګه د پاکستان له غوړونو تیرکړي وای ، لنډه دا چې یوه لیکلې خبرتیا باید شوې وای. خو افغاني مشرتابه دغه کار نه دی کړی. او دا سړی هک پک کوي .

له امین څخه مې وپوښتل چې تاسو له موږ څه ډول کړنې "اقدامات " غواړئ؟ له هغه مې وپوښتـل چې زموږ له پلوه څه ډول مرستو ته سترګه پر لاره یاست . خو امین بل وړاندیز نه درلود ، هغه په ساده ګۍ وویل چې زه په افغانستان

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې پرډېر ښه باور ولاړه سنجونه لرم او هغه مرستې چې تاسو له موږسره کړې دي ، موږ به په یوه ښه درېځ کې ودروي او زیاته یې کړه چې د افغانستان ټول ولایتونه د قانوني حکومت تر بشپړ ځار او واک لاندې دي . ما له امېنه وپوښتل چې تاسو له ګاونډیو هېوادونو او یا له کورنیو انقلابي ضد ستونزو څخه ویره نه لرئ؟ امین پر ډاډه راته ځواب راکړ چې نه ، او زیاته یې کړه چې رژیم ته هېڅ ډول ګواښ نشته. په پای کې هغه نېکې هیلې د مرکزي کمیټې غړیو او لیونید ایلیچ برژنیف ته وړاندې کړې . او دا وې زما خبرې له امین سره .

له یوه لنډ وخته ښایي له دوه یا دریو ساعتو وروسته زموږ د ملګرو له لارې خبراغۍ چې په هرات کې حالت کړکېچن دي . یوه کنډک ، څرنګه چې مخکې مې ورته ګوته ونېوله توپچي کنډک پر خپلو سرتیرو مردکي و اورول او د دویم کنډک یوه برخه یاغیانو ته واوښتله . لنډه دا چې د اولسمې فرقې یوه برخه چې د هرات د ولایت د ساتنې پازوالي لري دولت ته پالیاله ده او بس. زموږ ملګرو دا هم زیاته کړه چې د یاغیانو نوې ډلې چې په ایران او پاکستان کې روزل شوي دي ښایي سبا پر هرات یرغل وکړي .

نیم ساعت وروسته موږ له خپلو ملګرو خبر تر لاسه کړ چې ملګري تره کي د پوځي چارو لوی سلاکار ملګری ګریلوف او شارژدافیر ځان ته رابللي . له تره کي سره هغوی پر کومو اړخونو خبرې وکړې؟ هغه له شوروي اتحاد څخه د پوځي او خوراکي توکو او پوځي اوزارو غوښتنه وکړه او دغو غوښتنو په هغو لاسوندو کې غبرګون موندلی چې موږ مرکزي کمېټې ته وړاندې کړی دي. د پوځي توکو په تړوا باید ووایم چې تره کي د خبرو په ترڅ کې په ګړندۍ توګه د ځمکني او هوايي پوځ اړتیا ته هم ګوته ونېوله. دا په دې مانا ده چې د ځمکني ځواک پلي کولو او هوايي ځواک دواړو ته د اړتیا غوښتنه شوې ده .

زما په اند ، موږ باید افغانستان ته د مرستې له خپل لومړني بنستېز وړاندیز څخه کارپیل کړواو باید دا ونومونو چې : موږ په هېڅ ډول حالاتو کې نه غواړو افغانستان له لاسه ورکړو. موږله شپیتو کالو راهیسې له افغانستان سره په سوله کې ژوند کړی. او که موږ افغانستان اوس له لاسه ورکړو نو هغه به د روسېې پرړواندې را تاو شي ، او دا به زموږ په بهرني سیاست کې یو ډېر پرېکنده پرشا تګ وي . څرګنده ده چې په دغه منځ کې یو شی بنستېزې سنجونې ته نغوته کوي او هغه دا چې که پوځ د وګړو تر څنګ ولاړ وی ، نو خبره په بشپړ ډول بله ده ، دویم دا چې که پوځ د قانوني حکومت ملاتړ ونه کړي � او دریم دا چې که پوځ د دولت پرړواندې پاڅون وکړي ، او په پای کې یې زموږ پر پوځونو را واوړي ، نو خبره به لا پسې پیچلې شي. موږ د ملګرو ګریلوف او الکسي یف له خبرو پوهیږو چې د مشرتابه په منځ کې دریزاو روحیه د ملګري تره کي په ګډون په بشپړ ډول ځېل ته نه ده رسېدلې .

اوستینوف : زموږ مشرپوځي سلاکار ملګري ګریلوف او په افغانستان کې زموږ شارژدافیرملګری الکسي یف له تره کي سره ول . ما د ټیلفون له لارې له ملګري ګریلوف سره خبرې وکړې هغه راته وویل چې د افغانستان مشرتابه د حالاتو له څرنګوالې څخه په اندېښنه کې دي او په ځانګړې توګه د هرات حالات ښه نه دي ، او دې ورته د پکتیا

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

حالات هم د اندیښې وړدي. د خبرې تر ټولو بد اړخ دا دی چې د فرقې دنده د هرات ساتنه وه او فرقه بې اغیزې وه، اوپه داسې یوه وخت کې د فرقې بولندوی په هوایي ډګر کې کښېني په بله وینا نوموړی هلته پناه وړي او دولت ته له پالیالو کنډکونوڅخه دهېڅ یوه کنډک د کړنو بولنده نه کوي. باید تاسو ته ووایم چې سبا (د مارچ ۱۸) به د هرات ولایت ته د چاڼیزې کړاونو (عملیاتو) ډلې واستول شي .

موږ ملګري تره کي ته سلا ورکړه په هغو سیمو کې چې یاغیان راپورته شوي دي یو ځل بیا نورې ډلې واستوي . هغه په ځواب کې وویل چې دا به ګرانه وي ځکه چې په نورو سیمو کې هم حالات ښه نه دي . لېده دا چې هغوی له شوروي سوسیالیستي جمهوریتونوڅخه د ځمکنیو او پوځي مرستو د ځواب لویه هېله لري .

اندروپوف: هغوی هېله لري چې موږ دې پریاغیانو یرغل وکړو .

کریلینکو : که موږ خپل سرتیري هلته واستوو ، پوښتنه دا ده چې موږ له چا سره جګړه کوو . د یاغیانو پر وړاندې ؟ او یا د مذهبي بنسټپالو لویو ډلو پر وړاندې چې ټول یې مسلمانان او په منځ کې یې عادي وګړي په پراخه کچه ورګډ شوي له دې امله موږ به اړایستل شو چې د وګړو د غټې شمېرې پر وړاندې د جګړې دروند پېټی پر اوږو پورته کړو .

کاسیګین : د افغانستان د پوځ کچه او شمېره څومره ده � څوفرقې لری؟

اوستینوف : افغانستان لس فرقې لري ، چې سل زره سرتیري کېږي.

اندروپوف : زموږ څارکښیزې اوڅارنې یا مالومات نغوته کوي چې له پاکستانه څه نا څه درې زره تنه یاغیان افغانستان ته ننه ایستل شوي دي . دا د جګړې د جنګیالیو غټه برخه ده مذهبي بنسټپالان د وګړو له منځه دي .

کریلینکو : که پاڅون ټولنیز وي ، نو د هغو کسانو ترڅنګ چې له ایران او پاکستانه راغلي او ټول یې ترهګر او یاغي دي ، نو پوځونه د افغانستان د ټولو وګړو په ګډون د ټولنې له یوې ستړې برخې سره په جګړه کې را ښکېل دي . او دا څرګنده ده چې هغوی مذهبي جنګیالي او د اسلام لاررویان دي .

ګرومېکو: د دولت د پلویانو او د یاغیانو ترمنځ د ټړاو خبره لا تر اوسه څرګنده نه ده. هر څه ته په کتلو د هرات پیښې توغمناکې را څرګنده کړه ځکه هلته له زرو تنو څخه ډېر وژل شوي دي خو له دې سره سره حالات لا راڼه او روښانه نه دي .

اندروپوف : څرګنده ده هغه یاغیان چې افغانستان ته له سېمې څخه راننوځي د کورنیو یاغیانو له پلوه ورته ښه راغلاست ویل کیږي او له افغانانو څخه به وغواړي چې له هغوی سره یو ځای شي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاسیگین : زما په اند د راتلونکي په پام کې نېول شوي پریکړې گارلېک " مسوده " دې له بنسټه سمه شي. ترټولو لومړی موږ باید د اپریل تر مېاشتې پورې د وسلو لېږد ، ونه ځنډوو ، او موږ باید هرشی په همدغه مارچ کې پرته له ځنډه واستوو . دا لومړنی کار دی.

دویم دا چې موږ باید په یوه ډول نه په یوه ډول د افغانستان مشرتابه ته د اخلاقي ملاتړ روحېه ورکړو، او د دغو گامونو د پلي کولو وړاندېز کوم : تره کي ته دې خبرورکړي چې موږ د گازو د هرو زرو کیوبېک مترو بېه له پینځلس روبلو څخه پینځه ویشت روبلو ته لوړوو. د بیې په دغه لوړوالي به هغوی به د وسلو اونورو توکو د ترلاسه کولو په بدل کې د رامنځ ته کېدونکو لښگتونو تشه ډکه کړي . زما په اند دغه وسلې دې افغانستان ته وړیا ورکړل شي او د څېړنو او ارزونې د ۲۵ په سلو کې بیې پوښتنه دې ورڅخه و نه شي .

ټولو : په یو غږ ومنله

کاسیگین : دریم دا چې موږ باید ۷۵ زره ټـُنه خوراکي توکي هم ولېږو. زه گومان کووم چې پر دغې شمېرې دې له سره کتنه وشي او دغه شمېره دې سلو زرو ټـُنـو ته لوړه شي. دا هغه گامونه دي چې زما په اند دې د پرېکړې په گارلېک کې ورگډې شي او ورزیاته دې شي چې موږ دغه مرستې د افغان د مشرتابه د روحېې د پیاوړي کولو په موخې تر سره کوو. موږ په دې ټېنگار چې ٦۰ کاله مو څنگ په څنگ په سوله کې ژوند کړی باید د افغانستان جگړې او ستونزې ته لومړیتوب ورکړو .څرگنده ده چې له ایرانیانو ، چینایانو او پاکستانیانو سره ستونزه او جگړه شتون لري خو له دې سره سره ایران د افغانستان له جگړې سره مرستې او ملاتړنې ته لیواله دی ، ایران ځانته موخې لري اوتر ټولو اړین ټکی د ا چې ایرانیان ډیر مذهبي دي. او دا باید په پام کې ونیول شي. پاکستان به هم ورته گامونه اوچت کړي. د چینایانو په اړه د ویلو لپاره څه نه شو ویلای. په پای کې زما پر اند د خپلې پریکړې لیونتوب او پایلې باید په پام کې ونیسو چې موږ به په پریکنده ډول د افغاني مشرتابه مرسته وکړو. هر گوره ما د تادیې او جبېرې په تړاو لا وختي خبرې کړې او نه غواړم پر هغې بیا را تاو شم ، او د هغه ترڅنگ هغسې چې دلته په لیکلي ډول ویل شوي ، وړیا تأدیات دي؛ او تأدیات په وړیا توگه په نغدو اوړېدلای شي . هغه چې هر ډول وړیا نغدي پیسې وي موږ به په هر حالت کې له هغو څخه څه تر لاسه نه شوای کړای .

اوستینوف : افغانستان ته د وسلو د لېږد د خبرلېک په گارلېک 'مسوده' کې چې هر څه ویل شوي ټول یې وختې (مخکې له پریکړې � ژ) افغانستان ته د لېږد لپاره چمتو او د دغو وسلو او توکود لېږد چارې لا وختي تر لاس لاندې نېول شوي دي. له بده مرغه زه پوهېږم چې موږ به د اپریل له مېاشتې مخکې د توکو لیږدونه وشو کولای که نه؛ دا به ډېره گرانه وي. زه وړاندېرکووم چې د وسلو د لېږدونې پریکړه دې همدلته همدا اوس ونېول شي. تر هغه ځایه چې د وسلو د بیې د ورکړې او تأدیې خبره ده ، هغه به زه همدا اوس د گارلېک له مخه پاکه کړم .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاسیگین : ټول په یوه غږ دي چې سر له سبا دې د وسلو د لېږد چارې پیل شي.

اوستینوف : سمه ده ، موږ دا کوو ، او ډاډ به ترلاسه کړو چې دغه کارونه دې سر له سبا پیل شي .

کریلینکو: راځـئ ملګري کاسیګین ته واک او دنده ورکړو چې د شوروي د سوسیالیستي جمهوریتونو د وزیرانو د شورا د پریکړې په ګارلېک دې چې پاڼې زموږ په مخ کې پرتې دي زموږ د خبرو اترو له تل څخه را وړاندېز شوې سمونې ورګډې کړي او سبا به هغه د ګارلېک وروستنۍ بڼه موږ ته راکړي .

کاسیګین : چورلټ . زه به سبا سهار دلته راسم او هر څه به ترسره کړم.

کریلینکو:موږباید د ډاډ د ترلاسه کولوو هغه لارې چارې هم وپلټو چې دغه پوځي توکي د مارچ په مېاشت کې واستول سي .

کاسیګین :لکه چې ملګري اوستینوف وویل د مارچ په مېاشت کې به د هر څه لېږل نا شوني وي ، نو ښایي د پاتې شویو توکو دوېمه برخه د اپریل په مېاشت کې واستول شي ، خو راځـئ چې دغه دوېمه برخه دې ډېره کوشنۍ وي .

غواړم یوه بله پوښتنه راپورته کړم : تاسو هر څه چې وایاست ویې وایاست ، امین او تره کی دواړه د هېواد چارې له موږ څخه پټوي . موږ لا تراوسه په پرېکنده ډول نه پوهېږو چې په افغانستان کې څه پـېـښېږي . له حالاتو څخه د هغوی ارزونه څه ده؟ تر ټولو مخکې هغوی هڅه کوي چې حالات د یوه خوندور انځور په رنګ کې را څرګند کړي ، خو په ریښتوني اړخ کې موږ په سترګو وینو چې په هېواد کې څه تېرېږي. څرګنده ده چې هغوی ښه خلک دي ، خو په بل اړخ کې هغوی ستره معامله له موږ څخه پټوي. لامل یې څه دی ؟ ګرانه به وي چې څه ووایم. زما پر اند موږ باید هر څومره چې ژر کېږي له خپل سفیر آندری آریوویچ سره د دغې پوښتنې د ګډولو پریکړه وکړو. که څه هم هغه په عملي ډول دغه واک نه لري او نوموړی به هغه څه ونه کړی چې موږ یې ورڅخه غواړو .

ددې ترڅنګ زه به د نورو پوځي کارپوهانو د لیږد خبره په پام کې ونیسم او هغوی ته دنده ور وسپارم چې څرک ولګوي په پوځ کې څه تیریږي .

د هغه ترڅنګ به د یوې پراخې سیاسي پریکړې سکالو هم په پام کې ونیسم. ښایي د دغې سیاسي پریکړې ګارلېک به زموږ ملګري د بهرنیو او دفاع په وزارتونو او یا د کې جي بي د بهرنیو چارو په څانګه کې جوړ کړي. څرګنده ده چې ایران ، پاکستان او چین به د افغانستان پروړاندې را تاوشي ، او هر څه یې چې په واک وي وبه یې کړي ، د افغانستان له قانوني دولت څخه به سرغړاوی وکړي او د کړنې به یې په هېڅ وشمیري. دلته پرموږ ده چې د تره کي د رژیم سیاسي ملاتړ پراخ کړو. او روښانه ده چې کارتر به د افغانستان د مشرتابه پروړاندې پایڅې را بډ وهي .

که دا اړتیا پېښه شي چې موږ خپل سرتیري پلي کړو ، له چاسره باید جګړه وکړو؟ هغه کسان چې د افغانستان داوسني مشرتابه پر وړاندې مقاومت وکړي څوک به وي؟ آیا هغوی ټول تر محمدي بیرغ لاندې راټول دي ، دیوې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګروهنې وګړي دي ، او تر دغې ګروهنې لاندې د دوی ګروهنه دومره پیاوړې ده چې ټول په يوه مورچل کې د یوې موخې لپاره راټولیږي ؟ ماته داسې ښکاري چې موږ باید له امین او تره کي سره د هغو تيروتنو او اشتباهاتو په تړاو خبرې وکړو چې دوی په داسې وخت کې د هغو د پېښېدلو لپاره اجازه وکړې ده. که رښتوني اړخ ته وګورو امين او تره کی دواړه تر همدا نن پورې هغه وګړي له چړو تیروي او وژني يې چې له دوی سره هم غږي نه دي. هغوی ټول مشران ووژل ، نه یوازی د "پرچم د ډلې "د لوړې کچې لوړپوړې مشران بلکه د منځنۍ کچې مشران يې هم ووژل .

څرګنده ده چې د سیاسي لاسوندي جوړول به ګران کار وي ، لکه چې تل وايم له دريو ورځو مخکې به د هغه د جوړولو لپاره زموږ ملګري پرې په کلکه کار وکړي .

اوستینوف : دا ټول سم دي . هغه څه چې الکسي نیکولایوویچ وايي باید ډیر ژر تر سره شي .

ګرومېکو: لاسوندی به ډیر ژر چمتو شي.

کاسیګین : زه ګومان نه کووم چې له افغان پلوه به پرموږ زموږ له خوا د سرتیرو د پلي کولو په تړاو زور واچول شي . راځـئ هغوی پرېږدو چې خپل ځانګړي پوځي ټولي جوړ کړي چې په ستونزمنو سيمو کې د یاغیانو د ټکولو ورټیا ولري .

اوستینوف : که وغواړو خپل سرتيري پلي کړو نو زما په اند په هيڅ یوه حالت کې دې زموږ پوځونه له افغان پوځونو سره په ګډه چيري نه ځـي .

کاسیګین : موږ باید خپل پوځونه تیارسئ کړو ، د هغوی د کار په تړاو دې پريوه کاريزه پيام، کار وشي او د ځانګړي استازي له لارې دې ور واستول شي .

اوستېنوف : موږ د پوځي ګام د اوچتولولپاره دوه لارې په پام کې نېولې دي . د لومړۍ لارې په ترڅ کې به موږ په يوې ورځ کې ۱۰۵ (مه) هوايي فرقه په افغانستان کې پلې کړو او په کابل به کې يو پلی موټريزه کنډک بيا پلی کړو؛ د کرښې په اوږدو کې به ٦٨ (مه) فرقه ځای پرځای کړو ، او په کرښې کې به پينځمه موټريزه توپچي فرقه ځای پرځای شي. د دغې تابيا په رڼا کې به موږ د دريو ورځو په ترڅ کې چمتو اوسو چې سرتيري پلي کړو. خو تر ټولو لومړی به هغه سیاسي پریکړې چې اوس مو پرې خبرې وکړې په پام کې ونيسو .

کریلينکو: ملګري اوستينوف سکالو په سم ډول را څرګنده کړه. موږباید په ياغيانو پسې متې رابډ وهو. او په سیاسي لاسوندي کې دې دغه سکالو په روښانه او څرګنده ډول وویل شي.

د هغه تر څنګ موږ باید له تره کي سره له زغمه کار واخلو؛ کله چې موږ لا اوس د پوځي ځواکونو د پلي کولو خبره تر څېړنې او خبرو اترو لاندې نیسو ، نودغه پوښتنه دې هم سرتر پایه په پام کې ونيول شي. د افغانستان له غوښتـنې پرته موږ نشو کولای ځواکونه پلي کړواو موږ باید دغه خبره د ملګري تره کي له غوږونو تیره کړو. او دا باید د

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملګرب کاسیګین ملګري تره کي ته د کنفرانس په ترڅ کې نېغ پر نېغه ور یاده کړي. د هغه تر څنګ تره کی باید وپوهول شي چې خپلونو ځلونو 'تاکتېکونو' ته بدلون ورکړي . وژنې ، ځورونې او دې ته ورته نورې چارې باید په ډله ییز ډول باید تر سره نشي .

مذهبي سکالو ، له مذهبي ټولنو سره تړاونه ، په ټولیز ډول دین او دیني مشرانو ته دې ځانګړی پام او مانا ورکړل شي. دا د ټولیزې سکالو یوه تګلاره او پالیسي ده. تره کی باید په پریکړي ډول ډاډ راکړي چې د هغوی له پلوه ددغو ټاکل شویو تګلارو په پلي کولو کې سرغړاوی نه کیږي .

لاسوندی باید ژر تر ژره تر سبا پورې چمتو شي. موږ به له لېونېد ایلییچ سره د دغې تګلارې د پلي کولو په څرنګوالي کې هم سلا وکړو .

اوستینوف : موږ دوېمه چمتو شوې لاره هم لرو. له دغې لارې سره سم موږ په افغانستان کې دوه فرقې پلې کولای شو .

اندروپوف : موږ باید د پرېکړې هغه ګارلېک یا مسوده ومنو چې نن مو پرې خبرې وکړې ، په پرېکړې کې د سماونو په تړاو دې د راتلونکو شمېرنو او سماونو لپاره وروسته خبرې اترې وشي. او د سیاسي پریکړې په اړه موږ باید د سترګو په رپ کې چمتو اوسو ځکه چې له پاکستانه ډلې تپلې په راخوتېدو دي .

پونوماریوف: موږباید د ۵۰۰ تـنو په شا او خورا کې یوه ډله د کارپوهانو او سلا کارانو په کچې افغانستان ته واستوو. دغه ملګري باید په هغه څه ښه وپول شي چې وېې کړي .

اندروپوف: د هرات په شا او خوا کې څه نا څه شل زره ملکي کسان دي چې په بلوا کې یې ګډون کړی دی. د تره کي په تړاو خبره چې مخکې مو وکړه ، موږ باید همدا اوس ورته لستونې پورته کړو. زه ګومان کووم ښه به دا وي چې ملګری کاسیګین ورسره خبرې وکړي .

ټولو پر یوه غږ ومنله . ښه به دا وي چې ملګری کاسیګین دې ورسره خبرې وکړي.

اندروپوف: موږ باید سیاسي وینا ته وروستۍ بڼه ورکړو ، په پام کې مو وي چې موږټول به د یرغلګرو پر نامه وپیژاندل شو، خو په پام کې مو وي چې د دغه کار په نه کولو، له هېڅ ډول اړوتې او خنډ 'قید او شرط' پرته به موږ افغانستان له لاسه ورکړو .

پونوماریوف : له بده مرغه د افغانستان په اړه ډېر شیان دي چې موږ پرې نه پوهیږو. ماته داسې ښکاري چې له تره کي سره دې د پرېکړې په ترڅ کې دغه ټولې راپورته شوې پوښتنې را وسپړل شي ، او په ځانګړې ډول هغه پرېږدئ چې په ټولېزډول له ټول هېواد او له پوځ سره د هیواد د حالاتو په اړه پراخه خبرې وکړي. هرګوره موږ وېنو چې پوځ یې سل زره جنګیالي لري او زموږ د سلاکارانوپه مرسته له دغه پوځ سره ډېر شیان تر سره کېدلای شي. پرته له هغې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

به یوازې همدغه شل زره یاغي جنګیالي بریالي شي. د ټولو په سر کې دې افغان ځواکونه اړین کارونه تر سره کړي او وروسته که په رښتیا اړتیا راپېښه شوه نو موږ به خپل ځواک ور پلی کړو .

کاسیګین : زه ګومان کووم چې د وسلو لېږل اړین بریښي ، خو په دې اړوتي 'شرط' چې د یاغیانو په لاس کې پرېنوځي. که د افغان ځواکونو جوړښت ونړېږي نو لېږل شوې وسله به هم د یاغیانو لاس ته ولوېږي. بله پوښتنه چې را پورته کېږي دا ده چې موږ به نړیوالو ته څه ځواب ووایو. که موږ په رښتیا وغواړو چې خپل ځواکونه پلي کړونو ټولو دغو پوښتنو ته باید لاره ومونډل شي او موږ باید هره خبره او هرڅه په ښه ډول سمبال کړو اوباید هرڅه په پراخه ډول را وسپړو. ښایي زموږ له پازوالو ملګرو څخه یو تن سېمې ته سفر وکړي چې د سېمې له حالاتو څخه پراخه او نېغ پرنېغه جاج اخیستنه وکړي. دغه ملګري کېدای شي ملګری اوستېنوف یا ملګری اوګارکوف وي .

اوستېنوف : په افغانستان کې حالات کړکېچن کېږي. په دغه تړاو موږ باید خبرې وکړو ، ماته د سیاسي ارزونو له مخي داسې ښکاري چې موږ تر اوسه څه نه دي پیل کړي. له بلې خوا موږ ته ښایي چې د افغان د پوځ ټوله وړتیا ځانته څرګنده کړو. ماته داسې ښکاري چې په ماکې داسې شی نسته چې افغانستان ته ولاړ شم. زه پکې شک او شوپیان لرم.کېدای شي د دولت یو بل غړی هلته ورشي .

کاسیګین : دیمتري فیدروفوویچه! ته باید هرو مرو ولاړ شـئ. خبره دا ده چې موږ افغانستان ته د وسلو یوه لویه کچه لېږو او باید ډاډه شو چې وسلې د انقلاب ضد وګړو لاس ته نه ورځي. موږ په افغانستان کې ۵۵۰ تنه سلاکاران لرو ، او هغوی باید په پوځ کې د حالاتو په اړه خبر وساتل شي .

اوستېنوف : ان که زموږ له منځه یو تن هم ولاړسي د یوې یا دوه وو ورځو په ترڅ کې به څه ترلاسه نه کړي .

ګرومېکو: زه ګومان کووم چې له تره کي سره دې خبرې اترې اې ان کاسیګین یا ډی ایف

اوستېنوف پرمخ یوسي ، او ډېره شونې بریښي چې ملګری کاسیګین به دغه چاره تر سره کړي .

کاسیګین : مخکې له دې چې له تره کي سره خبرې وکړم باید د لیونېد ایلییچ اجاره ترلاسه کړم. زه به سبا له لیونېد ایلییچ سره لومړې خبرې وکړم او بیا له تره کي سره.

اندروپوف : د دغې پرېکړې تر رڼا لاندې موږ باید له لېونید ایلییچ سره په پراخه توګه سپړنه وکړو .

ګرومېکو: موږ باید د حالاتو د کړکېچن کېدلو په اړکلېنه کې پراخې خبرې وکړو. همدا نن زموږ له منځه د افغانستان له روانو حالاتو څخه څوک په سمه خبر نه دی . یوازېنی یو شی چې څرګند دی دا ده چې موږ نشو کولای افغانستان په دوه وو لاسونو دښمن ته وسپارو. د دغې موخې د ترلاسه کولو لپاره موږ باید په ژوره واندو. کېدای سي د سرتیرو د لېږد خبره یوې خوا ته کېښودل شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاسیگین: موږ ټول پر یوه غږ یو چې افغانستان به د دښمن لاس ته نه پرېږدو. له همدغه اړخه موږ باید د سیاسي لاسوندي (وینا-ژ) پر ټولو اړخونو کار وکړو- ټولې سیاسي لارې چارې باید په کار واچول شي چې افغان مشرتابه وکولای شي پرخپل ځان ډاډېنه ترلاسه کړي ، زموږ د په پام کې نېول شوېو مرستو تابیاو لپاره لاره پرانېزي ، او موږ ته په وروستي ګام کې د اړتیا پراټکلبنې دي د ځواک د کارولو کړکۍ پرانیستل شي .

ګرومېکو: زه غواړم پر یوه شي ټینګار وکړم او له ټولو غواړم چې په ځیرېې په پام کې ونیسي ، او ټول باید دغې پوښتنې ته ځواب ولرو چې که حالات کړکیچن شي څه وکړو. تره کي خو لا وختي حالات د غوږ بوڅولو وړ بللي او امین له بله اړخه حالاتو ته له ښې سترګې ګوري. په لنډ ډول افغان مشرتابه زما په اند په ټول هېواد او په پوځ کې دننه د حالاتو له څرنګوالي څخه سمه جاج اخیستنه نه ده کړې .

پونوماریوف: افغان پوځ یوه پوځي کوتاه تر سره کړه زما په اند په دولت کې د کارپوهېزي پوهې تر رڼا لاندې کولای شي خپل دریز د هېواد په ساتنې کې څرګند او وساتي .

کریلینکو: لویه ستونزه دا ده چې د پوځ ګڼ شمېرتکړه بولندویان او کارپوهان یا وژل شوي یا زندان ته ارتـَول شوي دي. او دغه کار پر پوځ ناوړه اغیزه پرې ایستلې ده .

ګرومېکو: زموږ یو له ټولو لویو دندو څخه د پوځ پیاوړتیا ده چې زموږ له کار سره لوی تړاو لري. زموږ د کار ټوله برخه باید پر سیاسي مشرتابه او پوځ نېغه وي . د ټولو په سرکې باید ومنو چې افغان مشرتابه له موږ څخه د چلند یوه لویه برخه پټوي. د ځېنو نا څرګندو لاملونو له امله هغوی له موږ سره روڼ چلند نه کوي او دا لویه بدمرغي ده .

اندروپوف: ماته داسې ښکاري چې موږ باید ټول سوسیالیست هېوادونه له دغه چلند څخه خبرکړو .

کریلینکو : موږ په پراخه په دغې اړه خبرې وکړې ، راځـئ چې پایلې ته ځان نېږدې کړو .

پریکړه :

۱ .ملګري کاسیګین ته دنده ورکول کېږي چې چې موږ ته را کړل شوی لاسوندی دې لا څرګند ،روڼ او روښانه کړي ، او ورکې دې د سل زرو ټنو خوراکو توکو د زیاتولو خبره ورزیاته کړي ، د ګازو بیه دې له ۱۵ روبلو څخه ۲۵ روبلو ته لوړه شي ، او له لاسوندي څخه دې د سلنې ، نغدو پیسو او نور ورته وییکي لیرې شي .

۲ .ملګري کاسیګین ته دنده ورکول کیږي چې له ملګري تره کي سره اړیکه ونیسي ، او څرګنده کړي چې هغوی د افغانستان له حالاتو څخه څه ډول ارزونه او جاج لري او موږ ته څه اړین دي چې تر سره یې کړو. له تره کي سره د خبرو په ترڅ کې ملګري کاسیګین ته دنده سپارل کېږي چې د مرکزي کمېټې د اوسنۍ غونډې د پام وړ ټکي له نوموړي سره ګډ کړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ .پرهغه دریم ټکي چې موږ دلته په مرکزي کمیټې کې وربانديې خبرې وکړې دا دی چې ملګرو ګرومېکو ، اندروپوف او پونیماریوف ته دنده سپارل کېږي چې د افغانستان په اړه دې د سیاسي وینا پرچال چلند او د اندونو د راکړې ورکړې په تړاو کار وکړي .

۴ .موږ باید د بهرنیو چارو د وزارت له لارې له پاکستانه وغواړو چې د پاکستان دولت دې د افغانستان په سیاسي چارو کې لاسوهنه ونه کړي .

۵ .موږ باید د افغانستان له پوځ سره د مرستې لپاره د ملګري اوستېنوف هغه وړاندېز ته په یوه غږ شو چې زموږ په پوځي ډلګیو کې د ځواک د کارولو په اړه پر راپورته شویو ستونزو لاسبری ومومو .

٦ .باید خپل تر ټولو تکړه کارپوهان د کې جي بي او د دفاع د وزارت له لارې افغانستان ته ولېږو چې په افغان پوځ او په ټولېزه ډول په ټول افغانستان کې د راپورته شویو حالاتو بشپړه ارزونه او څېړنه وکړ .

۷ .زموږ د پریکړې په ګارلېک کې باید داسې آړوتي 'شرایط' ځای پرځای شي چې د افغانستان په کورنیو چارو کې پاکستان ، ایران ، چین او د امریکا متحده ایالات لاسوهنه کوي او دغه ګارلېک دې د خپرولو لپاره چمتو او د دریمګړو هیوادونو د خپرونو له لارې دې خپور شي .

۸ .ملګرو پونومارییف او زیمیاتین ته دنده ورسپارل کیږي چې د افغانستان په کورنیو چارو کې دې د ایران ، پاکستان ، چین او د امریکا د لاسوهنو په اړه لاسوندي راټول او له چمتو کولو وروسته دې د خپرونو له لارې خپاره کړي .

۹ .کله چې موږ پوځ کاروو ، باید د هغو تورونو منلو ته چمتو اوسو چې نور هېوادونه به یې پرموږ د یرغلګرو په نوم را وتپي .

۱۰ .د دفاع وزارت ته به اجازه ورکړل شي چې د افغانستان او د شوروي د سوسیالیستي جمهوریتونوسره په ګډه پوله کې دې دوې فرقې پلې کړي .

په پای کې موږ ته اړېنه ده چې نور سوسیالیست هېوادونه په دغه غونډه کې له وړاندې شویو وړاندېزونو او ګامونو څخه چې په پام کې مو نیولي دي خبر کړو .

ملګرو! بل وړاندېز لرئ؟

ټول! و منل شو

کرېلینکو : زه به همدا اوس له ملګري چرنینکو سره اړېکه ټینګه کړم او هغه به له نیول شوې پرېکړې خبر کړم .

ټول! ومنل شوه!

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولای شـئ دمه ونیسـئ

کریلینکو : ما همدا اوس له ملګري چرنېنکو سره خبرې وکړې. هغه وویل چې را منځ ته شوي وړاندیزونه ټول سم دي او نوموړی به لیونېد ایلیچ له پرېکړې څخه خبر کړي .

راځـئ چې ننې غونډه همدلته پای ته وروسو [غونډه پای ته ورسېدله]

[بله غونډه � ژ]

کریلېنکو : پرون موږ ومنل چې ملګری اې ان کاسیګین به له ملګري تره کي سره اړېکه نیسي . راځـئ چې ملګري کاسیګین ته غوږ شو .

کاسیګین: لکه څنګه چې پرون مو ومنل ، ما له ملګري تره کي سره د تیلفون له لارې دوه ځله خبرې وکړې. هغه زما تر غوږ راتیره کړه چې په هرات کې یاغي سرتیري هغه وګړي چاڼوي چې د دولت ملاتړي دي. په هغه ښار کې حالات پیچلي دي. د ملګري تره کي پروینا که د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونه په دغسې شېبې کې له موږ سره مرسته ونه کړي ، موږ واک نشو ساتلای .

د هغه ترځنګ ملګري تره کي وویل چې ایران او پاکستان یاغیان سمبالوي او له ایرانه د راستـنېدونکو افغانانو په جامو کې ایراني سرتیري افغانستان ته را اوښتي او سرغړاونې او اله ګولې یې راپاروړلې دي . په پای کې د افغانستان په یو شمېر ولایتونوکې په ځانګړي ډول د هرات په ښار کې د پـېـښو لړیو څرګنده کړه چې له ځان سره یې ویروونکې پایلې رامنځ ته کړي دي. ملګري تره کي غبرګه کړه چې ستونزه به یوازې په یوې ورځ کې له منځه ولاړه شي. او که هرات له ولکې ووت نو ټوله خبره به پای ته ورسیږي .

وروسته بیا ما له هغه پوښتنه وکړه : په افغانستان کې په افغان پوځ کې سل زره تنه سرتیري دي او ټول یې په هرات کې ځای پرځای نه دي ؛ آیا هلته یوازې اولسمه فرقه دیره او ځای پرځای ده. آیا تاسو ته شوني نه ده چې څو فرقې جوړې او هرات ته یې واستوئ چې د دولت د ملاتړو مرسته وکړي؟ ملګري تره کي ځواب راکړ چې څو فرقې جوړېږي خو تر هغه مهاله چې فرقې رامنځ ته کېږي په هرات کې به دولت ته یو پالیاله غنډ هم نه وي پاتې .

د پوځ د فرقو او غنډونو د جوړولوپه اړکلبنې که هغوی ته ملاتړي ځواک د پوځي توکو، شوبلو او دپلیو ځواکونه لپاره د زغروالو موټرونو په بڼه ور ورسیږي ، په دغه تړاو ما له هغه وپوښتل چې آیا تاسو د شوبلو د چلوونکو لړ لېک برابرولای شـئ چې په ډګرکې ورڅخه کار واخیستلای شـئ؟ هغه وویل هغوی د شوبلو چلوونکي نه لري نو له دې امله ملګري تره کي د تاجیکي شوبلو او زغره والو موټروچلوونکو دغوښتنې وړاندېز وکړ چې د افغانانو په جامو کې دې افغانستان ته را واستول شي. ما ورته بیا ټینګار وکړ چې ملګری تره کي ، هیڅ داسې لاره نشته چې موږ د خپل د پوځ ښکېلېدل د جګړې په ډګرکې پټ کړو ؛ دا به په لنډ وخت کې ټولو ته بربنډه شي او د نړۍ خبریالان به دغه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره په ټوله نړۍ کې خپره کړي او وبه وايي چې د شوروي شوبلې په افغانستان کې په جګړې کې ښکېل شوي دي . ما له هغه وپوښتل چې ، ملګرى تره کيه ! د کابل د وګړو شمېره څو ده ؟ هغه په ځواب کې وويل چې يو مېليونو او دوه سوه زره تنه . بيا مې له هغه وپوښتل چې آيا تاسو ته به ناشوي وي چې د کابل له وګړو څخه د فرقې يوه برخه جوړه کړئ ، هغوی سمبال او په ورته ډول وُرته وسلې ورکړئ چې د هيواد له نورو ولايتونو سره د مرستې جوګه شي ؟ دې پوښتنې ته په ځواب کې هغه وويل چې د هغوی د روزنې لپاره هيڅ څوک نسته .

بيا مې ورته وويل چې دا څنګه شونې ده چې څومره پوځي کارپوهان د شوروي د سوسياليستي جمهوريتونو په پوهنتونونو کې روزل شوي او له پخواني دولت څخه څومره نور پوځي کارپوهان د دولت تر څنګ درېدلي او تاسو هېڅ څوک نه لري چې نور سترتيري تاسو ته وروزي؟ بيا مې ورڅخه وپوښتل چې موږ له تاسو سره څنګه مرسته کولای شو؟ پرته له دې چې ملګرى تره کی په خپله خبره پوه شي را ته يې وويل چې هېڅ څوک د دولت ملاتړ نه کوي . موږ په کابل کې کارګران نه لرو ، يوازې کسبګر لرو . د خبرو په ترڅ کې خبره بېرته پر هرات را واوښتله او وويل شول چې که هرات له لاسه ووځي نو د انقلاب ستونی هم پرېکېږي. په بل اړخ کې که هرات وژغورل شي نو انقلاب به وژغورل شي . دغه اټکليز اند ته په کتلو پرپوځ ډاډ ترلاسه کېږي او پر هغه زړه تړل کېدلای شي. خو د هېواد په هرګوټ کې پاڅونونه را وپارېدل او پوځ ډېر کوشنی دی او په هرګوټ کې د پاڅون مخه نشي نيولای. ملګري تره کي يو ځل بيا ټينګار وکړ چې ستاسو مرستې ته اړتيا ده .

تر هغه ځايه چې په کابل پورې اړه لري موږ ته د نن ورځې د را رسېدلې ټېلګرام له مخې ښکاري چې حالات د ايران حالاتو ته ورته دي : شعارونه خپرېږي ، او وګړي ډلې ډلې راټولېږي . په ايراني او چينايي وسلو سمبال کسان له ايران او پاکستانه په غټو غټو شمېرو کې بېرته افغانستان ته راستـنـېږي .

کريلينکو : په هرات کې اولسمه فرقه نهه زره تنه جنګيالي لري . آيا دا به رښتيا وي چې يا فرقه لاس تر زنې ناسته ده ، او يا دا چې د دولت له مخالفينو سره به يوځای شوي وي؟

کاسيګين : که څه هم د فرقې نورې څانګې نه دي ياغي شوې خو زموږ د مالوماتو پربنسټ توپچي او يو پلی کنډک ياغي شوی ، ، پاتې برخې يې له دولت څخه ملاتړ ته دوام ورکوي .

اوستېنوف: تر هغه ځايه چې پر تاجيکانو اړه لري ، موږ جلا ځواک نه لرو [پاکه شوه]

کاسيګين : يوه هوايي ضد ليوا چې په هرات کې پرته وه هغه هم ياغي شوه او ياغيانو ته ور واوښتله.

اوستېنوف: کله چې ما له امين سره خبرې وکړې هغه هم د ياغيانو د ټکولو لپاره د پوځونو د پلي کولو غوښتنه وکړه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاسیگین : ملگری تره کي گزارش راکوي چې د فرقې پاتې نیمايي برخه هم یاغیانو ته ور واوښتله او د فرقې پاتې کوشنې برخه به هم د دولت ملاتړ ونه کړي .

اوستېنوف: افغان انقلاب د خپلې پیل شوې لارې په اوږدو کې له سترو خنډونو سره مخامخ دی ، ماته امین د خپلو خبرو په ترڅ کې وویل چې د انقلاب ژغورنه او ساتنه یوازې یوازې پر شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو اړه لري او بس .

ستونزه څه ده ؟ څه پېښ سوي دي؟ ستونزه دا ده چې افغاني مشرتابه له اسلامي بنسټپالنې څخه هر اړخېزه ارزونه نه ده کړې . او د اسلام تر شعار لاندې ده چې سترتیري د دولت پر وړاندې د توپک خوله را تاووي ، ښایي د یوې کوشنۍ استثنأ په منلو پاتې ټول وګړي پر دین ګروهن وګړي وي. له دې امله ده چې هغوی له موږ غواړي ملاېې ور وتړو او یاغیان په هرات کې ورته و ټکوو. امین پر نا ډاډه او نېمګه ژبه راته وویل چې د پوځ لپاره ملاتړ لا تر اوسه شته. او یو ځل بیا کټ مټ د ملګري تره کي په شان يې د مرستې غوښتنه وکړه .

کریلینکو: داسې برېښي چې هغوی پر خپل پوځ ډاډ نه لري . هغوی یوازې زموږ په یوه شي زړه ښه کوي چې زموږ شوبلې او زغره وال موټر بلل کېږي .

کاسیگین : د مرستو په تړاو د دغسې ژمنو د نوم پېژندن په لړ لېک کې د هغو له منځه و راپورته کېدونکو پایلو ته باید په کلکه پاملرنه وکړو. خبره په ډېره کلکه توګه د پاملرنې وړ ده .

اندروپوف : ملګرو ! ما دغه خبري په زغرده او ژوره توګه څېړلې او دې پایلې ته رسېدلی یم چې هغه کسان چې په افغانستان کې د پوځ پلي کولو ته زړه ښه کوي باید له هغه څخه راپورته کېدونکو پایلو ته دې په کلکه او بیا هم په کلکه پاملرنه وکړي. موږ ټولو ته څرګنده ده چې له سوسیالیزم سره مخامخ کېدونکی افغانستان دې ته چمتو نه دی چې خپلې ستونزې په خپل سر حل کړي. د هېواد اقتصاد ډېر وروسته پاتې دی ، د اسلام دین بر لاسی دی ، او په کلیو او بانډو کې نیږدې ټول وګړي لمېسانده 'لېک لوستي' نه دي . موږ د انقلابي حالاتو په تړاو د لینین له لارښوونو پوهېږو. د افغانستان د اوسنیو حالاتو په اړه چې اوس موږ ورباندې خبرې کوو د انقلابي حالت په اړانه کې نه ځايېږي. له دې امله زه ګروهن یم موږ د افغانستان له انقلاب سره یوازې د خپلې شلګرې 'نېزې" په مټ مرسته کولای شو او دماتېدلو مخه يې نیولای شو او دا موږ ټولو ته د منلو وړ نه ده. موږ نشو کولای دغسې غښکه 'خطر' ومنو .

کاسیگین : ښايي موږ وکولای شو خپل سفیر ملګری وینوګاردوف د ایران سروزیر بازرګان ته ولېږو او له غوږه یې ور تېره کړو چې د افغانستان په کورنیو چارو کې لاسوهنه د زغم وړ نه ده .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گرومېکو: زه په بشپړ ډول د ملګري اندروپوف د خبرملاتړ کووم او افغانستان ته زموږ د پوځ د لېږلو خبره غندم. د هغه هېواد پوځ د ډاډ وړ نه دی. له دې امله کله چې زموږ پوځ په افغانستان کې پلی شي نو د يرغلګر په سترګه ورته کتل کېږي. موږ د چا پر وړاندې وجنګېږو؟ په لومړي سر کې به د افغانانو پر وړاندې وجنګېږو او پر مخونو به يې مردکي و اوروو. ملګري اندروپوف په سمه را څرګنده کړه چې د افغانستان حالات د انقلاب لپاره پاخه نه دي. ټولې هغه هڅې به چې په وروستيو کلونو کې مو د وسلو د کچې د راټيټولو او ديتانت په تړاو کړي بې ګټې شي او ډير شيان به له لاسه ورکړو. څرګنده ده چې چين به يو ښه دريز تر لاسه کړي .ټول غير تړلوال هېوادونه به زموږ پروړاندې ودرېږي . په بله وينا له دغسې کړنې څخه به ويروونکې پايلې را وخوټيږي . د ليونېد برژنيف او کارتر منځ غونډه به له منځه ولاړه شي ، او دمارچ د مباشتې په پای کې به د ګيسکارډ دی ايستنګ (والري ګيسکارډ دی ايستنګ له ۱۹۷۴ تر ۱۹۸۱ پورې د فرانسې ولسمشر- ژ) کتنه به تر پوښتنې لاندې ونيول شي. يو څوک خو دې پوښتنه وکړي چې څه به ترلاسه کړو؟ د افغانستان اوسنی دولت ، د هغه وروسته پاتې اقتصاد، په نړيوالو چارو کې د هغه بې اغيزه ونډه. له بلې خوا که له قانوني اړخه ورته ځير شو موږ نشو کولای د سرتېرو د لېږد خبره په قانوني اډانه کې راونغاړو. د ملګرو ملتونو د چارتر پربنسټ يو هيواد هغه مهال له بل هېواد څخه د مرستې غوښتنه کولای شي کله چې تر بهرني يرغل لاندې راسي او بيا موږ کولای شو خپل سرتيري ور واستوو. افغانستان خو تر بهرني يرغل لاندې نه دی راغلی. دا د دغه هېواد کورنۍ چارې دي ، د انقلاب کورنۍ ستونزې ، د وګړو د يو شمير جګړه له بلې شميرې سره. هېښنده خو دا ده چې افغانانو په رسمي ډول له موږ نه دي غوښتي چې موږ خپل سرتيري ورولو .

په بله وينا اوس موږ د حالاتو هغه هېنداره ګورو چې په هغې کې د هيواد د مشرتابه د کلکو تېروتنو له تل څخه کړکېچ را پارېدلی او مشرتابه اجازه ورکړې چې حالات د کړکېچ لوری ته ودرومي او پره يې بيا هم په لوړ پوړو نه پريوزي او بل دا چې د وګړو ملاتړ ورسره نسته .

کريلينکو : کله چې پرون مو پردغو سکالو خبرې کولې افغانانو له موږ څخه د سرتيرو د پلي کولو غوښتنه نه وه کړې ؛ نن حالات پر بل مخ واوښتل. په هرات کې نه يوازې يو کنډک بلکه ټوله فرقه ياغيانو ته ور اوښتې ده. موږ ته له امين سره د پرون له خبرو څرګنديږي چې وګړي د تره کي د رژيم ملاتړ نه کوي. آيا زموږ سرتيري به په رښتيا له هغوی سره هلته مرسته وکولای شي؟ په داسې حالاتو کې شوبلې او زغروال ګاډي نشي کولای هر څه وژغوري. زه ګومان کووم چې موږ بايد تره کي ته په براﻻ ، څرګنده او پريکړې ډول ووايو چې موږ يوازې کولای شو ستاسو د کړنو ملاتړ د هغو خبرو په اډانه کې وکړو چې پرون او نن مو پرې خبرې وکړې ، او په هېڅ حالت کې موږ نشو کولای په افغانستان کې خپل سرتيري پلي کړو .

کاسيګين: کولای شو هغه دلته را وغواړو او ورته ووايو چې موږ به تاسو ته د خپلو مرستو کچه لوړه کړو خو نشو کولای خپل سرتيري در واستوو، ځکه چې موږ به نه يوازې ستاسو د پوځ پروړاندې چې اوس ياغي شوی او سترګې پر لاره دی ، وجنګيږو بلکه ستاسو د ملکې وګړو پر وړاندې به هم په جګړه کې راښکېل شو. زموږ لپاره به ډيرې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناوړه پایلې ولري. د هېواد ټول پوځي غـُنډونه به په لنډ مهال کې زموږ پروړاندې توپک را واړوي. او موږته هېڅ مثبتې پایلې نه را په برخه کوي .

اندروپوف: موږباید په ډاګه ملګري تره کي ته ووايو چې د سرتيرو د پلي كولو له سكالو پرته موږ ستاسو هر راز مرستې ته چمتو يو .

کاسېګین: : کولای شو هغه دلته را وغواړو او ورته ووايو چې موږ به تاسو ته د خپلو مرستو کچه لوړه کړو خو نشو کولای خپل سرتيري در واستوو .

کریلینکو: د افغانستان دولت په خپله د حالاتو د کابو کولو لپاره تر اوسه هېڅ نه دي کړي . او د هغه ترڅنګ په پوځ کې سل زره جنګيالي لري. څه يې کړي دي؟ کوم ښه کارونه يې کړي ؟ څرګنده ده چې هېڅ يې نه دي کړي. ملګرو! خبرې ډېرې سر يې يو ، موږ افغانستان ته تر ټولو ډېره ښه مرسته ورکړېده .

ټولو! و منله

کریلینکو: موږ هر څه ورکړي دي. له هغه څه را په برخه شوي دي؟ د هغه په بدل کې موږ ته هېڅ نه دي را په برخه شوي . خبرې ډيرې سر يې يو ، دا دوی ول چې بې ګناه وګړي يې په نه كړې ګناه ووژل او ان دا چې د خپلو کړونو لپاره يې موږ ته دلېلونه را وړاندې کړل ، کټ مټ لکه هغه وخت چې د لېنين په وخت کې وګړي ووژل سول . اوس تاسو ورته وګورئ چې څه ډول ماركسيستانو مو وموندل .

د پرون په پرتله نن حالات بدل شوي . پرون ، لکه څنګه چې مخکې مې وويل موږ ټولو په يوه غږ ومنله چې موږ به پوځي مرسته کوو خو دغه خبره مو په ډېر ځير وڅېړله او ډېرې لارې چارې مو په پام کې ونېولې ، د سرتيرو د پلي کولو پرځای د نورو لارو چارو د لټون په هڅه کې شوو. زه ګروهن يم چې موږ دې خپل اندونه له ليونېد ايلييچ سره ګډ کړو چې ملګری تره کی ماسکو ته را وبلو او ټول هغه څه ورته په څرګنده ووايو چې موږ ټولو وربانديې په يوه غږ سلا کړېده .

ښايي دا سمه به وي چې موږ په ايران کې خميني اوبازرګان او پاکستان ته ځانګړې خبرتيا ور وليږو؟

اندروپوف: موږ باید ملګری تره کی دلته را وبلو .

کاسیګین: زه ګومان کووم چې له ليونيد ايلييچ سره له خبرو وروسته ښه به دا وي چې يوه الوتکه نن کابل ته واستوو .

کریلینکو: ملګری کاسيګين دې له ملګري تره کي سره خبرې وکړي. که هغه وغواړي چې د ماسکو پر ځای په تاشکند کې پاتې شي نو ملګری ليونيو ايلييچ به له هغه سره هلته وګوري .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گرومېکو: زه ګومان کووم چې ښه به دا وي چې د سياسي وينا له چمتو کولو دې وروسته له ملګري تره کي سره خبرې وشي .

اندروپوف: موږ بايد د پاکستان او له ياغيانو څخه د هغه د ملاتړ په تړاو د لېکنو په خپرولو پيل و کړو.

اوستينوف: زماپر ګومان موږبايد د مرستو د ورکړې هغې لړۍ ته چې پرون پرې سلاشوو ، دوام ورکړو .

ټولو! ومنله

اوستينوف: يوازينی شی چې پاتې کېږي دا دی چې موږ بايد د سترتيرو د لېږلو او پلي کولو خبره يوې خواته پرېږدو .

کاسيګين : په لنډ ډول ، د سرتيرو د لېږلو له خبرې پرته د افغانستان د مرستې په تړاو موږ پل هېڅ شي ته بدلون نه ورکوو. هغوی بايد په خپله د دولت دننه او د لارو چارو د موندلو لپاره دې د پازوالی پيتې په خپله په خپلو اوږو پورته کړي. که موږ د هغوی لپاره هر څه وکړو ، د هغوی له انقلابه ساتنه وکړو ، نو هغوی ته د کولو لپاره څه پاتې کيږي؟ هېڅ ! موږ په هرات کې ۲۴ تنه سلاکاران لرو. او موږ بايد هغوی له دغه ولايته را وباسو .

زميانـين : تر کومه ځايه چې د تر لاسه نيولو شويو مرستو په تړاو تبليغاتي کمپاين ته نغوته کېږي موږ د افغانستان په اړه لېکنې چمتو کړې. همدا شان موږ د پاکستان او له ياغيانو سره د چين د پوځي مرستو په تړاو لېکنې چمتو کړې دي . موږ به نن د غه لېکنې په ورځپاڼو کې خپرې کړو .

ټولو! ومنله

چرنينکو: ملګرو! موږ بايد پرېکړه وکړو چې څوک ملګري تره کي ته بلنه ورکړي؟

کريلينکو: دا دې ملګری اې ان کاسيګين تر سره کړي . هغه ته دې تيلفون وکړي او هر ځای چې نوموړي غوره ګڼي يا دې ماسکو يا تاشکند ته راوبلل شي .

[دغه غونډه د مارچ په اتلسمې همدلته پای ته ورسېدله]

برژنف : ملګرو! په افغانستان کې د پېښو له راپورته کېدلو سره سم زه پر هر څه خبرېدلم ، ما ته د هغو په اړه ويل کېدل. ماته له امين سره د ملګري اې اې ګرومېکو او د ملګري ډی ايف اوستينوف د خبرو خبر راکول کېده ، د هغو پېښو په اړه چې پرون رامنځ ته شولې او همداشان د ملګري اې ان کاسيګين د خبرو په اړه چې له ملګري تره کي سره يې کړې وې خبر راکړل شو .

ما ټول هغه لاسوندي لاسلېک کړل چې له مخې يې د پوځي اړينو مهماتو په ګډون د ځانګړو توکو د لېږدونې چارې تر سره کېږي ، په هغو سکالو اړوند لاسوندي چې له مخې يې د اداري او سياسي چارو د سمبالولو سکالو تر سره کيږي لاسلېک شول ، او ملګري اې ان کاسيګين ته واک او دنده وسپارل شوه چې له ملګري تره کي سره اړيکه ټېنګه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي ، او هغه لاسوندي مې هم لاسلیک کړل چې په ترڅ کې یې رسنیو ته د افغانستان د پېښې په اړه د لېکنو د خپرولو لاره پرانیزي . خبرې ډېرې سرېې لنډ ، زما په اند ټولې هغه لارې چارې چې د شوروي د کمونیست ګوند د مرکزي کمېټې د پریکړو په کارلېک کې د پیلنی "شنبې " په ورځ را غونډې شوې وې ، هغه لارې چارې چې د پیلنې او یوه نی "یکشنبې" په ورځ د غونډو په ترڅ کې منل شوې وې سمې دي .

اوس به راشو د هغې راپورته شوې پوښتنې اړخونو ته چې په افغانستان کې د راپاڅېدلو حالاتو په تړاو زموږ د پوځ بیړني ګډون ته نغوته کوي . زه ګومان کووم چې مرکزي کمېټې په څرګنده او سمه توګه ځانته روښانه کړه چې اوس هغه وخت نه دي چې زموږ پوځونه دې په افغانستان کې راښکېل شي .

موږ باید ملګري تره کي او نورو افغان ملګرو ته څرګنده کړو چې په هیواد کې د هر څه د پلې کولو لپاره موږ ستاسو ترڅنګ د مرستې لپاره چمتو یو. خو په افغانستان زموږ د پوځونو ښکېلتیا به تر ټولو لومړی دوی او ورپسې موږ ته ستر تاوانونه را په برخه کړي. د دې ترڅنګ موږ باید د ملګرو اې اې ګرومېکو ، ډی ایف اوستینوف ، وای ؤي اندروپوف او اې ان کاسیګین ګزارشونو ته غوږ ونیسو چې د هغو په اورېدلو به موږ د لارو چارو د لړۍ منلو ته وروستی ټکی کیږدو چې د افغانستان د ستونزې د هوارۍ او د مرستو د پلې کولو لپاره یې وروستنې کړې دي .

ګرومېکو: نن موږ باید د افغانستان د حالاتو په اړه پر حساسې پوښتنې وغږېږو. موږ په هیواد کې د پېښو د پرمختګ لړۍ له نېږدې څارلې او سفارتي کارکوونکو او سلاکارانو ته لارښوونې ورکړې دي. موږ ، که ووایم ، په سیستماتیک او پرله پسې ډول د ورځې په اوږدو کې په افغانستان کې له خپل استازي څخه پراخ او هر اړخیز مالومات تر لاسه کړي .

تر دغه نن پورې موږ څه په لاس کې لرو؟ په افغانستان کې په یو شمېر ولایتونو کې له ټولو مخکې په هرات کې د یاغیانویوشمیر پاڅونونه راپارېدلې دي. دوی له کوم ځایه راغلي دي؟ هغوی د ایران او پاکستان له خارو څخه را استول شوي دي . هغوی ټول د ملګري تره کي د رژیم دښمنان دي . په افغانستان کې د پلې کېدلو پر مهال دغه دښمنان د دې لپاره چې خپل ربتوني مخونه پټ کړي افغاني جامې یې اغوستلې ، او شمېره یې لس ګونور زرو ته رسیږي او سرونه یې په هرات کې را څرګند شوي دي ، بلوا ګانو ته یې لمنه وهلې ، او موږ له هراته د دغسې ګزارشونو رسیدلو ته سترګې په لار نه وو. هلته یوه دولتي فرقه سته او دنده یې د قانون او ټېکاو ساتل ول. خو ربتیا دا ده چې د دولتي ځواکونو دغه برخه هم له یاغیانو سره یو ځای شوې ، مردکې و اوربدل او ډېره درنده مرګ ژوبله یې رامنځ ته کړه ؛ له زرو زیات کسان ووژل شول .

ما په افغانستان کې د را پورته شویو حالاتو په تړاو د هیواد د سروزیر له مرستیال او د بهرنیو چارو له وزیر امین سره په هر اړخیزه توګه خبرې وکړې. سپینه به یې ووایم چې په لومړیو کې له حالاتو څخه د هغه ارزونه زموږ اندېښنې را غلې کړې ، موږ د هغه د ارزونو تر اغیزو لاندې راغلو ، او بیا په ناڅاپه د امین سترګې پر بل مخ د ورانۍ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لور ته واوښتلې او په خپله يې وويل چې په هرات کې ټوله مېشته فرقه له سره تر پايه د ياغيانو خواته ور اوښتې. په هرات کې د پېښو د اخ او ډب له تود والي سره سم ملګري ديمتري فيدرويچ له امين سره خبرې وکړې ، او په پرېکنده او څرګند ډول يې ورته وويل چې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونه دې په هرات کې خپل سرتيري پلي کړي. دا لکه د پوليسي داستان يوه ناول ته ورته کېږي چې افغان مشرتابه په ځانـمنـې غوارې دغسې يوه بژرکې "جدي" غوښتنه را پورته کړي .

له هغه وروسته ملګري اې ان کاسيګين له ملګري تره کي سره خبرې وکړې او هغه ته هم وويل شول چې په افغانستان کې حالات ډير بد دي ، او په هرات کې يې زموږ د ځواکونو د پلي کولو غوښتنه وکړه. له ايران او پاکستان سره دافغانستان دواړه ګډې پولې پرانيستي دي. زموږ سلاکارانو هغوی ته د بيړنيو وړانديزونو لړۍ وړاندې کړه خو هغوی ور ته غوږ ونه نيو .

نن موږ د هرات په ګډون ګزارشونه تر لاسه کړل چې حالات په ټولېزډول بد نه دي : تر ټولومخکې دوه کندکونه دولت ته پاليااله پاتې شوي . دا چې درواغ دي که رښتيا زه څه ويلای نسم خو دا هغه ګزارشونه دي چې موږ ته را رسيدلي دي .

موږ بايد له ټولو بشپړو دلايلو سره وانګيرو چې نه يوازې په افغانستان بلکه د سېمې په ګاونډيو دولتونو کې د چين په ګډون ټولې پارونې د امريکا له خوا تر سره کيږي. او پته دې نه وي چې چين ، پاکستان او ايران په دغو پېښو کې خپله ونډه تر سره کوي .

پرون له کابله يو شمېر زړه هڅوونکې ګزارشونه ترلاسه شوي چې د دولت په ملاتړ يو شمېر لاريونونه وشول. خو لکه څنګه چې بايد وي په افغانستان کې د دولت دريز په څرګند ډول تر واک او څار لاندې نه دی .

طبيعي ده چې موږ د افغانستان د حالاتو په اړه له راپورته شويو ننګونو څخه مخ نه شو اړولای . خو زما ګومان کوم چې موږبايد خپل دريزونه او خپل سياستونه يوموټي کړو او خپله تګلاره د پېښې هرې خواته په کتلواو څېړلو پلي کړو. د بېلګې په توګه که موږ د ځواکونو د پلي کولو ويره ومنو خوپايله به يې دا وي چې د مثبتو ټکيو په پرتله به موږ ډير منفي ټکي وګټو. موږ لاتر اوسه نه پوهېږو چې د افغاني پوځ غبرګون به څه وي. که افغان پوځ زموږ ملاتړ و نه کړي او يا بې پرې او ناپيېلی پاتې شي ، نو پايله به يې دا وي چې موږ د افغانستان د نيواک لپاره تللي يو. د دغه کار په کولو به موږ خپلې بهرنۍ تګلارې ته د نه منلو ستړې او پيچلې ستونزې را وکـټـوو. موږ به هغه لاس ته راوړنې چې په ډېرو خواريو مو ترلاسه کړي، بيرته له لاسه ورکړو ، د ساري په ډول ديتانت ، د دويم سالټ خبرې به يوې خوا ته پرېښودل شي ، هيڅ ډول تړونونه به لاسلېک نه شي (او که تاسو ښه ورته ځير شي دا زموږ د سياست تر ټولو ستر لومړيتوب دی) ، د ليونېد ايلييچ او کارتر منځ کتنه به ترسره نه شي، او ډير شک او شوپيان به وي چې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګېسکارډ دي ایستانګ به دلته راشي او له موږ سره به وګوري ، او له لویدیځي نړۍ په ځانګړي توګه له ایف آر جي سره زموږ اړیکې به درې ورې شي .

د افغانستان ستونزمنو حالاتو ته په کتلو سره سره ، موږ نه شوکولای چې د سرتیرو په لېږلو سره په پېښنه کې ښکېل شو .

هېښنده ده ، موږهېڅ نه پوهېږو چې افغانستان ولې له پاکستان سره دومره ځېږ چلند کوي او څرګنده ده چې پاکستان د افغانستان په چارو کې لاسوهنه کوي. پرون د افغانستان دولت یو انګروزی (وینا) خپور کړ خو ژبه یې په بشپړ ډول پرېکنده نه وه .

موږ افغانستان ته ستره مرسته ورلېږو. له دغې مرستې څخه به د افغانستان دولت په څه ډول ګټه واخلي ، اټکل به یې ګران وي ؛ د حالاتو رغاونه هم ستونزمنه ده. خو له دې سره سره موږ نه شو کولای پرهغه د پای ټکې کېږدو. زه ګومان کووم چې که افغان دولت خپل ځان په داسې یوه پیاوړي دریز کې ځای پرځای کړي چې خپلې ټولې کړنې له یو بل سره په سمه همغږې کړي ، ښايي حالات ښه والي ته مخه کړي .

کاسیګین : ماپرون له ملګري تره کي سره دوه ځله خبرې وکړې . هغه وایي چې هلته هر څه درې ورې کېږي او موږ باید خپل سرتیري ور واستوو او په ټول افغانستان کې د هرات په شان حالات کړکیچن شوي دي. نوموړی وایي چې که هرات له لاسه ورکړو نو هر څه به له لاسه ورکړو. د هغه په اند د افغانانو په جامو کې پاکستان غټ شمیر جنګیالي را لیږلي دي. د هغه د شمیرنې پربنسټ ۴۰۰۰ تنه دغسې کسان رالیږل شوي دي. تر اوسه پورې د هرات په هوایي ډګر کې پینځه سوه تنه ځای پرځای شوي دي. ما ورڅخه وپوښتل چې په هرات کې ستاسو ترځنګ څوک ولاړ دي؟ ملګري تره کي ځواب راکړ چې په بنسټېزډول د هرات ټولو وګړو د مذهبي بنسټپالو خوا نیولې ده . هغه وویل چې په هرات کې یوازې له دوه سوه تردوه سوه پینځوس تنه دي چې د ټولو چارو سمبالتیا کوي. ما له هغه پوښتنه وکړه چې په هرات کې کارګران شته؟ هغه وویل چې هلته تر دوه زره تنو کارګران دي. ما له هغه وپوښتل چې ستاسو په اند آیا د هرات لپاره کومه هېله پاتې ده ؟ هغه په زغرده راته وویل چې هرات به سبا له لاسه ووځي ، خو تر دغه دمه زموږ په لاس کې دی .

هغوی د نویو ټولګیو د جوړلو په لټه کې دي چې هرات ته یې واستوي . د ملګري تره کي په اند هلته د نوي رژیم مخالفین په هره کچه او له هره اړخه له یو بل سره راټول شوي ، له یو بل سره به یو موټي سي او دا به د ده ددولت پای وي. هغه یو ځل بیا زموږ له سرتیرو څخه د مرستې غوښتنه وکړه. ما ورته وویل چې په اوسني وخت کې ستاسو وړاندیز ته ځواب نه سم درکولای. ما وویل چې موږ دغه غوښتنه په ځېر څېړو ، موږ به خپله ارزونه وکړو اوبیا به تاسو ته ځواب درکړو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاسو گورئ چې د ملګري تره کي له خبرو اترو څخه په هېڅ ډول ېېره وره (حاصلخيزه) پايله را ونه ختله. هغه د هرات له راپرځېدنې خبره وکړه او زموږ د سرتيرو د پلي کولو غوښتنه يې وکړه. ما ورته وويل چې تاسو له موږڅه غواړئ ، تاسو غواړئ چې پوځي او سياسي ګامونه په ګډه راپورته کړو. تره کي راته وويل چې تاسو په خپلو الوتکو او شوبلو افغاني نښې ولګوئ او اجازه ورکړې چې له افغاني کرښې پرهرات را واوړي . ما ورته وويل چې دا به زموږ له خوا د شوروي د سوسياليستي جمهوريتونو له پلوه پرافغانستان يو نيغ پرنېغه يرغل وي .

ما له هغه وپوښتل چې آيا تاسو کولای شي له افغاني اړخه سرتيري ، د شوبلو او زغره والو ګاډو چلوونکې را و غواړئ (راجلب کړئ) ؟ هغه وويل چې دا به وشي ، خو ډير لږ به وي.

ما ورته زموږ له پريکړې څخه وويل چې موږ به تاسو ته پراخه هر اړخېزه مرسته در ورسپارو او نور سلاکاران او کارپوهان به در ولېږو .

په طبيعي ډول موږ بايد افغانستان د خپل ملګري دولت په توګه وساتو. پر هغه سربېره ، داسې ښکاري چې موږ بايد له پاکستان څخه د يوه ګواښلېک له لارې وغواړو چې په افغانستان کې لاسوهنه د زغم وړ نه ده . د ايران په اړه دې هم ورته ګام اوچت شي . پيغام بايد نېغ پر نېغه خميني او بازرګان ته وي . موږ بايد له ايران سره د ورته لاسوندو پربنسټ راوړاندې شو .

ډيره ښه به وي چې له ايران او پاکستان سره کرښې وتړل شي.

ماته دا پرځای ښکاري چې موږ دې افغانستان ته يو تکړه او ښه سفير واستوو. د ملګري تره کي له خبرو داسې ښکاري چې دې ان لا تر اوسه نه پوهېږي چې څنګه او پرچا دولت وچلوي . هلته ډير سياسي کار اړين دی ، او د دغه په کولو به موږ يوازې دومره و کولای شو چې افغانستان د يوه متحد او ملګري هيواد په توګه وژغورو .

برژنيف : نن دې پاکستان او ايران ته لېکونه واستول شي .

اوستينوف : امين له ما سره پرون سهار خبرې وکړې . مخکې له دې چې له ليونېد ايلييچ سره سلا وکړم ، هغه ته مې د پراخو هر اړخېزو مرستو په اړه وويل او ټېنګار مې وکړ چې موږ به يې در وسپارو. امين وويل چې شوروي اتحاد زموږ پوخ بنسټېز او تر ټولو نږدې ملګری دی . بيا يې له ايران او پاکستانه سر ټکونه پيل کړه چې ګڼې د چينايي سلاکارانو په لاس روزل شوي غټ شمېر ورانکاران د پاکستان د خاورې له لارې چې په چينايي وسلو او پوځي اوزارو سمبال دي د افغانستان د کرښو له لارې هيواد ته را استول کېږي .

په افغانستان کې د لويو ځمکوالو په پلوي کې ډېر پياوړی مخالف ځواک ولاړ دي .

بيا يې خبره پر هرات را واړوله ، او د تره کي په شان يې له موږ د ټانکونو د ور لېږلو غوښتنه وکړه . ما هغه ته د ټاکل شويو مرستو په اړه وويل چې موږ به يې افغانستان ته د وسلو ، خوراکي توکو او مهماتو په توګه در ولېږو. هغه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وويل چې زموږ سترګې دغې مرستې ته نېغې وې ، خو هغه څه چې دوی یې په بیړنۍ توګه غواړي دا ده چې موږ خپلې شوبلې ور واستوو .

برژنیف : د هغوی پوځ درې ورې کېږي ، او له موږ غواړي چې د جګړې ټول پیټی په خپله غاړه واخلو .

اوستېنوف : موږپه افغان پوځ کې د کارپوهانو اوژباړونکو لویه شمېره لرو. ما امین ته وویل چې موږ به نور ژباړونکي درولېږو .

که د سکالو تل او ژورې ته ننوځم باید ورغبرګه کړم چې موږ له افغانستانه هېڅ معلومات نه لرو،د کابل او هرات تر منځ هېڅ اړیکه نسته. هلته یوازېنۍ کوشنی برېښنا کوټ دی ، په پای کې یاغیانو سېمه ییز دولت نسکور کړ او غرونو ته وختل .

د هرات حالت نن نه تریوه برېده ښه وو. دا یو آرام ښار دی. څرګنده ده چې موږ به هلته په بیړنۍ تخنېکي مرسته ولېږو. موږ به ددغو مرستو یوه ستره برخه واستوو. موږ د ترکستان په پوځي لښکرکوټ کې دوه فرقې او په مرکزي اسیا کې یوه فرقه جوړوو. موږ درې کنډکونه لرو چې د دریو ساعتو په ترڅ کې افغانستان ته رسیدلای شي خو زه یوازې دومره په ټېنګاروایم چې موږ باید د تیارسۍ په حال کې و اوسو. زه د نورو ملګرو په شان په افغانستان کې د سرتیرو د پلي کولو ملاتړ نه کووم. زه د افغانستان له لېکو سره په ګډو پولو کې د تخنیکي تمریناتو د ترسره کولو او د فرقو او کنډکونو د جوړلو د اجازې وړاندېز کووم .

باید ور غبرګه کړم چې افغان دولت ډیرې سکالو (موضوعات) په ډیرې بې سېکه او ناسمې توګې تر سره کوي او په دغسې حالاتو کې زموږ د کارپوهانو لپاره ډیره ګرانه ده چې ورسره کار وکړي .

اندروپوف : موږ د حالاتو د ستومنزتیا په پام کې نیولو سره باید د لارو چارو د موندلو لپاره پریکړه وکړو چې څه وکړو. سربیره پرهغه حالات په خپله د ډاډ وړ ندي. موږ باید یوه شو چې په افغانستان کې څه تیریږي. دا ستونزه له مشرتابه سره ده . مشرتابه خپل ملاتړی ځواک په رسمېت نه پیژني او نه پوهیږي چې پر چا ملا وتړي. د بېلګې په توګه نن په کابل او هرات کې ستر لاریونونه وشول خو مشرتابه له هغه څخه په اړینه توګه ګټه پورته نه کړه . نه یوازې په پوځ بلکه په ټولېز ډول په ټولنه کې ښونیزې او روزنیزې هڅې په ډیرې بې سېکه (ضعیفې) توګې سمبال شوې دي. هغوی خپل سیاسي مخالفین زېندۍ کوي. ځوک راډیو ته غوږ نه نیسي او خپرونې ډیرې بې سېکه دي. موږته اړینه چې له هغوی سره د ګرځنډو اړیکتیایي توکو او راډیوګانو په برابرولو کې مرسته وکړو .

سره له دې چې امین ټول واک په لاس کې درلود خو یوازې پرون یې د اعلی سرقوماندان او ددولت د ټولو چارو د پازوال په توګه هم ومانه. دا هغه لاره ده چې غواړي په مشرتابه کې سیاسي واک لا نور پراخه کړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ له اړخه هلته موږ د ګوند لپاره د لوی سلاکارملګري واسيلوف تر مشرۍ لاندې ډېر سلاکاران لرو. زما په اند هغه (امين) د دغه کار وړتيا نه لري او له حالاتو سره په بد ډول چلند کوي. زما په اند ښه به دا وي چې د مرکزي کمېټې يو شمير فعالين هلته واستوو. ډير سلاکاران هلته شته. همدارنګه د کي جي بي له څانګې څخه ډېر سلاکاران هلته ځای پر ځای دي .

تر هغه ځايه چې د ځواکونو دپلي کولو خبره ده ، زما په اند دا به موږ ته اړينه نه وي چې د دغسې يوه ګام پورته کولو ته زړه ښه کړو. که سرتيري پلي کړو دا په دې مانا ده چې د وګړو پروړاندې به د جګړې پيټی پر اوږو واخلو، وګړي به له منځه يوسو او مردکي به پرې واوروو. موږ به يرغلګر سو او موږ د دغه کار د کولو اجازه نه شو ورکولای .

پونوماريیف: موږ په شوروي اتحاد کې ۴۶۰ افغاني پوځي پرسونل لرو. دوی ټول روزل شوي پوځي کارپوهان يا کادرونه دي ؛ دوی بايد افغانستان ته ولېږل شي .

اوګارکوف: افغانانو له موږ غوښتنه کړې چې د ۱۶۰ تنو افسرانو د روزنې چارې ورچټکې کړو .

اوستينوف : موږ بايد له ملګري تره کي سره خبرې وکړو چې دغه کسان د کدرونو په توګه ور ولېږو .

کېتينوف : تر هغه ځايه چې د ګوند ترلوی سلاکار ملګري واسيلوف پورې اړه لري ، هغه ښه سړی دی. هغه له موږ سره د مرکزي کمېټې د پلټونکي په توګه کار کړی او په دغو وروستيو وختو کې يې په بشکيرسک کې د ګوند په ټولنيزې کمېټې کې د دويم مرستيال په توګه کار کړی دی . هغه ځوان او تکړه ملګری دی .

اوستينوف : زموږ ټول ګوندي سلاکاران کاری وړتيا په بشپړه توګه نه لري او يوازې څو تنه يې دي چې دغه وړتيا لري ، ګومان کووم پينځه تنه دي ، خو هر څه چې وي ، بايد ژر تر ژره يې تر سره کړو .

کېتينوف : سمه ده ، او رښتيا ده چې موږ د ملګري واسيلوف تر مشرۍ لاندې پنځه تنه کاري او تکړه کسان لرو . خو اوس موږ د نورونويو ملګرو د ټاکلو په درشل کې يو او هلته به يې واستوو .

برژينف : زه ګومان کووم ددغو پينځو ورځو په ترڅ کې مو کومې لارې چارې چې څېړلې ، بايد ومنو اولاسلېک يې کړو .

ټولو : ومنله

برژينف : اړينه ده چې زموږ تر څار لاندې وړ او ټاکل شوي ملګري پورتنۍ پريکړې په رغنده ، کلکه او په خولې تويولو پلي کړي او که د افغانستان په تړاو هرپوښتنه راپورته کيږي نو سياسي بيروته دې وسپاري .

ټولو : ومنله

برژينف : پرهمدغه بنسټ موږ پريکړه کوو چې :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبا د مارچ شلمه نېټه ملګری تره کی راوبلو

خبرې اترې به ملګري ،اې ان کاسيګين ،اې اې ګرومېکو او ډی ایف اوستین پرمخ یوسي.

ټول : ډېربنه

له دغې پریکړې سره سم ، غونډه پای ته ورسیدله

سرچېنه:

{ Storage Center for Contemporary Documentation (TsKhSD), Moscow; Fond 89, Prechen 25, Dokument 1, Listy1 , 12-25}

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالکسي کاسيګين او تره کي ټيلفوني خبرې

د الکسي کاسيګين او د افغان ولسمشر نورمحمد تره کي ترمنځ د تيلفوني خبرو اترو لېکل شوي بڼه ۱۹۷۹ کال د مارچ ۱۷ يا ۱۸ [نوټ: د سېمې د واټن پربنسټ او د وختونو په پام کې لرلو سره د مارچ ۱۷ او ۱۸ دواړه يوه نيټه رانغاړي � ژ]

ژباړه : رحمت آريا

کاسيګين : له ملګري ترکي پوښتم چې دافغانستان د اکر يا حالت په تړاو مالومات راکړي .

تره کي : د افغانستان حالت مخ پر وراپندو دی

کاسيګين: تاسو په هرات کې د کارګرو، د ښار د اوسېدونکو، کوشنيو پانګوالو او سپين ګريوانو کارګرو په منځ کې ملاتړ لرئ؟

تره کي: د وګړو له پلوه فعال يا کارنده ملاتړ نسته. ښارد شيعه ډلې تر شعارونو لاندې راغلي او وايي چې د کفارو په لارپسې مه ځـئ او زموږ لار غوره کړئ. دغو ډنډورو او شعارونو حالت تر اغيزې لاندې راوستـئ .

کاسيګين: آيا هلته د کارګرو شميرډيردی؟

تره کي: ډير لږ. د ۱۰۰۰ تر ۲۰۰۰ تر منځ

کاسيګين:له حالاتو څخه جاج اخيستنه مو څنګه ده؟

تره کي: موږډاډه چې ميرځی به نوي ډلګي جوړکړي او د يرغل لمنه به پراخه کړي

کاسيګين: تاسې ځواکونه نه لرئ چې هغوی درې ورې کړي؟

تره کي: کاشکې مو درلودای

کاسګين: ددغې ستونزې په تړاو څه وړانديزلرئ؟

تره کي:موږغوښتنه کړې چې تاسودعملي او تخنېکي مرستو لړی د وسلو اوسرتيروپه ګډون راوغځوئ .

کاسيګين: دا ډيره پيچلې ستونزه ده.

تره کي: ايران او پاکستان د ورته تابيا يا پلان پربنسټ زموږپروړاندې کارکوي. له دې امله که تاسو پرهرات يو پريکنده يرغل وکړئ نوزموږانقلاب به وساتل شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاسیګین: ټوله نړۍ به د سترګو په رپ کې پرې خبره شي. یاغیان د راډیو ګانوګرځنده لیږدونکې دستګاوې لري او دهغه ګزارش به نیغ پر نېغه نړۍ ته ورکړي .

تره کي: ما له تاسو د مرستو د غځولو غوښتنه کړې

کاسیګین: موږباید ددغې لانجې په اړه خپلوسلا مشورو ته دوام ورکړو. تاسو د ایران له پرمختلونکي غورځنګ سره اړیکه لرئ؟ ورته نه شئ ویلای چې چې د امریکا متحده ایالات ستاسو اود هغوی ګډه دښمنه ده؟ ایرانیان له امریکا سره ټینګه دښمني لري او په پای کې کولای شو دغه خبره د پروپاګند یا تبلیغ په توګه وکارول شي. تاسو زموږ له اړخه د څه ډول سیاسي بیانیې یاپه بهرنیو چاروکې د څه ډول سیاسي ګام د اوچتولو لپاره سترګې پرلاره یاست؟ د تبلیغاتو له اړخه، ددغې پوښتنې په اړه ستاسو اند (نظر) څه دی؟

تره کي: پروپاګند باید له عملي مرستو سره ملګري وي. زه وړاندیزکوم چې تاسو پرخپلو شوبلواوالوتکو افغاني نښې ولګوئ او هیڅ څوک به پرې پوه نشي. ستاسو سرتیري کولای شي د کوکچې او کابل له لوري پرمخ ولاړسي. زموږ له انده هېڅ څوک به پرې پوه نسي. هغوی به داسې وانګیري چې ګنې دا دولتي ځواکونه دي .

کاسیګین: زه نه غواړم چې تا ناهیلی کړم خو ددغه کارپلي کول به ناشوني وي. د دوه ساعتوپه ترڅ کې به ټوله نړۍ پوه شي. هرڅوک به ډنډورې پورته کړي چې ګنې شوروي اتحاد پرافغانستان یرغل وکړ. که موږد الوتکوله لارې شوبلې او اړین مهمات او دتوپونو جوړې شوې ګولۍ درولیږو تاسود دغو وسلو د کارولو لپاره کارپوهان موندلای شئ چې دغه وسلې وکاروي؟

تره کي: زه دغې پوښتنې ته د ځواب وړتیا نه لرم. شوروي سلا کاران کولای شي دغې پوښتنې ته ځواب ووایي .

کاسیګین: په شوروي اتحاد کې په سلګونوافغان افسران رزول شوي دي. دوی ټول څه سول ؟ چیرې دي؟

تره کي: دهغوی ګڼ شمیر مسلمانان دي. موږ نشو کولای پر هغوی زړه وتړو ، موږپرهغوی ډاډ نلرو .

کاسیګین: که موږ شوبلې د الوتکو له لارې د سترګوپه رپ کې درولېږو تاسونسئ کولای تر ۵۰۰۰۰ (پنځوس زرو) سرتیري راټول کړئ؟ څومره خلک راټولولای سئ؟

تره کي: بنسټ یې یوازې د منځنۍ دورې د ښوونځیو د ډیرعمرخاوندانو اولږشمیرکارګرانو څخه جوړېدلای سي. په افغانستان کې د کارګرکښه یا طبقه ډیره کوشنۍ ده او ډیروخت غواړي چې هغوی و روزو.خو موږبه د اړتیا پرمهال اړین ګامونه اوچت کړو.
کاسیګین: د الوتکو او چورلکود بیا رغاونې لپاره موږپریکړه کړېده چې په بیړه تاسوته پوځي توکي او اوزار درولیږو. همداشان موږپریکړه کړې چې تاسوته سل زره ټنه خوراکي توکي درولیږو او دهرمترمکعب پرسرد ګازوبیه له ۲۱ډالرو څخه ۳۷ ډالرو ته لوړه کړو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تره کی : دا ډیره ښه ده ؛ خوراځه چې لومړی د هرات په اړه خبرې وکړو. شوروي اتحاد ولې نه شي کولای ازبک، تاجېک او ترکمنان په ملکي جامو کې رالویږي؟ هېڅ څوک یې نه شي پیژندلای. هغوی ټانکونه چلولای شي او موږ له دغو ټولوتوکمونوڅخه په خپل هېواد کې کسان لرو. پرېږدئ چې هغوی افغاني جامې واغوندي او په وسلو یې افغاني نښې ووهـئ چې هېڅ څوک به یې ونه پیژني. زموږ له انده دا ډیر آسانه کاردی. ایران او پاکستان چې دغه کار وکړنو تجربه یې درلودله اوداځرګندوي چې دا آسانه کار دی هغوی لا وختې په زباد ورسوله چې دغه کار څنګه ترسره کیږي .

کاسیګین: څرګنده ده چې تاسو ته دغه ستونزه له ساده کارڅخه لا ساده ښکاري.دا یوه نړیواله او پیچلې سیاسي ستونزه ده خوله دې په تېرېدنې او نه په پام کې نېولوسره موږبه یوځل بیا سلا او مشوره وکړو او بیابه درسره خبرې وکړو .

تره کي: موږته د هوا له لارې د پلي ځواک موټرونه راولیږئ .

کاسیګین: تاسوداسې کسان لرئ چې هغه وچلولای شي؟

تره کي: موږبه د ۳۰ تر۳۵ موټرانو لپاره چلونکي ومومو.

کاسیګین: هغوی د ډاډ وړدي؟آیا هغوی له موټرانوسره یوځای دښمن ته نه اوړي؟ ددې ترڅنګ زموږچلوونکي پر ژبه نه پوهیږي.

تره کي: موږته له موټروسره یوځای داسې چلوونکي راولیږئ چې زموږ په ژبه خبرې کوي،لکه ازبک او تاجېکان

کاسیګین: ماله تا دهمداسې یوه ځواب هیله درلودله.موږاوستاسوملګري یو اوزموږستاسودواړو پرګډو اوږو د ګډې مبارزې ګډ پیټی پروت دی او له یوبل سره باید نیغې اوسپینې خبرې وکړو.اوهرڅه باید دهمدغې ګډې مبارزې د سیوري تابع وي .

[د لومړي پاڼې پرلمنلیک پرلاس لیکل شوې یوه کرښه لیدل کیږي: د مرکزي کمیټې د سیاسي بیورو په ناستې کې ملګري کاسیګین ددغوخبرواترولیکل شوې بڼه دمرکزي کمېټې دسکرترانوترمخ ولوستله[

[سرچینه: ماسکو،په روسیې کې دروسیې ټلویزیونې ځالګی (دځانګړودوسیو)پروګرام]

ژباړه : رحمت آریا

جولای ۲۰۰۸

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نورمحمد ترکی په مسکو کي دسیاسي بیرو په پټه غونډه کي

دمخکنیو لاسوندو لنډیز :

ژباړه: رحمت آریا

جولای ۲۰۰۸

د۱۹۷۹زکال د مارچ په مباشت کې شوروي مشرتابه په هرات کې د راپاریدلې بلوا له امله چې څوتنه شوروي سلاکاران د بلواکوونکو په لاس پکې ووژل شول، له ډیر ستونزمن اکر یاحالت سره مخامخ وه اوداسې برېښېدل چې اوضاع دواکمن گوند خلق دځارله ولکو څخه د وتلو په حال کې ده. افغان مشرتابه له شوروي پوځ څخه د بیړنیو مرستې غوښتنه وکړه. په ټولېزډول یوازې په ۱۹۷۹ ز کال کې افغان مشرتابه له ۲۰ ځله څخه زیات د مرستوغوښتنه کړې وه. دټیلفون له لارې له تره کي سره دخبرو په ترڅ کې الکسي کاسیگین په ډاگه کړه چې شوروي به پوځیان ور ونه لیږي او تره کی یې وهڅاوه چې په سیمه ییزو وگړو خپله ملاوتړي په ځانگړي ډول دهرات په ولایت کې دې پرولتاریا په خوځښت راولي او له هغوی دې کار واخلي، دا په خپله څرگندوي چې شوروي مشرتابه دافغان وگړو په اړه بشپړمعلومات نه درلودل(پرولتاریا، صنعتي کارگران دي او دسوسیالیستي انقلاب بنسټیزه ځواک جوړوي او په افغانستان کې له اره پرولتاري ځواک شتون نه درلود). د مرکزي کمیټې د سیاسي بیرودځانگې غونډه په بیړنۍ توگه راوبلل شوه چې د هرات اکر ترڅېړنې لاندې ونیسي دغونډې د گډونوالو په منځ کې څرگند اختلافات لېدل کیږي: په داسې حال کې چې د سیاسي بیروغړي افغانستان ته د سرتیرو له لیږلو سره مخالف ول، یو شمیر یې په همدې حال کې ټینگار کاوه چې (موږافغانستان له لاسه نشوورکولای). وروسته له څېړنو اوسنجونو غونډ پای ته نیږدې شوه او د مرکزي کمیټې عمومي منشي لیونید ایلیچ برژنیف دغونډې لنډیز راوسپړه او ویې ویل چې اقتصادي اوپوځې مرستې به سره له مهماتو او سلاکارانو چمتو شي خو سرتیري به افغانستان ته ونه لېږل شي. مخکې مو ولوستل چې غونډې پریکړه وکړه چې تره کی به ماسکو ته راوبلي اودشوروي ددریز په اړه به یې ښه پوه کړي. تره کی راوبلل شو او دهغه په سفریوازې دسیاسي بیرو غړي خبر ول او بس [دهمدغه لاسوندي په پای کې تره کی په خپله دغې خبرې ته نغوته کوي]. مخکې له دې چې تره کي له برژنیف سره وگوري هغه دسیاسي بیرو له یو شمیر غړو سره گوري او دغه لاسوندی په پراخه توگه دهمدغې غونډې خبرې څرگندوي.دا غونډه دومره پټه وه چې ان افغان ژباړونکي له تره کي سره نه وو او شوروي پښتو ژباړونکي غونډې ته رابلل شوي ول. ددغې لاسوندي وروستنۍ برخه ډیره هک پک کوونکې ده او دښاغلو لوستونکوپه ځانگړې توگه دافغانستان د پیښو سیاسي شننونکو پام ورته را اړوم.

پای

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د۱۹۷۹ز کال دمارچ په ۲۰ د الف.نون کاسیگین ،الف .الف گرومیکو، د.ف.اوستینوف ، ب .ن. پوني ماریوف او ن. م. تره کي ترمنځ مخامخ خبرې - ماسکو

د لاسوندي پیل

د شوروي د کمونیست گوند مرکزي کمیټې ته د لیږلو تابع

(عمومي دفتر،لومړۍ څانګه)شمیره پ ۴۹۹

د شوروي د کمونیست گوند د مرکزي کمیټې اصلي او علی البدل غړو ته دې وویشل شي

ډېر پټ (کاملأ سري)

ځانګړې (خاصه) دوسیه

دلاسوندي سرلیک :

د الف.نون کاسیگین ،الف .الف گرومیکو، د.ف.اوستینوف ، ب .ن. پوني ماریوف او ن. م. تره کي د خبرو ریکارډ (نوټ)

]نوټ: دغه لیکنه دغونډې گډونوالو نه ده لیدلې(

د۱۹۷۹ز کال دمارچ ۲۰

الف.نون کاسیگین: سیاسي بیروپرمور په ډاډ کولو مورته واک راکړی چې له تاسو سره د ټولو هغو پوښتنوپه اړه خبرې وکړو چې تاسو یې د نظریاتو د تبادلې لپاره اړین بولـئ. لکه چې مخکې مې تاسوته وویل له ل.الف. برژنیف سره ستاسو غونډه په ۱۸-۱۸٫۳۰ (وخت-ژ) کې په پام کې نیول شوې ده .

لومړی مې باید تاسو ته د خبرو د پیل وړاندیز کړای وای خو لدې چې ستاسو له پلوه لومړنۍ مهمه پوښتنه راپورته شوېده غواړم له همدغه ځایه زموږ دنظریاتو څرنګوالی تاسو ته ووایم او بیا به په ځیرتاسو ته غوږ ونیسو .

لومړی غواړم ټینګاروکړم چې شوروي اتحاد او دافغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت ترمنځ ملګرتوب پرته له قید اوشرطه دی،په ځینولنډو وختونوکې دنظریاتو اختلافات ول خو نه داوږدو وختونو لپاره. موږتاسو ته مرستې درکړې او غواړو دمرستې لړۍ وغځوو او د خپلو ټولوهغو دښمنانوپه وړاندې وجنګیږو چې نن اوپه راتلونکی کې له تاسو سره جګړه کوي .

موږ ستاسو په هېواد کې د حالاتو د پرمختګ په اړه په ځیر خبرې کړې، موږله تاسو سره دمرستو ټولې لارې چارې لټولې دي چې زموږ د ملګرتوب او له دواړوهېوادونوسره به په اړیکو کې ګټورې پایلې ولري. ښایي ستاسو په هېواد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې دراپورته شویو ستونزو په اړه د حل ډېرې لارې چارې وي، خوتر ټولو ښه لاره دا ده چې د نړیوالو په سترګو کې ستاسو د دولت واک او صلاحیت خوندي پاتې وي، غواړوستاسواړېکې له ګاونډیو هېوادونو سره خرې پرې نه شي اوستاسود هیواد نړیوال دریځ ته تاوان ونه رسیږي .

موږباید دهغوحالاتو پرمختګ ته اجازه ورنکړو چې پربنسټ یې تاسو دهغو په کابو کولو کې لا تر اوسه نه یاست بریالي شوي اوپه پای کې دحل لپاره مو بهرني سرتیري راغوښتي دي. غواړم د ویتنام بیلګه راوړاندې کړم. دویتنام ولس له امریکا سره دجګړې دروند پیټی پورته کړاو دا دی اوس د چین له یرغل سره لاس اوګریوان دی خوهېڅ څوک ویتنامیان د بهرنیو سرتیرو په بلنې او کارونې نه تورنوي. ویتنامیان په میړانې له خپلې خاورې څخه د بهرنیو لاس اچوونکوپه وړاندې ساتنه کوي.

زموږګومان کووچې ستاسو په هېواد کې پریمانه پوځي ځواک شته چې دانقلاب ضد کسانو په وړاندې ودریږي. یوازینۍ اړتیا دا ده چې هغوی یوموټې یې کړئ اونوي پوځي جوړښت رامنځ ته کړئ. دتلفوني خبروپه ترڅ کې موږاوتاسو دنویوپوځي ډلګیو دجوړولو په اړه خبرې وکړې،په یاد ولرئ چې پوځي چمتوالي او د روزنې لپاره ډېر وخت ته اړتیا شته. خو ان همدا اوس تاسو بشپړ اوپریمانه ځواک په لاس کې لرئ چې د اوسني اکر یاحالت دکابو کولو وړتیا لري. یوازینۍ اړتیا دا ده چې په سمه توګه تر سره شي. راځئ چې د هرات بېلګه راواخلو. په لومړیو کې داسې ښکاریده چې هر څه به درې وړې سي، دښمن ټېګ مورچلونه جوړکړېدي او ښاربه دانقلاب ضد ډلو زړه جوړ سي. خو کله چې تاسو رښتونی نوښت په لاس کې واخیست نو تاسو وکولای شول چې هر څه تر خپل واک او څارلاندې راولئ. موږهمدانن سهارپه ۱۱ بجوخبرترلاسه کړچې دهرات پوځي ښارګوټی چې د اووه لسمې پلې فرقې د یاغیګړیوه برخه وه له هوایي بمباریو وروسته دکندهار دشوبلو په مرسته د هوایي لیوا دپاراشوت ځواک له خوا بیرته ونیول شو. دولت ته پاتیاله ځواکونه سیمه خوندي کوي او له دغې بریا څخه په ګټه اخیستې لا پرمخ درومي .

زموږپه نظر،په اوسني وخت کې زموږ دنده دا ده چې ستاسو دفاع په څو نړیوالو پیچلو پیچوموکې وکړو. موږبه له تاسو سره تر شونې کچې په ټول وس مرسته وکړو، تاسو ته به وسلې او مهمات درولیږو، خلک به در واستوو چې د کورنیو اوپوځي ستونزوپه هوارولو کې تاسو ته ګټور وي، کارپوهان به درواستوو چې ستاسوپوځ دنویو پرمختللیو وسلو په عملیاتي کارَوَنه کې و روزي اوپوځي ماشینري چې د درلېږلو په درشل کې ده. دافغانستان پرخاوره باندې زموږ دپوځ پلي کول به نړیواله ټولنه را ویښه کړي او ډېرې ناسمې څواړخیزې پایلې به را وزیږوي. که داسې وسي نو نه یوازې به له پانګوالو هېوادونو سره سونزه رامنځ ته سي بلکه په خپلو منځو کې به هم ستونزې را پورته سي. زموږګډ دښمن شیبې شماري چې شوروي پوځونه به کله دافغانستان پرخاوره باندې پښه کښیښږدي. دابه هغوی ته هم پلمه په لاس ورکړي اوستاسو دښمنان به هم دافغانستان پرخاوره باندې پلي شي. زه یوځل بیا د سرتیرو دپلي کولو پرغوښتنې په ټینګار را تاویږم او وایم چې موږدغه غوښتنه له څو اړخونو په ځیر څېړلې ده؛ موږ ددغه ګام ټول اړخونه په ډېر پام او ځیرشاربلې اوزېبښلې او دې پایلې ته رسیدلې یو چې که زموږ سرتیري درهم شي ستاسو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهېواد اکرياحالت به سم نه شي، هغه به له بده پسې بدتر سي. هېڅ څوک انکار نه شي کولای چې زمونږ سرتيري به نه يوازې دبهرنيوتاړاکګروپه وړاندې وجنګيږي بلکه ستاسو دوګړو له يوې ځانګړې برخې سره به هم لاس اوګريوان شي. اوخلک دغسې شيان بخښلای نه شي. ددې ترڅنګ کله چې زمونږ سرتيري له سرحدي لېکي واوړي نو دسترګو په رپ کې به چين او نورټول تيري کوونکي ستاسو له دښمنانوڅخه ټينګ ملاتړ وکړي .

مورږدې پايلې ته رسيدلي يو چې داوسني وخت حالاتو ته په کتنې ،تر ټولو اغيزمنه مرسته چې له تاسو سره يې کولای شوداده چې مورږپرګاونډيو هېوادنو باندې خپل سياسي فشارډېر اوتاسو ته څوارخيزه پراخه مرسته درکړود سرتيرو دپلي کولوپرځای به له دغې لارې ډيرې ګټورې لاس ته راوړنې تر لاسه شي. مورږبشپړ داډ لرو چې ستاسو اوزمونږ له خوا د سياسي لارو چارو په کارَوُلو کولای شو پر دښمن برى ومومو. مورږ او تاسو لا مخکې خبرې کړې وې چې افغانستان دې له ايران، پاکستان او هند سره په اړيکوکې له سره کتنه او کار وکړي او ټولې هغه پلمې دې له منځه يوسي چې پر دغو اړيکوناوړه اغيزه شيندي. زمونږ له خوا ، مورږ د ايران او پاکستان مشرانو ته دوه لاسوندي ليږلي او هغوی ته مو په ډير ټينګار ويلي چې دافغانستان په چارو کې دې لاسوهنه ونه کړي. پرته لدې چې ددغه کار پيټې ستاسو پراوږو در واچوو پازوالي يې مورږ اخلو. دا دهغوخبرو تومنه وه چې مورږ غوښتل دملګرو په توګه يې له تاسو سره د سپينو اوڅرګندو خبروپه توګه ګډې کړو .

ن.م. تره کی : زه له تاسومننددوی يم چې د شوروي د دولت درېز مو راته په پراخه ټوګه چې ماپرې د خبرو کولو ليوالتيا درلودله څرګند کړ. زه هم ستاسو دملګري په توګه سپينې او مخامخ خبرې کووم. مورږهم په همدې باوريو چې په افغانستان کې رامنځ ته شوې ستونزې دې د سياسي لارو چارو له لارې هوارې شي اوپوځي ګامونه دې د سياسي لارو چارو د پلي کولو لپاره څګنېزيا فرعي اړخ وګڼل شي. په سياسي ډګرکې مورږشميرلي ګامونه پورته کړي او ډاډه يو چې دوګړو ډيرکی يا اکثريت زمونږ ترڅنګ درېږي. په راډيو کې زما له راڅرګندېدلو يوه ورځ وروسته چې ما د هرات د وضعې ماهيت او تومنه پکې په ډاګه کړه دهېواد په هرګوټ کې ۱۰۲ لاريونونه تر سره شول اولاريون کوونکو د خميني د کړنوپه غندنه کې شعارونه ورکړل. مورږ په دې هم خوښ يو چې زمونږ د پوځ يوه برخه چې له ياغيانوسره يوځای شوې وه ، وسلې پرځمکه کښېښودلې .

زمونږ له اړخه غواړم ټينګار وکړم چې زمونږ دهيوادونو اړيکې د دوه اړخيزو ديپلوماتيکو اړيکو له کچې پورته اړيکې دي. دا اړيکې دپاړکيزې يا طبقاتي مبارزې اوزمونږ دګډې ايډيالوجۍ اوسياست پربنسټ ولاړې اړيکې دي. زمونږ په هېواد کې ستاسو دهېواد په شان دولت دکارګرو او بزګرو په لاس کې دی چې داتوکراتانو او ځمکوالو له منګولو څخه يې اخيستی دی. زمونږ انقلاب زمونږ دپاړکيزياطبقاتي دښمن غبرګون را پارولی دی. مورږ انقلابي ګامونه اوچت کړي دي ، د ځمکوالو په پورونو کې دډوبو بزګرانو خپلواکول، بې ځمکو بزګرو ته د ځمکو ويشنې اونورو دافغانستان دوګړو په منځ کې ددولت درېز لاخوندي او پياوړی کړ او دپاکستان او ايران له وګړو مو مثبت غبرګونونه ترلاسه کړل. دغو ګامونو په دغو هېوادونو کې په شا تلونکي ارتجاعي ځواکونه را وپارول اوزمونږ دهېواد پروړاندې يې د

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورانکارو دعملیاتو ودې ته لا پراختیا ورکړه،پروپاګندونه اوډنډورې یې پیاوړې شوې او زموږهېواد ته یې د ترهګروپه رالیږلو پیل وکړ. زموږ په ورانديې ډنډورې پیل کړې او موږ یې د بې دینو اومرتدو په نومونو یاد کړو. بیا یې موږدنورو غیراخلاقي ګناه ګانو په تور تورن کړو. موږپه هېواد کې دښځود آزادۍ په اړه ښځو ته پرتمین درېز ورکړی اوپاکستانې ډنډورچیانو له دغې آزادې څخه پارونکې ډنډورې جوړې کړېدې. کله چې موږ دځمکو د اصلاحاتو د ریفرمونوپروګرم تر لاس لاندې ونېول نوپاکستانې واکمنو کړیو ددغو ګامونو اغیزې په خپل ولس کې ولېدلې او دغواغیزو ددوی سیاست ته بدلون ورکړاو په پای کې زموږپه ورانديې یې د سبوتاژ او ورانیوعملیات پیل کړل. زموږ په هېواد کې د وګړو لاریونونو پاکستانې واکمن وویرول او لاریون کوونکو د (ژوندۍ دې وي د افغانستان ډیموکراتیک جمهوریت) او (ژوندې دې وي تره کی) شعارونه ورل. زموږ هېواد ته نه یوازې د اخوان المسلمین د ډلو غړي چې له انقلابه وروسته تښتېدلي ،بلکه د هغوی ټولې لېواګانې [منظوردپاکستان او ایران دول دی �ژ] په افغاني جاموکې هېواد ته را ننوتلي دي. له شوروي اتحاد څخه زما له لېدنې او د دواړو هېوادونو تر ترمنځ د مهم تړون له لاسلېک کولو وروسته امریکايي پانګوالو او نورو مرتجعینو دافغانستان دډیموکراتیک جمهوریت په ورانديې پیاوړې دښمني پیل کړه. هغوی پوه شول چې لوېدېځ افغانستان له لاسه ورکړ.دا دافغانستان او دشوروي اتحاد د ډېرملګرتوب لامل وو چې پانګوال او مرتجعین یې په یوې ضد-افغاني کړۍ کې سره راونغاړل.

نن موږپه خپلو خبرو کې ووېل چې افغانستان دې له هند، ایران اوپاکستان سره خپلې اړېکې په ښه چاپیریال کې وساتي. خو دا به ډېره ګرانه وي چې ترسره شي ځکه ایران دپاکستان په شان له موږسره ددوستۍ اړیکې نه غواړي .

الف.نون.کاسیګین : له ضیاالحقه یوه لېکلې وینا را رسېدلې اوڅرګنده کړې یې ده چې دافغانستان ستونزه دهغه هېواد یوه کورنۍ ستونزه ده او پاکستان به پکې لاسوهنه ونه کړي. وینا همداسې پرمخ ځي او وایي چې یوازې له افغانستانه پاکستان ته له راغلو ۳۵ زرو کډوالو سره بشري مرستې پدې آړشرط کوي چې دافغانستان اوپاکستان اړېکې خړې پړې نکړي .

ن.م. تره کی : هغوی یوازې له انسانیته خبرې کوي، خوپه بر لاس روزنیز کمپونه اوپنډغالي جوړوي او زموږ په ورانديې کماندو روزي.

الف.نون.کاسیګین :موږهم ساده نه یو چې دضیاالحق دوینا هر توری ومنو، که خبره هر څه وي، له وینا داسې ښکاري چې هغوی یې په تنګې کړۍ کې راتاو کړي دي .

ب.ن.پوني ماریوف: داسې ښکاري چې د ضیاالحق اوسنۍ خبره د 'پراودا' د ورځپاڼې د غبرګون له اغیزو راڅڅېدلې وي .

الف.نون.کاسیګین :څرګنده ده چې پاکستان یې په اندېښنه کې اچولی دی. هغوی نه یوازې ستاسو بلکه زموږد فشار احساس یې هم کړی دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ن.م. تره کی : د پراودا د ورځپاڼي لیکنې چې د افغانستان په وړاندې یې دسیسې څیړلې دي په سم وخت کې خپره شوې ده. لیکنې زموږ پرګاونډیو ژورې اغیزه ښندلې دي. زه په ډاډ له تاسو سره همغږی یم چې عملي سیاسي ګامونه دې پورته شي اوجګړه له خطره ډک یو ګام دی. که دا اندېښنه راوسپړو چې ایران، پاکستان، امریکایان او چینایان ولې زموږ په وړاندې دغسې عملي ګامونه را اوچتوي بې ګټې وي نو هر څه موږ اوستاسوته څرګند دي. خویوازنی ټکی چې پرې ټینګار کول غواړم دا دی چې موږ به له نورو [ګاونډیو هېوادونه �ژ] سره ملګرتوب ته دوام ورکړو خوستاسو په اندازه به له هیڅ چا سره د نیږدې ملګرو په توګه و نه اوسو. موږ له لینن څخه زده کړې او له هغه به یې نور هم زده کړو. موږ دلینن له لارښوونو څخه زده کړېدي چې له ګاونډیو سره اړیکې په څه ډول وساتو. موږ هڅه کوو چې له ګاونډیو هېوادونو سره ښه ملګرتوب ولرو خو امریکا چې له پرمختلونکو دولتونو سره په دښمنۍ کې ده زموږ خنډ ګرځي. هغوی پخوا دې ته وَرته کړنې دځوان شوروي اتحاد په وړاندې کړې وې او اوس یې دکیوبا،ایتوپیا،موزمبیق او سویلي یمن په وړاندې کوي.موږ ددغه خنډ په وړاندې دَرېدلي یو اوغواړو د کارګرو ډلو په ګټه د انقلابي �دیموکراتیکو ریفرمونو له لارې او دوګړو د درناوي او ډاډ په ترلاسه کولو حکومت وکړو نه د وسلو او زور په مټ.د دغې موخې د ترلاسه کولو لپاره موږ تر اوسه ۲۰۰ بیلیونه افغانۍ لګولې دي. خلک ویلای شي چې ددوی ملګري او دښمنان څوک دي. زموږ ددولت په وړاندې ورانکارو ډنډورو د خلکو (منفي �ژ) غبرګون را ونه پاراوه، روحاني مشرانو اوس خپلو چَلونو ته بدلون ورکړی اوچیغې بوغارې یې پیل کړېدي چې ګنې افغانستان د شوروي لاررَوَی او دکمونیستانو پَلوی دی او ۱۰ زره شورویان د هیواد په هرګوټ کې پرهرچا باندې واکمني چلوي .

چې رالندې یې کړم غواړم ټینګار وکړم چې موږ له ایران اوپاکستانه افغانستان ته د ممکنه رانوتکوکسانو په اړه په اندېښنه کې یو،څرګنده ده چې له ایراني اوپاکستاني مشرانو سره ستاسو شفاهي مخامختیا به ګټه وره وي او پر هغوی به پیاوړې اغیزې پریباسي .

الف.نون.کاسیګین :یو بل خبر. ایراني دولت یوه لارښوونه خپره کړې ده چې د اپریل تر ۲۰ نېټې دې ټول بهرني ګارګران او د جون دمیاشتې تر۲۱ دې بهرني کارپوهان له ایرانه ووځي. داسې ښکاري چې دایران داقتصاد لپاره د بهرنیو کارپوهانو شتون ډېر اړین دی او له هریوه سره به جلاجلا چال چلند وشي .

ن.م. تره کی :لدې ښکاري چې ددغې لارښونې موخه امریکایان وي. موږ مالومات لرو چې دایران دولت هغه امریکایي کارپوهان چې د چورلکو د بیا جوړولو اودپرزه جاتو د ترلوپه برخه کې کارکوي بیرته ستانه کړي دي .

الف.نون.کاسیګین :هو، موږ هم دغه خبر اورېدلې دی خوموږ په ایران کې دامریکایانو په پرتله ډېرکارپوهان لرو. که دکارپوهانو د ایستلو خبره راپورته سي نود ایران د اوسپنو د ویلي کولو فابریکې او نورې څانګې به کار ونه سي کولای. اوس په ایران کې څومره افغانان کارکوي؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ن.م. تره کی :له ۲۰۰ زرو لږ دي. هغوی ۵-٦ کاله د داؤد او ان دهغه له دوره مخکې وخت کې ایران ته تللي دي. که له هغه ځایه افغاني کارګران وایستل شي نود افغانانوپه جاموکې یو شمیر ګوریلایان هم په همدې پلمه افغانستان ته راننوځي، اوډیره ګرانه به وي چې له مخونو څخه یې پوه سو چې څوک افغان او څوک ایرانی دی. زه غواړم چې دافغان پوځ داړتیاوو پرخبره بیا راتاو سم. موږ غواړو چې زغره والي چورلکې ولرو،د هغه ترڅنګ اضافي زغره والو ترانسپورتي وسایلو اود پلیو سرتیرو موټرانو،او پرمختللیو مخابراتي وسایلو ته اړتیا لرو.همدارنګه د ترمیمولو پرسونل به له موږ سره لویه مرسته وي .

چورلکو په اړه چې زغره والې ديMI-24 ف.د.اوستینوف: داسې ښکاري چې موږ د

خبرې کوو.موږبه د جون-جولای په مپاشتو کې دغسې ٦ چورلکې او ددغه کال په وروستي فصل کې ٦ نورې در ولېږو. ښايي موږ د لیږدونې مهال ته چټکتیا ورکړو .

ن.م. تره کی :موږ دغسې چورلکو ته ډیره اړتیا لرو، او دا به ډیره ښه وي چې چورلکې له پیلوټانوسره یوځای راورسیږي .

الف.نون.کاسیګین :موږکولای شو د ترمیم کارپوهان درولیږو چې په هوايي ډګر کې ددغو الوتکو ترمیمات وکړي خو څرګنده ده چې د چورلکې د منځ سپاره جنګیالي نه شو درلیږلای،موږ په دې اړه مخکې خبرې کړېدي .

ف.د.اوستینوف: تاسو باید خپل پیلوټان چمتو کړئ. موږ ستاسو افسران روزو او دهغوی د روزنې لړۍ ته چټکتیا ورکولای شو .

ن.م. تره کی :ښايي موږ له هانوی یابل هېواد دبیلګې په توګه کېوبا څخه دچورلکو پیلوټان ترلاسه کړو .

الف.نون.کاسیګین : ما مخکې وویل چې موږ له ویتنام سره پراخه مرستې کړېدي خو هغوی هېڅکله له موږ څخه د پیلوټانو د لیږو غوښتنه نده کړې. هغوی یوازې له موږ څخه د تخنیکي مرستو غوښتنه کړېده. موږ۴۰۰ افغان افسران روزو. له دغې ډلې تاسو هغه کسان غوره کړئ چې تاسو یې غواړئ او موږ به یې د روزنو دمهال لړۍ ورلنډه کړو .

ن.م. تره کی :موږ دچورلکو رالیږدونې ته ډیرلیواله یو موږ ورته ډیره کلکه اړتیا لرو .

الف.نون.کاسیګین : موږبه ستاسو غوښتنه وڅېړو اوکه شوني وي نو د لیږلو لړۍ به یې ګړندۍ کړو .

خو په همدې لړکې تاسو باید د پیلوټانو خبره په ځیر په پام کې ونیسی ف.د.اوستینوف:

ن.م. تره کی : څرګنده ده چې نیسو یې. که موږیې په خپل هېواد کې ونه مومو، نوپه بل هېواد کې به یې ومومو. نړۍ لویه ده. که تاسو له دغې خبرې سره همغږي نه یاست نو موږ به ستاسو په هېواد کې بوخت دافغان زده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوونکو په منځ کې کسان ولېږو خو موږ د ډاډ ورکسانو ته اړتیا لرو، او هغه افغان زده کوونکي چې ستاسو هېواد ته مخکې د زده کړې لپاره استول شوي دي ډېري يې اخوانيان او يا دچين پلويان دي .

الف.نون.کاسيگين : ښه ده، تاسو دغه خلک چاڼ کړئ موږ به يې ژر ورزو. موږ اخوانيان بيرته درليږلاى شو او پرهغو کسانو چې ډاډ لرئ موږ به يې د روزنې لړۍ ورچټکه کړو .

ف. د.اوستينوف: سږکال ۱۹۰ تنه افغان افسران خپله د زده کړو لړۍ پاى ته رسوي، د هغوپه منځ کې ١٦ يې د الوتکو پيلوټان او ۱۳ تنه يې د چورلکو پيلوټان دي. ددغوټولو زده کونکو د نومونو لړ لېک به موږ په افغانستان کې د ستر پوځي سلاکار جنرال گورليوف له لارې تاسو ته درواستوو .

ن.م. تره کی : ډېر ښه! موږبه دا وکړو. خوستونزه دا ده چې موږ دهغوى د نوم له مخې نه پوهيږو چې گڼې څوک له انقلاب ضد ډلو سره تړاولري. موږپوازې دومره پوهيږو چې د داود په وخت کې د اخوانيانو او دچين د پلويانو (شعله جاويد) دټولنو يو شمير کسان شوروي اتحاد ته لېږل شوي ول. موږ به په دې اړه کار وکړو .

الف.ن.کاسيگين: داسې ښکاري چې تاسود پوځي ماشينرۍ د لېږدونې په اړه دلارو چارو دموندولو هغه لارښود لېک ته نغوته کوئ چې پرون شپه مو په کابل کې پرې خبرې وکړئ؟ په دغه لارښود لېک کې موږ د ډېرو پوځي وسايلو او د سلو زرو ټنو غنمو د لېږدونې او دافغان د گازو دبيې د لوړ والي په اړه چې هر ۱۰۰۰ مترمکعبه به له ۲۴ ډالرو ۲۳ ډالرو ته لوړه شي خبره کړې، آياتاسو له دغه لاسوندي سره بلد ياست؟

ن.م. تره کی : نه. داسې ښکاري چې هغوى (ددفتر ملگرويې �ژ) ددغه لاسوندي لنډيز ماته ندى راکړئ .

الف.ن.کاسيگين: ډيره شوني به وي چې دغه لاسوندي، ماسکوته ستاسوله راتگه وروسته کابل ته رسيدلى وي. په لاسوندي کې دغه پريکړې شوي دي: دسږکال د مارچ په مېاشت کې به تاسو ته اضافي وړيا

همدا رنگه د BMP-1 ۳۳ دانې MI-25 , ۵ دانې MI-8T , ۸ وزره

۵۰ دانې ، ۵۰ دانې زغره وال موټران، دالوتکو ضد ۵۰ گرځنده واحده .BTR-60pb

او د الوتکو ضد (ستريلا) (غيشي) واحده

څلور وزره چورلکې او د مارچ په MI-8T دد مارچ په ۱۸ همدا شان موږ تاسو ته

۲۱ مو ۴ نورې چورلکې درولېږلې. دغه ټول توکي تاسو ته وړيا درکړل شوي دي.

ن.م. تره کی :ستاسو لدې سترې مرستې مننه. زه به په کابل کې له دغه لاسوندي سره نور ځان په ژوره توگه بلد کړم. غواړم ووايم چې اوس موږ ته سل زره ټنه غنم بس ندي. سږکال به موږ ونه شوکولاى دخپل حاصل لـَو وکړو،

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه هغه ځمکې چې موږ پربې ځمکو بزگروويشلي دي ندي کرل شوي او په څو سيمو کې ځمکني حاصلات له منځه تللي دي .

الف.ن.کاسيگين: تاسو ته به سل زره ټنه غنم په دې ډول درولېږل شي چې تاسو يې له سرحدي لېکې څخه د لېږدونې وړتيا ولرئ. داسې ښکاري چې تاسو دغنمو دلېږد په برخه کې ستونزه لرئ، زموږ د کارپوهانو د مالوماتو له مخې ستاسو ترانسپورتي څانگې يوازې په مياشت کې د ۱۵ ټنو غنمو دلېږد وړتيا لري، حال دا چې دا سل زره ټنه غنم دي. موږ به په راتلونکي کې پرې غور وکړو .

ن.م. تره کی : مخکې پاکستان له موږسره د ۲۰۰ ټنوغنمو دپلورلو ژمنه کړې وه، خو ژمنه يې بيرته واخيستله. ترکيه هم د ۷۰ ټنو له لېږد څخه لاس په سر شوه. موږ لږتره نوور ۳۰۰ زرو ټنو غنمو ته اړتيا لرو .

الف.ن.کاسيگين:تاسو چې له پاکستانه دغنموژمنه درلودله، تاسو پيسې درلودلې؟ موږکولای شو له امريکا څخه غنم واخلو او افغانستان چې ته يې درولېږي. د بيلگې په توگه ،د ۲۰۰ زرو ټنو غنمو بيه ۲۵ ميليونه روبله يا ۴۰ ميليونه ډالره کيږي .

ن.م. تره کی : ددومره پيسو موندل به موږته گران وي .

الف.ن.کاسيگين: ترخپلې وسې وسې پيسې پيدا کړئ او په هماغو پيسو به تاسو ته غنم واخلو .

ن.م. تره کی : که موږدغه وسيله (پيسې) ونه مومو نو موږ به له تاسو څخه يوځل بيا د غنمو د مرستې غوښته وکړو.همداشان له تاسو غواړو چې د کريدت په سر پرته د سود هغه گټه چې ځنډېدلې موږ ته دې راکړل شي. زموږ د پوځ دبودجې پلان ددغې ځنډول شوې گټې ورکړې ته هېله مند دی

الف.ن.کاسيگين: دپوځي تيکنالوجۍ په وړيا لېږدونې موږخو لا وختې ستاسو له پوځي بوديجې سره پراخه مرسته کړېده. موږبه نورهم فکروربانديې وکړو چې پرکريدت د نورو ځنډول شوېو گټو ورکړو ته لاره ومومو. موږ به دغه خبره وڅېړو او تاسو ته به خبردرکړو چې موږ په دې تړاو نور څه کولای شو .

ن.م. تره کی : همداشان موږ يو لوی راډيويي ستيشن ته اړتيا لرو چې له مخ به يې وکولای شو دخپلو پروپاگندونو لمنه د نړۍ تر لېرې گوټونو پورې ورسوو. زموږ راډيويي ستيشن ډېر ضعيف دی. کله چې دبهرنيو ټوليزو رسنيو له لارې ديو شميرمذهبي مشرانو ځينې خبرتياوې خپريږي د هغه په وړاندې زموږ پروپاگند نه اورېدل کيږي .

ب.ن.پونومارييف: موږد افغانستان د ديموکراتيک جمهوريت د پروپاگنديزو برياليو خپرونه لپاره پياوړې اوله انرجې ډک گامونه پورته کوو. موږ په دې اړه لا وختې د 'پراودا' په ورځپاڼه کې خبره کړېده. د نن ورځ په گڼه کې ستاسو خبروته ځای ورکړ شويدی. هغه به دپاکستان، ايران او نورو هېوادونو له لارې خپرې شي.لدې لارې موږ ستاسو دراډيو د ضعيفوالي تلافی کولای شو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ن.م. تره کی :دپروپاګند په اړه ستاسو مرسته موږ ته له ارزښته ډکه ده،خو موږ غواړو چې نرۍ زموږپروپاګند زموږ په غږ واوري. لدې امله ده چې موږ له تاسو د ۱۰۰۰ کیلوواټو په کچه د راډیو دستیشن دجوړو لپاره مرسته غواړو .

الف.ن.کاسیګین: موږبه دغه غوښتنه وڅیړو خو تر هغه ځایه چې زه پوهیږم د راډیو دستیشن جوړول ډیر وخت غواړي .

ب.ن.پونوماریيف: موږ به دپروپاګند په اړه تاسو ته يو کارپوه درولیږو. تاسو باید هغه ته ووایاست چې ستاسو دپروپاګند کومه لویه برخه دي د نوروسوسیالیستي هیوادونو له لارې په خونديي توګه خپره شي .

د. ف. اوستینوف: دپوځي ماشینرۍ دلېږد په اړه یوه پوښتنه چې راپورته کیږي هغه د نوروپوځي کارپوهانو او سلاکارانو خبره ده .

ن.م. تره کی : که تاسو ګومان کوئ چې دغسې یوه اړتیا شته، نوموږ به هغوی په دواړو سترګو ومنو. خو سره لدې تاسو بيا هم موږ ته اجازه نه راکوئ چې له نوروسوسیالیستي هیوادونو څخه پیلوټان او دشوبلو چلوونکي په خپل پوځ کې وکارَوو؟

الف.ن.کاسیګین :کله چې موږ پوځي کارپوهانو ته نغوته کوو زموږ منظورهغه تخنیکي کسان دي چې د پوځي ماشینري د ترمیم وړتیا لري. زه نه پوهیږم چې دپیلوټ او شوبلوچلونکو خبره ولې دومره شاربل کیږي او اوړي را اوړي. موږله تاسو د دغسې غوښتنې هیله نه درلودله. او زه بشپړډاډلرم چې نورسوسیالیست هېوادونه هم دغسې یوې غوښتنې ته غاړه نه ږدي. د سرتیرو د لیږلو په خبره ټینګار په خپله یوه ډیره شمیرل شوي سیاسي پوښتنه ده اوداسې مانا لري چې ګڼې سرتیري دې په شوبلوکې کښیني او ستاسو پر وګړو دې له ټانکونو په مردکیو اوربل کړي.

ن.م.تره کی: موږ به وګورو چې له هغوافسرانو څخه چې مخکې دلته دزده کړو لپاره رالېږل شوي په څه ډول کار واخلو. موږبه له تاسو وغواړو چې زموږ دخوښې وړ کسانو ته درزونې چټکه لړۍ ومنـئ .

د.ف.اوستینوف: البته چې موږبه يې روزنه ومنو .

الف.ن.کاسیګین: غواړم ددغې غونډې دخبرو لړۍ رالنډه کړم، یوازینۍ پوښتنه چې بې ځوابه پاتې کیږي هغه دیوې پیاوړې راډیو جوړول دي او هغه به وروسته څرګنده کړو. بله پوښتنه چې پاتې کیږي د پوځي تکنالوجۍ دلېږدونې دچټکتیا خبره ده. تاسو به ، لکه څنګه چې موږموپوه کړو، دچورلکوپیلوټان دروزنې لپاره موږ ته غوره کړئ چې ژر يې در و روزو. که تاسو نورې غوښتنې یا هیلې لرئ نودشوروي دسفیر او مشرپوځي سلاکار له لارې موږ ته خبر راکړئ. موږبه يې په پام اوڅیرو وڅیړو او دهغه پربنسټ به خپل غبرګون څرګند کړو .

همداشان موږومنله چې دپانګوالو او نورو په شاتلونکو(ارتجاعي) دسیسو په وړاندې دافغانستان دډیموکراتیک جمهوريت په ساتنه او ننګه کې سیاسي ګامونه اوچت کړو. موږبه پر هغوی خپل سیاسي فشار ته دوام ورکړو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږرَسَنی به په نه سترګې کېدونکې اوپرله پسې توګه دافغانستان دديموکراتيک جمهوريت په ننګه اوملاتړ خپرونې وکړي .

موږ ګومان کوو چې تاسو په خپل هېواد کې دټولنيزملاتړ دترلاسه کولو په برخه کې ډېر کار وکړئ، وګړي مو څنګ ته نيږدې کړئ، هڅه وکړئ چې هيڅ شی ونه شي کولای وګړي له دولت څخه پردي او بې لارې يې کړي. په پای کې که څه هم دغه خبره چې اوس به يې وکړم زموږ دغونډې په اډانه کې نه ده خو د يوې هيلې په توګه، غواړم په يوې ډېرې مهمې خبرې خپل نظر ځرګند کړم چې د خپلوکارمندانو په اړه له ډېر احتياطه کار اخله. يو تن په بل تن پسې واچوه او له هر يوه سره بيل بيل چال چلند ولره. مخکې لدې چې د چاپرتندي ټاپه ولګيږي ښه اوله سرترپايه علم دې پرې ترلاسه کړه .

ن.م.تره کی: ته د افسرانو په هکله راته وايې يا د جنرالانو په اړه؟

]څوارلسمه پاڼه دملي امنيت دکاپۍ له دوسيې څخه ورکه ده[

الف.ن.کاسيګين: که پرهېواد مو زموږ پوځي يرغل ترسره شي نو دابه يوبشپړ بل اکرياحالت وي. خو موږ تر وسې وسې هڅه کوو چې ددغسې يرغل مخه ونيسو. اوګومان کووم چې ددغه حالت مخه به ونيسو .

ن.م.تره کی: زه داپوښتنه ځکه مطرح کووم چې چين زموږپه وړاندې پاکستان راهڅوي .

الف.ن.کاسيګين: که يرغل ترسره شي نو بل ډول اکرياحالت به را رامنځ ته شي. چين د ويتنام له بيلګې څخه زده کړل او ډاډه شو اواوس دخبرو لپاره موږ ته لاس ښوروي. دافغانستان په اړه بايد ووايم چې موږ د بهرني تيري دمخنيوي لپاره ګامونه پورته کړي دي. ما مخکې وويل چې موږ دپاکستان ولسمشر، خميني او دايران سر وزيرته لېکونه استولي دي .

ن.م.تره کی: زموږ دسياسي بيرو غړي ماسکوته زما له سفره خبردي. کابل ته له رسيدلو سره هغوی به د دغې غونډې له پايلو څخه خبرکړم. آيا اجازه ده ورته ووايم چې شوروي اتحاد به يوازې د افغانستان له ديموکراتيک جمهوريت سره سياسي اونورې (اقتصادي �ژ) مرستې وکړي؟

الف.ن.کاسيګين: هو. سياسي ملاتړ،په پوځي اړخ کې توکي او نورې پراخې مرستې دواړه. دا زموږد سياسي بيرو پريکړه ده. ل.الف. برژينف به له تاسو سره دخپلې غونډې په ترڅ کې درته ووايي چې څه ناڅه لس دقيقې وروسته پيل کيږي. زه ګومان کوم چې ته به افغانستان ته زموږ له ملاتړ او پر خپلو کړنو په لا نور ډاډ ستانه شئ .

ن.م.تره کی: خپله ژوره [ژباړه] مننه دترسره شويو خبرو اترواو دهغومرستو په اړه چې دافغانستان دکړکيچنو حالاتو په وخت کې به ورکړل شي څرګندوم .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفاهي ژباړه دشوروي سوسياليستي جمهوريتونو د ايم آی ډي د ديپلوماتيکې اکاډيمې فارغېدونکي محصل ملګري کوزين .وي.پي. ترسره کړه او دغونډې دشفاهي خبرو ليکونکی دشوروي سوسياليستي جمهوريتونو د ايم آی ډي دديپلوماتيکې اکاډيمې دمنځني ختيځ دډيپارتمنټ سلاکارملګري ګاوريلوف ايس.پي، دی .

21.III.79

#AK-786ss

۳۰ کاپي

21.III.79

سرچينه :

{Source: Storage Center for Contemporary Documentation (TsKhSD), Moscow, Fond 89, Perechen, Dokument 26}

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د سياسي بېرو پريکړه ليک

پښتو ژباړه: رحمت آريا

جولای ۲۰۰۸

نوټ: ددغه لاسوندي اصلي برخه نه ده ترلاسه شوي دغه برخه د لياخوفسکي له کتابه 'افغان غميزه او زړورتيا' رااخيستل شوې

اندروپوف، گروميکو،اوستينوف اوپونيماريوف دافغانستان پرحالت د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو دکمونيست گوند مرکزي کميټې ته گزارش ورکوي ۱۹۷۹ جون ۲۸

ډير پټ (کاملأ سري)

ځانگړې دوسيه

دشوروي سوسياليستي جمهوريتونو دکمونيست گوند مرکزي کميټې ته

.....دافغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت جوړونه هغه ستونزمنه ننگونه ده چې په عيني توگه ټول وربانديې پوهېږو . دغه ستونزې له اقتصادي وروسته پاتې والي،په هېواد کې دکارگرې پاړکې يا طبقې کوشنی والی او دافغانستان دخلق ډيموکراتيک گوند له زمولتيا يا ضعف سره تړاو لري. خو دځېنو ځاني يا (عِـنـدي) لاملونو له امله سختۍ لا نورې هم هغه مهال پياوړې کيږي چې له عملي ډگره ورته وگورو: دولت اوگوند دواړه د کارپوه اوله يوبل سره د همکار مشرتابه له نشتوالي سره مخامخ دي ،ټول ځواک يوازې د تره کي او امين په منگولو کې رامتمرکزشوی اوښکاري چې دواړه په گډه په خپلو کړنوکې سره لدې چې ډيرې تيروتنې کوی خو تيروتنې نه مني او په دې ډول قانون ترپښولاندې کوي او .....

له انقلاب ضد ډلو سره په ننگونې کې دافغان دولت لپاره د ملاتړ يوازينۍ بنسټيزه سرچينه پوځ دی اوبس. په وروستيو وختونوکې امنيتي او نويو رامنځ ته شويو د ځاني دفاع (دفاع خودي ناحيوي/کميته های دفاع ازانقلاب)ځواکونو په دغې ننگونې کې فعاله ونډه لوبولې ده. په دغۍ ننگونې کې يوازې دوگړو غبرگون ته لاريونونواوشعارونو کافي نه دي اوځرگنده شوه چې دحالاتو په راکابو کولو کې دافغانستان ډيموکراتيک جمهوريت هڅې بې اغيزې پايلې درلودلې دي ....

ددغو مالوماتوپربنسټ دشوروي سوسياليستي جمهوريتونو دبهرنيو چارووزارت او دشوروي سوسياليستي جمهوريتونو دکې جي بي او دشوروي دکمونيست گوند دمرکزي کميټې دنړيوالو اړيکو له څانگې غوښتل کيږي چې لانديني مصلحتونه په پام کې ونيسي چې:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

......۳ .دپوځي چارولوی سلاکار ته د مرستې لپاره دې یو پوخ اوکارپوه جنرال اوپاځه او په کارپوه افسران افغانستان ته ولېږل شي چې نیغ په نیغه دې په(فرقو اوغـُنـډونو) کې له سرتیرو سره روزنیزکار وکړي .

۴ .ددې لپاره چې دبا ګرام په هوايي ډګرکې دشوروي د هوايي ډلګي امنیت په خوندي ټوګه ونیول شي نو دافغان له دولت سره په همغږۍ کې دې دافغانستان دیموکراتیک جمهوریت ته په بَدَلو جاموکې (په عمومي ډول)دترانسپورتي الوتکو دترمیم په جامو کې دپارشوټ یوه امنیتي لېوا واستول شي .

دشوروي اتحاد دسفارت دساتنې لپاره دې کابل ته دسفارت دکارکوونکوپه جامو کې دشوروي سوسیالیستي جمهوریتونو دکې جي بي له (۱۲۵- ۱۵۰) تنه ولیږل شي. دآګست دمپاشتې په پیل کې وروسته له دې چې دترتیباتو ټوله لړۍ بشپړه شوه داوضاع د ډیرخرابوالي په صورت کې دامنیت ، په ځانګړې توګه ددولتي ودانیو دساتلو لپاره دي دافغانستان دیموکراتیک جمهوریت د(باګرام هوايي ډګر) ته د جي آریو له عمومي پرسونل څخه یوه ځانګړې ډله واستول شي چې دا ړتیا په وخت کې ورڅخه کارواخیستل شي.

الف.ګرومیکو، آی یو اندروپوف، د.اوستینوف ، ب.پونیماریيف

]سرچینه : الف.الف.لیاخوفسکي،افغاني غمیزه او زړورتیا، (ماسکو،جي پي آی 'ایسکان' ۱۹۹۵') پي.۷٦. لیخانوفسکي لیکي چې هغه لاربښوونې چې په دغه لاسوندي کې ویل شوې دي د۱۹۷۹

P.156/XIزکال دجون په ۲۸ دشوروي اتحاد دمرکزي کمیټې دسیاسي بیرو دڅانګې دغونډې په

پریکړه کې نیول شوې وې[.

د جرمني مشرانو سره د برژنیف او نورو شوروي چارواکو لیدنه

د (ختیزجرمني � ژ) د سوسیالیست ګوند د یووالي له سکرترجنرال او د هغه هیواد دولسمشرۍ دسرمشریزې ډلې مشر ایریک هونکراو د ګوند دسیاسي بیرو له نورو کاندیدو غړوسره د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو دمرکزي کمیټي د عمومي مشرلیونید ایلیچ برژنیف او دشوروي اتحاد ددولت دغړو او دګوند د استازو په شته والي کې [د اکتوبرپه ۲۹ نیټې د منځنۍ په ورځ (سه شنبه) ۱۹۷۹زکال] د(ختیز جرمني �ژ) دولسمشر په کورکې د کتنې دغونډې د چټک-لیکنې (ستینوګرافیک) بڼه

[.....]

برژنیف [....]

تاسو په نیږدې تیرو وختونوکې موږته خبر راکړئ چې چانسلر شمیدیت [هلموت هینریچ ولادیمار شمیدیت � د لوېدیځ آلمان مشر � ژ] له تاسوسره دلېدلو لېوالتیا لري. موږ له تاسو سره همغږي یو چې د دغسې شیبې له لاسه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکول به ښه نه وي خو د چمتوالي لپاره به یې لږوخت ته اړتیا وي. دغه غونډه به په خپله ختږه او تومنه کې دفدرالي ټاکنو په درشل کې، دشمیدیت ، د ټلوالي ددولت او ولسمشرۍ د دریزد ګټلولپاره دډېرو مرستو نښې له ځان سره ولري. دا زموږلپاره هم اړینه ښکاري چې تاسوله دغې غونډې څخه ګټه واخلئ او ان ورته تیاری ونیسئ چې د چانسلردریز داسې خوا ته راواړوئ چې زموږ په ګومان په اروپا کې دنورو خبرو په ترڅ کې دامریکا دمنځني واټن ویشتونکو توغندیو د ستیشنونو دځای پر ځای کولو پلان لپاره مهم ښکاري .

ملګری هونکر که تاسو ددغې غونډې په ترڅ کې زموږ سلا ته لیواله یاست نو موږ ورته په ورین تندي چمتو یو .

[.....]

امریکا په پام کې لري چې په ختیزې اروپا کې د امریکا دمنځني واټن ویشتونکي توغندي ځای پرځای کړي او دهرې ورځې په تیریدو زموږ لپاره داندیښنې او ارزښت ورګرځي. داسې ښکاري چې دجرمن فدرالي دولت او دفدرال چانسلرښاغلی شمېدیت، ددغو پلانونو په چمتووالي کې ان کوښنې ونډه هم نه لوبوي. هغوی (امریکا-ژ) غواړي چې دناتو دټلوالي نورهېوادونه لکه هالند، بلجیم په دغې تابیا کې راګډ او په خاوروکې یې دتوغندیو نوي ستیشنونه ځای پرځای کړي. ددسامبرپه مباشت کې دناتو د کېدونکې غونډې لپاره دلیکل شویو پریکړو دراکړې ورکړې تابیا په پام کې نیول شوې .

دآلمان له فدارلي جمهوريت سره زموږ د نیغو اوله نورو لارو د ګڼ شمیراړیکو پربنسټ موږپه نه سترې کېدونکې توګه ددغو پلانونو د پلي کولو په وړاندې دخوځښت هڅه کوو. دا موږ ته مهمه ده چې ټول سیوسیالیست هېوادونه په دې اړه ګډ مورچل ولري .

دآلمان په فدرالي جمهوريت کې دې اغیزمنې ډلې پوه کړاې شي چې بن اوواشنګتن دواړو یوه خطرناکه لوبه راپیل کړې، او ددغو پلانونو پلي کول به په خپله ددیتانت په وړاندې یوه سیاسي چاودنه رامنځ ته کړي ځکه بالمقابل سیوسیالیست هېوادونه اړایستل کیږي چې په وړاندې یې سیاسي اوستراتیژیک ګامونه اوچت کړي چې دا به په خپله د(آلمان-ژ) فدرالي جمهوريت لپاره یوه مخ په ودې ویره را وزیږوي .

زه ګومان کووم چې د پوځي دیتانت په ډګرکې دسوسیالیستو هېوادونو ممتم اوګټوردفاعي اقدامات به یو شمیر پایلې رامنځ ته کړي .

د دغې ستونزې په اړله زموږله پلټنو، له تاسو او دملګرې ټلوالي هېوادونو له مشرانو سره له سلا او مشورو وروسته د ګټورو اقداماتو په تړاو ، موږ دغه لاندینۍ چارې په پام کې لرو :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

موربه اعلان وکړو چې که ناتو او دامریکا متحده ایالات په لویدېځه اروپا کې دامریکايي توغندیو ددستګاوو دځای پرځای کولو له پلانونو څخه په بشپړ ډول لاس په سرشي نومور به هم دشوروي په اروپايي برخې کې د منځني واټن ويشتونکوتوغندیو کچه راټیټه کړو .

مور به دشوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د ښه نیت دنخښو دڅرګندونو لپاره اعلان وکړوچې شوروي اتحاد به د آلمان په ډیموکراتیک جمهوریت کې دوسلو اوځواکونو یوه څرګنده برخه راټیټه کړي او پرنورو لویدېځو هېوادونو غږ کوي چې دشوروي نوښت ته په کتنې دي وَرته نوښت ته ملا وتړي. ما د[آلمان د ډیموکراتیک جمهوریت د جوړېدلو د ۳۰ کلیزې دلمانځنې په خوښیو کې] دګډون لپاره دلته برلین ته د خپل د راتګ په مهال غوښتل خپل نظر تاسو ته څرګند کړم .

غواړم ټینګار وکړم چې نومورې اقدامات به د آلمان د دیموکرایتک جمهوریت په خاوره کې د دیره شویوسرتیرو په ګډون زمور دوسله والوځوکونو دفاعي ورتیا ته په هېڅ ډول تاوان ونه رسوي او له دې اړخه تاسو ډاډه اوسئ .

اوس به راشم په امریکا کې ددویم سالت د تړون په اړه دپریکړې خبروته :

زمور احساس دا دی هرچا چې تراوسه ددغه تړون له پریکړې ملاترکړی په ډیرولوړو ځایونو کې لاس لري. اوسنې اکر لاپیچلی شوی. دولسمشر کارترد اداري په ښکاره ګډون، دامریکې په متحدوایالاتوکې شدیدو چیغو او واویلاو په کیوبا کې د شوروي د یوه پوځي غـُـنـډ دځای پرځای کولو لپاره ټینګ خنډ رامنځ ته کړی دی. مور دامریکې د تهدید په وړاندې د کیوبا په شان کلک درېز نیولی دی. مور دامریکایانو داجباري انحصارغوښتنې اویا زمور او دکیوبا په اړیکوکې دلاسوهنو په وړاندې په ټېنګه دربدلي یو. ولسمشرکارتربیرته په تش لاس په شا شو. ددغې په شا کېدنې په کرس کې غواړي خپل زور اوځواک ښکاره کړي، په ځانګړې توګه دکارابین په سیمه کې .

خو ددغه درېز ناوړه اغیزې لا تراوسه هم شته. ددویم سالت د تړون د پرېکړې حالت چې ولسمشر کارتروړته لیواله ښکاري له بده پسې بدتر شوی. د دویم سالت له سکالو پرته په واشنګتن کې د اندیښنې د کړکې ا پرانیستنه هغه مهال په سترګو کیږي چې هغوی(امریکا)او په ټولیز ډول ټوله ناټو د پیاوړو وسلوجوړولو ته لیواله ښکاري .

دیوې ګډې دندې په توګه ، مور اوتاسو باید سرله اوسه او ان ددویم سالت دتړون له رامنځ ته کېدلو وروسته په یوه پراخ مورچل کې څنګ ترڅنګ په ګډه ودریږو چې د ټولو دیپلوماتیکو،سیاسي اوټولنیزو اغیزو له لارې ددغې لیوالتیا په وړاندې جګړه وکړو .

د شوروي اتحاد او نوروټولو سوسیالیستي هېوادونو په وړاندې واشنګتن اوس په فعاله او مخ په زیاتېدونکې توګه چینايي کارډ لوبوي. امریکايي � چینايي ملګرتوب یوازې نمایشې بڼه لري. دسیاسي کوژدې دغسې کرښه پیکینګ په ویتنام لاوؤس او کمبودیا کې نورولاسوهنو ته هڅوي. او دې ته موربايد ځانګړې ډول پاملرنه وکړو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چین � شوروي داړیکو د عادي کولو لپاره اوس په ماسکو کې خبرې اترې پیل شوې دي. دخبرو لومړۍ لړۍ داداري چاروتخنیکي اړخونو ته ورکړل شوې وه. له دې امله ګرانه به وي اټکل وکړوچې چینایان به د خبرو د بل پړاو لپاره څه راوړي. زموږ پلاوي ته څرګنده لارښوونه شوې ده هغوی هڅه کوي چې د خبرو اترو مخه رښتوني اړخ ته راتاو کړي. موږ نه غولیږو. موږ له یوې سختې سیاسي جګړې سره مخامخ یو. موږ داړیکو دښه والي لپاره هلې ځلې کوو هغه هم ان که د لږ ترلږه کچې پورې وي. اوګران بریښي چې دغه به هم ترسره شي که نه. دسولې او سوسیالیزم په وړاندې د پیکینګ تګلاره له ژورې دښمنۍ ډکه ده .

اوس په لنډیز دایران اوافغانستان په حالاتو راتاویږم- په وروستیووختونو کې په ایران کې لږ ترلږه حالات دیوې ناڅرګندې مثبتې لیوالتیا په پوښښ کې رادباندې شوې. اسلامي مشرانو د پرمختلونکو ځواکونه مشران دقانوني ځار تر غیښې لاندې نیولې. هغوی په بې دردۍ د ملي لرکیو غړ په ستوني کې وچوي. هغوی موږ ددغوفعالیتونو په پاروني تورنوي .

له ایران سره دګاونډیتوب دښه اړیکو دځغلولو او پرمختګ په لاره کې زموږ هڅو په تهران هېڅ اغیزه نه ده شیندلې او موږ په ټولو خبرو ښه پوهیږو .

خوموږپه یوه بله خبره هم پوهیږوهغه دا چې : په ایران کې اسلامي انقلاب ، د ایران او امریکا پوځي ټلواله په بنسټېزه توګه له منځه یووړه. دیوشمیر نړیوالو، په ځانګړې توګه په منځني ختیځ کې، د ستونزو په اړه نن سبا ایران دپانګوالۍ ضد درېز غوره کړی دی. پانګواله نړۍ غواړي چې په سېمه کې خپله اغیزه بیا ترلاسه کړي. موږ هڅه کوو چې ددغو هڅو په وړاندې ودریږو. موږ دایران له اوسني مشرتابه سره په ډېر زغم کارکوو او د دوه اړخیزو برابرو ګټو پربنسټ د دوه اړخیزو همکاریو دپراخیتا دچاپیریال خواته درومو .

موږ تاسو ته په وروستیو وختونو کې د افغانستان د نویو پیښو دحالت په اړه لنډ مالومات درکړي. ددې ترڅنګ غواړم دغه ټکي پرې ورغبرګ کړم: موږ له افغانستان سره دپام وړمرسته کړېده. موږهلته خپل پوځي او ملکي سلاکاران لېږلي دي؛ موږ هغوی ته مو دپام وړ اوپریمانه وسله اوپوځي توکي ورکړي دي .

په دغه هیواد کې اوس حالات ښه شوي دي. خو په یو شمیرولایتونو کې له یو شمیر یاغي ډلوسره چې له پاکستان، امریکا او چینه غیرمستقیم او له ایرانه مستقیمه ملاتړ تر لاسه کوي،پوځي ترینګلتیا لا دوام لري. ددې ترڅنګ په افغاني مشرتابه کې یو شمیر کړکیچونه او خړپړتیاوې شته. موږ هڅې کړې دي چې د مشرتابه په منځ کې دیووالي او یوموټيي توب لپاره دهمکاري لاس وغځوو. تاسو پوهیږئ چې امین د تره کي له غیرقاطعیت څخه په ګټه اخیستنې او له ډېرنیږدې ملګرتوب سره سره، نوموړی له منځه یووړاو مشري یې په غاړه واخیستله. تاسوپوهیږئ کله چې تره کی د ناپییلتوب د غورځنګ په کنفرانس کې د ګډون لپاره هاوانا ته تللی وو دخپلې لارې په ترڅ کې ماسکوته راغی. ما له هغه سره ولېدل او سلا مې ورکړه چې په خپل هېواد کې دې د ثبات لپاره کوټلي ګامونه پورته کړي او

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنورو خبروترځنګ دې داساسي قانون او انقلابي قانونيت په منځ ته راوستلو کې کار وکړي. دا دی وينو هغه څه مې چې تره کي ته ويلي ول، اوس يې امين سرته رسوي .

که سپينه ووايم، موږ د امين په تګلارو او اعمالو خوښ نه يو. هغه د واک ترږی دی. هغه په څوڅوځله نامناسبه زيږوالی او شدت له ځانه څرګند کړی دی. خو د بنستيزې سياسي کړنلارې په ډګر کې په ډاګه منو چې امين په هوډمنه توګه دانقلاب په لا پرمختګ، له شوروي اتحاد او نورې سوسياليستي ټولنې سره د اړيکو د لاهمکارۍ لپاره کارکوي .

په حقيقي اړخ کې د امين ګڼ شمير لارروبان او پلويان د درناوي وړ خلک دي، هغوی دمارکسيسزم � لينينيزم نظرياتو ته پاليالد دي او زموږ په وړاندې د ښه چال چلند دريز لري .

داوسني حالت په پام کې نيولوسره موږ به له افغانستان سره خپل ملاتړ ته دوام ورکړو، يو شميرمرستې به ورسره وکړو،او دبهرني نيواک او انقلاب ضد ډلو په ټکولو به يې ملا ور وتړو .

[....]

سرچينه:

{Source: Stiftung �Archive der Parteien und Massenorganisationen der ehemaligen DDR im Bundesarchive� (Berlin), DY30 JIV 2/201/1342 }

دغه لاسوندی ميرمن کريستين اوسترمن له آلماني انګريزي ته ژباړلی دی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

برژنیف ته د اندروپوف ځانګړی یاددښت لیک

پښتوژباړه: رحمت آریا

جولای ۲۰۰۸

برژنیف ته د اندروپوف ځانګړی یاددښت لیک

)۱۹۷۹ کال، ددسامبر پیل(

۱ .له کودتاه او د سږکال د سپتامبر په مباشت کې د تره کي له وژلو وروسته د افغانستان د حلالاتو مخه موږ ته د نه منلو پـلـَو ته نیغه شوې ده. په ګوند کې دننه ، ددولتي کارکوونکو اوپوځ په منځ کې اکرډیرکړکیچن شوی او د امین د ډله ییز فشار اوزورزیاتي امله له هرومرو نابودۍ سره مخامخ دي. په همدې ترڅ کې لوېدیځ ته د ممکنه سیاسي مخامخ تاووني مخګواښیزه مالومات هم رارسیږي. [او هغه دا دي]:

-له امریکایي څارکښ سره د پېوسکالو په تړاو اړیکه چې موږېې پرې نه یو خبرکړي.

> په وروستیو وختونو کې له موږسره یوشیمربهر میشتو افغانو کمونیستانو اړیکه نیولې. له'ببرک' کارمل او 'اسدالله ' سروري سره زموږ داړیکو په لړکې موږ ته په ډاګه شوې ' هغوی موږ ته په خپله ویلي ' چې له امین مخالفت سره په مخالفت کي پریوه پلان یي کارکړی او نوی ګوند اود دولت ارګان به جوړوي. ددغو ګامونو پروړاندې دخنډ کېدلو اوغبرګون په څرګندونه کې امین ډله ییزو نیونو اوبندي کولو ته لاس اچولی'۳۰۰ تنه یې تر اوسه وژلي'

-له توکمیزو مشرانو سره ژمنه چې ګنې خپل مخ به د شوروي له سوسیالیستي جمهوریتونو څخه اړَوي او یو 'ناپییلی' سیاست به غوره کوي.

-د ترلو دروازو ترشا غونډو کې د شوروي پر سیاستونو اوزموږ د کارپوهانو په فعالیتونو تیرى.

-له کابله په عملي ډول زموږد مرکزونو لیري کول او نور.

-په کابل کې میشتې دیپلوماتیکې کړۍ په برالا ټوګه له ماسکو سره د امین پراختلافاتو اود هغه د شوروي ضد ممکنه ګامونو پراوچـَتـَوني خبرې کوي .

دغو ټولو له یوې خوا د '۱۹۷۸زکال د اپریل' دمباشتي دلاس ته راوړنود له منځه وړلو ویره رازیږولې ده ځکه چې په هېواد کې به(په پسرلي کې دیاغیانو دیرغل لړۍ پراخه شي) او له بله اړخه زموږ دریزونه یې په افغانستان کې له ګواښ سره مخامخ کړي (همدا اوس هیڅ ډول ژمنه نه شي کېدای چې که امین پر واک پریږدونو نو په بدل کې به یې ګنې لویدیځ ته به مخ نه وراَ ړَوي.)

۲ .په وروستیو وختونو کې له موږسره یوشیمربهر میشتو افغانو کمونیستانو اړیکه نیولې. له'ببرک' کارمل او 'اسدالله ' سروري سره زموږ داړیکو په لړکې موږ ته په ډاګه شوې ' هغوی موږ ته په خپله ویلي ' چې له امین مخالفت سره

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مخالفت کې پریوه پلان يې کارکړی او نوی ګوند اود دولت ارګان به جوړوي. ددغو ګامونو پروړاندې دخنډ کېدلو اوغبرګون په څرګندونه کې امين ډله ييزو نيونو اوبندي کولو ته لاس اچولی '۳۰۰ تنه يې تر اوسه وژلي '.

په دغسې يوه اکر کې پرته له دې چې کارمل او سروري له امين سره خپلو پلانونه ته بدلون ورکړي زموږ په اوږو هغوی ته د مرستې او داړتيا په وخت کې د پوځي مرستې په ګډون د ملاتړ پازوالي په غاړه راپريوزي .

موږ دوه لېواګانې لروچې په کابل کې ديره دي او له هغه ځايه کولای سو ددغسې مرستې لاس ور وغځوو. داسې ښکاري چې 'همدغه دوه لېواګانې به -ژ' د يوه بريالي عمليات لپاره بس وي. خو دنااټکل شويو پيچلتياوو دمخنيوي لپاره ديوه احتياطي ګام په توګه ښه به دا وي چې يوه پوځي ډله دې کرښې ته نيږدې ځای پرځای شي. دپوځي ځواکونو دپلي کولو په صورت کې به په هماغه وخت کې د داړه مارانو دوژلوپه اړه هم د پريکړې وړتيا ولرو .

دپورتني عمليات په پلی کولو موږپريکړه کولای شو چې د اپريل د انقلاب له لاس ته راوړنوڅخه ساتنه وکړو، په ګوند کې مارکسيستي � لينينيستي اصول پلي اوپه افغانستان کې يوه دولتي سرمشريزه رامنځ ته او په دغه هېواد کې خپل درېز خوندي کړو .

سرچينه:

اې پي آر ايف (د امريکا د ټولنيزو اړيکو ټولنې): د اې.ايف دوبرين ديادد‌ښت لېکونو له مخې اخيستل شوی چې د ناوري د نوبل انستيتيوت ته يې ورکړی وو، چې سي ډبليو ای ايچ پي ' دسړې جګړې دنړيوال تاريخ پروژې' ته دنوبل انستيتيوت دڅيړنو مشر آد ارنه ويستاد ډالۍ کړی او ' دسړې جګړې دنړيوال تاريخ پروژې' ته دانيل روزاس راليږلی دی .

{Source: APRF, from notes taken by A. F Dobrynin and provided to Norwegian Nobel institute; provided to CWIHP by Odd Arne Westad, Director of Research, Nobel Institute, trans - for CWIHP by Daniel Rozas }

د لاسوندی دکتلو لپاره دغه ځای کښېکاږئ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په امريکي کي د شوروي سوسياليستي
جمهوريتونو سفير اناتولي فيدروويچ دوبلين

اناتولي فيدروويچ: په ۱۹۴۵ کال کې دکمونيست گوند غړی شو تر۱۹۵۲ کال پورې يې د شوروي د بهرنيوچارو په وزارت کې کار وکړ له ۱۹۵۲ تر ۱۹۵۴ پورې په واشنگتن کې دشوروي کونسل وو. له ۱۹۵۵ تر ۱۹۵۷پورې بيرته ماسکو ته ولاړ او په ډيرو نړيوالو غونډو کې يې گډون وکړ، له ۱۹۵۷ تر ۱۹۶۰ پورې يې په نيويارک کې دملگروملتونو دسکرتريت دريزيې وساته . په ۱۹۶۲ کال کې نيکيتا خروشچيف نوموړی په امريکا کې د شوروي د سفيرپه توگه وټاکه. د هغه د ډيپلوماتيکي کارلړۍ دسرې جگړې په اوږدو کې د شوروي او امريکا د شپږو مشرانو د مشرۍ په دوره کې تر سره شوی . په ۱۹۸٦ کال کې ميخايل گورباچف بيرته ماسکو ته راوغوښت او د کمونيست گوند د نړيوالو اړيکو د سکرتر په توگه يې وټاکه او په ۱۹۸۸ز کال کې له دغه دريز څخه کورناستی شو .

سرچينه:

http://www.britannica.com/EBchecked/topic/167289/Anatoly-Fyodorovich-Dobrynin

د اصلي لاسوندي سرچېنه:

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/r7.pdf

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرحفیظ الله امین د روسانو شکمنېدل

یاددښت: پورتنی سرلیک په لاسوندي کې نشته

ژباړه : رحمت آریا

جولای ۲۰۰۸

ډېرټولو پټ (کاملأمحرم)

دشوروي اتحاد دکمونیست گوند مرکزي کمېټې ته

د افغانستان اکریا حالت د سرکال د سپتامبر د ۱۳ � ۱٦ نېټو د پېښوله لړۍ وروسته چې په ترڅ کې یې تره کی دواک له گدۍ راوغورځول شو اوپه جسمي لحاظ له منځه یوووړل شو، لا تراوسه په بنسټیزدول پیچلی پاتې دی.

دیوشمیرسربېرنو (ظاهري) نښو په راڅرگندیدلو لکه داساسي قانون پر مسودې له سره کارپیل کول، له بنده د یو شمیر مخکې نیول شویو کسانوخوشې کول دې ته نغوته کوي چې امین د خپل واک د پیاوړي کولولپاره هڅې پیل کړې ؛ په حقیقت کې پرپوځ،دولتي فعالینو، مدني ټولنواو په گوند کې دننه د د زورزیاتي او فشار لمنه پراخه شوې ده .

د هغومالوماتو پر بنسټ چې موږ یې په لاس کې لرو ښکاري چې دمگرۍ د سیاسي بیرو د یو شمیرغړو (زیري، میثاق او پنجشیري) اعدام چې په افسانه یي تورونو ' گوندي ضد او انقلابي ضد کړنو' تورن دي په پام کې نېول شوی دی. د افغانستان د خلق ډیموکراتیگ گوند د مرکزي کمېټې په پلینوم کې چې په وروستیو وختونو کې جوړ شوی وو امین د گوند په پیاوړو واکمنو څانگو کې د خپلو خپلوانو په گډون خپل ځان ته پالیاله کسان ورپیژندلي دي... .

په وروستیو وختونو کې یو شمیر د پاموړ حقایق څرگندوي چې د افغانستان سرمشریزه په پام کې لري له لوېدېځو ځواکونو سره د 'متوازنه سیاست' لاره راخپله کړي. له افغانانو سره د اړیکو د سرچینو پربنسټ لوېدېځه نړۍ په ځانگړې ټوگه د امریکا استازي دې پایلې ته رسیدلي دي چې په افغانستان کې د سیاست د کرښې د مخې د بدلولو لپاره داسې امکانات رامنځ ته شوي چې لوری یې د واشنگتن خوشالولو ته په اَوړېدو دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

> د هغومالوماتو پر بنسټ چي موږ يې په لاس کي لرو ښکاري چي دمګرۍ د سياسي بيرو د يو شمير غړو (زيري، ميثاق او پنجشيري) اعدام چي په افسانه يي تورونو ' ګوندي ضد او انقلابي ضد کړنو' تورن دي په پام کي نېول شوی دی. د افغانستان د خلق ډيموکراتيګ ګوند د مرکزي کمېټي په پلينوم کي چي په وروستيو وختونو کي جوړ شوی وو امين د ګوند په پياوړو واکمنو ځانګو کي د خپلو خپلوانو په ګډون خپل ځان ته پاليالہ کسان ورپيژندلي دي... .

ددې په پام کې نيولو او د ټولو اړينوامکاناتو د کاروَني په پَيلَولو بايد په افغانستان کې د انقلاب ضد بريا اويا د لوېديځ په لور د امين سياسي ميلان ته دې اجازه ورنکړل شي او لاندنۍ کړښه دې په ډېر ځيراو پاملرنې په نظرکې ونيول شي :

١ .له امين اوپه ټوليز ډول د افغانستان د خلق د ډيموکراتيک ګوند او د افغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت له مشرتابه سره دې په نه ستړې کېدونکي ډول په دې توګه کارته دوام ورکړل شي چې هغه ته ځرک ونه لګيږي چې ګنې موږ پر هغه يا ډاډ نه لرو او يا نه غواړو ورسره راکړه ورکړه وکړو. له امين سره د خپلو اړيکو د کارَولو له لارې خپل مناسب رسوخ ورښکار کړئ او په عين حال کې د هغه حقيقې موخه ځانته راڅرګنده کړئ .

مخکې له دې چې امين د شوروي ضد دريز خواته ور تاوشي د حقايقو له موندلو سره سم زموږ له پلوه ورته زموږ شونواقداماتوپه اړه له اضافي تجويزونو څخه يې خبر کړئ .

الف.ګرميکو، آی.يو.اندروپوف

د.اوستينوف، ب.پونيماريوف

١٩٧٩اکتوبر ،٢٩

سرچينه

دالاسوندی دلياخوفسکي .الف.الف په کتاب کې 'د افغانانو غميزه او زړورتيا' په ١٠٢ پاڼه کې خپور شوی

(Moscow: GPI �Iskon�, 1995)

دلاسوندي دکتلو لپاره دغه ځای کښيکاږئ

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/r6.pdf

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امین لخوا د ځانګړو روسي ځواکونو د لیږد غوښتنه

د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې د سیاسي بیرو دغونډې له پریکړې اخیستل شوې

نېټه : ۱۹۷۹/٦/۱۲

سرچینه: الف.الف.لیاخوفسکي، کتاب: د افغان زړورتیا او غمیزه، ماسکو، جي پي آی، ایسکون، ۱۹۹۵ پ.۱۰۷

پیژندنه: د امین په غوښتنې د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې د سیاسي بیرو دغونډې له پریکړې رااخیستل شوې چې یوه ځانګړې فرقه دې افغانستان ته ور ولیږل شي

ډیر محرم

ځانګړي دوسېه

ملګرو: برژنیف، اندروپوف، ګرومېکو، سولوسوف، اوستیوف ته

اخیستل شوي له: د ۱۹۷۹زکال د دیسامبر د ٦ نیټې د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې د سیاسي بیرو دغونډې د پریکړې له ۱۷٦ پرتوکول څخه

افغانستان ته د ځانګړي پوځ لیږنه

په دې تړاو ټولو منلې او د شوروي اتحاد د کې جي بي او ددفاع وزارت ته لارښوونه شوې او لارښود لېک ورسره مل دی، نېټه ۱۹۷۹زکال د دیسامبر ۴ . شمیره۰۰۷۳/۲/۳۱۲ (مل لېک ورسره دی)

کاپي: سکترجنرال ل. برژنیف

[له مل لېک سره]

تر ټولو محرم

د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند مرکزي کمېټې ته

د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د مرکزي کمیټې عمومي منشي او د انقلابي شورى مشر او د افغانستان د دیموکراتیک جمهوریت سروزیر ح. امین په ډیرټینګار د خپل استوګنځي د ساتنې لپاره کابل ته د یوه موتوریزه غونډ د ور لیږلو سکالوراپورته کړېده. د مخ په ودې اړوپیچ اود ح. امین د غوښتنې په پام کې نېولو سره مصلحت وګڼل شو چې د جي.آر.یو او د ستردرستیز د ډلې له ځانګړو سرتیرو څخه دې یوه ګډه ډله چې د همدغې موخې لپاره چمتوشوې، او په افغاني جامو کې دې ۵۰۰ نور مرستندویه سرتیري افغانستان ته ولیږل شي خو د شوروي اتحاد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوځي ځواکونو ته دی څرګنده نه شي چې ګڼې دوې زموږ سرتيري دي. د افغانستان ديموکراتيک جمهوريت ته د دغې ډلې دشوني ليږد سکالو د شوروي اتحاد د کمونيست ګوند د مرکزي کمېټې د سياسي بيرو د ۰٦/۲۹/۹۷ پروتوکول شميره پ. ۱٥٦ / ای ایکس کې غبرګون موندلی دی .

کابل ته دپوځي ډلو د استولو په تړاو موږ له افغان خوا څخه همغږي ترلاسه کړېده، موږ وړانديزکړی چې سرتيري د پوځي ترانسپورت د الوتکو له لارې د سړکال د ديسامبر د مياشتې په لومړی نيمايي کې کوزولای شو. ملګرى د.ف. اوستينوف له موږ سره همغږی دی .

يو.اندروپوف ، ن. اوګراکوف

شميره: ۰۰۷۳/۲/۳۱۲

۱۹۷۹ دديسامبر ۴

اخځ:

دلاسوندو راټولوونکي: په منځني ختيځ کې سره جګړه

جوړونکی:اوګراکوف

دلاسوندي ورکوونکی: يوري. ی. اندروپوف

بڼه: ګزارش

سکالو:پرافغانستان د شوروي يرغل

لېک بڼه: له روسي ژباړل شوی

سرچينه:

[Source: As cited in A.A. Liakhovskii, The Tragedy and Valour of the Afghani (Moscow: GPI "Iskon", 1995), p. 107.]

د ژباړې سرچينه:

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034DDFA-96B6-175C-97451DDBC39B5A35&sort=Subject&item=Ogarkov

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرافغانستان د شوروي د يرغل پريکړه او د لياخوفسکي لېکنه

پښتوژباړه: رحمت آريا

جولای ۲۰۰۸

دالکساندرلياخوفسکي له پلوه

دافغانانو غمېزه او زړورتيا

GPI Iskon, Moscow, 1995, pp.109-112

برېد جنرال الکساندرلياخوفسکي � دروسېي د ځمکني پوځ جنرال.

دافغانستان د جګړې په مهال يې په افغانستان کې دشوروی سوسياليستي جمهوريتونو ددفاع دوزارت د عملياتي ډلې دبولندوی وي.آی.واريکنوف دمرستيال بولندوی په توګه کار کاوه .

د۱۹۷۹ کال د ديسامبر په اتمه نېټه د ليونيد ايليچ برژنيف په ځانګړي دفتر کې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونودمرکزي کميټې دسياسي بيرود يوې کوشنۍ کړی په ګډون يوه غونډه جوړه شوه: يو.اندروپوف، الف. ګروميکو،م.سولوسوف او د.اوستينوف له ليونيدايليچ برژنيف سره په غونډه کې راټول شوي ول. هغوی په سيمې کې دشوروي د سرتيرو دپلي کولو دګټو او تاوانونوپه څېړلو دافغانستان اوورڅيرمه سيمې داوسني اکر په تړاواوړدې خبرې ترسره کړې. يو.اندروپوف او د.اوستينوف ددغسې يوه ګام د پورته کولوداړينتوب پرهمجوليزوالې 'هماهنګي' اودفاع کې خبرې وکړې او ويې ويل: د شوروي د سويلي جمهوريتونودخاوروپه ګډون د'نوې عثماني ستراوکۍ' دجوړولولپاره دامريکا دمتحده ايالاتو دسي آی اې د اداري ديوه کارکوونکي (په انقره کې ميشت امريکايي پاول هينز) هڅې؛په سويل کې ديوه ډاډمن دافع هواجوړښت نشتوالی چې له امله يې که امريکايان په افغانستان کې د 'پيرشينګ' ډوله توغندي ځای پرځای کړي نود شوروي د ژوند اومرګ ګڼ شميراهداف به په نښه کړای شي او په دې کې به دبينکونور فضايي مرکزهم ګډون ولري؛دا ويره شته چې پاکستان او عراق به دافغاني يورانيمو سرچينې په کار يوسي؛[ښايي]پاکستان دافغانستان په شمال او دهغه ترڅنګ په څېرمو سيموکې مخالف رژيمونه ځای پرځای کړي ، او دې ته ورته .

دغونډې په پای کې هغوی د يوه لومړني پلان پرجوړولو پريکړه وکړه چې په دوه وو پړاوونوکې بايد ترسره شي: ۱- د کي.جي.بي د ځارکښو په لاس دې حفيظ الله امين ليرې او پرځای دې ببرک کارمل کښېنول شي؛ ۲- دهمدغې موخې لپاره دې دافغانستان خاورې ته يو شمير سرتيري واستول شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د۱۹۷۹ کال د دیسامبر په لسمې نېټې د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو ددفاع وزیر د.ف. اوستینوف، ستردرستیز ن.وي.اوگراکوف ته لنډه لارښوونه وکړه او ورته ویې ویل چې سیاسي بیرو خپلې لومړنۍ پریکړې ته رسیدلې او دلندمهال لپاره به په افغانستان کې خپل سرتیري پلي کړي او هغه ته یې بولنده ورکړه چې له ۷۵ تر ۸۰ زروتنو سرتیري دي چمتو کړي .

ن.وي.اوگراکوف ددغسې پریکړې له امله هک پک او په قهر شو او ویې ویل چې ۷۵ زره تنه سرتیري به د اکرد کابو کولو وړتیا نه لري نو له دې امله نوموړی د سرتیرو دپلي کولو پلوی نه وو او هغه یې 'بې پروایي' وبلله. ددفاع وزیر په قهرژلې توگه دهغه خبرې ودَرَولې:' ته غواړې چې سیاسي بیرو ته درس ورزده کړې؟ستا دنده یوازې د بولندې پرځای کول دي.....' په همدغې ورځ نیکلای واسیلیویچ 'اوگراکوف' په ناڅاپه د لیونید ایلیچ برژینیف دفتر ته راوبلل شو چې خوشې په نامه کوشنۍ سیاسي بیرو(یو.اندروپوف،الف.گرومیکو او د. اوستینوف) غونډه جوړه کړې وه .

ستردرستیزیوځل بیا هڅه وکړه چې په غونډه کې ناستوکسانو ته قناعت ورکړي، هغه ټینگار کاوه چې دپوځ د کارَولو پرځای دې دافغانستان د لانجې پر سر د سیاسي لارو چارو د موندولو په اړخونو پریکړه وشي. هغه وویل چې افغانان هیڅکله د پردیو شتون نه شي زغملای اوهغوی ته یې زموږد ممکنه پوځي عملیاتو په اړه اخطار ورکړ- خو هر څه بې گټې ول .

خودخبروپه پای کې هغوی په ازمایښتي توگه هوډ وکړچې د اوسني وخت لپاره به د پوځي بیړنې مرستې په اړه پریکړه ونه نیسي، هرگوره پریکړه وشوه چې سرتیري دي هرومرو خپل چمتووالی ونیسي .

ماښام وو چې اوستینوف ددفاع وزارت ډله راوبلله او هغې ته یې دپوځي مشرتابه د لوړپوړوچارواکو کوشنۍ کړۍ ته خبروکړچې په نیږدې راتلونکي کې به دافغانستان پرخاوره دشوروي دلښکر دپلي کولوپه اړه پریکړه ونیول شي او له دې امله هغوی دې دلښکرچمتووالي ته ملا وتړي. له همدې امله ووچې ۰۰۱۳۳/۱۲/۳۱۲ شمیره لارښود لېک سرتیرو ته واستول شو.د دیسامبر له لسمې نېټې وروسته اوستینوف دترکستان په سېمه کې ستردرستیز ته دنوي لښکردجوړولو په اړه شفاهي لارښوونې ورکولې. د دغو لارښوونو پربنسټ دغوره شویو سرتیرو خوځښت ترلاس لاندې ونیول شو او دهوایي پوځ او دپوځ نورې څانگې دترکستان پوځې سېمې ته واستول شوې.دچمتووالې ټولې تابیاوې په پټه ترسره شوې او دځمک انځورو یانقشوپرمخ ولیکل شوې .

څرگنده ده چې دافغانستان له حالت څخه په کابل کې دیره د کې جي بي د استازي تورنجنرال ب.ایوانوف دارزونې پربنسټ وروستنۍ پریکړه ونیول شوه. کله چې د دسامبر په ۱۲ نېټه ددفاع وزیر د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د کمونیست گوند د مرکزي کمیټې غونډي ته روان وو د ایوانوف گزارش دهغه د میز پرسرپروت وو. سترجنرال وي.پ. پلاتین چې په یوه وخت کې د افغان پوځ د اداري لوی سیاسي سلاکاروو،پورتنۍ گزارش لېدلی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دغه خبره مني. يوه ورځ مخکې د شوروي د سوسياليستي جمهوريتونو دفاع وزيرنومورې ماسکو ته رابولي اوغواړي هغه ته چې دافغانستان په ډيموکراتيک جمهوريت کې په پوځي چارو کې له ترټولو ښه خبر سړي دی د را رسيدلي ګزارش په اړه مالومات ورکړي ځکه چې اصلي پوځي سلاکارس. ماګوميتيف نوی افغانستان ته رسيدلی وو اود افغانستان د حالاتو په اړه يې ژور مالومات نه درلودل. خو کله چې دځارکښو ادارو له خوا دافغان پوځ په اړه دراليږل شوي ګزارش په وراندې جنرال خپله ناهمغږي او غبرګون څرګند کړ اودشخړو په ترڅ کی يې وويل چې دابه په افغانستان کې اوضاع له بده پسې بدتره کړي او ډيري دراماتېکي پايلې به ولري، نو د.ف. اوستينوف دکي.جي.بي د استازي ته [کوډ/شفر/محرم] تيليګرام وروښود چې پکې وويل شوي ول: ' که تاسو هلته 'په ماسکو کې �ژ' له له يو بل سره پريکړه نه شي کولای نومورېبه هرومرو'دلته' ' په کابل کې �ژ' پريکړه وکړو'.

دديسامبر په ۱۲ د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د مرکزي کميټې سياسي بيرو' په بله وينا دغورو شويو غړو ډلې' د يو.وي.اندروپوف،د.ف.استينوف اوالف.الف.ګروميکو په نوښت په همغږي توګه وروستۍ پريکړه وکړه چې � افغانستان ته دې سرتيري واستول شي، او د خبرې د پټ ساتلو لپاره دغه پريکړه 'اقدامات' ونومول شوه. شوروي مشران ګروهن ول چې دغه ګامونه به، پرته له دې چې نورې موخې ولري، يوازې دهېواد د حالاتو پياوړتيا اوښه کولوته ګټور وي. دغونډې ترونلېک چې تر ډيري مودې پورې ترټولوپټ لاسوندی ګڼل کېده اود ک.يو.چرنينکو په لاس ليکل شوی وو، هېڅ چا ان د مشرتابه لوړپوړو چارواکوته ونه ښودل شواو په ځانګړي صندوق کې وساتل شو او د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د کمونيست ګوند دمرکزي کميټې په ځانګړې دوسيه کې بندي خو ژوندی پاتې شو.

دغه لاسوندی په ډاګه څرګندوي چې افغانستان ته د شوروي د سرتيرو د ليږد پيلوونکي او پريکړه کوونکي څوک ول. ترونلېک د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو دمرکزي کمېټې د سياسي بيرو ټولو هغوغړوچې په غونډې کې يې برخه درلودله لاسلېک کړ. په دغووختونوکې د هغه 'ترونلېک' 'په وړاندې' چاخبرې نه شوای کولاې.د سياسي بيرو هر غړی پوهېده چې ناموافقت به يې څنګه د سترګو په رپ کې د ګوند سکرترجنرال ته و رسول شي او له همدې امله ول چې هر وړانديز په پټو سترګو 'دټولو غړو له پلوه' په ټوليزډول منل کېده. د هغې ورځې تګلاره او پرنيسپ دا وو چې ټوليزاومجموعي پټپټاني واک چلاوه. د يادولو وړده، الف.ن.کاسيګين چې د دغې سکالوپه اړه يې منفي دريزدرلود، په غونډې کې ګډون ونه کړ. په ترونلېک کې د 'الف' له توري څخه موخه 'افغانستان' اوله 'اقداماتو' څخه موخه دغه هېواد ته د سرتيرو د ليږنې معني را څرګندوي. له دې امله افغانستان ته د سرتيرو د ليږلو د پريکړه کوونکو پازوالو 'مسوؤلينو' په اړه د ناسمو ډنډورو اوناهماهنګيو لمنه ورټوله شوله .

له افغانستانه ' دکي جي بي له پلوه � ژ' را رسېدلي پټ (محرم) تيليګرامونه داسې منښته څرګندوي چې د افغانستان په اړه د شوروي د مشرتابه له پلوه نيول شوي ګامونه ګنې سم اوپرځای ګامونه ول .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سرتيرو دلېږد په تړاو داسې يو حکم نه وو چې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د رئـيسه هېـئـت د عالي شورى له خوا دې صادر شوى وي.ټول امرونه په شفاهي ډول ورکول کيدل. دا ددې لپاره شوې ول چې ګنې محرميت په پام کې ونيول شي او امين غافله راچاپير کړي .

د شته سياسي دودونو اوتګ لارو پربنسټ په هغووختونوکې د مهمو سياسيې پريکړو په اړه ددغسې اعمالو ترسره کول ممکن ول:په رښتوني اړخ کې، دشوروي سوسياليستي جمهوريتونو دکمونيست ګوند د مرکزي کميټې د سياسي بيرو په منځ کې چې 'د واکمن ګوند ترټولو لوړه او پياوړې څانګه وه' يوه ټوليزه دوديزه پاليسې داوه چې ددولت ټولو ارګانونونو به هره پريکړه په 'رسمي' اوساده ډول منله او پريکړه به دخلکو خبرتيا ته وررسيدله.له همدې امله که هرڅومره دليل راوړلو نو بيا هم دې پايلې ته رسيږو چې که دغه سکالو د شوروي د رئـيسه هېـئـت عالي شورى ته د خبرو اترولپاره راوړاندې شوې وه نو ټولو به 'دويل شوي دود پربنسټ �ژ' په يوه غږپه پټو سترګو منلې وه. څکه هغه وخت د 'متحده نظر' دَوريا پـَير وو او ديوه ډير سختچارى يا مقيده سيستم تر سيوري لاندې چې د ګوند د څانګنومونو 'نومينکليچر' په پوړيوکې يې جوړ کړى وو، ان يوه ګام ته يې اجازه نه ورکوله چې د ګوند د سياسي بيروله پريکړواو کړښو څخه دې هاغه غاړه واخيستل شي؛ هغه کسان چې د دولت په لوړو پوړونو کې ټاکل شوي ول د همدغسې يوه سياسي جوړښت تر بشپړ څارلاندې ول .

له روسي انګريزي ته ژباړه : دواشنګتن په پوهنتون کې د ملي امينت له آرشيف څخه ميرمن سويتلانا سارانسکايا

له انګليسي پښتو ته ژباړه: رحمت آريا

سرچينه :

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/soviet2.html

اتم لاسوندى کښيکاږي. دا لاسوندى په مايکروسافټ ورډ کې ليکل شوى. چې انګليسي بڼه يې دا ده:

From: Alexander Lyakhovsky,

The Tragedy and Valor of Afghan

GPI Iskon, Moscow, 1995, pp.109-112

Alexander Lyakhovsky�Major General, General Staff of the Russian Army. During the war in Afghanistan served as assistant to Commander of Operative Group of the USSR Defense Ministry in Afghanistan General V. I. Varennikov.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

On December 8, 1979, a meeting was held in L. I. Brezhnev�s private office, which was attended by the narrow circle of the CC CPSU Politburo members: Yu. Andropov, A. Gromyko, M. Suslov and D. Ustinov. They took a long time discussing the present situation in Afghanistan and around it, considered all the pros and contras of introducing the Soviet troops in the area. Yu. Andropov and D. Ustinov cited the reasons justifying the necessity of such step, such as: the efforts, undertaken by the CIA of the USA (U.S. resident in Ankara--Paul Henze), for creating a �new Great Ottoman Empire,� which would have included the Southern republics of the USSR; the absence of a reliable air defense system in the South, so that in the case of stationing of the American missiles of the �Pershing� type in Afghanistan, they would threaten many vital Soviet objects, including the space center Baikonur; the danger that the Afghan uranium deposits could be used by Pakistan and Iraq for building nuclear weapons; [possible] establishment of opposition regimes in the Northern areas of Afghanistan and annexation of that region by Pakistan, and so on.

At the end of the meeting they have decided, as a preliminary plan, to develop two options: (1) to remove H. Amin by the hands of KGB special agents, and to put Babrak Karmal in his place; (2) to send some number of Soviet troops on the territory of Afghanistan for the same purposes.

On December 10, 1979, the Defense Minister of the USSR D. F. Ustinov summoned Chief of General Staff N. V. Ogarkov, and informed him that the Politburo had reached a preliminary decision of a temporary introduction of the Soviet troops into Afghanistan, and ordered him to prepare approximately 75 to 80 thousand people. N. V. Ogarkov was surprised and outraged by such a decision, and said that 75 thousand would not be able to stabilize the situation, and that he was against the introduction of troops, calling it �reckless.� The Minister of Defense cut him off harshly: �Are you going to teach the Politburo? Your only duty is to carry out the orders . . .� On the same day, Nikolai Vasilievich [Ogarkov] was promptly summoned to L. Brezhnev�s office, where the so-called �small Politburo� (Yu. Andropov, A. Gromyko and D. Ustinov) was in session.

The Chief of General Staff once again tried to convince those who were present, that the Afghan problem should be decided by the political means, instead of relying on using force. He cited

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

the traditions of the Afghan people, who never tolerated foreigners on their soil, warned them about the possible involvement of our troops in military operations, -- but everything was in vain. However, in the end of the conversation they tentatively determined that for the time being they would not make the final decision on the immediate military assistance, but, in any case, the troops should start preparing.

In the evening, D. Ustinov gathered the Ministry of Defense Collegium and informed the narrow circle of officials from among the highest military leadership that possibly in the near future the decision would be made to use the Soviet troops in Afghanistan, and that they had to start preparing the appropriate forces. For this purpose Directive # 312/12/00133 was sent to the troops. Beginning from December 10, D. F. Ustinov started giving oral instructions to the Chief of General Staff regarding formation of a new Army in the Turkestan military district. On the basis of these instructions, selective mobilization of troops was carried out, and airborne and other military units were transferred to the Turkestan military district. All arrangements were carried out in secret, and noted on the maps.

Apparently, the final step was made after they received the report from the KGB representative, General-Lieutenant B. Ivanov, stationed in Kabul, with his evaluation of the situation in Afghanistan. This report was on the table of the Defense Minister at the moment when he was leaving for the CC CPSU Politburo meeting in the morning of December 12. General-Major V. P. Zaplatin, who was at that time adviser to the Chief of Political Administration of the Afghan army testified about it. The day before, the USSR Defense Minister summoned him to Moscow to report on the situation as the man with the most thorough knowledge of the state of affairs in the army of the Democratic Republic of Afghanistan, since principal military adviser S. Magometov, who had just arrived [in Afghanistan], did not fully grasp the Afghan situation yet. However, when the General expressed his disagreement with the assessments of the Afghan Army provided by our special services, and presented his arguments to the effect that they had dramatized the situation developing in Afghanistan excessively, D. F. Ustinov showed him a coded telegram signed by the KGB representative, and said, �You cannot come to an agreement there, but we need to make a decision [here].�

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

On December 12, at the session of the CC CPSU Politburo (or rather its elite), on the initiative of Yu. V. Andropov, D. F. Ustinov, and A. A. Gromyko, the final decision was made unanimously�to introduce Soviet troops into Afghanistan, although in the interest of secrecy, it was called �the measures.� The Soviet leaders believed that that step was intended to promote the interests of strengthening the state, and pursued no other goals. The protocol of that session, handwritten by K.U. Chernenko, which for a long time was super secret, was not shown to anybody, not even those among the highest leadership and was kept in a special safe, survived in a special folder of the CC CPSU.

This document to a large extent clarifies who were the initiator and executor of the introduction of Soviet troops into Afghanistan. The protocol was signed by all the CC CPSU Politburo members, who were present at the session. In those times nobody spoke �against� [it]. Every Politburo member knew how a disagreement with the opinion of General Secretary would be received, and therefore all proposals were �received with unanimous approval.� The principle of collective cover-up ruled the day. It is significant that A.N. Kosygin, whose position on this issue was negative, did not attend the session. In the document, the letter �A� signified Afghanistan, and the word �measures� signified the introduction of Soviet troops into that country. Therefore, all the false rumors, and inconsistencies regarding who was responsible for making the decision to introduce troops into Afghanistan have been removed.

The coded telegrams coming from Afghanistan looked as if they provided confirmation that the steps undertaken by the USSR leadership in regards to Afghanistan were the right ones.

There was no Decree of the Presidium of the USSR Supreme Soviet on the issue of the introduction of troops. All orders were given orally. That was justified by the need to ensure secrecy and the need to confuse H. Amin.

In those times, such actions were possible as a result of the existing practice of making important political decisions: in reality, after their adoption by the CC CPSU Politburo (the highest organ of the ruling party), they were, for the main part, simply formally �approved�

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

by the state organs, and were announced to the people. Therefore, there is every reason to believe that if that issue was raised at the Supreme Soviet, it would have been decided unanimously positively. Because that was the era of �unified thinking,� and the strict system of hierarchy created by the party nomenclature did not allow even one step outside the line determined by the CC CPSU Politburo; the people who occupied the key posts in the government, were under the total control of that system.

Translated by Svetlana Savranskaya, The National Security Archive.

دپښتو ژباړونکې څېړنه او یادَونه:

پورته موږویل چې دبرژنیف ترمشرۍ لاندې دګوند سیاسي بیرو یوه پټه پریکړه وکړه او دپریکړې مسوده چرنینکو په خپل لاس ولیکه او په هغې کې 'الف' افغانستان او 'اقدامات' پرافغانستان د یرغل د امر مانا راښندي. اوس دلته تاسو ته همدغه لاسوندی له انځور او ژباړې سره ډالۍ کوم او سرچینه یې هم لیدلای شي :

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/r9.pdf

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

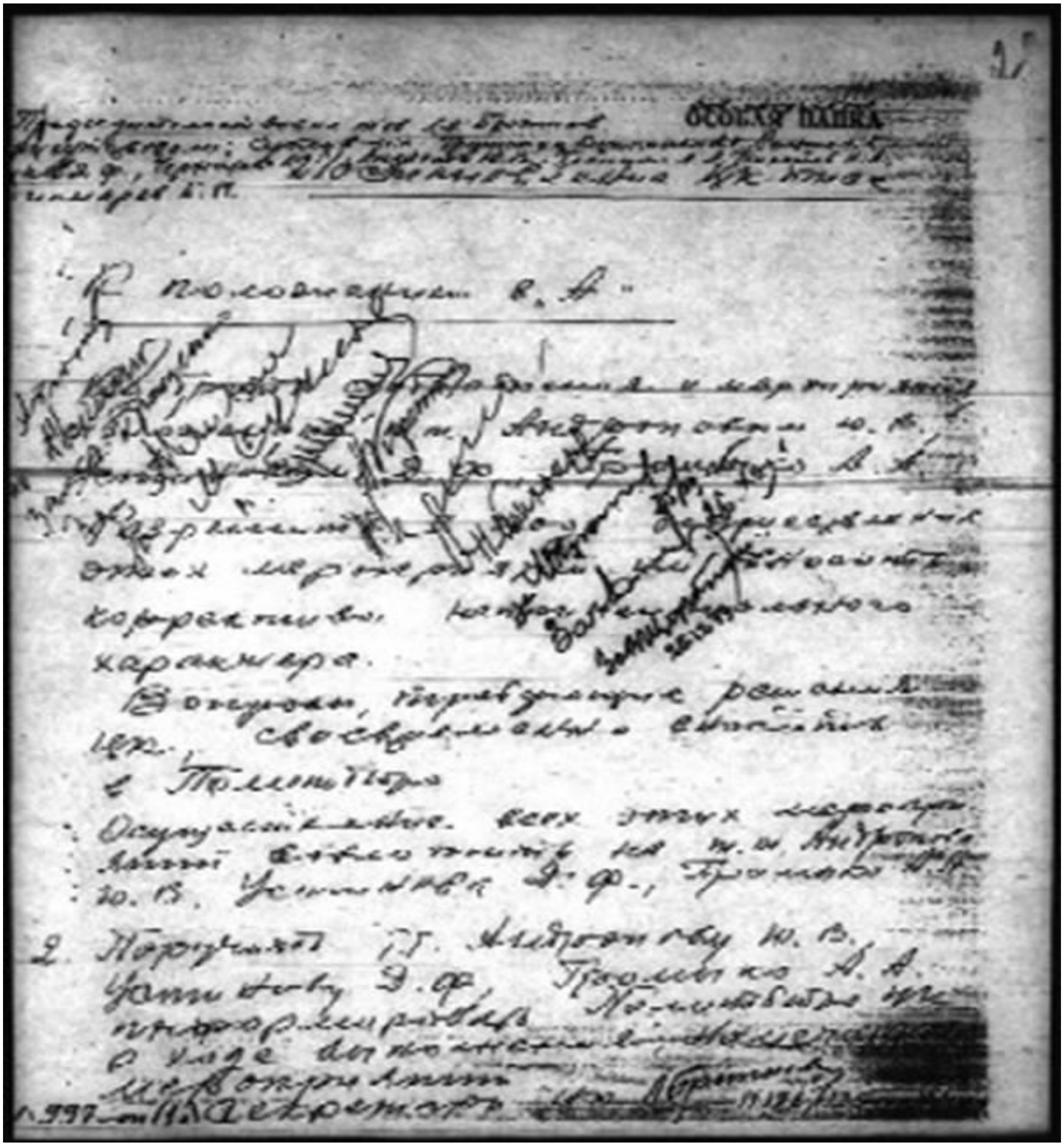
Особая папка

К положению в „А"

Одобрить соображения и мероприятия, изложенные т.т. Андроповым Ю.В., Устиновым Д.Ф., Громыко А.А.

Разрешить им в ходе осуществления этих мероприятий вносить коррективы непринципиального характера.

Вопросы, требующие решения ЦК, своевременно вносить в Политбюро.

Осуществление всех этих мероприятий возложить на т.т. Андропова Ю.В., Устинова Д.Ф., Громыко А.А.

2. Поручить т.т. Андропову Ю.В., Устинову Д.Ф., Громыко А.А. информировать Политбюро ЦК о ходе исполнения намеченных мероприятий.

Секретарь ЦК

پښتو ژباړه: رحمت آریا

جولای ۲۰۰۸

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترټولو پټ (محرم)

[ټاپه:] ځانګړې ډوسیه

دغونډې مشر: ملګر'ی' ل. الف. برژنیف

همدارنګه، حاضر ول: سولسوف م.الف، ګریشین وي.وي، کریلینکو الف.پ، پیل شي الف.یا، اوستیوف د.ف، چرنینکو ک.یو، اندروپوف یو.وي، ګرومیکو الف.الف، تخنیکوف الف.الف، پونوماریيف ب.ن

د ' الف ' د حالت په اړه ، د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو دکمونیست ګوند دمرکزي کمیټې دسیاسي بیرو پریکړه

۱ -دهغو څېړنواوګامونو داوچتولومنل ، چې د اندروپوف یو.وي او ګرومیکو الف.الف له پلوه رامخته شوي دي. هغوی ته واک ورکول کيږي چې ددغوګامونو د اوچتولو په لړۍ کې دې دغیرضروري کرکترپه اړه اصلاحات راولي .

هغه پوښتنې او اړخونه چې د [مرکزي کمیټې] پرپریکړو پورې تړلې دي په بیړنۍ اوبشپړه توګه دې سیاسي بیرو ته ورسپال شي .

۲ -ملګرواندروپوف یو.وي، اوستیوف د.ف او ګرومیکو الف.الف ته دنده ورسپارل کیږي چې د'ګوند �ژ' دمرکزي کمیټې سیاسي بیرو دې دپورتنیو ویل شویو ګامونو د پورته کولو د اکر په اړه خبرکړي.

دمرکزي کمیټې سکرتر ' ل. برژنیف '

شمیره (صفر) ۹۷۷ (وپ) (۱) (پاڼه)

پروتوکول) ۱۷٦(

۱۲۵ له ۱۲/۱۲/۱۹۷۹

]لاسلیکونه چې په رېونده یا رېښنده ډول له کینې ښۍ خواڅخه دلاسوندې له پورتنۍ کینې برخې پیل کیږي په دې ډول دي : اندروپوف، اوستینوف، ګرومیکو،پیل شي،سولوسوف، ګریشین،کریلینکو،تخنیکوف، 'نه لوستل کېږي' ، ۱۲/۲۵ [ددسامبر۲۵]، 'نه لوستل کېږي' ۱۲/۲۵/ [ددسامبر۲٦]، او شچربیتسکي،۷۹/۱۲/۲٦[

اصلي سرچینه:

{Source: TsKhSD, F.89. Per. 14.Dok.31}

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

[افغانستان ته] د سرتيرو دليږدپريکړه کله او ولې ونيول شوه

پښتو ژباړه: رحمت آريا

جولای ۲۰۰۸

پرافغانستان ولې او څنګه يرغل وشو

پيژندنه:

د ګريګوري کورنينکوڅرګندونې

ګريګوري.م. کورنينکو(دشوروي دبهرنيوچارو دوزيرپخوانی مرستيال انځور يې دلاسوندي په پای کې وګورئ - ژ)

د ګريګوري.م. کورنينکوله پلوه : سره جګړه: دګډونوالو مـنـَښته 'شهادت '

'ماسکو،ميژدونـَروني اتنـَشينې "نړيوالې اړيکې - ژ" ۱۹۹۴" پ پ. ۱۹۳-۱۹۵

دلېخاوفسکي له کتاب او د ګريګوري.م. کورنينکو له څرګندونوڅخه غوره شوې برخې :سره جګړه: دګډونوالو منښته 'شهادت"ماسکو،ميژدونـَروني اتنـَشينې "نړيوالې اړيکې" په پراخه توګه هغه پريکړه څيړلې چې افغانستان ته دسرتيروپريکړه څنګه ونيول شوه. يوازينی لاسوندېزيا مستند ثبوت چې په ډېرمحرم ډول ترډېرووختونوپورې پټ ساتل شوی وو په لاس لېکل شوی هغه لاسوندی دی چې د 'الف' حالت نوميږي او د۱۹۷۹ کال دديسامبرپه ۱۲ نېټه دسياسي بيرو غړو لاسليک کړی وو او په مخکيني لاسوندي کې وژباړل شو .

دلاسوندي پيل

[افغانستان ته] د سرتيرو دليږدپريکړه کله او ولې ونيول شوه.

د[د ګريګوري.م. کورنينکوله پلوه : سره جګړه:دګډونوالو منښته 'شهادت"ماسکو،ميژدونـَروني اتنـَشينې "نړيوالې اړيکې -ژ" ۱۹۹۴" پ پ. ۱۹۳-۱۹۵]

د۱۹۷۹ کال د مارچ او اکتوبردمباشتو [په اوږدکې] ما او الف.الف ګرومېکوډيري وختونه د شوروي سرتيرو داستولو په اړه د افغان د دولت پرغوښتنې له يوبل سره خپل اندونه ګـډَول او هرکله موچې د نظرياتوراکړه ورکړه کوله نو يوه ګډ نظر ته رسيدلو چې دغه به يو ناشونی کار وي. د دغې سکالوپه تړاو ما د اکتوبرترمباشتې پورې پر يو.وي.اندرپوف يا د.ف.اوستينوف، پريوه هم شک نه درلود. هرګوره، يووخت د اکتوبرپه مباشت کې، کله چې امين، تره کی له واک څخه راوپرځاوه، د ګروميکو ' لاس اوپښې وتړل شوې' � هغه نور له ماسره په خپلوخبرو اتروکې افغانستان ته د شوروي د سرتېرو د لېږو په اړتيا ' يا نه اړتيا ' خبرې نه کولې. کله چې سرتيري ولېږل شول

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه ور سره د خبروپه ترڅ کې دې پايلې ته ورسيدم چې ګروپکو د 'الف' په اړه د سرتيرود لېږد پريکړه منلې، خو نوموړی د دواړو اندروپوف او اوستينوف له پلو تر'فشار' لاندې نيول شوی وو. دا چې له دغودواړو کوم يوېې له خپل لومړی نظرڅخه اوښتی او د سرتيرو د ليږد په ملاتړيې خبرې کړې څرګنده نه ده او يوازې انګيرنه کولای شو اوبس.

او اندروپوف چې په هغه وخت کې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د کي جي بي مشروو د خپلو لوړپوړو چارواکوپه لاس کې يو يرغمل ووچې له يوې خوا يې د امين انځور د يوه امريکايي ځارکښ (جاسوس) په توګه راکښلی وو او دهغه د واکمنی دوام يې په ښنديز يا مبالغوي ډول شوروي ته يو ګواښ باله

هغه نوي لاسوندي چې په دغو نيږدې وختونو کې زمالاس ته راغلي دې ته نغوته کوي چې همدغه اوستينوف دد غه غم لړي ' الف' يرغل وروستنی تائـيد يې وکړ. افغانستان ته د شوروي سرتيرو د ليږد په اړه دهغه نظر [له (نه اړتيا) څخه (اړتيا) ته � ژ)هغه مهال بدلون مومي کله چې د ۱۹۷۹ کال په مني کې امريکايي سمندري بيړۍ د فارس په خليج کې ودرېدلې او موږته را رسيدونکو مالوماتو راڅرګندول چې امريکا چمتو اوپرايران يې ممکنه يرغل ته ملا را ترلې او دغه به د سېمې د حالت په پوځي ستراتيژيکې معادلې کې د بدلون د ګواښ په رامنځ ته کولو د شوروي ګټو ته تاوان ورسوي. که امريکا له خپلې خاورې څخه په زرګونوکيلومتره ليرې ځان ته اجازه ورکولای شي چې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو تر زنې لاندې کرښوته رانيږدې شي نو په ګاونډې افغانستان به کې موږ ولې د خپلودريزونو په ساتنه کې وويريږو؟ دا د اوستينوف تقريبي نظر وو. او اندروپوف چې په هغه وخت کې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د کي جي بي مشروو د خپلو لوړپوړو چارواکوپه لاس کې يو يرغمل ووچې له يوې خوا يې د امين انځور د يوه امريکايي ځارکښ (جاسوس) په توګه راکښلی وو او دهغه د واکمنۍ دوام يې په ښنديز يا مبالغوي ډول شوروي ته يو ګواښ باله او له بلې خوايې دشوروي په ګټه د حالت په بدلون کې د شوروي د پياوړتيا په اړه ډېره مبالغه کړې وه. د کي جي بي د کارکوونکوپه منځ کې زه د دغسې حالت او باور له شته والي څخه خبروم .

زما د مالوماتو پربنسټ افغانستان ته د سرتېرو د لېږد سکالو، په پوځ کې د يوشميرکسانو په منځ کې لکه د پوځ ستردرستيز ن.وي اوګراکوف، دهغه لومړي مرستيال س.ف. اخريموف او دعمومي عملياتو د څانګې مشر وي.آی. وارنيکو،لېوالتيا را ونه وپاروله. هغوی د سياسي اړخونو په پرتله د دغې لېږدونې په وړاندې خپل غبرګون او نيوکه يوازې په کارپوهيزه برخه کې راڅرګنداوه او په ويتنام کې له امريکايانو سره په نښته کې (په نغوتې) يې خپل ملاتړکاوه:پرته له دې چې په اروپا او له چين سره په لېکوکې د شوروي د ميشتو سرتيرو په شميره کې د پام وړلږوالی او ضعف رامنځ ته شي له افغانستان سره جګړه ناشونې وه، او په هغه وخت کې په دغو ځايونوکې د پوځ د شميرې راټيټونه د منلو وړنه وه. خوپه پای کې اوستينوف د هغوی نظر وغانده. ترهغه ځايه چې زه پوهيږم، د شوروي د

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوسیالیستي جمهورتیونو د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې نړیوالې څانګې افغانستان ته د سرتیرو لېږنه یوه تیره وتنه اواشتباه وبلله او هڅه یې وکړه چې دغه خبره د مشرتابه دلوړپوړوچارواکو ترغوږونو ورسوي خوبریالې نه شوه .

ما وروسته هڅه وکړه چې د پیښو د پرمختګ لړۍ اوارېکې له یو بل سره وتړم او په دې توګه ماته د سرتیرو د لېږد په اړه د دغو دریواړو د دریزونوسنجونه ستونزمنه برېښېدله او دغې سنجونې د اکتوبر،نوامبر او د دسامبردمېاشتې تر لومړیوپورې دوام درلود. د۱۹۷۹ کال د دسامبر په ۱۰ نېټه اوستنیوف ستردرستیزته شفاهي امرورکړچې د ترکستان په پوځي سیمه کې دې یوه پارا شوتي فرقه، پنځه پلې فرقې چې دالوتکو له لارې دلېږدولو لپاره چمتو وي پلي کړي او همدلته دې دوه سپکې موتروریزه فرقې د لېږلولپاره برابرې کړي اود کوشنیوپوځي بیړیوغـُنـډ دې پرته له دې چې په کومې دندې وګومارل شي د بشپړتیارسي حالت کې ودرول شي .

د دیسامبر په ۲۴ نېټه اوستینوف د دفاع د وزارت لوړپوړي چارواکي پرته له دې چې د دغه مأموریت موخه ورڅرګنده کړي په یوې غونډه کې راټول او هغوی ته یې د شوروي سرتیرود لېږد پریکړه اعلان کړه.

افغانستان ته د شوروي سرتیرو وروستنۍ سیاسي پریکړه د دیسامبرد مېاشتې په نېمايي کې د ۱۹۷۹ کال د دیسامبرپه ۱۲ نېټه د شوروي د مشرانو د یوې کوشنۍ کړۍ له پلوه ونیول شوه: برژنیف، سولوسوف،اوستینوف او ګرومېکو (یو شمیرورځپاڼې د کاسیګین نوم هم اخلي خو زما د مالوماتو پربنسټ هغه په دغه غونډه کې حاضرنه وو، ځکه چې ناروغه وو). له دې امله د برخلیک دغه پریکړه د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې د سیاسي بیرو د یوې کوشنۍ ډلې له پلوه ونیول شوه خو د سیاسي بیرو دغه په لاس لیکل شوې پریکړه وروسته له اصلي پریکړې ولیکل شوه او بیا د سیاسي بیرو پرټولو غړو لاسلیک شوه.

له هغه وروسته د (پوځي) ډلګیو چمتووالي اوجوړولو ته لا اوږه او چټکتیا ورکړل شوه او له پوځي سیمو څخه ګاونډي هیواد ته په پوله کې پرتوډلګیو ته د ننوتلو (دنده) وسپارل شوه. د دیسامبر په ۲۴ نېټه اوستینوف د دفاع د وزارت لوړپوړي چارواکي پرته له دې چې د دغه مأموریت موخه ورڅرګنده کړي په یوې غونډه کې راټول او هغوی ته یې د شوروي سرتیرود لېږد پریکړه اعلان کړه. په همدغې ورځ د دفاع د وزیر په لاس لومړی چاپ شوی لاسوندی لاسلیک او چمتو شو � چې لارښود لیک نومېده � په لارښود لیک کې ویل شوي ول پریکړه شوې چې (دهېواد په سویلي برخوکې د افغانستان په ډیموکراتیک جمهوریت کې دې د شوروي څو څانګې پلې شي چې موخه یې له افغان وګړو سره د نړیوالو مرستو ترسره کول دي او د وړندو یا مساعدو حالاتو په رامنځ ته کولو دې د دواړوهېوادونو په سرحدي برخوکې د شونواوممکنه افغاني ضد اقدماتومخه ونیول شي.)

ژباړه: سویتلانا ساورنسکایا، دملي امنیت آرشیف

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له کنفرانس وروسته د ډوډۍ په وخت: (له کېڼې - ښۍ خوا ته) د کي جي بي پخوانی مأمور نیکلای س. لیوانوف، دملي امنیت د آرشیف غړی سویتلانا سارانسکایا، دامریکې پخوانی سفیر ریموند ل. گراتفورد، د شوروي د بهرنیوچار د وزیرپخوانی مرستیال گریگوري م. کورنینکو او د امریکا ددفاع پخوانی وزیرمک نامرا

دانځورسرچېنه :

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/nsa/cuba_mis_cri/McNamara%20lunch.JPG

د ټول لاسوندي سرچینه:

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/soviet2.html

لسم لاسوندی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې چې لاسوندی میرمن سوتیلانا ساورنسکایا په مایکروسافت آفیس کې په انګریزي ژبه ژباړلې اولاسوندی یوازې د لیکوال لیاخوفسکي له کتاب څخه په اخځ را غوره شوی نو که لوستونکي لاسوندی راخلاص هم کړي لاندینی انګریزي متن به په لاندې ډول وګوري:

When and Why the Decision to Send Troops [to Afghanistan] Was Made.

[from Georgy M. Kornienko, The Cold War: Testimony of a Participant, Moscow, Mezhdunarodnye otnosheniya, 1994, pp. 193-195]

[In the period] from March to October 1979, A. A. Gromyko and I often exchanged opinions regarding the requests from the Afghan government to send in Soviet troops, and every time we came to a shared understanding that such a step would be impermissible. I have not noticed any doubts on that issue on the part of Yu. V. Andropov or D. F. Ustinov either until October. However, some time in October, after the physical removal of Taraki by Amin, Gromyko became �locked in��in his conversations with me he no longer touched upon the issue of the expediency (or inexpediency) of sending Soviet troops into Afghanistan. From my conversations with him, already after the introduction of troops, I concluded that it was not Gromyko who said �A� in favor of such decision, but that he was �pressured� into it by Andropov and Ustinov together. Which one of those two was the first to change their initial point of view and spoke in favor of sending the troops, one may only guess.

Additional evidence that became available to me recently, leads me to suggest that it was Ustinov after all, who said �A� in this sad affair. The push to change his former point of view of inexpediency of sending Soviet troops in Afghanistan came from the stationing of American military ships in the Persian Gulf in the fall of 1979, and the incoming information about preparations for a possible American invasion of Iran, which threatened to cardinally change the military-strategic situation in the region to the detriment of the interests of the Soviet Union. If the United States can allow itself such things tens of thousands of kilometers away from their territory in the immediate proximity from the USSR borders, why then should we be afraid to defend our positions in the neighboring Afghanistan?�this was approximately Ustinov�s reasoning. As far as Andropov is concerned, who at that time was Chairman of the

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

USSR KGB, in this situation he was a hostage of his own apparatus, which on the one hand exaggerated the danger for the USSR of Amin�s continuation in power, because he was being portrayed as an American agent, and on the other hand, exaggerated the power of the USSR to change the situation in the desirable for the USSR direction. I was aware of the existence of such mood and perceptions in the KGB apparatus.

Among the leadership of the General Staff, people like Chief of General Staff N. V. Ogarkov, his First Deputy S. F. Akhromeev, and Head of Main Operations Department V. I. Varennikov, the idea of sending troops to Afghanistan did not inspire any enthusiasm, according to my information. For understandable reasons, they justified their objections against it by professional rather than political considerations, supporting them by [referring to] the American experience in Vietnam: the impossibility to cope with Afghanistan with the forces that could be used [for it] without substantially weakening the Soviet groups of forces in Europe and along the border with China, which was not acceptable in those years. However, in the end, Ustinov disregarded their opinion. As far as I know, experts of the International Department of the CC CPSU regarded the decision to send troops to Afghanistan as a mistake as well, and tried to let their considerations on that issue be known to the highest leadership, but without any success.

As far as I was able to reconstruct the development of the events later, the difficult deliberations of the �three� over the problem of whether to send the troops or not continued all through October, November, and the first part of December. On December 10, 1979, Ustinov gave an oral order to the General Staff to start preparations for deployment of one division of paratroopers and of five divisions of military-transport aviation, to step up the readiness of two motorized rifle divisions in the Turkestan Military District, and to increase the staff of a pontoon regiment to full staff without setting it any concrete tasks.

However, the final political decision to send Soviet troops into Afghanistan was made in the second part of the day on December 12, 1979 by a narrow group of Soviet leaders: Brezhnev, Suslov, Andropov, Ustinov, and Gromyko (some publications also mention Kosygin, but according to my information, he was not present there because he was ill on that day). Thus

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

the fateful decision was made by not even full CC CPSU Politburo, although a handwritten Resolution of the Politburo was prepared after the fact, which was signed by almost all the members.

After that, accelerated preparations of [military] units and formations that were assigned [the task of] entering the neighboring country began in the military districts on the border with Afghanistan. On December 24, Ustinov convened the highest leadership of the Defense Ministry and made an announcement of the decision to send Soviet troops into Afghanistan without explaining the purpose of that mission. On the same day, the first printed document signed by the Defense Minister was prepared�the directive, which said that the decision was made to �send several contingents of Soviet troops deployed in the southern regions of the country into the territory of the Democratic Republic of Afghanistan for the purposes of rendering internationalist assistance to the friendly Afghan people, and also to create favorable conditions to prevent possible anti-Afghan actions on the part of the bordering states.�

Translated by Svetlana Savranskaya, The National Security Archive.

مرکزي کمیټې ته دافغانستان د پېښو په تړاو گزارش

گرومېکو،اوستینوف، اندروپوف او پونیماریف د شوروي اتحاد د کمونیست گوندمرکزي کمیټې ته دافغانستان د پېښو په تړاو گزارش ورکوي

دیسامبر ۲۷-۲۸- ۱۹۷۹ اودیسامبر۳۱ � ۱۹۷۹

په دغه گزارش کې له یرغله وروسته د دیسامبر په ۳۱ نېټه دشوروي اتحاد دکمونیست گوند دمرکزي کمیټې ته سیاسیي بیرو هم د افغانستان د پیښو په اړه گزارش له دغه لاسوندي سره یوځای ورکړی دی

گرومېکو،اوستینوف، اندروپوف او پونیماریف د شوروي اتحاد د کمونیست گوند مرکزي کمیټې ته د افغانستان د پېښو په تړاو گزارش ورکوي

گرومېکو،اوستینوف، اندروپوف او پونیماریف د شوروي اتحاد د کمونیست گوند مرکزي کمیټې ته د افغانستان د پېښو په تړاو گزارش ورکوي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیسامبر ۲۷-۲۸- ۱۹۷۹

نېټه: ۳۱ � ۱۹۷۹

ډیرمحرم

د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند مرکزي کمېټه

د۱۹۷۹ کال د دیسامبر په ۲۷ او ۲۸ غونډوکې دافغانستان په اړه ګزارش

له کودتا اود افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د مرکزي کمیټې د عمومي منشي او د انقلابي شورا د لوی مشرن.م. تره کي له وژلو وروسته چې د سړکال د سپتامبر په مېاشت کې دامین له پلوه ووژل شو په افغانستان کې اړوپیچ په لنډ وخت کې له بده پسې بدترشواود کړکېچ لورته یې مخ ور واړاوه .

د افغانستان په ډیموکراتیک جمهوریت کې ح.امین په هېواد کې د شخصي د یکتاتورۍ پربنسټ ولاړ یورژیم رامنځ ته کړ، د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند مرکزي کمیټه اوانقلابي شوری

یې د تش په نامه د یوې کوشنۍ څانګې کچې ته راکښته کړه.د مشرتابه ترټولو لوړدریزونه یا څوکۍ د کورنیواړیکود لرونکو او یا ح.امین ته د پالیالو ګومارل شویو کسانو له پلوه ډکې شوې. د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د مرکزي کمیټې ،انقلابي شورۍ اود افغان دولت غړي شړونې ته اړیا و نیول شول. ځېل اوله منځه وړنه په ټولیزډول دهغو کسانو په لورنیغه شوې وه چې د اپریل په انقلاب کې یې کارَنده ونډه لوبولې وه، هغه کسان چې په برالا له شوروي اتحاد سره ګډ اندي (سمپاتي) ول او هغه کسان چې په ګوند کې دننه له لیننیستي ټاکلوتګلاروڅخه یې ننګونه کوله ټول د دغې ځپنې او له منځه وړنې بلهاریان شول. ح.امین د خپلوخبـرتیاوو له لارې ګوند او وګړې دواړه په دې وغولول چې ګنې د شوروي اتحاد له دولت اوګوند څخه یې دتره کي د لیرې کولو اجازه ترلاسه کړې .

د افغانستان په ډیموکرایتک جمهوریت کې د ح.امین په نیغه لارښوونه، د شوروي اتحاد د ککړوالي او په افغانستان کې د شوروي اتحاد د کارکوونکو د کارونو له انځورونو څخه د تورو سیورو په جوړولو، په برلاس ګنګوسې خپرې شوې، د شوروي اتحاد د کارکوونکوپرهځو بندیزولګول شو او ورته وویل شول چې له افغان استازو سره دې د تړونلېک یا قرار داد په اډانه کې پاتې شي .

په عین وخت کې ح.امین هڅه کوله چې " په بهرنۍ تګلاره کې د "ځواک انډوله یامتوازن سیاست " په راخپلولو، له امریکا سره اړیکې ورَغَـوي. ح.امین په کابل کې د امریکا له شارژد افیرسره پټې غونډې جوړې کړې وې. د افغانستان ډ یموکراتیک جمهوري دولت دامریکا فرهنګي مرکزلپاره وړنده یا مساعده تشیال 'فضا' رامنځ ته کړی ووه؛ د ح.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

امين تر لارښووني لاندې د افغانستان ډيموکراتيک جمهوريت څارکښو ادارو د امريکا د سفارت په وړاندې ټول عمليات بند کړل.

ح.امين هڅه وکړه چې د کورنيو انقلاب �ضد ډلو د مشرانو په منځ کې د جوړجاړي له لارې خپل دريزته لا اوږه ورکړي. د خپلو د ډاډ وړکسانو له لارې يې له اسلامي بنسټپالو مشرانو سره اړيکه ټينګه کړه .

د سياسي ځَپـنو لمنه ورځ په ورځ پراخېدله. د سپتامبر له پېښې وروسته يوازې د لنډې مودې په ترڅ کې له ٦٠٠ تنو څخه زيات د افغانستان د خلق ډيموکراتيک ګوند غړي،پوځي کارکوونکي،او دامين په وړاندې يو شميرنور شکمن کسان امين ته دپاليالو پلويانو په لاس پرته له پلټنو او محکمې ووژل شول حقيقي موخه دا وه چې د ګوند لمنه ورټوله کړي .

په لاس يو کولو دغو ټولو ،عيني ستونزو او د افغانستان ځانګړو پيچلوحالاتو يو بل سره

د انقلابي پرمختګ لړۍ له ډيرو ستونزمنو کړاوونو سره مخامخ او انقلابي ضد ځواکونو ته يې لا پياوړتيا ورکړه او د هيواد په ګڼ شميرولايتونو کې يې دهغوی اغيزمن څاراوواک ته لاره پرانيستله. دامين په لارښوونه د مخ په ودې بهرنۍ مرستې ترسيوري لاندې هغوی هڅه کوله چې دهېواد په سياسي � پوځي اړوپيچ کې بنسټيز بدلونونه رامنځ ته کړي اود انقلابي لاس ته راوړنو ټغرورټول کړي.

د زورځواکۍ د چال چلند تر سيوري لاندې د هېوادنيو چارو پرمخ بېونې، ځپنې ،ډله يزې وژنې،او د قانون له ټاکلې کچې څخه پښې اوږدې غځونې په ټول هېواد کې پراخه ناخوښۍ را خپره کړه. په پلازمېنه کې شپې پاڼويا شبنامو سرونه راپورته کړل چې داوسنې رژيم وګړنيزضد چال چلنديې را انځوراوه او د هيواد پر وګړو يې غږ کاوه چې د امين د ډلې پروړاندې دې د ولسي يووالي په ګډ مورچل کې راټول شي. د ناخوښيو لمنه پوځ ته هم وغځېدله. د پوځ د بولندويانو يوې غټې شميرې د امين د ناوړې يا بې کفايتې اداري په وړاندې خپله ناخوښي اوناليوالتيا را څرګنده کړه. دغه اړوپيچ په خپله تومنه کې د امين پر وړاندې په هېواد کې دننه يوپراخ مورچل راوزيږاوه .

> د انقلاب د برخلېک او د هېواد د خپلواکۍ په اړه غوړ بوځوونکي اړوپيچ، ډلې په وړاندې د زور اخيستونکو غيرګونونو په رڼا کې ببرک کارمل او اسدالله سروري چې اوس په بهرکې د کډوالو په توګه ژوند کوي د انقلاب او د پلرنې ټاټوبې د ژغورلو په موخه يې دامين د ډلې د ټولو مخالفينو د يو والي نوښت په لاس کې راواخيست. د هغه ترڅنګ اوسنۍ ترځمکي لاندې پټې د 'پرچم' ډلې، د غيرقانوني مرکزي کميټې ترلارښووني لاندې، نه ستړې کېدونکې کار ترسره کړ اوهڅه يې وکړه چې ټول پرمختلونکي ځواکونه د خلق په پخوانۍ ډله کې د تره کي د پلويانو په ګډون په يوه يوموټي دريز کې له يو بل سره څنګ ترڅنګ ودروي.

د امين او د هغه د د انقلاب د برخلېک او د هېواد د خپلواکۍ په اړه غوړ بوځوونکي اړوپيچ،

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډلې په وړاندې د زور اخیستونکو غبرګونونو په رڼا کې ببرک کارمل او اسدالله سروري چې اوس په بهرکې د کډوالو په توګه ژوند کوي د انقلاب او د پلرني ټاټوبي د ژغورلو په موخه یې دامین د ډلې د ټولو مخالفینو د یو والي نوښت په لاس کې راواخیست. د هغه ترڅنګ اوسنۍ ترځمکې لاندې پټې د 'پرچم' ډلې، د غیرقانوني مرکزي کمیټې ترلارښوونې لاندې، نه سترې کېدونکې کار ترسره کړ اوهڅه یې وکړه چې ټول پرمختلونکي ځواکونه د خلق په پخوانۍ ډله کې د تره کي د پلویانو په ګډون په یوه یوموټي دریز کې له یو بل سره څنګ ترڅنګ ودروي .

د افغانستان د خلق په ډیموکراتیک ګوند کې د ټولو پخوانیو ناخوالو اود بیلتون د اوسنیو شته کړښو لمنه ورټوله شوه. خلقیانو (چې سروري یې استازیتوب کوي) او پرچمیانو (چې ببرک یې استازیتوب کوي) د ګوند د یووالي وروستنۍ خبرتیا یې خپره کړه. ببرک د نوي ګوند د منځمهالی مشر او سروري د هغه د مرستیال په توګه وټاکل شول .

په دغسې یوه سخت اړوپیچ کې د اپریل د انقلاب لاس ته راوړنو ته د ګواښ د مخنیوي او زموږ د هېواد د ولسي ټیکاو اوامنیت د ګټود ساتلو په موخه اړینه وبلل شوه چې افغانستان ته دې لا زیاته پوځي مرسته ورکړل شي په ځانګړې توګه چې دغسې پوځي غوښتنې د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت د پخوانۍ واکمنې اداري له خوا را وړاندې شوې وې. دافغان � شوروي د ۱۹۷۸ کال د پخواني تړون په رڼا کې پریکړه وشوه چې افغانستان ته دې د شوروي د پوځ یو شمیر اړین ډلګي واستول شي .

د هېواد پالو د څېو په راپاڅېدلو چې د افغان ولس یوه لویه برخه جوړوي ټولو د افغان � شوروي د ۱۹۷۸ کال د خرګند تړون په رڼا کې د شوروي ځواکونورا پلې کېدلو ملاتړ ته ښکاره او د امین مخالفینو یو سمبال شوی پوځي عملیات تر سره کړ چې پایله یې د امین د رژیم په راپرځولو را ووښتله. دغه عملیات ته د کارګرپاړکې یا طبقې، روڼ اندو، د افغان پوځ یوې لویې برخې

او دولتي کارکوونکوټولو اود افغانستان د خلق نوي ډیموکراتیک ګوند او د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت د نوي دولت جوړونې ته ښه راغلاست ووایه .

نوی دولت او انقلابي شورى د پراخ بنسټه استازیتوب په اډانه کې د خلق او پرچم د پخوانیو ډلو، د پوځ د استازواو غیرګوندي کسانو په ګډون رامنځ ته شوي دي .

نوي مشرتابه د خپلې کړنلارې په خپرونو کې ژمنه کړې چې د ولسپالې � ډیموکراسۍ د خپرولو ، د ځمکوالۍ د او پانګوالۍ � ضد د انقلاب د بریا لمنه به تر وروستي ګوټ پورې ورسوي او د افغانستان له خپلواکې او ځمکنۍ بشپړتیا څخه به ساتنه وکړي. د بهرنۍ تګلارۍ یاسیاست په څانګه کې هغوی ژمن دي چې له هرې شونې لارې د شوروي اتحاد له سوسیالیستي جمهوریتونو سره دهمکارۍ او ملګرتوب په پیاوړي کولو کې کاروکړي. د پخواني رژیم له تیروتنو څخه په زده کړه کې نوی دولت په پام کې لري چې د خپلو کړنلارو په پلې کولو کې د ټولنیز ژوند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ولسواکه کولوکې، دقانون په متن د ولاړې ټولنې په رامنځ ته کولوکې،د ټولنیزبنسټ په پراخولوکې، د هېواد په هرګوټ کې ددولتي واکمنۍ په خپرولوکې، له مذهبي، توکمیزو او ټبرنیو لړکیو سره دیوې د زغم وړ کړنلارې په راخپلولو کې کوټلي ګامونه را اوچت کړي .

یو له دغو کوټلو ګامونو څخه چې د افغاني ټولنې پام یې ځانته را واړاوه، د یو شمیر سیاسي اوپوځي مخکښه فعالینو په ګډون د سیاسي بندیانو د یوې غټې شمیرې آزادول ول. دهغوی ګڼ شمیر(لکه قادر،کشتمند،رفیع او نورو) په فعاله او لېواله توګه د نوې انقلابي شورى او دولت د کارونو له لړۍ سره یو ځای شول .

د وګړو غټې شمیرې د ح. امین د راپرځولو خبرتیا د ښکاره خوښیو په زوړ کې ولوستله او واورېدله او د نوي دولت له کړنلارو سره یې خپل ملاتړ په لیوالتیا څرګنده کړ. د افغان پوځ د ټولو څانګو او ډلګیومخکښو بولندویانولا مخکې نوي ګوندي او دولتي مشرتابه ته خپله پالیالي اعلان کړه. په ټولیزډول له شوروي سرتیرو اوکارپوهانو سره اړیکې د دوستۍ او ملګرتوب ترسیوري لاندې پراختیا مومي. په هیواد کې حالت عادي کېدلو ته مخه کړې.

د کابل په سیاسي کړیوکې انګیرل کیږي چې د ببرک حکومت به په ښکاره او باید توګه د اقتصادي اوکورنیو ستونزو د نویو تګلارو په رڼا کې له پخواني رژیم څخه پر راپاتې شویو ستونزو او ننګونو بریالی شي؛ خو هغوی هېله څرګندوي چې د افغانستان خلق ډیموکراتیک ګوند به د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو په مرسته پردغو ستونزو لاس برى ومومي. ببرک کولای شو د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د تیوریکي مشرانو په ډله کې یو پوخ مشر وبولو چې په هوښیارۍ او موخیزې 'هدفمندې' توګې یې د افغانستان اړوپیچ را څیړلی دی؛ هغه تل د ګوند په پاکزړو پلویانو کې شوروي اتحاد ته دیوه مخښکه رښتوني پالیال 'وفادار' په توګه پیژندل کیږي چې د ګوند د پراخوکړیوپه منځ او هېواد کې له ځانګړي درناوي څخه برخمن دی. په دې تړاو ویلای شوچې د ګوند په غاړه دروند پیټی پروت دی او دافغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت مشرتابه به اغیزمنې لارې چارې ومومي چې په هېواد کې په بشپړه توګه اړوپیچ کابو کړای شي .

]لاسلیک[

یو. اندروپوف

]لاسلیک[

د.اوستینوف

]لاسلیک[

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

الف.گرومېکو

]لاسلیک[

ب.پونیماریوف

۱۹۷۹

د دیسامبر ۳۱

لومړنې سرچېنه

{Source: TsKhSD, f.89, per 42, dak.10 provided by M. Kramer; trans by D. Roza}

ددغه لاسوندي د اخځ او د لاسوندي روسي او انگریزي سرچینې لپاره همدغه ځای کښېکاږئ

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/r11.pdf

دلاسوندي پای

د ژباړونکي شننه:

لکه څرنگه چې تاسو ولېدل، شوروي مشرتابه د خپل هیواد او گوند د غولولو لپاره له سیاسته بې خبراو ناپوه ببرک د مرکزي کمېټې سیاسي بیرو په خپل گزارش کې چې د وخت د یو پیاوړي زبرځواک تر ټولو لوړه او د ډاډ وړ ځانگه وه، یوه ښایسته او غولوونکې ناوکۍ جوړه کړه. اوس به ستاسو هېوادوالو پام د ببرک د هغې مرکې ژباړې ته را واړوم چې د خپل له شرمه ډک ژوند په پای کې یې دبي بي سي له خبریال مصطفی دانش سره ترسره کړې ده. هغه په خپله ویلي: (په ژوند کې مې چې تېروتې ستره زده کړه ترلاسه کړه دا ده چې هېڅ هېواد نه شي کولای د پردي ځواک په مټه خپلواکي ترلاسه کړي یا پرمختگ وکړي. باید د وگړو وېلاړ 'اراده' ته درناوی وشي او له خپلواکۍ دې ساتنه وشي. هر ولس باید په خپلو پښو په خپله ودرېږي).

که څه هم دطالبانو له غیرولسي تگلارو سره هموغمره په ټکر کې یم چې د خلقیانو او پرچمیانو له هغو سره. خودهغو شاه زلمیو پر مټ دي برکت شي چې د ببرک د مړي پاتې شونې یې د افغانستان له سپیځلې خاورې څخه را وایستلې او بیرته یې د شوروي په لور د آمو په مست سیند کې د تل لپاره لاهو کړې اود هېواد له تاریخ څخه یې دغسې تورټکی د تل لپاره ورک وکړ. د سپیڅلې مور په سپیڅلو شیدو مو دلوی څښتن برکت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ببرک کارمل سره د وروستنۍ لېدنې یادونه

بي بي سي

مصطفی دانش

د ختیز د چارو کارپوه

ښۍ خوا مصطفی دانش له ببرک سره د کتنې پر مهال

له ببرک کارمل سره زما د کتنې وروستنۍ نېټه چې ښه مې په یاد ده ۱۹۹۵ز کال ته ورګرځي .

د هغه لېدنې ته دافغانستان په شمال کې د حیرتانو کوشنۍ ښارګوټي ته ورغلی وم. تر دغه دمه درې کاله کېدل چې مجاهدینو په افغانستان کې حکومت کاوه او هېواد کې په کنډوالو اړولی وو.هېواد په شخړپانده اړوپیچ کې ډوب وو خو کارمل له یادونو لیرې د هیرونې په نړۍ کې ژوند کاوه .

کله چې د پخواني ولسمشر مخ ته و درېدلم نو په لومړي سرکې مې و نه پیژانده. یو زوړ، دړې وړې بوډا سړی مې ترمخه راښکاره شوچې د سرطان ناروغۍ پرژوند یې منګولې ښخې کړې وې. په تیرو کلونو کې مې د ارګ په ماڼۍ کې له لس ځله زیات ورسره خبرې کړې وې. هغه په سرې جګړې کې د ختیزې ټلوالې په کړیو کې د یوه مخورسړي په توګه مخوریزه نوم درلود. په تیرو کتنو کې یې پرخپل ځان د بې پایه ډاډ ، ولولواو احساساتو په څپو کې دخپلو موخو په اړه خبرې کولې .

کارمل ماته په کتلو ډېر خوښ سو. مخښه یې وغوړېدله او د یوه ورک شوي ملګري په توګه یې په غېږ کې ونیولم. ګومان کووم زه یوازینی خبریال وم چې د هغو تورو ورځو په تورتم کې لېدنې ته یې ورغلی وم. ټول ورڅخه تللي ول. نه ورته ځانګړی روس ډاکټر وو،او نه هغه په سل هاوو بولندویان او جنرال چې یو وخت تر ده را تاو ول. ټول شیان یې له لاسه ورکړي ول او په سپکاوي او بې وزلي یې په دغه لیرې ښارکې په شړونې 'تبعید' کې ژوند کاوه .

د شوروي اتحاد جمهوریتونو تر خپلې وسې له هغه ګټه پورته کړه. خو نن چې شړل شوی ان هغه ته د ویزې له ورکولو ډه ډه کوي. هغه اجازه نه لري چې د درملنې او د خپلې کورنۍ د کتنې لپاره روسیې ته سفر وکړي .

له ۱۹۸۰ تر ۱۹۸٦ کال پورې له کارمل سره د خبرو اترو په ترڅ مې کې تل روسي لوی سلاکارویکتور پیترووېچ پلیچکا د هغه ترڅنګ ولاړ لېده. هغه په ظاهري توګه د کارمل مخ ته سرټیټاوه خو په حقیقت کې یې پر هغه واک چلاوه او دهغه له لارې یې پر ټول افغانستان واک واکمني خپره کړې وه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغه د واکمنۍ پـَیریا مهال هماغسې پای ته ورسیده چې پیل کړی وو: د شوروي په لاسوهنې او مټ. یوه ورځ ویکتور پیتروویچ پلیچکا د 'افغانستان د خلق ډیموکراتیک گوند' له دوه غړو سره یوځای کارمل ته ورغلل او له هغه یې وغوښتل چې د ځان د گوښه کېدلو 'استعفی' په لیک دې لاسلیک وکړي. کارمل ښه پوهېده چې که پښې ټینگې کړي نو د پخواني ولسمشر حفیظ الله امین برخلیک به چې په ۱۹۷۹ز کال کې د روسانو په نغوته ووژل شو، ورپه برخه شي.

په ۱۹۹۱ز کال کې د نجیب الله د حکومت له را پرځېدلو یوکال مخکې دکارمل (کینې خواته) لېدنې ته ورغلی وم.

په یاد لرم چې په ۱۹۹۱زکال کې د نجیب الله د حکومت له راپرځېدنې څه ناڅه یوه کال مخکې په کابل کې د هغه لېدنې ته ورغلی وم. هغه ماسکو ته له شړونې وروسته نوی افغانستان ته راغلی راستون شوی وو. شوروي خپلې وروستنۍ سلگۍ ایستلې.کارمل خپلوپخوانیو خانواکو 'اربابانو' ته یو پالیاله مریي 'مرید' نه وو. هغه اوس د روسانو پر(شیطاني) سیاست کلکې نېوکې کولې. له خپلواکې او د هیواد له ساتنې یې ټېرواهه. د افغانستان د پوځ گڼ شمیر لوړپوړي چارواکې تر هغه راتاو شوي ول. د هغوی یو شمیر په ۱۹۹۲ کال کې د نجیب الله د حکومت په راپرځولو کې ونډه دردلودله .

د شړل شوی واکمن د ژوند پای

بیرته به د ۱۹۹۵ کال حیرتان ته راسو. کارمل د مجاهدینو له منگولو ژوندی پاتی شوی وو خو له سیاسي اړخه مړ وو. په حیرتان کې زما ترمخ د یوه دړې وړې سړي په توگه ناست وو.هېڅ مخه او ارزښت یې نه درلود. کارمل یو تریخ اوسوړ یاد وو چې ډیر نېږد به د هیرَونۍ خاورو ته وسپارل شي .

آیا دغه زده کړه د داسې یو چا لپاره چې له سیاسي چاپیریال څخه رټل شوی او پرتندي یې د 'هیواد پلوري او چوپړمار' ټاپه وهل شوې او اوس د مړینې په درشل کې دي کېدای شوای گټه ولري؟

د خدای پر امانۍ په مهال یې د سترې ستومانه او خوړلن غږ په ازانگو کې د ټول ژوند یبره یا حاصل یې داسې را ته ووایه: (په ژوند کې مې چې ترټوله ستره زده کړه ترلاسه کړه دا ده چې هېڅ هېواد نه شي کولای د پردي ځواک په مټه خپلواکي ترلاسه کړي یا پرمختگ وکړي. باید د وگړو وېلاړ 'اراده' ته درناوی وشي او له خپلواکۍ دې ساتنه وشي. هر ولس باید په خپلو پښو په خپله ودریږي) .

آیا دغه زده کړه د داسې یو چا لپاره چې له سیاسي چاپیریال څخه رټل شوی او پرتندي یې د 'هیواد پلوري او چوپړمار' ټاپه وهل شوې او اوس د مړینې په درشل کې دې کېدای شوای گټه ولري؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ۱۹۹۵ کال کې د شوروي اتحاد له پرځېدلو وروسته کارمل بریالی شو چې د روس ویزه ترلاسه کړي او ماسکو ته ولاړ شي. یوکال وروسته هماغلته مړشو. خو کله چې په ۱۹۹۸ کال کې طالبانو حیرتان کلابند کړدهغه په قبرپسې گرځېدل او قبریې ور والوزاوه. مجاهدینو د هغه د مړي پاتې شونې را وایستلې او وگړو ته یې وښودلې. په دې توگه هغه بدبخته سیاستپوه چې تل یې د خپل هېواد له ښیرازۍ او آباتۍ خبرې کولې او د هغه د ورانۍ لا مل دی په خپله وو، د قبر په زړه کې آرامه شیبه ونه لېدله.

اخځ:له بي بي سي په ځانگړې توگه له مصطفی دانش څخه په مننې

http://www.bbc.co.uk/persian/afghanistan/story/2004/12/041220_aa_mdanesh.shtml

پښتو ژباړه: رحمت آریا

جولای ۲۰۰۸

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۹۸۰ � ۸۲ زو کلونو په اوږدو کې په سویل لوېدیزه آسیاکې د کې جې بي فعاله اقدامات

پښتو ژباړه : رحمت آریا

سپتامبر ۲۰۰۸زکال

د ۱۹۸۰ � ۸۲ زو کلونو په اوږدو کې په سویل لوېدیزه آسیاکې د کې جې بي فعاله اقدامات

سرچېنه د واسیلي میرتوخین د لاسوندونو آرشیف نېټه اپریل ۲۰۰۴

د لاسوندي پېژندنه :

د غه توکي د کې جي بي د آرشيفي لاسوندونو پخواني راټولونکي ميتروخين، [د خپل کتاب" کي جي بي په افغانستان کې " ډبليو پي ۴۰ له خپرولو وروسته] د سړې جګړې د نړيوال تأريخ د پروژې لپاره را برابر کړي دي. د آسيا په سويل او سويل لوېديزکې د شوروي د" فعاله اقداماتو" په اړه د ميتروخين د يادښت لېکونو ټولې ټولګې د چاقاق شويو او په پټه را ايستل شويو توکو پربنسټ ولاړې دي اوپه ځانګړې توګه د سړې جګړې د نړيوال تأريخ د پروژې لپاره په درنښت ورکړل شوي دي او غوښتنه کيږي چې د دغو لاسوندونو د سرچينو په اړه د محدوديت د څرنګوالي يادَونې ولولې.

الف :

د شوروي لاسوهنې په افغانستان کې د ۱۹۷۹ زکال د ديسامبر له مياشتې را وروسته د نړيوالې ټولنې پريکنده او خوځنده غبرګون را وپاراوه. د دې لپاره چې کې جي بي په افغانستان کې د شوروي اتحاد د سوسياليستي جمهوريتونو او د هغه د ځواکونو د کړنو په تړاو د منفي غبرګونونو را ټوکېدلې لړۍ راشنډه کړي نو د نا سمو اوغلطو مالوتو د خپراوي په ګډون يې ګڼ شمير اقدامات تر لاس لاندې ونيول .

کې جې بي نوي دکتورين را وزيږول چې له مخې به يې ويل : کې جې بي له دښمن سره د جګړې لاره نه ده غوره کړې بلکه جګړه د دښمن د کړنو پربنسټ وربانديې تپل شوې نو له دې امله د کې جې بي ټولې کړنې په فرضي توګه قانوني او پر ځای وي .

]،، [دغلطو او بې لارو کوونکو مالوتو خپـَرَونه د شوروي د کمونيست ګوند د لاس اوزار ول، دا د څارکښيزو کارونو يوه بشپړونکې ، اړينه ، حتمی او پټه برخه ده. دا نه يوازې زموږ وګړو ته ګټه رسوي بلکه د نړۍ په هر ګوټ کې د کارګرې پاړکې "طبقې" لپاره هم ګټور دي؛ دا په خپله د پرمختلونکي انسان لپاره د نړېوالې مرستې يوه بڼه ده او د لويديزو کمپنيو له هغو بې لارو کوونکو مالوماتو څخه په بنسټيز ډول توپير لري چې په خپله تومنه کې يې د وګړو د ټولنيزنظر د راخپلولو لپاره پټ ساتلي دي. د کي جې بي د ناسمو مالوماتو علميات پرمختللي دي؛ هغه په برلاس

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بې لارې کولو لپاره را جوړ شوي خو د بې لارې کولو موخه يې دښمانان دي نه کارګري وګړي، دا مالومات يا د پانګوالو واکمنو کړيو د بې لارې کولو لپاره دي چې په بل ډول او په بې لارې کې عمل وکړي ، يا د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د ګټو د خوندي ساتلو لپاره دي چې له مخې يې د هغوی [د پانګوالو � ژ] د کړنو مخنيوی وکولای شي؛ اويا د سولې د ټينګښت او ټولنيز پرمختګ لپاره دي. دا مالومات د نړيوال ديتانت "بې وسلو کولو" لپاره دي، دا مالومات انساني دي اوپربنسټ به يې داسې يو سپيڅلي چاپيريال رامنځ ته شي چې په ختځه کې به يې د انسانيت ځلانده راتلونکې نغښتې وي] ،، [

]،، [د ټولو فعاله اقداماتو ټولېزه ارزښت په دې کې دی چې د ليـرل شويو او خپرو شويو مالوماتو درښتونولی او د هغود رښتونې سرچېنې موندل ګران خواغيزمنتوب يې د ګټې د ضريب په توګه هغه مهال څرګنديدای شي چې په لړ لګښت اولږو هڅو ستري پايلې او ګټې را وزيږوي. د بې لارو کوونکو مالوماتو بنې په ټوليز ډول په دريو ډولونو دي � (ليکلې) لاسوندې، (شفاهي) غيرلاسونديز، نندارېز (نمايشي)] ،، [

]،، [د کي جي بي په استوګنځايونو [په بهرنيو هيوادونو کې د سفارت ځانګړي کارکوونکي، سوداګران، سلاکاران او نور- ژ] کې په فعالو اقداماتو پوري اړوند استوګن کسان په خپلو اړوندو کارونو کې د خپلو کړنو پازوالي "مسؤوليت" په خپله په غاړه لري. په لويو استوګنځايونو کې د ځارکښيزو "جاسوسي" کارونو په اډانه کې فعاله اقدامات د اړوند سرې له پلوه په خپله سر ترسره کيږي او لارښوونه ورته نه کيږي؛ له دې امله د دغسې کارونو د سرته رسولو لپاره کارپوهان او ازمويل شوي کسان ګومارل کيږي. د کي جي بي د سر مشر د ۱۹۸۲ز کال د اپريل د مپاشتې ۰۰٦ لارښود لېک حکم کوي چې د ديپارتمنتونو ايف سي ډي [د لومړي لاس لوی مشران] ګان او د هغه پرسونل بايد او په هرو مرو توګه د فعالو اقداماتو په تر سره کولو او په هغو کې د ګډون کولو دنده په غاړه راواخلي؛ ددغسې کارونو په ترسره کولو کې ځوان افسران بايد له يوې آزموينې څخه راتير شي اودا په خپله د فعالو اقداماتو يا ځارکښيزو فعاليتونو د يوه ډول په توګه پيژندل کيږي. هغه افسران چې د [الف] ډوله خدمتونه ترسره کوي بايد د نوښتونو د رامنځ ته کولو وړتيا ولري او د ساده او پيچلو کارونو په تر سره کولو کې له ځانه رَنځه وړتيا راڅرګنده کړي. هغه کسان چې د ورځنيو اړوندو کارونو په ترسره کولو کې لارښوونو ته اړتيا ولري، هغوی د دغسې کارونو لپاره وړ نه بلل کيږي] ،،[

ب:

د ۱۹۸۰زکال د فبرورۍ په مپاشت کې اندروپوف د کي جي بي لپاره د پاکستان په تړاو د اقداماتو يوه تګلاره و منله چې لاندينۍ ځانګړتياوې يې درلودلې:

]،، [۱ . کې جي بي بايد د ايس سي دي [په دويمه کچه د لويو کاري مشرانو- ژ] له لارې په ماسکو کې مېشت پاکستاني سفارت او مأموريت ته مخګواښنه (اخطار) ورولېږي که چيرې د [پاکستاني مشر] ضياالحق په سياسي دريز کې روښانه او اغيزمنې کرښې راڅرګندې نه شي، او پاکستان د امريکا او چين لارښوونو ته غاړه کښيږدي چې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له مخې يې د پاکستان خاوره د افغانستان په وړاندې د يوې مُدامېزې (دايمي) اډې په توګه را وکارول شي نو د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د ختيزپېژندنې اکاډمي ته به لارښوونه وشي چې د افغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت د پولو د خوندي ساتلو په ګټه په پاکستان کې د بلوڅي او د پښتني زبيښاک ضد غورځنګ او همدا رنګه د پوځي رژيم د کورنيو مخالفينو په تړاو دې د لارو چارو د لټونې او څېړنې کار راپيل کړي .

۲ .د عملياتي چـلونو يا تخنيکونو د کارَوَنې له مخې دې په مرکز کې را جوړې شوې شپې پاڼې يا شبنامې اسلام آباد او کراچۍ ته ولېږل شي؛ دغه شپې پاڼې دې د پاکستاني پوځ د يو شمير افسرانو د نامه له پلوه ولېکل شي او په هغو کې دې ددولت کورنۍ او بهرنۍ پاليسۍ په کلکه وروغندل شي چې له پايلو يې دغه هېواد ته د شتمنيو يا ماديا‌تو د لويو تاوانونو د رسولو هېله کيږي .

۳ .د " سردار" تر سرلیک لاندې دې درې سوه شپې پاڼې راجوړې شي او په هغه دې کې پر دولت کلکې ګوت نيونې وشي او څرګنده دې شي چې وګړي ددولت له ټولنيزې تګلارې او پوځي کړيو څخه په ټينګه سرټـکاوی لري.

۴ .د پاکستان په سيمه يزو رسنيو کې دې داسې جړېږې ور وکـړل شي چې ګنې پوځي رژيم په درواغو د افغانستان په تړاو له حالاتو څخه د ګټو د را پورته کولو په پلمه غواړي خپله پوځي ورتيا لا پياوړې کړې او له دې لارې غواړي په ټول هېواد کې د خپلې واکمنۍ اغېزو ته لا اوږد ژوند او پراختيا ورپه برخه کړي اوپه دې پلمه غواړي تر يوه ناڅرګند وخت پورې د سياسي ګوندونو او ډلو ټپلو پرفعاليتونو بنديز ته دوام ورکړي .

۵ .په بنکاک کې د پاکستاني مأموريت له غوړونو دې ور تېره شي چې د ضياالحق د رژيم په وړاندې د راکېډلو ټولنيزو - سياسي ناخوښيود څپو په پام کې لرلو، د کارټر په اداري کې پاکستان ته د پوځي مرستو د ورکړود ګټو په اړه شکونه راپارېدلي دي. د امريکا د بهرنيو چارو وزير [سايروس] وينس او دهغه مرستيال دواړوپه پام کې نيولي چې د امريکا د سياست د يوې بلې سترې تيروتنې د مخنيوۍ لپاره دا اړينه بولي چې په پاکستان کې د پوځي رژيم پرځای دې داسې يو رژيم راوستل شي چې د پاکستان ټيکاو او امن ډاډ من کړای شي .

٦ .په هندوستان کې سروزيرې ګاندهي ته دې مالومات ورکړل شي چې پاکستان د امريکا له لېږې پوځي مرستې څخه خوښ نه دی ځکه چې امريکا پر پاکستان داسې آړونه (شرايط) را منلي چې ګنې امريکا به په دې آړ د مرستې د ورکړې لړۍ ور وغځوي چې پاکستان د اټومې سرګلولې له چـَولو څخه لاس پرسر شي. پاکستاني مشران په بيړه هرلورې ته لاس اوپښې اچوي چې د افغانستان له حالاتو څخه په ګټې اخيستنې له امريکاڅخه ډېره وسله تر لاسه کړي او تر څنګ يې د پاکستان د اتومي بم د جوړولو په وړاندې را ولاړ شوي بنديزونه ليرې کړي .

۷ .د ملګرو ملتونو د مشرتابه له لارې دې د ايران استازو ته خبر ورکړل شي چې پاکستان ته د پوځي مرستو په را ډېريدا اوس امريکا د بلوڅستان په ګډون د پاکستان په خاوره کې د ايران د خاورې د سرحدي پولو په ورڅېرمه سيمو کې د پوځي اډو د جوړلو په لټه کې ده. پاکستاني مشران امريکا ته د دغه انحصاري حق د ورکړې لېواله دي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸ .د ناپیيلتوب د غورځنګ د هیوادونو په ټولو کړیو کې دي د پاکستان د بهرنۍ پالیسۍ د سپکولو اوبې اعتباره کولو لپاره ګامونه رااوچت شي او ټینګار دې وشي چې پاکستان د ناپیيلتوب د غورځنګ د کړنلارو له کرښو څخه اوښتی ځکه چې پاکستان دوه وو سترو ځواکونو امریکا او چین ته اجازه ورکړې چې هیواد یې په آسیا کې د هغوی د لاس د اوزارو په توګه را وکارول شي .

۹ .په هندوستان، سیریلانکا، بنګله دیش، نیپال، اندونیزیا، اُردن، ایتالیا او فرانسه کې دې د خَپـرَونو د خپراوي لړۍ نوره هم را وغځول شي او ټینګار دې وشي چې د پاکستان د څارکښیزې اداري او دهغې اداري اړوند کسان نیغ په نیغه د افغانستان په کورنیو چارو کې د وسله والې لاسوهنې په سمبالولو کې را ښکېلې دي] .،،[

د ۱۹۸۰زکال د سپتامبر په دویمه کرچکوف [ولادیمیر د کې جي بي مشر] د پورتني پلان د مودې را غځېدنه ومنله. د کې جي بي د مرستیال وي الف چوخروف ترمشرۍ لاندې د[ایف سي دي] تر کچې یوه کاري ډله راجوړه شوه چې د [ک] او [آر تي] د ادارو د لومړیو درجو خدماتو [الف]او د ۸، ۱۷ او ۲۰ دیپارتمنتونو استازو په کې ګډون درلود. ډلې ته دنده ورپه غاړه شوه چې جاسوسي اقدامات دې تر لاس لاندې ونیسي او د ټولو [ایف سي دي] ګانو ګډ او را اوچتېدونکي ګامونه دې له یو بل سره همغاړي او ترڅنګ دې د پلې کولو څارنه هم وکړي. د [الف] د خدماتو د دریم دیپارتمنت مشر ډګروال وي ریخلوف، د چوخروف د کاري ډلې دغړي په توګه وټاکل شو او دنده وروسپارل شوه چې د فعاله اقداماتو د پلې کولو څارنه دې وکړي او دهغو له پایلو څخه راټول شوي مالومات دې د همغاړي کولو په موخې په یوه ټکي کې راټول کړي .

د ۱۹۸۱ زکال د فبرورۍ په مباشت کې کاري ډلې د " تورخم" تر پورَني (مستعار) نامه لاندې د عملیاتي پلان ډېرې برخې را جوړې کړې. دغه پلان باید په ګڼ شمیر هېوادونو کې تر سره شواى واى، او د همدغه پلان تر رڼا لاندې نورو جلا جلا او ځانګړو بشپړونکو پلانونو باید لاندینۍ ځانګړتیاوې درلودلای:

-د ضیاالحق له رژیم سره سوله؛

-په پاکستان کې د امریکا او چین د دریزرا کمزوره کول؛

-له ایران سره د اړیکو بـدَولو ته ملا راتړل؛

-د پاکستان او هندوستان ترمنځ د روانو شخړو پرسر اور را تازه کول؛

-دهند-پاکستان په اړیکوکې نوېو پارونو ته لاس اچول؛

-شخصأ د ضیا الحق پروړاندې د اندیرا ګاندهي او د هندوستان د نورو مشرانو په زړونو کې د کرکې او شکمنۍ د احساس را پیاوړي کول؛

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-د هند او د نړۍ د نورو هېوادونو د مسلمانانو په سترګو کې له هغه (ضياالحق � ژ)سره زموږ د رغښتې يا سازش د احساس راژوندي کول؛

-د هندوستان دولت دې را وهڅول شي چې پر پاکستان زور واچوي او اړ دې باسي چې د افغان له ياغيانو څخه لاس په سر شي؛

-د پاکستاني کډوالو" مهاجر قومي غورځنګ �ژ" او د ولسپالو د غورځنګ فعاليتونه دې را سمبال شي؛

د افغان مهاجرو تنظيمونه دې له يو بله را جلا کړای شي -

د افغان کډوالو په وړاندې دې د سيمه ييزو وګړو کرکه او دښمني نوره هم پياوړې شي .

-د ايران او هندوستان له غوړنو دې ور تيره شي چې د پاکستان د پوځي ورتيا د پياوړي کولو موخه نه يوازې د افغانستان په وړاندې دښمنۍ ته د چمتوالي لپاره بلکه دغه دښمني د هندوستان او ايران په وړاندې هم ده.

هندوستان په دې را و توانېد چې ضياالحق ته ور څرګنده کړي چې د افغان کډوالو په سترګو کې د هندوستان ضد حساسات را ژوندي کوي او په هندوستان کې د پاکستان په ګټه افغان پټ مأمورين په کار اچَوي. همداشان پلان :

-د هندوستان او نورو هېوادنو له پلوه د پاکستان په وړاندې د تبليغاتو په پياوړي کولو او هندوستان ته د پاکستان له پلوه د نيول شوي کشمير د بيرته ور ګرځولو د يوې کمېټې په جوړولو ټينګار کوي.

-بې لارې کوونکي مالومات دې د ګاندهي له غوږونو ور تيرشي چې امريکا ، پاکستان او د چين د وګړو ولسي جمهوريت د جمو او کشمير د اړوپيچ د بې ثباته کولو لپاره غواړي په ګډه پوځي عمليات ترسره کړي .

په بنګله ديش کې زموږ ټوليزه وګرنيزه موخه دا وه چې د ضياالرحمن رژيم دې د افغان انقلاب ضد ډلو ټپلو له ملاتړه لاس په سرشي، د بنګله ديش او پاکستان ترمنځ دې د شخړو وړ د سکالو اورته لا لمن ووهل شي؛ د بيلګې په توګه د پاکستاني کډوالو بيرته راګرځېدنه، د بانکي شتمنيو ويشنه او دغو ته ورته نورې، او تينګار دې وشي چې د بنګله ديش په اقتصادي بيرته پاتې کې د پاکستان واکمنې کړۍ پخه ونډه لري. لومړنۍ موخه دا وه چې د افغانستان د والي ډيموکراتيک جمهوريت په وړاندې د امريکا، پاکستان او د چين د وګړو د ولسي جمهوريت د فعاليتونو مخه را ونيول شي. په ۱۹۸۱ او ۱۹۸۲ زو کلونو کې د "تورخم" د عملياتو په اړانه کې د لاندينيو فعاله اقداماتو را پورته کول په پام کې را نيول شوي ول:

لومړۍ :

-د شيعه د مذهبي ډلو له اړخه او نامه دې شپې پاڼې ور جوړې اوپاکستانی رژيم او له امريکا سره د هغه همکاري دې پکې په کلکه ور وغندل شي. په شپې پاڼو کې دې د ايران د لاس لرلو نښې نښانې ورڅرګندې کړای شي او په

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لېکنه کې دي د آیت الله خمیني له خولې پرضیاالحق نیوکې وشي. د شپې پاڼو د شیندلو لارې چارې: شپې پاڼې دې د ګڼ شمیر ودانیو پردیوالونو ونښلول شي، په اسلام آباد کې په ورځپاڼو او د بهرنیو هیوادونو په مأموریتونو " سفارتونو" کې دې خپرې شي او په کراچۍ کې دې وشېندل شي .

-(د "سردار" د لړۍ د یوې برخې په توګه په انګلیسي ژبه دي) په پاکستان کې د وسله والو بیلتون پالو له پلوه شپې پاڼې ور وشیندل شي، او په هغو کې دې ور څرګنده شي چې د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت او هندوستان په وړاندې د ضیاالحق د را خپلو شویو پالیسیو په اړه د پاکستان په پوځي کړیو کې عمومي مخالفت مخ په را کـتېدلو او ډیرېدلو دي او رژیم د پردیو د ګټو لپاره لکه د امریکا او د چین د مریتوب پړی په خپله غاړه کې اچولی دی. دغه شپې پاڼې دي په اسلام آباد او کراچۍ کې ور خپرې شي .

-پورتنۍ شپې پاڼې ته وَرته یوه بله بېلګه دې د یوه شخصي لیک په توګه د پاکستان د کورنیو چارو د وزیر محمد هارون په نامه چې په دولت کې د لړکي شیعه استازیتوب کوي د ایراني مشر امام خمیني په لارښوونه ولېکل شي. په لېک دې راڅرګنده شي چې ضیاالحق په پام کې لري په پاکستان کې د شیعه په وړاندې ټینګ بندیزونه را منځ ته کړي او له دې امله دوی [شیعه وګړي- ژ] له خپلو ایراني ورونړوڅخه غواړي چې ددغې ویرې مخه راونیسي. ددغه لېک یوه کاپي دې د پاکستان د پوځي ځانګړو استخباراتو یوه مشر ته د یوه " خیرغوښتونکي " له پلوه ور ولیږل شي .

د افغانستان په ډیموکراتیک جمهوریت کې د بلوڅو او د مېشتو پاکستاني مخالف ځواکونو د په کار اچولو د وړاندیزبرخې یا جیزئـیات رابشپړې کړئ .

د سولې ټول لاسوندي د ګڼ شمیر هېوادونو په رسنیو کې خپاره کړئ] ،، [

دویم] ،،[

په ټول زور او ځواک د پاکستان په وګړو کې د افغان مهاجرینو په وړاندې دښمنۍ را سختې کړئ او پاکستان ته د افغانانو د راکډوال کېدلو د بهیر په وړاندې شوني خنډونه رامنځ ته کړئ .

د پاکستاني ټولنې په منځ کې له ډنډورو ډک مالومات را خپاره کړې او ټینګار وکړئ چې د ضیاالحق رژیم په خپل رښتوني اړخ کې نه غواړي د افغان کډوالو ستونزې راحل کړي او له کډوالوپه ګټې اخیستنې غواړي دغه ستونزه په یوې تل پاتې یا دایمي نه حل کېدونکې ستونزې راواړوي. د افغانستان له ډیموکراتیک جمهوریته د را کډوال شویو افغانانو شمیره او شتون پاکستان ته دا وسه وربخښي چې په لویه کچه مرستندویه توکي د هغوی په نامه له نورو راټولې کړي، دولت غواړي چې د بلوڅانو او پښتنو ولسپاله غورځنګونه یوې ګوښې ته کړي او د هغوی په سیمو کې خپله واکمنۍ نوره هم پخه او پراخه کړي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-د پاکستان دولت او د خبريالانو کړيو ته مالومات ورسوئ چې د افغان کډوالو مشران د بېلگې په ډول [بنسټپاله اسلامي مجاهدين د (اسلامي گوند) لارښود] گلبدين حکمتيار او ن. محمد [ښايي نبي محمدي وي � ژ] هڅه کوي چې پښتانه تېرونه تر خپلې اغيزې لاندې راولي او له هغوی سره ژمنه کوي چې د افغانستان او پاکستان په خاوره کې يو نوی دولت د خپلواک پښتونستان تر نامه لاندې رامنځ ته کړي.

د پاکستان د څارکښو ادارو د څانگو له غوړه ور تيره کړئ چې افغان کډوالوته د را رسيدونکې وسلې ستره برخه د هغومخالفو سياسي گوندونو پر پلويانو اورسمي چارواکو پلورل کيږي چې په پاکستان کې مېشت له افغان انقلاب ضد مخورو سره دايمي نا څرگندې اړيکې ټينگې کړې دي.

د هېواد د رسنيو له لارې ډنډورې راخپرې کړئ چې په پاکستان کې د مېشتو افغان مشرانو په منځ کې يووالی او يو موټی والی نسته، هغوی د ضياالحق له ادارې څخه خوابدي شوي او غواړي چې د امريکا له څارکښو ادارو، د چين د وگړو له ولسي جمهوريت او له سعودي عربستان سره د پاکستان له څارنې او منځگړتوب پرته اړيکې راټينگې کړي .

ددې لپاره چې په افغان کډوالو کې گډوډي رامنځ ته شي نوپه خپله د افغانانو د مرستې له لارې د افغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت له څارکښو ادارو څخه دې په دغه اړه کارواخيستل شي] .،،[

]،، [دريم

د پاکستان د اټومي بمب په تړاو د واشنگتن، پيکنگ او د ضياالحق درژيم تر منځ د اړيکو د خرپړ کولو لپاره د فعاله اقداماتو د کاروني چارې تر لاس لاندې را ونيسـئ .

-د هندوستان، بنگله ديش او د نورو هېوادونو له غوړونو دا مالومات ورتير کړئ چې د شوروي سوسياليستي جهموريتونه غواړي تاسو د هغو هېوادونو په کتار کې راودروي چې غواړي شوروي پلوه وي. يو شمير اقدامات دې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د ټولو ځواکونو له ستر درستيز سره په گډه تر لاس لاندې ونېول شي .

-د آسيايي هېوادونو رسنيو ته په ډيلي ، ډاکه ، کولمبو او په دغو هيوادونو کې د پاکستاني مأموريت سفارتونو ته دا مالومات له غوړونو ورتير کړي چې د امريکا او پاکستان ترمنځ د پوځي همکاري له پايلې څخه به د پاکستان په خاورې کې د امريکا د پوځي اډې جوړېدنه هرو مرو را وزيږيږي، د هغه هېواد د پوځي سلاکارانو بې شميره ډلې به راشي او د پاکستان د خاورې په سمندري څنډو کې به امريکايي بيړۍ را تمې شي او د دې ترڅنگ به د پاکستان اړيکې له اسلامي او د ناپييلتوب د غورځنگ له هېوادونو سره خرې پرې او د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو اتحاد، هندوستان او ايران به د پاکستان په وړاندې د يوې گډې لېکې په راجوړولو کې له يو بل سره را همغاړې شي او دا به د ضياالحق د رژيم مخالفينو ته ښه پياوړې پلمه په لاس ورکړي او په ټينگ درېز به په پښو را و دريږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-د هندوستان او د ملګرو ملتونو د سکرتر جنرال د همکارۍ په شوني والي کې امریکا ته دا مالومات ور تیر کړئ چې پاکستان ته د پوځي مرستو د پراخېدنې په اړه د ریګن د اداري پلانونه به د ضیاالحق د رژیم په وړاندې د مخالفو ډیموکراتیکو کړیو ټېنګ غبرګونونه را وپاروي. که د ضیاالحق کم پاینښته د یکتاتور او ځانغوښتونکی رژیم را وپرځیږي نو په دغه هېواد او په ورته کچه په ایران کې به امریکایي ضد احساسات را وپاریږي .

-د هنګریانو له لارې د ناتو د چارواکو کړیو له غوږونو د ضیاالحق د رژیم ضعف او بې وسۍ او په پاکستان کې د پاکستان د پوځ په ګډون د مخالفینو د ځواک د وَدې راچَـتَـکېدنه ور تیره کړئ او ټینګار وکړئ چې هېواد د بې ثباتۍ پر لور درومي .

په ډاکه کې په ولسي جرګه کې د ولسي جرګې د غړو له پلوه پوښتنې او خبرې را تودې کړئ، د وګړو، مخورو سیاسي کسانو او د لویو مخالفو ګوندونو له پلوه خبرتیاوې را خپرې کړئ ، پردولت دې زور راوستل شي چې د " بیهارې" کډوالو د بیرته راستندیدونکو د ستونزو په هوارۍ کې دې له ځیر او احیتاطه کار واخلي اوبنګله دیش ته د ملګرو ملتونو د منځګړې کمیسیون لپاره دې لاره هواره کړي او پرپاکستان دې زور واچوي چې د پاکستاني کډوالو را ستنېدا دې په ډیرې بیړنۍ توګه تر لاس لاندې ونیسي او د ضیاالحق رژیم دې را اړباسي چې د سعودي عربستان له پلوه ورکړل شوې وړیا بسپنه دې د افغان انقلاب ضد کړیو د مرستې لپاره نه بلکه د همدغو کسانو په بیرته راستنېدا کې ولګولي .

-په ډیلي کې مالومات راخپاره کړئ چې امریکا او ناتو غواړي د هندوستان پروړاندې په سویلي آسیا کې یوه ټلواله رامنځ ته کړي چې په هغې کې به پاکستان کارنده او څرګنده ونډه ولوبوي. لویدیز هېوادونه نه یوازې غواړي چې پاکستاني پوځ راپیاوړې کړي بلکه د هندوستان په وړاندې د پاکستان ورانکارو فعالیتونو ته لاټینګه اوږه ورکړي او غواړي د هندوانو او مسلمانانو ترمنځ د شخړو لمبو ته لا لمن ووهي او د سیکهه د بیلتونپالو ملا ور و تړي چې یو خپلواکه خالسلیستان " (خالستان ـژ) رامنځ ته کړي .

-په ډاکه کې میشتو هندي دیپلوماتانو ته د هندوستان په وړاندې د پاکستاني مشرتابه د تیري ګرو موخو او د جَـنَـتـا " پټو ګوندونو �ژ" د ستراتیژیکو پلانونو په اړه راکاړه شوي مالومات خپاره کړئ چې ګنې ددغو ستراتیژکو پلانونو موخه د هندوستان په لوېې نیمې وچې کې د هندوستان د هر اړخیزه درېز راټیټول دي چې د امریکا او د چین د وګړو د ولسي جمهوریت له پلوه ترلاس لاندې نیول شوي او پایله یې د پاکستان د پوځي ورتیا په پیاوړې کولو ور اوړي .

-په تهران کې په پرله پسې توګه بې لارې کوونکي مالومات را خپاره کړئ چې ګنې پاکستان له افغان کډوالو څخه په کاراخیستنې غواړي بلوڅو او عربو بیلتونپالو ډلو ته په ایران کې وسلې ورتیرې کړي چې د خوزستان (د ایران په

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سویل لویدیز کې]، سیستان [د ایران په ختیزکې] او د بلوڅستان په ولایتونو کې د ګډوډۍ ډله یزې دولتي ضد پیښې را وپاروي] ،، [

د ۱۹۸۱زکال د مارچ په مباشت کې د "تورخم" پر عملیاتي اقداماتي پلان سربیره د "ګوادر" تر نامه لاندې یو بل ځنګیز پلان را وزیږول شو او موخه یې د بلوڅانو له ستونزو څخه په ګټه اخیستنې پرپاکستان د اغیزو شیندل او پیاوړې کول ول. د ایف سي دي [الف] د مشرمرستیال ډګروال م. الف کراپیوین ددغې تابیا د پلې کولو پازوالي په غاړه درلودله .

د "ګوادر" عملیاتي پلان د لاندینیو ځانګړتیاوو په لرلو داسې دی :

]،، .[د افغان د استخباراتو او په اسلام آباد او کراچۍ کې د کې جي بي د میشتو څانګو له لارې د بلوڅانو مشرانو ته د پاکستاني چارواکو د موخو په اړه را کاږه شوي مالومات ورتیر کړئ چې ګنې پاکستاني چارواکي غواړي په بلوڅستان کې د افغاني کډوالو شته والی را قانوني کړي او هغوی ته حق ورکوي چې دایمي استوګنځي را جوړ کړي او هغوی به حق ولري چې پووندې او باړې په کار یوسي او خپل ځاروي به پکې وپیایي .

-له افغاني وسله والو ډلو سره د یو شمیر بلوڅي ډلو د نښتو را پارولو ته اوړه ورکړئ .

-اروپا ته د بلوڅانو له ټاکلي استازي سره د اړیکو د ټینګولو او ساتلو شوني والی تر آزمایښت او څیړنې لاندې ونیسئ چې له هغې لارې په بلوڅي غورځنګ کې دننه حالات وڅیړل شي، پرهغو اغیزه وشیندل شي او داسې ژمنې پکې راژوندۍ شي چې ګنې د شوروي اتحاد سوسیالیستي جمهوریتونه به ددوی غورځنګ ته پراخه مرسته وربرابره کړي .

-په افغانستان کې د بلوڅي راډیو د ستیشن د جوړولو د تخنیکي اړخونو شونتیا په پام کې را ونیسئ چې پربلوڅي وګړو د یوه خپلواکه هېواد د را جوړولو په موخه د جګړې کولو غږ وکړا ی شي .

-د افغانانو له لارې دشپې پاڼو د شیندلو لړۍ را پیل کړئ چې له مخې یې د بلوڅي وګړو او افغان کډوالو ترمنځ اړیکې لاپسې اور واخلي .

د پاکستاني مشرانو له غوړونو کاږه مالومات ورتیر کړئ چې امریکا د بلوڅانو له ستونزې څخه په ګټه اخیستلو ځانګړې موخې لري او په پام کې لري چې د ضیاالحق پر رژیم زور واچوي چې له پاکستانه د افغانستان په وړاندې د نا اعلان شوې جګړې د سمبالولو لپاره د یوه پیاوړي مورچل په توګه کار واخلي .

-د سي آی اې په اړه بې لارې کوونکي عملیاتي مالومات را خپاره کړئ چې ګنې د غې اداري په غیر مستقیم ډول د یو شمیر سیاسي مخورو کسانو ،د بیلګې په ډول[شاپي د ایران پخوانی سر وزیر شاه پور] بختیار او [پخوانی ایرانی جنرال غلام علي] اویسي له لارې اویا نیغه په نیغه بهرته د را کډوال شوی او یا په کور کې دننه د بلوڅانو له یوشمیر

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشرانو سره اړيکې را ټينګې کړي دي. ددې لپاره چې باور يې راشي نو د بلوڅانو له پلوه يو شمير ظاهري ليکونه راټول کړئ چې په امريکا کې د پاکستان سفارت او يا په آسيايي هېوادونو کې پاکستاني سفارتونو ته يې ورليږلي وي او په ليکونو کې دې ضياالحق او په پاکستان کې نورو دولتي او پوځي مشرانو ته ګواښونه شوى وي. دا دې هم روښانه کړاى شوى وي چې بلوڅي مشران د امريکا له چارواکو څخه مالي مرسته ترلاسه کوي او د يوه خپلواک بلوڅستان د راجوړلولو په بدل کې ځانګړي خدمات او مرستې تر لاسه کوي .

-د ايراني مشرتابه له غوړونو کاږه مالومات ور تيرکړئ چې امريکا ځانګړي موخې او اقدامات په پام کې لري ددغو اقداماتو له لړيو څخه يوه يې د "ساواک" [د ايران د څارکښې اداري] د پخوانيو څارکښانو ګومارل دي او ګنې امريکا په پام کې لري چې له ايرانه ايراني بلوڅان راټول اوله پاکستاني چارواکو سره له غاړه غړۍ کېدلو وروسته د پاکستان په خاوره کې يو يوموټي خپلواک بلوڅستان را منځ ته کړي .

-په کولمبو کې د پاکستاني ديپلوماتانو له غوږونو ورتيره کړئ چې د ليبيا له مشرتابه څخه په را اخيستل شويو خبرو کې پاکستاني بلوڅو مشرانو له ليبيا څخه د يوه خپلواک هېواد په راجوړولو کې د مرستې غوښتونکي شوي او د ليبيا لوړپوړي چارواکي په دغې غوښتنې غور کوي. د پاکستان د بلوڅانو وسله وال اقدام هغه مهال بيرته په شا کيدلاى شي چې په هيواد کې ولسي ژوند خوندي او ډيموکراته لاره راخپله او له بلوڅستانه افغان کډوال بيرته خپلو کورونو ته ورستانه کړاى شي .

-له افغانانو سره يوځاى او په ګډه په دولتي ضد پارونو کې د بلوڅانو رانښلول تر پام لاندې ونيسئ او څرګنده کړئ چې څه ډول مرستې دې ورته ورکړل شي .

-د [فلسطين د خپلواکۍ د اداري مشر] ياسر عرفات او د ګڼ شمير هېوادونو رسنيو ته دا مالومات ورسوئ چې پاکستان غواړي پر اسرائيلو د يورشلم پرسرد اسلامي هېوادونو د قهر ملا راماته او ددغې سکالو پر سر د هغوى يو موټې والى را دړې وړې کړي. که د اسلامي هېوادونو د اسلامي کنفرانس بيړنۍ غونډه را وبلل شي نو امريکايانو پاکستان ته دنده ورسپارلې چې د ټولو پام د افغانستان سکالو ته را واړوي او د يورشلم په تړاو پراسرئيلو د اسلامي کنفرانس د پريکړو را ماتول به د امريکا او اسرائيلو له پلوه وستايل شي] .،، [

د چوخروف کاري ډلې د يوې نوې قهرراپارونکي خبرې د اړخونو راجوړول په پام کې ونيول � دا د هندوستان او پاکستان ترمنځ د خپلواک کشمير پرسر د ستونزې لا پراخول او په افغانستان کې په پرديس کې د يوه خپلواک او آزاد بلوڅستان دولت را جوړول ول. خو د ددغې سکالو د څو اړخيزه نا ډاډ والي او د حالت د پيچيلتيا په پام کې نېولو سره د دغې ستونزې له را کـتـَوَلو څخه لاس واخيستل شو .

دې ته ورته ډيرې اقدامات تر لاس لاندې ونيول شول او د پاکستان د ډيموکراتيکو ځواکونو د پياوړې کولو لپاره شرايط رامنځ شول. د پاکستان د خلق د ګوند يا پيپلزپارټي له استازو، تحريک استقلال ، د مسلم لېګ د ګوند له

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولو څانګو ، د مساوات له ګوند، د پاکستان د نشنل ډیموکراسي له ګوند، د پاکستان له نشنل ګوند او د هېواد له نورو ولسي � ولسپالو ځواکونو سره کارونه ترلاس لاندې نیول شوي ول .

د فعالو اقداماتو د پلي کولو لپاره په بهر کې د کې جي بي د میشتو څارکښو"جاسوسانو" او د کې جي بي د قرغزیا، تاجکستان، ترکمنیا او آزربائـیجان دغړو د په کار اچولو شونتیا را ډګر ته شوه .

ج

د فعاله اقداماتو ډیرې برخې په اسلام آباد کې د " نوا" تر نامه لاندې په خپریدونکې مهالنۍ کې چې د مېشتې کې جي بي له لوره څارل کېدله ځای پرځای شوې وې.

په ۱۹۸۰زکال کې ۲۳۹ مقالې د "الف" د ډلې اقداماتو پورې اړوند خپرې شوې، د ۱۹۸۰زکال په لومړۍ نیمایۍ کې، د ټولو خپرو شویو شمیره ۲۱٦ ته را ورسیدله. کله چې د افغانستان په اړه د پاکستان � افغانستان اړیکې تر شننې لاندې نېول کېدلې، مهالنۍ به ګڼ وختونه د افغاني ضد او شوروي ضد دریزونو په راخپلولو کې خپلې شننې کولې. د همدغې مهالنۍ لسمه ګڼه د امریکا له رسنیو څخه په را اخیستنې د ضیاالحق وینا را اخلي اوڅرګندوي چې د شوروي اتحاد سوسیالیستي جمهوریتونو غوښتل د خلیج فارس له لارې ځان ته د ننوتلو لاره را پیدا او د پاکستان لاس د شا له لورې ورو تړي. د مهالنۍ ٤٦ ګڼې د " نوای وقت " لیکنه د دویم ځل لپاره را خپره کړه او شننه یې وکړه چې دغه ولس ولې د شوروي پوځ د ملګرو او خپلواکۍ بخښونکو په توګه ګڼي او ټول کېنې اړخي یې ویرولي ول چې که شوروي سرتیري راسي نو نه به دوی او نه به ددوی کورنۍ په کرار پرېږدي .

په ۱۹۸۱زکال کې د مهالنۍ ډیري برخې د افغانستان په اړه د کنفرانس او ناپیلتوب د غورځنګ پردریز خپرونې کولې .

په ۱۹۸۱زکال کې په پاکستان کې د [ک ر] د کرښو ۱۲ فعاله اقدامات پلي شول چې په هغو کې د " لیو" سولې او د سي آی اې په اړه د پوسترونو ویشنې ګډون درلود. د امریکا د بهرنیو چارو د وزارت چارواکو، د امریکا د سفارت قونسلګرۍ او "لیو" بلوڅستان ته سفر وکړ او د ولایت د بیلتونپالو د پلویانو له سیاسي مشرانو سره یې وکتل چې د هغوی له سفرڅخه ګټه را واخیستل شوه. له همدغه ځایه ول چې امریکا په ایران کې د را پورته شویو انقلابي ریفورمونو په وړاندې د شخړو د رامنځ ته کولو او سمبالولو ته ملا را وتړله او له دغو مشرانو سره یې ژمنه وکړه چې د ایران په وړاندې د خنډ په را پورته کولو به د ولایت کورواکي دوی ته ور وګرځول شي .

په سیمه یزې ورځپاڼې کې یولنډ خبر خپور شو او یکې ویل شوي ول چې یو پولیس د امریکا د سفارت د یوه غړي موټر دَرَوي او د [چیکیستو] مأمورینو تر اغیزې لاندې د امریکایانو په قاچاق کې راښکېل شوی وو او ورځپاڼې له پښتـنـو بیلتونپالو سره د نوموړي مأمور د اړیکو په منلو ټینګار کاوه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځرګندونه :

د شوروي) ‎[tɕɛka)‎ чрезвычайная комиссия Chrezvychaynaya Komissiya,چیکست ::

د جاسوسۍ له لومړنیو ادارو څخه وه . دغه اداره د ۱۹۱۷ زکال د ولادیمیرلینن له پلوه د دیسامبر په شلمه نېټه رامنځ ته شوه او لومړنی مشر یې کمونیست فلیکس اندماندوویچ ځرژینسکي وو. دغه اداره وروسته په یوه پوځي ځواک واوښتله او د شوروي د رژیم د ساتلو دنده یې په غاړه درلودله. � ژ]

په هماغه وخت کې یوه طرح یا دسیسه د فعاله اقدام په اډانه کې را پلې شوه. خبره دا وه چې د امریکا د سفارت د سیاسي برخې د سکرتربکس ورک شو. په بکس کې داسې لاسوندي ول چې په خپله تومنه کې یې پاکستاني ضد مواد درلودل. بکس د یوه پاکستاني له پلوه په یوه ګنه ګوښې ډک ځای کې ومونډل شو او پولیس ته ور وسپارل شو. د ۱۹۸۰زکال د اپریل د میاشتې په ۵ نېټه په ډیلي کې د کې جي بي تر څارلاندې ورځپاڼې " پتریوت � هیوادپال" یوه لیکنه را خپره کړه چې سر لیک یې وو:" د ضیاالحق په وړاندې د امریکا د څارکښې اداري سي آی اې تر چپنې لاندې چاړه په لاس جګړه ". لیکنې د دولتي ضد مأمورینو په دسیسو کې د سي آی اې پرښکیلوالي ټینګار کاوه .

همدغې ورځپاڼې د ۱۹۸۱زکال د اپریل د میاشتې په څلورمه " په پاکستاني فرقو کې د پوځي پاڅون " ' ۷ تنه اعدام شول ' تر سرلیک لاندې یوه بله لیکنه خپره کړه. لیکنې د پاکستان په سمبال شوي پوځ کې د راولپنډۍ ، پیښاور او کراچۍ په بارَکونو کې د میشتو ځواکونو په منځ کې د ګډوډې د راپارېدنې په تړاو خبرې کولې. د کې جي بي د ایف سي دي د " الف" د خدماتي څانګې د هېلو برخلاف له تاس پرته بلې هېڅ ورځپاڼې ددغو بې لارې کوونکو معلوماتو په وړاندې غبرګون راځرګند نه کړ .

د ۱۹۸۱زکال د جولای د میاشتې په شپږمه نېټه شوروي پوه او ختیز پېژندونکي چې د کې جي بي څارکښ هم وو په شوروي اتحاد کې د پاکستان له شاژدافیر سره یوه غونډه درلودله. د پټو خبرو په ترڅ کې نوموړي شوروي پوه امریکا ته د پاکستان د بهرنیو چارو د وزیر آغاشاهي د سفر په تړاو په اړوندو پیاوړو ایجنسیو کې د واکمنو او اکاډیمکیو کړیو د نظر د غبرګون څرنګوالی وریاد کړ .

په خبرو کې په ځانګړې توګه ټینګار وشو چې امریکا افغان یاغیانو ته د پاکستان له لارې د وسلو مرسته کوي؛ په دغو وسلو نه یوازې افغانان وژل کیږي بلکه شورویان هم وژل کیږي؛ او دې ته په کاتو د شوروي اتحاد سوسیالیستي جهموریتونو اړ کیږي چې نه یوازې خپله پوځي مرسته به را ټیټه نه کړي بلکه دهغه په بدل کې به د خپلې پوځي مرستې کچه نوره هم را لوړه کړي. که پاکستان وغواړي چې د امریکا له پلانونو سره د یوه ملګري او همغاړي په توګه په ځانګړې ډول د آسیا په اړوپیچ اړوندو چارو کې ونډه ولوبوي، نو شوروی لوری به ونه شي کولای چې د یوه بیکاره په توګه ددغسې یو پرمختګ پرمخ راو نه دَریږي. شارژدافیر د خپل دولت له کړنو څخه د ننګې په کولو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټینګار وکړ او د خپل دولت له خولې یې ورته وویل چې د پــښــتـنـو په ټـَبـرنیو سیمو کې د اړوپیچ " حالت" او فعالیتونو مخنیوی ناشونی کار دی .

شارژدافیر وپوښتل: موږ څه کوو؟ "

جاسوس ځواب ورکړ. " زه خو واک نه لرم، زه نه شم کولای د پاکستان د دولت لپاره پریکړه وکړم، خو زه غواړم ستاسو پام دغه ټکي ته را واړوم چې زموږ د خبرو پر ختې او تومنې ټینګ فکروکړئ"

شارژدافیر په لوړ غږ وویل : " مګر دا خو تاوتریخوالي ته لا پونده ورکوي "!

جاسوس د شارژدافیر خبره وروغندله او ور غبرګه یې کړه: " آیا باندیستانو او یاغیانو ته د شوروي د سرتیرو د وژنې لپاره امریکایي وسله ورکول تاو تریخوالي ته پونده ورکول نه دي؟ پاکستان خو اوس د یاغیانو د سمبالولو په یوې لویې اډې اوښتای دی او د وسلو د تیرولو او برابرولو یو لوی سوری (تونل) شوی دی. اوتاسو ګومان کوئ چې شوروي اتحاد به په چوپه خوله کرار کښېني او دې ته به سترګه په لار وي چې څه ورپېښیږي؟

شارژدافیر په دغو خبرو داسې د پای ټکی کښېښود: " دا مهم معلومات دي. که څه هم لیواله نه یم چې دا کار وکړم، خو غواړم دغه ګزارش اسلام آباد ته ورکړم ".

په افغانستان کې د شوروي د وسله والو ځواکونو په اړه ایرانیانیو ته د ناسمو مالوماتو د ورکولو په مهال د [چیکا][� د کې جي بي له جوړېدلو مخکې د شوروي لومړنې څارکښه اداره، چې پورته یې څرګندونه وشوه �ژ] څارکښان وروسته له یو څه وخته دې پایلې ته را ورسیدل چې که په افغانستان کې امریکا ته نیږدې سیاسي کړی واک په لاس کې را ونیسي او د واک پرګډیو کښېني، نو له خمیني سره به د غورځو پرځو او دښمنۍ د کرس په کړاو کې د هغه په وړاندې د هغه خپله وسله � اسلام � ور وکاروي. له دې امله هغه [خیمني � ژ] باید د نوي رژیم د رښتوني دښمن ورانکاریو ته ټینګه پاملرنه راواړوي چې نوم یې لوېدېز او ګاونډي عرب هېوادونه دي .

ددې لپاره چې د ایران � پاکستان په اړیکو کې نور تاو تریخوالي ته لمن ور ووهل شي او د افغان کډوالو په وړاندې د ایرانیانو کرکه نوره هم را وپارول شي نو د سیمه یزو چارواکو په مرسته ددغه کار لپاره یو شمیر تر لاسه شوي مالومات په کار واچول شول، خبره دا وه چې سي آی اې په عـُمان او پاکستان کې د پوځي روزنې یو شمیر رونځایونه جوړ کړي ول چې په پوځي روزنه سمبال شوي جنګیالي په ایران کې د نوي رژیم او ایراني انقلاب په وړاندې د ورانکارو عملیاتو لړۍ تر سره کړي. روزنه د سي آی اې د مأمورینو، د ساواک د پخوانیو څارکښانو او افسرانو او په پاکستان کې مېشت د افغانو تنظیمونو له پلوه ترسره کېدله .

د ۱۹۸۰زکال د نوامبر د مباشتې په لسمې نیټې د ایران د ولسي جرګې مرستیال د زاهدان [د ایران په سویل ختیځ کې] له ښارګوټې څخه په ولسي جرګه کې د ایران په وړاندې د پاکستان، عـُمان او په سیمه کې د نورو لاسپوڅو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولتونو له دښمينو ډکو کړنو ته په کلکه نغوته وکړه. هغه په خپلو خبرو کې وويل موږ څرګند مالومات په لاس کې لرو چې: " تش په نامه ملګرى خو پټ دښمن يعنې پاکستان د ايران د اسلامي جمهوريت په وړاندې غواړي ورانکارې کړنې تر سره کوي" مرستيال په خپلو خبرو کې د کي جي بي له ورکړل شويو مالوماتو څخه يادَونه وکړه او ټينګار يې وکړ چې د ورانکارۍ په يوې برخې کې د پاکستان له خاورې افغان کډوال لاس لري او نومورې د ايران له دولته په ټينګار وغوښتل چې ددغو ورانکاريو په وړاندې دې کوټلي ګامونه را اوچت کړي او د ايران په خاور کې دې د افغان کډوالو حالت دې ور معنی کړي ځکه چې له هغوی څخه د ايران دښمنو ځواکونو له خوا د سياسي موخو په پلي کولو کې ګټه اخيستل کيږي .

د "توکيسک" 'زهر �ژ' تر نامه لاندې يو بل فعاله اقدام تر لاس لاندې ونيول شو چې په ايران او پاکستان کې د افغان کډوالو د ژوند د حالت د لا تريخولو په موخه راجوړ سو. ددغه اقدام په سرکې دا پوښتنه را برسيره شوې وه چې د افغان جنګياليو ستره ستونزه د پيسو نشتوالى دى. او ددې لپاره چې جنګيالي خپله پوځي بوديجه را سمبال کړای شي نو پر لوېديز باندې د نيشه يې توکو په پلورلو کې راښکيل شوي دي .

يوازې د ۱۹۸۰ز کال د جنورۍ او فبرورۍ په مياشتو کې د افغان د سکالو په اړوند ٥٦ ليکنې وکـَړل شوې؛ په افغانستان کې د شوروي ځواکونو د يرغل په پلوي ۱۲ سرمقالې وليکل شوې. سرمقالو ټينګار کاوه چې دغه تيرى د افغانانو د ۱۹۷۹ ز کال د انقلاب په وړاندې يوازې د امپرياليزم د هغې نا اعلان شوې جګړې په ځواب کې دى چې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو اتحاد يې له افغانستان سره د ملګرتوب د تړون تر سيوري لري او د افغانستان د قانوني دولت د غوښتنې پربنسټ دغه هيواد ته راغلي او دهمدغه ملګرتوب په رڼا کې به خپله دنده تر سره کوي .

له دې چې دغو ليکنو د ټولنې د وګړو په اندونو کې د هيلې وړ اغيزې ور ونه شيندلې او د ټولنې سترې برخې د شوروي يرغل وغانده، نو په بهر کې د کي جي بي ميشتو څارکښو د سيمې په ګوندونو کې د [اغيزمنو سيمه ييزو جاسوسانو له لارې وغوښتل چې د وګړو نظر د شوروي د يرغل له سکالو بل لوري ته را تاو کړي اودنده ورکړل شوه چې د افغانستان د نيواک پرځای دې د امريکا او بنګله ديش د ارتجاعي سياست د تومنې را بربنډولو او د بنګله ديش په کورنيو چارو کې د امريکا لاسوهنو ته راواړوي. که دغې خبرې اغيزه نه درلودله نو د وګړو د ټولنيز نظر د حالت په پام کې نيولو سره دې په افغانستان کې د شوروي د يرغل د غندنې پرځای دې په عين وخت کې هم د شوروي يرغل او هم د امريکا امپرياليزم دې دواړه له يو بل سره پرتله کړي .

د کي جي بي په مرکزي کمېټه کې يو ډيره پټه پريکړه وشوه چې د جاسوسانو له لارې دې د [سرکار دعملياتي پلان د ډلې څانګې] د سي بي پي [د بنګله ديش کمونيست ګوند] اود همدغه سي بي پي ګوند د [ايم او ايچ آی � موهي] څانګې ته دنده ورکړل شوه چې د ګوند د غړيوپه زړونو کې د شوروي ضد روحيه مړژواندې کړې او د هغوی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پام دي د هنداو چين ترمنځ د هند په شمال ختيز ايالت کې د امريکا او د چين د وګړو د ولسي جمهوريت موخو ته را تاوکړي چې غواړي د سيتاګانګ د غـَرَنی ولسوالۍ ، تيري پوره ، ميزورام او مانيپور له سيمو څخه جوړ يو نوی دولت د يوه بفر ستيت يا حايل په توګه رامنځ ته کړي .

يوه بله شخړه ور پلې شوله : د افغانستان د پيښې په اړه امريکايانو خپله پاملرنه د ټولنو په ځواني برخې ورنېغه کړې وه او له بلې خوا په ګڼ شمير ټولنو کې د زده کوونکو ټولنو هم خطرناکه دنده په غاړه درلودله او دا ټولنې د همدې برخې لپاره جوړې شوې وې چې د ايران له انقلاب سره ډغري ووهي خو امريکا هم دغه ټولنې او هم د ټولنو ځوانه برخه د افغانستان د پېښې په تړاو را پاروله. په دې اړوند په اندويزيا کې ټولنيزو ډلو، ماليزيا او پاکستان ته شپې پاڼې ور ولېږل شولې. د "ګونوکونغ" ، "جونپود"، سندباد"، نوتو بنګله" او " ډيموکرات" په خپرونو کې ليکنې خپرې شوې .

لاندينۍ لېکنه د ايف سي دي د الف د خدماتي څانګې له پلوه جوړه شوې يوه کوښنۍ برخه ده چې د بنګله ديش په خپرونو کې خپره شوې وه :

سره له دې چې له افغانستان را کېده شوي کېوال روسي ضد روحيه لري خو په وروستيو وختونو کې راغلي کېوال وايي چې افغان وګړي د شوروي سرتيرو له سم چال چلند څخه به هک پک کېدل، او ددی زړونو به نه منله چې يو نيواک ګرځواک دې داسې يو چال چلند وکړي او دا له يو بل سره هېڅ نه جوړيدل. رښتيا دا ده چې شورويان له ۱۹۲۰زکال وروسته، د شلمې لسيزې له کلونو څخه ترلاسه شويو تجربو ته ورګرځي. په هغو وختونو کې دوی د منځنۍ آسيا مسلمان هېوادونه ونيول او اوس غواړي همدغه آزموينه په افغانستان کې را پلې کړي .

د شوروي د منځنۍ اسيا اړوپيچ په هغو وختونو کې کټ مټ په افغانستان کې د ۱۹۷۸زکال د اپريل د مېاشتې له انقلابه را ورسته اړوپيچ ته وَرته وو: پولې ته نيږدې د پرتو ټبرونو په منځ کې ټبرنۍ شخړې، د لويو ځمکوالو ډېر قهرنی درېز، د پووندګرو او شپنو پر ټولنو د مذهبي کړيو پياوړې اغيزې چې له لېک لوسته بې برخې ول، د بريتانيا تر مشرۍ او لارښوونې لاندې په بهر کې (ايران، پي آر سي) کې له مخالفو ډلو ټينګ ملاتړ.

په هغه وخت کې روسانو له ځانه د نه منلو نرمښت را څرګند کړ او دا وړتيا يې ومونده‌له چې پوځي او سياسي تګلارې دواړه سره راګډې کړي، دا په حقيقت کې هغه کار وو چې وروسته يې بايد کړی وای خو دوی هغه وروستني کار "نرمښت" ته په لومړي سر کې لومړيتوب ورکړ. په افغانستان کې د شوروي د پوځ شتون په ورځني ژوند لړ اغيزه راشيندلې ده. د ورځني ژوند د يوه قانون په توګه هغوی په داسې ځايونو کې لښکرکوټونه راجوړ کړېدي چې د وګړو له منځه ليري دي او هر څه يې چې په وس کې وي هڅه به وکړي چې د سيمه ييزو ميشتو کسانو پام ځانته را وا نه ړوي. څرګنده ده چې سرتيري او افسران نه شي کولای له خپل لښکرکوټه د باندې را ووځي او يا دې له افغان وګړو سره اړيکه را ټينګه کړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغان کډوالو له خبرو داسې څرګندېږي مخکې له دې چې روسان افغانستان ته را ولیږل شي هغوی ته په ځانګړي ډول لارښوونه شوې وه چې که څوک کډوال کیږي یا دباندې ځي هېڅ څه دې ورته ونه ویل شي ځکه دا به د مسلمانانو پر احساساتو تیری وبلل شي او یا به برعکس د ګڼ شمیر تېرونو پردودونو چې په لسګونو ډولونه یې په هېواد کې میشت دي تیری وبلل شي. د پاملرنې وړ خبره خو دا ده چې د شوروي هر سرتیری له ځان سره د چال چلند ځانګړی لارښود لېک لري چې له افغانانو سره د چال چلند په مهال دې په پام کې ونیسي. په څو ځله ټینګار شوی چې له مؤمنانو سره دې هېڅکله د مذهبي سکالوپه اړه خبرې ونه شي او پر دغو خبرو بندیز لګول شوی؛ لارښوونه شوی چې دا ډول خبرې د ټولو افغانانو له پلوه د یوه قانون په توګه ګڼل کیږي او هرڅوک دې باید په ورځ کې پینځه ځله لمونځ وکړي او کله چې څوک پر لمانځه ولاړ وي هم دې درناوی وشي او نه دې لاس ورنه وړل شي. د مسلمانو تر مخ دې هغه کارونه چې په قرآن کې منع شوي دي و نه شي او په ټینګه وربانديې بندیز لګول شوی او دې ته وَرته نور. کډوال وايي چې د شوروي په لښکرو کې شوروي بولندویانو ته اخطار ورکړ شوي که ددوی تر لاس لاندې کسان د سیمه یزو وګړو په منځ کې ناخوښۍ را منځ ته کړي او یا د سیمه ییزومېشتو وګړو په تړاونامطلوبې پیچلتیاوی رامنځ ته شي نو دوی به سخته جزأ ووینې. د لمانځنو په وخت کې کله چې افغانان له روسانو سره په اړیکه کې راځي او له یو بل سره ګوري او یا افغانان غواړي چې په روسي لښکرکوټونو کې د سرتیرو له ژوند څخه لېدنه کتنه وکړي، هغوی ته په ټینګه امر شوی چې که زړه یې وغواړي یا ونه غواړي باید له ځانه خوښي او خوشحالي را څرګنده کړي دغه امر نه یوازې په سرتیرو پلی کیږي بلکه د هغوی افسران دې هم ورته کار وکړي او یادې په چوپه خوله د خپل دسپلین په اړانه کې پاتې شي ".

په ۱۹۸۱ او ۱۹۸۲ زکلونو کې د [تورخم] د عملیاتي پلان په اړانه کې د پاکستان په اړه ایراني مشرتابه ته په پرله پسې توګه بې لارې کوونکي مالومات ورکول کیدل چې پاکستان د افغان کډوالو له لارې بلوڅي او عربو بیلتونپالو ته ورسلې ورلیږي چې د خوزستان، سیستان او بلوڅستان په ولایتونو کې دولتي ضد پیښې او وسله والې پارَونې رامنځ ته کړي .

د افغانستان په ملاتړ یوه شپې پاڼه په هېوادنۍ او پراخه کچه د ایران د ملت د غیږ نیونکو د ملي اداري له خوا وګرځول شوه او ویل یې چې د افغانستان په وړاندې دې د ایران او پاکستان پاړوونې بندی شي .

د ۱۹۸۲زکال د مې د مباشتې په دویمه نیمایي کې د " زهر" د شپې پاڼې عملیات په پاکستاني بلوڅستان کې تر لاس لاندې ونیول شول چې د ضیاالحق پر راپرځولو یې غږ کاوه. د افغان د ځانګړواستخباراتو د څانګې [ایس جي ای � سګي] د جاسوسانو له لارې ۹۹۰ شپې پاڼې خپرې شوې. د بلوڅانو د یوه تېرد مشرانو په منځ کې د سګي یوه جاسوس وکولای شول چې د یوه مشر د ډاډ وړیو سړی راخپل کړي او د ایراني ریال د ورکړې په بدل کې د کویټې او ایرانې پولې تر منځ د زاهدان د ریل په پټلیو کې شپې پاڼې وشیندي. جاسوس وویل چې د نوموړي سړي کسانو د شپې پاڼو عملیات پلي کړل او دوی د یوه سړي له پلوه دغه کار ته را ګومارل شوي ول چې غه سړی د ایران په سیستان

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د بلوڅانو له توکم څخه د یوه مشر ملګری وو او دغه سړي شپې پاڼې او پیسې خپلې عملیاتي ډلې ته ورکړې او ورته ویل شوي ول چې چوپه خوله دې پاتې شي او دغه خبره دې خپلو افغانو ملګرو ته ونه کړي. د سګي یو بل جاسوس چې پټ نوم یې " محمد خانو" وو او د "فدا" د یوې کوشنۍ ډلې مشري یې کوله، خپل دوه تنه د ډاډ وړملګري استوي چې د کویټې د سکرکورټ [سَـکَـر] په سیمه کې شپې پاڼې وشیندي.هغه د لګښت لپاره ایراني ریال ورکړل او ویې ویل چې پیسې یې د ' یوه ایراني په غوښتنه' اخیستلي دي ، او څرګنده موخه یې دا وه چې د نورو بخششونو هېله هم وکړي'. په دې توګه د عملیاتو د اصلي مخ لا پټېدلو ته ښه لاره ومونډل شوه او په حیقیت کې د بهاندو اوبو مخ ته داسې ډنډ را جوړ شو چې څاڅکی به هم ورڅخه بې ځایه ونه بهېږي ځکه که د عملیاتو پلې کوونکي ونیول هم شي هغوی د زیاتولو لپاره څه نه لري او د سپښسیو د جړشوي غونډارې د تار د سر را مونډل نا شونی کېده .

په ۱۹۸۰زکال کې د افغان کډوالو پروړاندې د کې جي بي د لاندینۍ شمیرې جاسوسان په عملیاتو کې را ښکېل ول: په پاکستان کې ۸، په بنګله دیش کې ٦، په هندوستان کې ۱۲، په افغانستان کې ۱۲ .

په بریتانیا کې کې جي بي د پاکستاني کډوالو د یوه مشرپه لټه کې شوه، په فرانسه کې دغې اداري یو بلوڅی مشر لټاوه او موخه دا وه چې د هغوپه مرسته په ګډه عملیات را پلې شي .

د کې جي بي د فعاله اقداماتو په لړ کې یو پلان ترلاس لاندې ونیول شو او موخه یې د هند � پاکستان د اړیکو په پرمختګ کې د خنډ رامنځ ته کول ول او کره موخه دا وه چې د پاکستاني مشرتابه په هغې هڅې کې ناکامۍ رامنځ ته شي چې غوښتل یې له هندوستان سره خپلې اړیکې پراخه او له هندوستان سره په ګډه پوله کې د تاو تریخوالی کچه راټیټه کړي .

د خنډ د رامنځ ته کولو موخه وه چې که پاکستان یوه شیبه وخت ترلاسه کړي نو په هوساینې به خپله مخه افغاني لانجې ته را واړوي او په نړیواله کچه به د افغانانو په لانجه کې د شوروي اتحاد د لاسوهنې په تړاو شوروي ضد ګامونه را اوچت کړي. په ۱۹۸۱زکال کې [د فبروری له ۹ تر ۱۳ نېټې پوري د ناپییلتوب د غورځنګ په غونډه کې] د [افغان د بهرنیو چارو وزیر "دوست" محمد] دوست سفر نوي ډلي ته په ناکامۍ پای ته ورسېد؛ [په همدغه کال کې د جون په مېاشت کې اسلام آباد ته د هندوستان د بهرنیو چارو د وزیر پ. وي. نارا سیما [شرما �ژ] سفر پایلې را ونه زیږولې. مهمه دا وه چې هندي سیاستمداران دې ته را ډاډه شي چې له هندوستان سره د اړیکو پرمختیا ته د پاکستان لیوالتیا یوازې یوه تاکتیکي مانور یا خوځښت دی، ځکه پاکستان په هندوستان کې د خپلې خوښې وړد بې ثباتۍ د رامنځ ته کولو په موخه د ورانکارو په راټولولو او وسله والو کولو غوښتل وخت تر لاسه کړي اوبیا له همدغه رامنځ ته شوي اړوپیچه وکولای شي د کشمیر د ستونزې د حل لپاره د هوارۍ لاره را پیدا کړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ملي کچه يو لاسوندی چې سرلېک يې د " هېګ ميمورنډم يا د هاګ يادښت لېک" وو راجوړ شو. ددغه لاسوندي پاخه ټکي دا ول :

]،، � [امريکا په پام کې لري چې پاکستان د ايران په بندرونو، د افغانستان په ډيموکراټيک جمهوريت او د هندوستان په سمندرکې د نړيوالې آزادې سوداګرۍ لپاره په يوه پاخه مورچل را واړوي ترڅو د هند په سمندر کې د هندوستان د زبرځواکۍ د مخکښې ټېروهنې مخه را ونيسي .

-امريکا چمتو ده چې پاکستان ته الوتکه وړونکي بيړۍ ورجوړې کړي (يوه يا دوې الوتکه وړونکې بيړۍ به په پور ورته ورکړي) چې د تم کېدلو ځايونه به يې په ګوادر کې وي او د کراچۍ د بيړيو د لنګر اچولو څنګيز بندر به نورهم ورته وروغځوي .

-د ريګن اداره د ضياالحق د هغو هڅو هرکلی کوي چې له مخې به يې د هندوستان په وړاندې د ښه چال چلند چاپيريال رامنځ ته شي، خو له دغې په وريځو کې پټې اورښتونې خبرې څخه هېڅوک سترګې نه شي پټولای چې تر هغه مهاله چې انديراګاندهي د واک پرګدۍ ناسته وي نو ډيلی به د شوروي پلوي سياست کرښې ته ليواله وي .

-پايله دا سوه چې: د واشنګتن � پيکينګ � اسلام آباد د درې څنډيز په ګډو هڅوکې د هندوستان ددولت په بې ثباته کولو کې د يوې شيبې لپاره هم دَرېدنه يا بَسېدنه دې منځ ته رانه شي .

-امريکا چمتو ده چې پاکستان ته د اې ډبليو اې سي ايس [په هوا کې د خبردارۍ او په خپل سر چلېدونکې څارونکي جوړښت لرونکو] پوځې الوتکو په برابرولو کې د پاکستان پرغوښتنې غور وکړي چې له نوموړو الوتکو څخه د هندوستان په پوله کې ګټه واخلي او له هغه څخه پخه موخه دا وه چې د نوموړو الوتکو په ورکړې به د امريکا، چين او پاکستان ترمنځ د مالوماتو د راټولولو او د يو بل ترمنځ د مالوماتو ګډولو ته لاره را پرانيستل شي] .،، [

په ډيلي کې د کې جي بي ميشتې څانګې ومونده چې د ۱۹۸۱ زکال د فبرورۍ د مياشتې له ۹ تر ۱۳ پورې د ناپييلتوب د غورځنګ د بهرنيو چارو د وزيرانو په کنفرانس کې، د غورځنګ د ښې لاس برخې غوښتل او هڅه يې کوله چې شوروي ضد شعارونه راپورته کړي او په برلاس د افغانانو لانجه او د کمپوچيا ستونزه د دغو شعارونو تر مترکولاندې ښه و ټـکـَوي .

]،، [هڅه وشوه چې د سوسياليستي هېوادونو په تړاو هغه پوهـَـنـلېدتـوګه (تيزس) چې ګڼې هغوی د ناپييلتوب د غورځنګ طبيعي ملګري دي را بې اعتباره کړي او شعارونه راپورته شول چې د ناپييلتوب غورځنګ پنځدوی يا طبيعي ملګري او ټلواله نلري خو پنځدويه دښمنان لري او هغه نوي � نيواک (نيو کلونياليزم) ،توکمپالنه (ريسيسم)، پانګوالي (امپرياليزم) او لوړتياپالنه (هژمونيسم) دي. يوګوسلاويا او شمالي کوريا د غورځنګ په ښي اړخ کې ډه ډه ولګوله. د ناپييلتوب د غورځنګ يوازيني رښتوني او پرمختلونکي جنګيالي ځواکونه کيوبا او ويتنام ول .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غورځنگ د ښي لاس ځانگې د يوه ډونډ يا اعلاميې د لېکنې په راکاړلو له افغانستانه د بهرنيو ځواکونو دوتلو پرسرتېنگار کاوه (دا يې منلې وه چې د شوروي د ځواکونو نوم به په ډونډ کې نه اخلي). افغانستان ، انگولا، ايتوپيا او د يمن د وگړو ديموکراتيک جمهوريت سم چمتوالی نه درلود او له ځانه يې د غورځنگ د جنگيالي مخ سم راښرگند نه شوای کړای] .،، [

په ډيلي کې مېشتې د کې جي بي د ځانگې غړي پروخوروف چې [د گينادي افاناسييچ واومين تر نامه لاندې په ډيلي کې کار کاوه وروسته د تورنجرالۍ په رتبه د ايف سي دي د ځانگې د ۱۷ ديپارتمنت مشروټاکل شو] [د ۱۹۸۱زکال د مې د مېاشتې د پينځمې نېټې په خپل ۱٦٦۹ شميره تيلگرام کې] په خپل نوښت د فعاله اقداماتو د پلي کولو لپاره يو وړانديز رامنځ ته کړ. نوموړی دغې بې لارې کوونکې پايلې ته رسيدلی وو چې : ددې لپاره چې د ببرک کارمل رژيم په افغانستان کې د واک پرگدۍ ژوندی پاتې شي نو د هند او پاکستان ترمنځ جگړه به د شوروي اتحاد په گټه وي او هغوی بايد همداسې يوه لور ته راوکاږل شي. ديپارتمنت نه يوازې دا چې په بهر کې خپل ميشت غړي ته د هغه ددغسې يوې خرسرۍ په ځواب کې د هغه غوږونه ور تاو نه کړل بلکه د نوموړي وړانديز يې د کې جي بي د ايف سي دي جغرافيوي ديپارتمنت او د شوروي اتحاد د بهرنيو چارو وزارت ته ورولېږه .

د فعالو اقداماتو په اړه د هر عملياتي مأمورد هر نوښت پلي کېدل را وهڅول شول. د موضوع يا سکالو په تړاو د بهرميشت ځارکښ ليدتوگه اود کړنې څرنگوالی وروسته د وړانديزونو په ډول له مرکزه نورو بهرميشتو ځانگو ته په اسلام آباد او تهران کې ولېږل شوه. د [الف] خدماتي ځانگې له خپلو غړو څخه د هندوستان � پاکستان د اړيکو د لا خرابيدا د څرنگوالي په اړه پوښتنې کړې وې. په تهران کې د [شابروف] په نامه يو ټيليگرام وليږل شو او له هغه "د ايران � پاکستان د خړو پرو اړيکو په اړه د نظر غوښتنه شوې وه چې دا به په خپله کې جي بي ته د ايران او پاکستان د اړيکو په لا خړپړولو کې او يا هغو ته د لارو چارو د موندلو په تړاو بله لاره پرانيزي ان تر دې کچې چې دواړه هېوادونه د اړيکو د خړپړتيا له چاپيرياله د دښمنۍ تر کچې د يو بل په وړاندې را ودروي. د تيلگرام په پای کې د ديپارتمنت مشر تورنجنرال م. ک. پولونيک لاسلېک کړی وو. د ۱۹۸۲زکال د جنورۍ د مېاشتې په ۱۲ نېټې همدې ته ورته غوښتنه د اسلام آباد په پته چې د اوولسم ديپارتمنت مشر تورنجنرال نيکيشچوف (کاري نوم يې: ميشين وو) لاسلېک کړی وو، ولېږل شوه. له دغو خبرو څخه يو بل وړانديز را وزيږېد :" د پاکستان او ايران ترمنځ اړيکې ښايې په ډېر حساسو ټکو کار وکړي او کېدلای شي دغه اړيکې ددوي ترمنځ ډېرې خړې پړې شي ان تر دې کچې چې له يو بل سره بربنډې دښمنۍ ته را ووځي، او دا به په خپله په سيمه کې زموږ د خدماتي موخو د ترسره کولو لپاره گټورې را پرېوځي ".

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دواړ و تیلیګرامونو لومړنۍ بنه د [الف] د ځانګې مامور [الکسین] لیکلې وه .

په ډیلي او کولمبو کې د کې جي بي د میشتو ځانګو د څارګرو له لارې دغې ځانګې وکولای شول د ایف سي دي د [الف] د خدماتي څانګې مالومات په هندوستان کې په لوړو پوړو کې د کې جي بي د ځای پرځای شویو چارواکو غوږونو ته ورورسوي. په ډیلي کې یوه څارګر(چې پټ نوم یې "وانو") او خبریال وو، دغه مالومات یې سروزیرې میرمن اندیرا ګاندهي ته ورسول .

د ۱۹۸۱زکال د سپتامبر په مباشت کې نوموړی پاکستان ته واستول شو.د [الف] خدماتي څانګې هغه ته د افغان د لانجې پرسر مالومات وربرابر کړل، او هغه باید د پاکستان د ادارې استازو ته رسولي وای اودنده ورکړل شوې چې له راستـنېـدلو وروسته تر لاسه شوی پیغام دې د هندوستان مشرتابه ورسوي او بیا دې د هند په رسنیو کې را خپور کړي. مرکز اجازه ورکړه چې رالیږل شوي مالومات دې لږ نور هم سم کړلای شي او د جاسوس د کتنې د سفر په رڼا کې دې سمونې پرې ورزیاتې شي، خو دا داسې بریښېدل چې شخصي اړخ پکې برلاسی ولري او له پاکستاني ادارې څخه په ځانګړې توګه له ضیاالحقه د هندوستان د مشرتابه کرکه ډیره تر سترګو کېدله. ددې لپاره چې خبریال په راتلونکې کې پاکستان ته د خپلو شونو سفرونو په وړاندې خنډونه رامنځ ته نه کړي نوموړي د خپل کار په خپرو شویو برخو کې له ډیرې پام لرنې او هوښیارۍ څخه کار اخیستای وو او رمزونه یې په قاعدوي او نه سپړېدونکې بڼه جوړ کړي ول .

د اکتوبر په مباشت کې له پاکستانه د خپلو راستنیدلو پر مهال نوموړي څارګر له میرمن ګاندهي سره غونډه درلودله او هغې ته یې د افغانستان د سکالو په اړه د کې جي بي ګامونه په تفصیل وویل .

]،، [هغه څه چې پاکستاني مشرتابه وویل او که په څیر ورته وکتل شي نو په پاکستان کې د افغان کډوالو شتون د ضیاالحق ادارې ته ګټور ول ځکه هغه ته یې دا وسه وربخښله چې له امریکا، چین، سعودي عربستان او نورو څرګندو هیوادونو څخه د هغوی په نامه لا زیات مرستندویه توکي او وسلې ترلاسه کړي. خو ددې ترڅنګ افغان کډوال د اسلام آباد لپاره د یوه سرباري تاو تریخوالي سرچینه وه ځکه د پاکستان بومي اوسېدونکو په خپله له هغو کوم توپیر نه درلود چې د هغوی ایلبندونه او پووندې او د پووندې ځمکې، د هغوی اوبه او خوراکي دانه باب کډوالو کارول.د یو شمیر پوځیانو د لېد توګې پربنسټ د پاکستان � افغان د پولو ترمنځ به تاو تریخوالی تر هغه وخته دوام ومومي چې پاکستان په بشپړ ډول خپل پوځ له سره سمبال او له سره یې په ډیرو پرمختللو وسلو وپنځوي. داسې نښې نښانې را څرګندې شوي چې د ۱۹۸۲زکال د جنوري له مباشتې وروسته به امریکا اسلام آباد ته د ایف � ۱۶ جنګي الوتکو لومړنۍ ډله او د ګزمې کوشني بیړۍ چې په ایم - ۱۱۳ " هاوک" توغندیو به سمبال وي ورکړي. له دې امله سړي کولای شي د وخت او د سیمې د سیاسي تومنې په پام کې نیولو سره و انګیري چې د پوځ په وسلو له سره پنځول هېواد پوځي کولو "میلیتاریزم" ته په بیره را کاږي او د هغه تر څنګ دغه هېواد په خپله په یوه تیري کوونکي هېواد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوړي چې د امريکا، چين او نورو اسلامي ارتجاعي رژيمونو د ګټو او موخو په پلي کولو کې به ورڅخه ګټه واخيستل شي]....،[

په کولمبو کې د کې جي بي د بهرميشتې څانګې يوه څارګر د سريلانکا د خبريالانو په منځ کې په سريلانکا کې د هندوستان له عالي کمشنر تي. سيري ابراهام سره اړيکه درلودله. هغه د ايف سي دي د [الف] د خدماتو د څانګې مالومات ابراهام ته ورسول او نومړي ورروسته په دې تړاو خپله نه ناکامېدونکې ليوالتيا ورڅرګنده کړه. له دې امله د ۱۹۸۱زکال د جنوري د مباشتې په لسمه نېټه په يوې عادي غونډې کې دغه څارګر نومړي ته د هندوستان د ګټو د راڅرګندولو لپاره په هندي سمندر کې د امريکا د يوه شل کلن پلان په تړاو مالومات ورکړل او ورته په ډاګه يې کړه چې امريکا غواړي په هندي سمندر کې برلاسۍ راخپل کړي. ابراهام وويل چې د جنوري په ۱۲ نېټه د هندوستان د بهرنيو چارو د وزارت سکرتر اي. ګونسالويس سريلانکا ته د يوه سفر لپاره راځي او دغه مالومات به هغه ته په لاس ورکړي .

ددغه ډول مالوماتو ور تيرېدا ته " د ځانګړو مثبتو اغيزو د شيندلو تګلاره " وايي. په دغه ډول تګلارې کې کارېدونکي مالومات هم ګډون لري او کېدای شي د مالوماتو بنه او تومنه له هر ډوله وي، او يا کېدای شي بې لارې کوونکې مالومات وي، دغه ډول مالومات په دې بڼه جوړ شوي دي چې پر دولتونو، ګوندونو، ځانګړو سياسي څېرو، پر يوې ټولنې او دولتي چارواکو د اغيزو د ور شيندلو لپاره د خبرو اترو په مهال د څارګرو، د بهرنيو پټو اړيکو، څارګرو مأمورينو، د شوروي اتحاد د تابعيت لرونکي يوه څارګر او يا د شوروي اتحاد د يوه شرکت له لارې ورسول کيږي. د " ځانګړې مثبتې اغيزې" تګلارې مخکې له مخکې خپلې فرضيې سنجولې وي او د خپل کار لپاره په پرله پسې ډول فرضيې را سپړي، په پرله پسې توګه د هغو پايلې او د راپورته شويو ګامونو په وړاندې د غبرګونونو راڅرګنديدل په ځير څيړي .

کې جي بي له هنګريانو سره په ګډه چې د هندوستان له يوه نامتو خبريال سره يې په ويانا کې اړيکه درلودله د فعاله اقداماتو عمليات تر سره کړل؛ هغوی نومړي ته د کې جي بي، بې لارې کوونکې مالومات په لاس ورکړل چې په رسنيو کې يې تر خپل نامه لاندې خپاره کړل .

د " اوټو پالما" تر پټ نامه لاندې يو بل هنګري څارګر په کار واچول شو چې د لوېدېزو هېوادونو کړيو ته کارېدونکي کړل شوي مالومات ور تير کړي. د [الف] د خدماتي څانګې د پام وړ مالومات د هنګري د څارګرې ادارې د بې لارې کوونکو مالوماتو د څانګې مشر[جوسان] ته د پلي کولو لپاره ور وليږل شول .

په پاکستان، ايران او هندوستان کې د کې جي بي ميشتو څانګو ته لارښوونه وشوه چې د رسنيو د هر ډول ګزارش په وړاندې چې د کولمو د ناروغيو د راپارولو په اړه وي کلک غبرګون راڅرګند کړي اود " تاراکاني " [وربړو � د وربړو مورينه� ګرندۍ � کيک يو ډول خزنده ده- مادر کيک] تر نامه لاندې د پيچلو فعاله اقداماتو يوې برخې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په توګه دي د امریکا د بې اعتباره کولو لپاره خپلې لېد توګې مرکز ته راولیږي. دا د لاهور له طبي مرکز سره نښتې د یوې امریکایي کمپنۍ او د هغې د کارکوونکو د بې اعتباره کولو لپاره په پام کې نېول شوي ول او عمیات ددې لپاره پلي کېدل چې د کمپنۍ کار له ناتو او امریکا سره د کیمیاوي او بیولوژیکي وسلو د جوړولو په تړاو را ونښلول شي. د ۱۹۸۱ او ۱۹۸۲زو کلونو په اوږدو کې وخت په وخت د هندوستان، ایران، بنګله دیش او لبنان په رسنیو کې مواد را څرګندېدل اوویل کېدل به چې د امریکایي کارپوهانو په مرسته او ښکېلوالي په پاکستان کې د باکتریالوژیکي وسلو د جوړلولو لپاره چمتووالی تر لاس لاندې نېول شوی چې د افغانستان، ایران او هندوستان په ورانولو کې به ورڅخه کار را واخیستل شي. [،،] د انساني کولمو د ناروغیو پیښې د پشین، سرخاب، مسلم باغ او افغانستان ته په ورڅېرمو سیمو کې او د څارویو د وُبا او لیږدېدونکو یا ساري ناروغیو پیښې د هندوستان په لویدیزه برخه (د پنجاب د ولایت د هرنایه او په جمو او کشمیر او راجستان کې) له پاکستانه د را کډوال شویو او را کوچیدلو انسانانو او څارویو په منځ کې ولېدل شوې او ټول یې د امریکایي کارپوهانو له پلوه په پاکستان کې په دغو ناروغیو اخته شوي ول. ډیري وختونه د څارویو د روزلو لپاره یو شیمر څاروي روزونکي توکمونه له یوې سیمې څخه بلې سیمې ته په افغانستان، ایران او هندوستان کې په کلنۍ او موسمي توګه کډوال کیږي چې له ځان سره د لیږدېدونکو نارغیو نوي ډولونه راوړي او دغه راوړل شوې ناروغې په هغو ځایونو کې خپروي چې هلته دَمه کیږي ، خو له همدغې پېښې څخه د امریکایانو او پاکستانیانو موخه دا وه چې دا به په همدغو هېوادونو کې اله ګوله، ګډ وډي او ډول ډول پریښانۍ را وپاروي .

]،، [په ایران کې ډنډورې راخپرې شوې چې امریکایان په پاکستان کې شیعه ګان د ګینایي خوکانو په څیر په کیمیاوي لابراتوارونو کې تر ازموینو لاندې نیسي چې له مخې یې پر انسانانو باندې د کیمیاوي او باکتریالوژیکي جوړو شویو توکو اغیزې وڅیړي او له امله یې د هغوی یو ګڼ شمیر یا مړه شوي او یا ګوزڼ وهلي دي. ډنډورو به ویل چې دا د پاکستاني رژیم پریکړه وه او امریکایان یې پریښودل چې پر انسانانو دغسې ازموینې تر سره کړي او دا څرګندوي چې پاکستانی مشرتابه په ښې هوښیارۍ د شیعه له را پاریدونکې ویرې څخه خبر دی او دغه ویره سیمه یزو شیعه ګانو مشرتابه ته لا وختې ورڅرګنده کړې ده نو له دې امله مشرتابه پریکړه وکړه چې د خپل کورني پیاوړي دښمن له سرخوږاوي څخه ځان را خلاص کړي] .،،[

]،، [په همدغو هېوادونو کې داسې ګامونه را پورته شول چې د نړیوالې روغتیا اداره پرې را خبره کړي او ټینګار کېده هغه امریکایي کارپوهان چې پاکستان ته تللي دي د هغو د فعالیتونو په اړه دې پلټنې وشي او په دې تړاو دې یو کمیسیون ته دنده ورکړل شي چې پرانسانانو او څارویو دې د آزموینو هغه لابراتوارونه را وپلټي چې د کیمیاوي او باکتریالوژیکي وسلو د فابریکو په توګه ورڅخه کار اخیستل کیده .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

]،،[په کابل کې رسنيو، راډيو او ټلويزيون خپرونې تر لاس لاندې ونيولې او په هغو کې يې د پاکستان له خاورې څخه په ګټه اخيستنې نومړو هڅو ته نغوته کوله او ټينګار يې کاوه چې په پاکستان کې د افغانستان، ايران او هندوستان په وړاندې د باکترياالوژيکي وسلو د جوړولو لپاره ويرونکې ازموينې تر لاس لاندې نيول شوي دي] .،،[

]،، [په ډاکه کې د ورځپاڼو يو شمير ليکنو د ډاکې او د نوروښارونو په روغتونونو کې د نس ناستې يا اسهال او د نړيوالوناروغيو د څيړنې د نړيوال مرکز تر سيوري لاندې په هيواد کې د امريکايي کارپوهانو د ازموينو په اړه د رښتونو پلټنو پرغوښتنې ټينګار وکړ]،،[

کې جي بي په دغو هڅوادونو کې د امريکايي باکترياالوژيکي خدماتو په تړاو بريالې شوه چې ټولنيز نظر په سمبال شوې توګه د امريکايانو په وړاندې را وپاروي. له پاکستانه د باکترياالوژيکي لابراتور مشر وشړل شو. د هندوستان دولت د هندو- امريکا د روغتيا ساتنې ګډ کميسيون او د کولمو د نارغيو په اړه د آسيايي کنفرانس چارې چې تابيا يې په هندوستان کې په پام کې نيول شوې وه وترلې.

د ۱۹۸۲زکال د فبرورۍ د مياشتې په ۱۱ نېټې په کراچۍ کې خپرېدونکې ورځپاڼې " ډيلي نيوز" په واشنګتن کې د خپل خبريال له خولې د پاکستاني چارواکو د هغې پريکړې په اړه ګزارش خپور کړ چې له مخې يې يو امريکايي ډاکټر د ماريليند د پوهنتون سيانس پوه ډاکټر ديويد نيلين چې د لاهور له طبي مرکز سره يې تړاو درلود له هېواده وشاړه. نيلين وويل چې دده د شړلو لامل د هغه د پاکستاني ملګرو د دروهو يا دسيسو له امله رامنځ ته شوی دی.امريکايانو وويل چې د ډاکټر نيلين د بدغوښتونکو او بې لورينو کسانو په ډله کې پوهاند سلام خان او برېد جنرال م. الف. چوهدري ګډون لري. کې جي بي د پاکستاني طبي پوهانو له خوا د بربنډو راڅرګندو شويو غندنو اود امريکا يي ضد ليکنو پربنسټ چې د امريکايي کړنو غندنه يې د نړۍ د ډېرو هېوادونوپه رسنيو کې په ترخې ژبې کـَـرلې وې ، ټولې يې د روغتيا د نړيوالې اداري مرکزونو ته د غاولېکونو (احتجاجيه لېکونو) په توګه ور وليږلې.

د ۱۹۸۲زکال د فبرورۍ په مياشت کې د شوروي ادبي مجلې " ګزيت" د [زه اندروپوف] تر لوی سرلېک لاندې يوه لېکنه خپره کړه او تر سرلېک لاندې لېکل شوي ول: " د مرګ زيږونې ماشين". دا د لاهور د څيړنيز مرکز په اړه د کې جي بي د بې لارې کوونکو مالوماتو پرځای يو ځواب وو.

د ۱۹۸۲زکال د فبرورۍ د مياشتې په ۲۷ نېټه " پراودا" ګزارش ورکړچې هندي چارواکو د هندو- امريکايي د ورغتيا ساتنې د ګډ کميسيون غونډه او د کولمو د نارغيو په اړه آسيايي کنفرانس را فسخ کړ. هغوی دغه فسخ کول په پاکستان او بنګه ديش کې د امريکايي کارپوهانو د هغې څيړنې په کړس کې وکړل چې د باکترياالوژيکي وسلې د جوړولو په اړه يې د يو شمير توليد شويو تجربوي توکو څيړنه تر لاس لاندې نېولې وه. د "پټريوت " د ورځپاڼې د ګزارش پربنسټ د هندوستان د کورنيو چار وزير په پام کې درلودل چې په هندوستان کې د امريکايي پوهانو او ډاکټرانو په اړه ځانګړې پلټنې ترلاس لاندې ونيسي. د بنګله ديش چارواکو هم په خپل هېواد کې غوښتل د تش په

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نامه د نړیوالو څیړنو د انستیتیوت د چارویه اړه چې بیلگه یې په لاهور کې د ډاکټرنیلین ترمشرۍ لاندې یو څیړنېزمرکز وو ، پلټنې راپیل کړي. [یاددښت: 'پټریوټ' اونیزه ژورنال، په ډیلي کې د کې جي بي د میشتې څانگې له خوا څارل کېده] .

د ۱۹۸۲زکال د فبرورۍ په ۲۳ نېټه پاکستانۍ ورځپاڼې [ډان] د امریکا د ملي روغتیا د انستیتوت داستازو پاول احمد اودگلاس ویلیام او د پاکستان د روغتیا وزیر ډاکټر نصیرالدین جوگي زي ترمنځ دغونډې گزارش ورکړ .

ددغې غونډې په اړه رسنیو داسې ولېکل :

"له پاکستانه د ډاکټر د. نیلین د شړلو په اړه چې د لیږدېدونکو نارغیو د خپرولو په تړاو یې ویروونکي ازمېښتونه ترلاس لاندې نیولي ول یو امریکایي طبي پلاوی په بیړه اسلام ته ولاړ اوغواړي د هغې اشواینې یا رسوایي پر خولې برغولی کښیږدي چې خپټه یې په ناڅاپه ډول د لاهور د طبي پلټنو د مرکز پرسرا وچاودېدله او هم غواړي پرپاکستان زور واچوي چې ددغه مرکز له پلوه د ټولوترسره شویو پلټنو کارپایلې چاته ورڅرگندې نه کړي. د امریکایي پلاوي مشري پاول احمد او دگلاس ویلیام کوي. په پاکستان کې د امریکا د طبي کارپوهانو نابېره راڅرگندېدنه په خپله د واشنگتن دا ویره مني چې د ډله ییزې وژنې باکتریالوژیکي وسلې د نویو اجزأ وو د جوړولو په اړه به د تر سره شویو ازمېښتونو مختوروالی را بربنډ شي او په خپله په دې پایلې د منښتې گوته ړدي چې گڼې پاکستان په خپله امریکایانو ته اجازه ورکړې چې ددوی په خاوره کې ویروونکې تجربې ترلاس لاندې ونیسي او شوني به نه وي چې دغه وسله به د ایران، هندوستان او افغانستان پرضد وکارول شي " .

د ۱۹۸۲زکال د مې په مباشت کې په پاکستان کې دامریکا د کیمیاوي اوباکتریالوژیکي وسلو د ځای پرځای کولو په اړه له اسلام آباده په نیټه ییز ډول راخیستل شوي گزارشونه د هندوستان په رسنیو کې را خپاره شول .

"د گزارشونو پربنسټ چې له سیمه یزو پوځي سرچینو څخه موږ ته ترلاسه شوي دي څرگندوي چې په تیرو نیږدو وختونو کې د امریکا د کیمیاوي وسلو جوړولو له فابریکو څخه چې په جاپان او د پاسیفیک په سمندرکې په جانستون اتول کې ځای پرځای دي پاکستان ته کیمیاوي [ري ایجنټونه] [څرگندوونکي : هغه کېمیاوي ماده ده چې د نورو کیمیاوي توکو سپیڅلتوب را څرگندوي او ازمویل کیږي- ژ] راوړل شوي دي؛ په پام کې ده چې دا توکي به په اسلام آباد، کراچۍ، لاهور، کویټې او پېښاور ته په ورځیرمو سیمو کې را زیرمه شي. د سرچینو په وینا هغه څه چې د دغو ري ایجنټونو په ځانگړتیاوو پورې اړه نیسي، هغو توکو ته ورته دي چې پخوا امریکایانو د ویتنام په جگړه کې کارولي ول. د همدغې سرچېنې په وینا، په پاکستان کې د امریکا د کیمیاوي او باکتریا لوژیکي زیرمو را جوړونه په دې موخه ډیزاین شوې چې امریکا په بیړنۍ توگه غواړي خپل ځواکونه د آسیا په سویل او سویل لویدیز کې په یوې پراخې سیمې کې په شوني توگه را پلي کړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پاکستان په خاورې کې د کیمیاوي او باکتریالوژیکي وسلو د جوړونې په اړه د واشنګټن او اسلام آباد ترمنځ د دوه اړخیزه پوهاوي پیلینزه نېټه د ۱۹۸۰زکال د اګست مباشت ته ورګرځي اودا هغه مهال دی چې په پاکستان کې د امریکا د باکتریالوژیکي خدماتو فعالیتونه په رسمي ډول د یوه تړون له مخې راوغځول شول. د همدغه تړون د پینځمې مادې دویم بند امریکایانو ته په ځانګړې توګه په څرګنده دا حق ورکوي چې د امریکا د نړیوال پرمختګ د اداري یا ایجنسۍ (یو ایس ایډ ایجنسي) له لارې کولای شي په ټاکلو او په پرله پسې وختونوکې د کارپایلې وڅېړي او د هغو د بیا او لا سماونې لپاره خپل وړاندیزونه ورجوړ کړي. په عملي ډګر کې، دا په دې مانا ده چې امریکایان د پاکستان په خاوره کې ځان ته دا حق را ګټلی چې په پاکستان کې د کیمیاوي، باکتریالوژیکي او بیولوژیکي وسلو د جوړولو په اړه د څیړنو په ټولو اړخونو څار او واکمنۍ ولري.

ددغه ډول تړون جوړښت امریکا ته په یوه اړخیزه دا شوني وړتیا وربخښي چې د پاکستان په خاورې کې کیمیاوي ري ایجنټان زیرمه او و یې کاروي. ددغې خبرې د څرګندې منښتې نښې د لاهور په طبي مرکز کې په هغو پیژندل شویو حقایقو او فعالیتونو پورې تړنه لیدل کېدای شي چې په هغو کې امریکایي کارپوهان د باکتریالوژیکي او کیمیاوي وسلو په جوړولو کې ښکیل ول ".

دغه ډول خپاره شوي توکي تاس راغونډ کړل او د شوروي اتحاد په رسنیو کې یې راخپاره کړل؛ درسنیو د مخپاڼو سکښتې د بې لارو کوونکو مالوماتوپه په کره یا اصلي بنو را ډکې شوې ول.[د اخبارونو پرمخ په حواشیو کې دفعاله اقداماتو اصلي شکلونه خپاره شوي ول]. تریوې کچې خو رسنیود افغان وګرو په وړاندې د شوروي د پوځ د کېمیاوي وسلې د کارَونې په تړاو له لوېدیزو ورځپاڼو او ګزارشونو څخه اخیستنه کړې وه. د شوروي د پروپاګند او تبلیغاتو خدماتي څانګو دغسې ګزارشونه وغندل او په لیکنو کې یې تینګار کاوه چې د لویدېزرسنۍ د امریکا ترپخور یا فشار لاندې دي او پر امریکایانو یې تور ولګاوه چې دوی پر افغانانو کیمیاوي وسلې کارَولي دي.

په پاکستان د کې جي بي میشت څارکښ ، اکیم ته د کې جي بي د مشر یوري اندروف له پلوه د " تاراکاني" د فعالو اقداماتو د بریالیو پلي کولو په ویاړ یو مننلیک د سوغات په ډول ورکړل شو .

له ۱۹۷۷ تر ۱۹۸۱زکلونو پورې په کولمبو کې د کې جي بي د میشتې څانګې د فعالو اقداماتوکار چې د کارمند ګرینویچ په خپل نوښت ترلاس لاندې نېول شوی وو، مثبتې پایلې یې له څیړنې وروسته را وزیږولې: کارمند په ټولې هوښیارۍ د څارکښې ټول اړین اوزار وکارول، د څانګې ټول اړوند کارکوونکي یې راښکیل کړل او ددوی د جاسوسانو د کار ګټه خورا زیاته وه. د " لنکا" او " ترایبون" نوبتي خپرونې چې د څانګې تر څارلاندې وې د ستاینې وړ وګرځېدلې .

په ۱۹۸۰زکال کې د کې جي بي مشرتابه ته د ترسره شویو فعالو اقداماتو له ډلې څخه د ۱۳ په اړه یادونه شوېده. دا ډېر پیچلي ګامونه ول او موخه یې دا وه چې د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت د دولت دریز په نړیوالې کچه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

را پیاوړی کړي او هڅه کېدله چې د سیریلانکا په دولت او وګړو کې د کارمل خیره د یوې مثبتې څیرې په توګه را واړول شي. د غو عملیاتو دومره وکولای شول چې د شوروي اتحاد د سیوسیالیستي جمهوریتونوپه وړاندې د سیریلانکا استازي له خپلو پخوانیو ګوت نیونو څخه را واوړي او یو منځمهالی دریز را خپل کړي او همدا شان پرافغانستان د شوروي د یرغل په اړه رسنۍ په خپل دریز کې نرمښت را څرګند کړي.

په ۱۹۸۰زکال کې د "ځوانو مسلمانو د ټولنې" تر دروغي "جعلي" نوم لاندې په کولمبو کې ۵۰۰۰ شپې پاڼې خپرې شوې چې د کارمل د دولت ملاتړې کاوه او د افغانستان په وړاندې یې د امریکا او د چین د وګړو د ولسي جمهوریت اقدامات غندل. همدې ته ورته ګامونه د غونډو، سیمینارونو، پریکړو او د خبرو اترو له لارې د اغیزو د شیندلو په بڼه کې را پورته شول .

د "سوترا" د ټولنې له لارې د سیریلانکا د ملي مرکز د آسیا د بودایانو د سولې د کانګرس له لارې د چین او پاکستان د سیاستونو د غندنې په موخې یوه غونډه را وبلل شوه او په ترڅ کې یې د غیراتومي نړۍ د ترون پر پراخیدا زور واچول شو .

یو بل فعاله اقدام تر لاس لاندې ونیول شو چې په سیریلانکا کې د چین د وګړود ولسي جمهوریت " اومریکون" وغندل شو او غندن لیکونه د علمیاتو په ډول په سیریلانکا کې د چین د وګړو د ولسي جمهوریت سفارت ته ولیږل شول او په همدې ډول د چین او البانیا ترمنځ د بیلتون د پراخولو ، د امریکا ضد غندن لېکونه او د هند په سمندر کې د سولې د یوه زون د جوړولو لپاره دغوښتنې په تړاو د شپې پاڼو د شیندلو لړۍ ترلاس لاندې ونیول شوه .

د یوه ځارکښ د مرستې له لارې د سیریلانکا � افغانستان د همکارۍ کمېټه راجوړه شوه: ددغې کمېټې له جوړولو څخه موخه دا وه چې د افغانستان په ډیموکراتیک جمهوریت کې د امریکا، د چین د وګړو د ولسي جمهوریت او د پاکستان لاسوهنې د ډله ییزو غونډو له لارې وغندل شي او په هیواد کې له انقلابي ریفرومونو څخه ملاتړ وکړي. کمیټې د ولسمشر ضیاالحق او د پاکستاني دولت د ورځپاڼې (ډان) پروړاندې د غاو لېکونو (احتجاج لیکونه) د راسمبالولوچارې هم ترلاس لاندې ونیولې. په دغو لیکونو کې په پاکستان کې د سي آی اې فعالیتونه او د افغانستان په ډیموکراتیک جمهوریت کې د امریکا، د چین د وګړو د ولسي جمهوریت او د پاکستان لاسوهنې وغندل شوې .

]،،[په کولمبو او کیندي [د سیریلانکا یو مرکزي ښار- ژ] کې په افغانستان کې د پانګوالو ځواکونو د غندنې په تړاو سیمنیارونه را جوړ شول او ډیرې کړې اړول شوې [له مخکې ورښوول شوې] خبرې اترې تر لاس لاندې ونیول شولې چې افغانستان ته د ګاونډیو هېوادونو له پلوه د جنایتکارو او په پیسو اخیستل شویوجنګیالیو ډلو په وړاندې ولسمشر جې آر جېواواردین او سر وزیر راناسینا پریماداسا اود واکمن ګوند مخورې کړۍ او د بهرنیو چارو وزارت را وهڅول شي. په سیریلانکا کې د سیاستپوهانو، دولتي چارواکو او مخورو ټولنیزو کسانو له پلوه د خبرو اترو له لارې د اغیزو د شیندلو خبرې اترې ترلاس لاندې ونیول شولې چې موخه یې د افغانستان او دهغه د ګاونډیو پرلور د جېواواردین

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر دريزد اغيزو را شيندل ول. د جاسوسانو له لارې پر سوداګريزو او ګروهينزو (مذهبي) ټلوالو او ډلو د اغيزو د شيندلو عمليات تر لاس لاندې ونيول شول او وهڅول شول چې د پريکړو او خبرتياوو له لارې په افغانستان کې د شوروي اتحاد د سوسياليستي جمهوريتونو له پاليسيو څخه ملاتړ وکړي. د افغان د سکالو په اړه د کې جي بي د ايف سي دي د [الف] د خدماتي څانګې له پلوه د " ترببيون"، لنکا ګاردين" او د سيريلانکا د مرکز د بودايانو د سولې د دکانګرس په خپرونه کې ليکنې خپرې شوې] .،، [

د ۱۹۸۰زکال د جون په مباشت کې په کولمبو کې لانديني بې لارې کوونکي مالومات پاکستاني ډيپلوماتانو ته وروړسول شول :

]،، [فرانسي ډيپلوماتان د افغانستان په وړاندې د ضياالحق سياسي تګلارې ته له يوه ويرونکي اور سره د لوبې په توګه ګوري. د کابل له نوي رژيم سره د نيغ په نيغه اړيکو په تينګولو کې ډيرې ځنډونې په اسلام آباد کې غملړلې پايلې را زيږولې دي. هندوستان په اسلامي نړۍ کې د ضياالحق سياسي تګلارې ته د يوه مخکښ مشر خو له زړه نا زړه او شکمنې ډکې تګلارې په سترګه ګوري او په پاکستان کې درژيم د بدلون په اړه به خنډونه رامنځ ته نه کړي. امريکا د دغه رژيم پر پاينښت ګروهنه نه لري او د رژيم له مخالفينو سره يې د پټو اړيکو راټينګولو ته ملا را تړلې ده] .،، [

]،، [په همدې ترڅ کې په ډيلي کې پاکستانيانو ته وړانديز شوى دى چې د تش په نامه د ديورند د کرښې پرسر د افغانستان او پاکستان ترمنځ د اړيکو درښتوني ښه والي شونيوالی ليدل کېده او د اړيکوپه ښه والي کې د ځنډ د شيبې له لاسه ورکول دغه شونتيا تر سيورې لاندې راوستله] .،، [

]،، [په افغانستان کې د شوروي اتحاد د سوسياليستي جمهوريتونو او د شوروي د سرتيرو په وړاندې د سيريلانکا د نرم دريزو استازو او د رسنيو د منفي چال چلند په پام کې نيولو سره؛ ټول، دولت او په هېواد کې سياسي کړې دې ته را وهڅولې چې په افغانستان او د آسيا په سويل لويديزې سيمې کې د حالاتو او شخړو د حلولو په پلوي د شوروي وړانديزونو ته ليواله شي او له هغو پلوي وکړي] .،،[

د لاسوندي راټولونکی	د ميتروخين آرشيف
جوړونکی	واسيلي ميتروخين
د لاسوندي بڼه	يادښت ليکونه
	افغانستان، پوځي څواکونه، افغانستان: په افغانستان کې سياسي چاپيريال، په افغانستان کې ټولنيزې ستونزې، هغه ته د شوروي مرسته، امريکايي ضد، دولتي ضد ګامونه، د شوروي � عرب اړيکې، پټ عمليات، سايروس وينس، ټېرنۍ تګلاره،

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

	ګلبدین حکمتیار، پانګوالي، هندوستان، څارکښیزه عملیات، منځنی ختیز، د غیر اتومي نرۍ تړون، شوروي لښکرې، د
سکالو : دغه لاسوندی دغه سکالو رانغاړي	امریکا لاسوهنې، د شوروي بهرنۍ تګلاره، د شوروي موخې، د شوروي څارکښیزه کړنې، په افغانستان کې د شوروي لاسوهنه، ډنډورې، د شوروي امریکا اړیکې، پرافغانستان د شوروي یرغل، په افغانستان کې د شوروي پرمختګ، شوروي اتحاد، د شوروي بهرنی سیاست، له افغانستان سره د شوروي اړیکې، له هندوستان سره د شوروي اتحاد اړیکې، شوروي اتحاد، له شوروي اتحاد سره د امریکا اړیکې، شوروي اتحاد، د امریکاپه وړاندې ستراتیژۍ، یوري اندروپوف
ښکېل هېوادونه	د افغانستان ډیموکراتیک جمهوریت، هندوستان، ایران، عراق، منځنی ختیز، پاکستان، پلستین، شوروي اتحاد، د انګلستان شاهي دولت، د امریکا متحده ایالات
اړیکې	
په رسنیو کې د لاسوندې خپره	
شوې ژبه	انګریزي
خپرندویه ټولنه	د سړې جګړې د نړیوال تاریخ پروژه
خپرندویه حق	د سړې جګړې د نړیوال تاریخ پروژه
خپرنیزه ژبه	انګریزي
د لاسوندې پېژندونکې شمېره	3FF29963-ABFA-30E0-344EE1596C121EDF
ژباړه	اصل متن : روسي: له روسي انګریزي ته او له انګریزي پښتوته
ژباړونکی	سپتامبر ۲۰۰۸ رحمت آریا
اخځ:	http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=3FF29963-ABFA-30E0-344EE1596C121EDF&sort=Subject&item=Gulbuddin%20Hekmatyar

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۹۸۰ � ۸۲ زو کلونو په اوږدو کې په سویل لوېدیزه آسیاکې د کې جې بي فعاله اقدامات

پر افغانستان د روس له پوځي یرغل وروسته د کمونیست ګوند د سیاسي بیرو لومړۍ غونډه

د سیاسي بیرو غونډه

پښتو ژباړه:رحمت آریا

جولای ۲۰۰۸

]په لاس لیکل شوې[

پ.۱۷۹

ترټولو محرم [ټاپه]

له محرمېته وتلې [یوازې کاپې]

کاري لیکبڼه

د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمېټې د سیاسي بیرو غونډه

جنوري ۱۷,۱۹۸۰

]لنډیز[

دغونډې مشر : ل.الف.برژنیف

ګډونوال ملګري: اندروپوف، یو.وي. ګریشین، وي.وي.ګرومېکو، الف.الف.کریلینکو،

الف.پ.پیلشي،الف.لا.سولوسوف، م.الف.تخنیکوف ن.الف.، اوستینوف.د.ف، چرنینکو. ک.ی،

ګرباچف.م.س،دیمیشف.پ.ن، کورینځوف.وي.وي، پونوماریف.ب.ن، سولیمنځوف.م.س، کپیتانوف.آی.وي، دولګیخ.وي.آی

۸ .سکالو : په افغانستان کې داړوپیچ ستونزه

برژنیف: تاسو غږو او ملګروته څرګنده ده چې څو مباشتې مخکې مو د افغانستان د پېښې په تړاو یو کمیسیون جوړکړچې ملګري اندروپوف، ګرومېکو،اوستینوف او پونیماریف یې غړي ول چې د اړتیا په وخت کې دې د اوچت شویو ګامونو په اړه لاسوندي چمتو اوهغه دې سیاسي بیرو ته وسپاري .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

باید څرګنده کړم چې کمیسیون خپل کار ښه پرمخ یووړ. په تیرډیرلنډوخت کې د پریکړه لیکونو لړۍ ومنل شوې او پربنسټ یې په پام کې نیول شوي ګامونه پلي شول .

ماته خو داسې ښکاري چې د افغانستان اکر یاحالات لاتر اوسه هغه وخت نه دی رارسیدلی چې هره ورځ یې وڅارو اویا د اړوپیچ پربنسټ اړین ګامونه اوچت کړو. ماته بریښي چې د بل کمیسیون جوړولو ته اړتیا نه لیدل کیږي؛ اوهمدغه کمیسیون دي لکه څنګه چې پخوا یې کارکاوه په وَرته ډول دې خپل کار پرمخ یوسي .

په دې تړاو نیوکې او وړاندیزونه لرئ؟ نه!

نو چې داسې ده، موږبه د سیاسي بیرو د نوموړي کمیسیون غړي ومنو اوخپل کاردې پرمخ یوسي .

ګرومیکو: په افغانستان د ځواکونو یووالی پرمخ ځي. ګڼ وختونه له موږڅخه سلا او مشورې غواړي. موږ یې ورکوو. هغوی انګروزي " اعلامیې" خپروي. په پوځ کې د پام وړ بدلونونه نه دي راغلي. خو له بده پسې بدتر شوي هم نه دي. دا ترټولو دپام وړ خبره ده. پوځ د افغانستان له مشرتابه څخه ملاتړ کوي .

د افغانستان ګرد چاپیره نړیوال اړوپیچ له بده پسې بدتره شوی دی. هغه چیغې اوبغارې چې په ځانګړې ډول د امریکې په متحده ایالاتوکې راپورته شوې وې داسې برېښي چې مخ به سړېدو دي.

په ناټو کې د شوروي اتحاد په وړاندې د اقداماتو د نیولو په اړه یووالی نه لېدل کیږي. هرګوره لوېدېځو هېوادونو په ځانګړي ډول ایف.آر.جي (د جرمن فدرالي دولت- ژ)،ایتالیا،ترکېې او نورو هېوادونو د امریکا وړاندیز ونه مانه، او له هغو بندیزونو سره هغړي نه دي چې امریکا یې غواړي پلي کړي .

د[ملګروملتونو � ژ]عمومي اسامبله پای ته ورسیدله. د دریو ورځو په اوږدو کې ډیرو استازو خبرې وکړې. د یادولو وړ خبره دا ده چې د پریکړه لیک په اړه له ۱۴۰ استازو رایه ورکوونکو څخه ډیرو په پټو سترګو رایه ورکړه ،۴۸ هېوادونه پښه بیرته وایستله او دهغې پرضد یې رایه ورکړه. دا په بشپړ ډول یو پر دریمه برخه ده. په دې ډول امریکایانو وکولای شول چې یو شمیر په شاتلونکي ارتجاعي رژیمونه سره راټول کړي او اړ یې ایستل چې د پریکړه لیک لپاره رایه ورکړي. زه ګومان کوم چې د امریکا او نوروهېوادونو په رَسَنیو کې به یو ناخاپي خوځښت را وپاریږي. خو یو شمیر هېوادونه لکه ارجنتاین او برازیل له امریکایانو سره همغږي نه دي، د بیلګې په ډول ، پر شوروي اتحاد دغـَلو دانو خرڅلاو. کاناډا هم په همدې ډله کې راځي .

برژنیف: وینس داولمپیک په لوبو کې د امریکا د ګډون پرضد راووت. (وینس: په فرانسه کې د یوه ښارګوټي اوټولنې نوم دی چې د پیس دې لا لوریې په سیمې کې په سارتې دیپارتمنت کې پروت دی �ژ)

ګرومیکو: وینس! هو، رښتیا ده، په غیررسمي ډول یې ویلي دي. خوانګریزان په ټولو اقداماتو کې ډیرپرځان غَـرَه دي. ګیسکارد دې ایستنګ هم یو پیغام ورلیږلې دي. (والیري ماري ګیسکارد دې ایستنګ له ۱۹۷۴ تر ۱۹۸۱زکال

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورې دفرانسې ولسمشر وو. ژ-). دا ډیره ښه ده. په اسلام آباد کې د اسلامي کنفرانس غونډه جوړیږي. ک. ببرک له مورې څخه سلا (اجازه- ژ) غوښتې چې آیا دی کولای شي دغه کنفرانس ته ورشي که نه. مورې ورته سلا ورکړه چې ده به ښه دا وي چې د هېواد له لېکو دې دباندې ونه وځي .

اندرپوف: په تیرو لسو ورځو کې د دولت او ګوند د مشرتابه ټولې څانګې جوړې شوې. ان یوه وکالتي شوری هم نومول شوې. افغان مشران په زړه ورتوب پیل کړي (یوه یا دوې کرښې له اصلي لاسوندي څخه ورکې دي � د لاسوندي رالیږونکی). له دغو ټولو سره سره د خلق او پرچم د ډلو ترمنځ تاو تریخوالی د پام وړ دی. البته چې مورېاید د ګوند په منځ کې ټولې چارې د یووالي د سلا په ورکولو په احتیاط وڅارو. هغوی د شوروي اتحاد د سیاسي بیرو لېک د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د مرکزي کمیټې په پولینوم کې په پام کې نیولی او د لېک د لارښوونو په رڼا کې یې د ګوند لومړنیو کرښو ته لارښوونه ورکړې چې پلې یې کړي .

توکمونه هلته ډیره ستره ونډه لوبوي. مورې ته اړینه ده چې دهغوی زړونه د ګوند خواته راواړَوو. درو (۳) مخورو توکمونو د ببرک د رژیم د ملاتړ خبرتیا ورکړه. ببرک د یوالي په لاره کې ډیر ښه کار کوي. په ځانګړي ډول له مذهبي برخوسره د کار په اړه ځرګند بدلون رامنځ ته شوی .

اوستنیوف: د افغانستان له ګڼ شمیر سیمو څخه د پوځي حالت په اړه پراخ ګزارش ورکوي؛ هغه وایي: په ټولیزډول پوځي اکر د قناعت وړ دی، دیاغیانو د مقاومت څو تاوده او پاخه مورچلونه شته .

پونیماریيف: دهغو اقداماتو په اړه خبرې کوي چې د ګوند د جوړولو اود یووالي د منځ ته راوستلو په اړه پورته شوي. هغه ګزارش ورکوي چې زمورې د کارپوهانو یوه ١٦ کسیزه ډله د ملګري ګریکوف ل. آی. تر مشرۍ لاندې افغانستان ته ولیږل شوه. ببرک کارمل زمورې د ملګرو سلا مشورو ته په ډیر ځیر او پاملرنې غوږ نیسي. ګوندي مشرتابه اوس د خپلې ملا ستنه لري .

برژنیف: ددغې سکالو په اړه دملګرو ګرومېکو،اندروپوف، اوستنیوف او پونیماریيف د مالومات پربنسټ یو وړاندیز شته چې باید په پام کې ونېول شي .

ملګرو ګرومېکو،اندروپوف، اوستینوف او پونیماریيف ته دنده ورکول کیږي چې دافغانستان د اړوپیچ په تړاو د اړوندو موادو په څېړنې او چمتوالي، خپل کار ته دوام ورکړي. هغه سکالو چې د پریکړې نیولو ته اړتیا لري سیاسي بیرو ته دې وسپارل شي .

ټولو: ومنله

اخځ :

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/r12.pdf

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي اتحاد د کمونیست گوند د مرکزي کمیټې د سیاسي بیرو پریکړه

پښتو ژباړه: رحمت آریا

جولای ۲۰۰۸

د ژباړونکې یادونه :

ښاغلو لوستونکو!

په لاندني لاسوندي کې رانغاړل شوې سکالوپرافغانستان د شوروي لښکر له یرغله وروسته د شوروي د کمونیست گوند د مرکزي کمیټې او د شوروي د دولت د بهرنۍ او کورنۍ تګلارې د راخپلولو تړوله اړانه راڅرګندوي چې پربنسټ یې دخلق او پرچم لاسپوڅو رژیمونو خپله کورنۍ او بهرنۍ تګلاره وټاکله. د افغانستان د اکربکر سیاسي شنونکو او د هیواد د اوسمهالي تأریخ لیکونکو لپاره دغه لاسوندی کیدای شي هغه تیاره اړخ رابنډ کړي چې یو وخت د خلق ډیموکراتیک گوند د خپلواکه سیاسي او ولسي تګلارې ډنډوري وهلې حال دا چې دغه لاسوندی په راڼه ډول څرګندوي چې دوی ته هم په کورنۍ او هم په بهرنۍ تګلاره کې لا دمخه ځانګړې اړانه ټاکل شوې وه. هېښنده خو لا دا ده چې ددغې تګلارې هېنداره لا نن مورږ له بل اړخه په وَرته توګه په سترګو وینو.زما د ټولو خبرو موخه یو ټکی دی او هغه له بهره لارښوونه او دولسي تګلارې نشتوالی دی. د همدغه لاسوندي په پای کې څرګندېږي چې روسانو خوارځواکي خلقیان او پرچمیان یوازې په دې او هغې پلمې د خپلو موخو د پلي کولو لپاره کارولي او موخه یې له لومړیو څخه څرګنده وه چې ددوی له لارې به پر افغانستان تیری کوي. د تره کي تیلفوني سناریو ددغسې تیري لپاره یو بشپړ لاسوندی نه شي ګڼل کېدای ځکه د همدغه لاسوندي پربنسټ مخکې له مخکې هېڅ ډول ترون نه دی لاسلیک شوی او روسان له تیري وروسته د خپلې پاتې کېدنې لپاره د ترون د لارو چارو د موندلو په لټه کې کیږي .

غواړم پرې راغبرګه یې کړم چې ددغه لاسوندي ژبه ډېره سیاسي او ډیپلوماتیکه ده، ښایي د عادي لوستونکي لپاره دومره د پام وړ نه وي.

زه هېله لرم چې تأریخ پوهان اوسیاسي شنونکو ته د پام وړ وګرځي .

د شوروي اتحاد د کمونیست گوند د مرکزي کمیټې د سیاسي بیرو پریکړه

۱۹۸۰ز کال د جنوري ۲۸: د اندروپوف،ګرومېکو،اوستینوف او پونیماریيف د ۱۹۸۰ کال دجنورۍ د ۲۷ نېټې له ګزارش سره جوخت

ترټولو محرم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمیره: پ.۳۴/۱۸۱

ملګرو برژنیف، اندروپوف،ګرومیکو،سولوسوف،اوستینوف،پونیمارییف او روساکوف ته:

د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې د سیاسي بیرو د ۱۹۸۰ کال د جنورۍ د مېاشتې د ۲۸ نېټې د ۱۸۱ شمیرې پریکړې لنډیز :

سکالو: د افغانستان د اکربکر اړوند د شوروي اتحاد د ملي امنیت لپاره د نورو اقداماتو نېول

دملګرو ګرومېکو الف.الف، اندروپوف ایو.وي، اوستنیوف د.ف، پونیمارییف ب.ن له یاددښت لېکونو سره جوخت چې ستاسو ترمخ پراته دي، ټول ملګري نېول شوې پریکړې مني

د شوروي اتحاد دبهرنیو چارو وزارت، د دفاع وزارت، د شوروي اتحاد کي.جي.بي. د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې د بهرنیو اړېکو څانګې ته لارښوونه ورکول کیږي چې په افغانستان کې دې د لاندنیو ټکیو په پام کې نیولوسره دې خپل کارپلی کړي .

دویمه کاپي: سکرتریت

]مل لاسوندی[

سکالو: ۳۴ ټکی ۱۸۱ شمیره پریکړه (پروتوکول)

ترټولو محرم

ځانګړې دوسیه

د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند مرکزي کمېټې ته

د افغانستان په اکربکر اړوند، د شوروي اتحاد د ملي امنیت لپاره د نورو اقداماتو نېول

افغانستان ته د شوروي اتحاد د سوسیالیستي جمهوریتونو څو اړخیزو مرستو، د پوځي او د ببرک کارمل د نوي واک ته رسیدلي حکومت ته د مرستو په ګډون، د افغانستان په ډیموکراتیک جمهوریت کې د اکربکر د ټېنګښت لپاره د پام وړ پرمختګونه رامنځ ته کړي اوپه منځني ختېځ کې يې دهغوپرمختګونو پرمخ د پای ټکی کښیښود چې زموږ لپاره یې ویرې را زیږولې .

د پېښو د پرمختګ ترڅنګ،څرګند شواهد ښيي چې د امریکا متحده ایالات، د هغې د ټلوالې ملګري او د چین ولسي جمهوریت په ټول واک او ځواک خپلې موخې ټاکلې او د افغانستان د پېښو په اړه د شوروي ضد (انتي سویتیزم) چاپیریال په رامنځ ته کولو غواړي خپلې بهرنۍ اوږد مهالې تګلارې په داسې بڼه پلي کړي چې مخه يې د شوروي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتحاد په وړاندې له دښمنۍ ډکه يوه تګلاره وي او ستنه يې په (نړيوال �ژ) واک کې د داسې يوه بدلون پر رامنځ کولو ولاړه وي چې ددوی په ګټه پای ته ورسيږي. لوېديځ او د چين ولسي جمهوريت افغان انقلاب ضد ډلو ته د مرستو د پراخولو له لارې غواړي په افغانستان کې د جګړې لمنه پراخه کړي چې دوی په ګروهنې په پای کې به يې شوروي اتحاد په دغه هېواد کې سترې او د شوروي اتحاد پرنړيوال مخورتوب او پرستيژبه منفي اغيزې وشيندي .

د پراخو ګټورو بهرنيوتګلارو رامنځ ته کول اود شوروي اتحاد ټپکاو له موږ غواړي چې د افغانستان د پېښو په تړاو د راتلونکو ګامونو په خټه کې د يرغليزې يا متهاجمې تګلارې تومنه خوندي وساتو. د دغې تګلارې د پلي کولو لپاره موږ د لاندينيو ټکيو وړانديز کوو:

-د کارترد ادارې د پاروونکو ګامونو په وړاندې او له امريکا سره د خپلو اړيکوپه تړاو،بايد سرله اوسه د نړيوالو چاروپه کرښه کې خپل ټينګ دريزلا پياوړی وساتو. له دې سره سره چې واشنګتن به په راتلونکې کې د شوروي- ضد کمپاين راپيل کړي او هڅه به وکړي چې د خپلې ټلوالې د اقداماتو له سمبال شوي کرکترڅخه ګټه پورته کړي، هڅه به وکړي چې زموږپه وړاندې د غبرګون په ښودلو د ناوړو ګامونو دخړپړتيا په لا خړولو به د شوروي او امريکا ترمنځ ټولې څواړخيزې پيچلې اړيکې لا خړې پړې کړي .

-ددې لپاره چې په ناټوکې دامريکا د ټلوالې پر ګڼ شمير هيوادونو په ځانګړې ډول پر فرانسې او ايف آر جي (دآلمان فدرالي دولت) خپلې اغيزې لا پياوړې کړوبايد له هغو اختلافاتو څخه تر وسې وسې ګټه پوره کړوچې د دوی او د امريکا تر منځ را بربنډې شوې او د دغو اختلافاتو مخه بايد هغه لور ته نيغې شي چې په افغانستان کې د شوروي اتحاد له اقداماتو څخه د ملاترلپاره لاره ومونډل شي .

-بايد په ياد ولرئ چې فدرالي آلمان او امريکا د خپلو اړيکو د نيږدې کولو لپاره د افغانستان پېښه د شوروي اتحاد پروړاندې د يوې وړ پلمې په توګه کاروي؛ د فدرالي آلمان ، امريکا او جاپان نومبرلې درې څنګيزه ټلواله به، د پيکېنګ او واشنګتن داړيکو د پيچيلې کولو لپاره د اوږد مهالو تګلارو تابياوې ونيسي .

-د شوروي اتحاد د سرتيرو د پلي کېدلوسکالو بايد د پانګوالو او د پرمختلونکو هېوادونو د کمونيستو ګوندونو د مشرتابه او کارګرې پاړکې 'طبقې' په منځ کې دې د افغانستان ډيموکراتيک جمهوريت او افغان انقلاب ته د ورورۍ دمرستې ترنامه لاندې د يوه پراخ کمپاين په توګه په پام کې ونيول شي. برسيره پردې داسې غيررسمي لارې چارو دې ولټول شي چې نورې ټولنيزې ډلې ، رسنۍ او نور دغه کمپاين ته را وهڅوي .

-دناپييلتوب د غورځنګ په منځ کې، د کيوبا، د ويتنام سوسياليستي جمهوريت اود ناپيلتوب د غورځنګ د پرمختلونکو هېوادونو دډلې له سرچينوڅخه په ګټه اخيستنې، د افغانستان د دولت د ملاترلپاره دې لارې چارې ولټول شي، شوني ښکارې چې چين او لوېديځه نړی به هڅه وکړي چې غورځنګ د شوروي اتحاد د کړنو غندونه ته

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولمسوي، ددې کار لپاره به د افغانستان دريز ګوښې کړي او له اوسني مخ په ودې حالت څخه په ګټه اخيستنې به دغورځنګ په منځ کې د پرمختلونکو هېوادونو څانګه کمزورې کړي .

-په منځني او نيږدې ختيز په ځانګړې توګه پاکستان او ايران اوپه آسياکې د نورو مخورو هېوادونو لکه هندوستان کې دې د اسلامي هېوداونو په وړاندې د امريکاد کړنو پرمخالفو څانګو دې ډېره کلکه پاملرنه وشي . امريکا غواړي د لوېدځې نړۍ اود يوشميرځرګندو اسلامي هېوادونو په ګډون يو ګډ مورچل راجوړکړي او اسلامي تنګ الواکې ډلې بيا له سره له يو بل سره سمبال کړي، موږ ته ښايي چې ددغسې يوې تګلارې په وړاندې په ټينګه ودريږو او دغه مورچلونه دړې وړې وکړو .

-چين او امريکا دواړه په نه ستړې کېدونکې توګه هڅه کوي چې له پاکستان څخه ګټه واخلي، په دې ډول چې دافغاني ياغي ډلو ټپلو جوړونه د همدغه هېواد په خاوره کې ترسره کيږي؛ دوی د ځانګرو لارو په ګډون غواړي ضياالحق ددې منلو ته اړباسي چې د پاکستان له خاورې څخه دې د ياغيانو د کړنواو فعايتونو د لړۍ لمنه ور لنډه کړي. [داغونډله لنډه شننه غواړي. هغه دا چې : روسان غواړي په پام کې ونيسي چې له امريکا سره په لوبه کې يې دې خبرې ته پام دی : امريکا غواړي نوروته ځرګنده چې ګنې د مجاهدينو ډلې د افغانستان په خاوره کې په خپله خپل ځانونه سمبالوي او دغه غورځنګ يو هراړخيزولسي غورځنګ دی چې له بهره يې ملاتړ نه کيږي او دپاکستان ونډه يوه خړه او تياره ونډه ده. ژ]

-د پانګوالۍ او امريکا ضد، د زيرمه شويو تدابيرو بيا راژوندي کول او د ايران په بهرني سياست کې د داسې عناصروکارول چې د ايران � امريکا اړيکې له کړکېچ سره مخامخ اود هڅولړۍ دې ترهغې کچې ورسول شي چې په اسلامي نړۍ کې دافغان ياغيانو په ملاتړد خميني د رژيم د پارونې وړتيا ورشنډه کړي .

-بايد په پام کې ولرو چې په افغانستان کې دوګړنيز ، ښه سبمال شوې او اغيزمن سياسي مخالف نشتوالي، د چين او امريکا د موخو د ترسره کولو لړۍ سوکه کړې، ددې لپاره چې د افغان کډوالو په منځ کې د هغوی ټولنيزې ډلې بې زړه او بې موراله او مشران يې بې اعتباره کړو نو موږته اړينه ده چې د خپلو اقداماتو او موخو پرپلې کولو په ځانګړې توګه هغه موخې چې بيل ماهيت او تومنه لري، ډېره ټينګه او لا پاملرنه وکړو.

-بايد د ملګروملتونو په عمومي اسامبلې کې تش په نامه 'دافغانستان د ستونزې' تړپوښتې لاندې د دامريکا، دهغه د ټلوالې او همدارنګه د چين، شوروي- افغان ضد ميکانيزم هڅو ته نيغه پاملرنه وشي، او ددغې غونډې هغه پريکړې دې شنډې شي چې د شوروي او د افغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت په ګټه نه وي .

-د بهرني سياست د پلي کولو او د تبليغاتي تګلارې د راخپلولو په اړانه کې دې د داسې لارو چارو پرلټولو ټينګاروشي چې د امريکا د پاروونکوهڅو په لړ کې افغانستان ته د شوروي اتحاد د پوځي مرستو برابرونو د يوازېنۍ ګوښه شوې سکالو په توګه نه کتل کيږي، ځکه له اوږدو مودو راهيسې دغسې پاروونکې هڅې په هغو سيمو کې تر لاس لاندې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نېول شوي چې امريکا پکې خپلې پوځي برلاسۍ ته پراختيا ورکړي او دغه سيمې له ستراتيژيکي اړخه شوروي اتحاد ته ډيرې زياتې د ارزښت وړ دي .

-د افغانستان په ډيموکراتيک جمهوريت کې د کورنيو سياسي � اقتصادي ستونزو او په هېواد کې د شوروي ضد مخ په ودې اړوپيچ په پام کې نېولو سره چې له يوې مودې راهيسې د امين او د هغه د کړی د جناياتو له امله په افغان وګړو کې رامنځ ته شوي، څرګنده ده چې بيا رغاونه او عادي حالت ته راګرځېدنه يې وخت ته اړتيا لري .

-په راتلونکو څو کلونو کې په هېواد کې د ولس د ځواک پياوړتيا او په افغانستان کې د اقتصادي او سياسي حالت ټېنګښت له خپلو ټولونګونو او پراخوالي سره په دې اړه لري چې د ګوند د کړيو په ټولو پوړيوکې يو رښتونی يووالی رامنځته او ټول پرمختلونکي ولسپاله او ولسپاليااله ځواکونه د يوه يوموټي مورچل په اډانه کې راټول کړای شي .

-د دغو په پام کې نېولو سره د مرستې د چمتو کولو د لړۍ د غځولو لپاره ، د (۱۹۷۸) کال د اپريل د انقلاب په رڼا کې د افغانستان خلق ډيموکراتيک ګوند ته د ملاتړ د ورکولو، د ګوند د بنسټيزو سکالو په اړوند زموږ دسلامشورو د پلي کولو، د هېواد د رغاونې او داقتصاد د پرمختګ لپاره ،موږ يو بنسټيز وړانديز وړاندې کوو چې په لاندينيو ټکيو کې رالنډ شوی دی :

-د ګوند د يو موټي والي لپاره د ګوند په ژوند اود ګوند په جوړونه کې د همغږو اوپرله پسې سلا مشورو پلي کول چې افغان ملګروته د شوروي اتحاد د کمونيست ګوند د مرکزي کمېټې له پلوه د افغانستان د خلق ډيموکراتيک ګوند مشرتابه ته ورکړل شوي دي. په مرکزي او سيمه يزه کچه دهغو کسانو پيژندنه او ګوښې کول چې له دغو کرښو سره همغږي نه کوي او په دې توګه به د ګوند په بې موراله کولو کې د هغوی داغيزو لمن ورلنډه شي .

-دافغانستان د خلق ډيموکراتيک ګوند تر مشرۍ لاندې، په سوسياليستو هېوادونو لکه (چکوسلواکيا، بلغاريا او نورو) کې د ترلاسه شويو تجربو د پلي کولو په رڼا کې د يوه هوښيار او استازي پراخ کين اړخه مورچل رامنځ ته کول. د سپورتي، فرهنګي او دغو ته وَرته ټولنو له لارې د کمسومول د ډلګيو رامنځ ته کول او پرافغان ځوانانوباندې د ګوند د اغيزو شيندل په ځانګړې توګه د ښوونځيو پر زده کوونکو .

-د افغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت د پرمختلکونو ټولنيزو - اقتصادي بنسټونو ډيرزښت ټېنګښت،د نوي اساسي قانون بيا جوړولو ته د هلوځلوچټکوالی ،د توکمونو او ولسي لړکيو استازو ته د داسې لار چارو او امکاناتو موندل چې دخپلو ټولو حقونو په خونديتوب په جرګو او سيمه يزو شورى ګانو کې استازيتوب وکولای شي .

-د افغانستان په ډيموکرتيک جمهوريت کې د جنګيـَلـَوو توکمونو له لارښودو مشرانو اوسپين روبو سره د اړيکو ټينګول او خبرو اترو ته کنبينستل او دداسې بيړنيو لارو چارو موندل چې هغوی د دولت پروړاندې له خپل مخالفت څخه لاس پر سرشي . د نرموالي د ښودلو، له ډول ډول توکمونو سره د ډول چال چلند په راخپلولو او د سياسي �

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اقتصادي پلمو او چلونو له لارې د توکومو دغبرگون ښووني د اړخونو موندل او پر دغو اړخونو کرارکرار اوګام پرګام یرغل .

-له اسلامي دينپالو سره ديوې اوږد مهالې تګلارې را خپلونه او پرهغې كار كول چې منځلارې دين ګروهن په نښه او له چاړواكوسره يې كاركولو ته را وهڅوي، د ديني بنسټپالوكړيو داستازو رټل،له شيعه ديپوهانوسره د اړيكو ټينګول، د شيعه ډلې په وړاندې د (اقتصاد په ګډون) د هېڅ ډول توپيرپالنې نه منل .

-په هيواد كې د عادي منځمهالي اقتصادي ژوند جوړول، په ځانګړې توګه كارګرانو ته د كليو او ښارونو په كچه د كارموندنې د لارو چارو پرمختګ. د دولت او شخصي سكتورونو ترمنځ د دوه اړخيزې ګټورې برابرې همكارۍ لپاره د كار كولو د اډانې جوړول .

-كورنۍ او بهرنۍ سوداګرۍ ته د پراخو امكاناتو برابرول،د دولت تر څارنې لاندې د منځنيو، په ځانګړې ټوګه كوشنيو پانګوالو كړيو ته د توليدي اسانتياو برابرول .

ددغو ټكيو ترڅنګ، زموږ له اړخه :

-د افغانستان د خلق ډيموكراتيک ګوند ته اوږه وركول چې پر خپلې بهرنۍ تګلارې كاراو د افغانستان د بهرني سياست په لاټېنګښت كې هلې ځلې تر سره كړي .

-د روزل شويو،چټكو، منظمو او په وسلو سمبال پوځيانو په پام كې لرلو سره د پوځ په جوړونه كې هر اړخيزه مرسته. دپوځي بولندويانو دكړيو په منځ كې د افغانستان دخلق ډيموكراتيک ګوند د درېز دټينګولو لپاره د لارو چارو موندل، د افغانستان د ولسي ځواک د سيوري په اډانه كې پوځي روزنې ته چټكتيا وركول .

-په ياد ولرئ چې د افغانستان د څاركښې يا استخباراتي څانګې د پيچلي كارستونزه دې هرو مروحل شي، دهغې تابيا يا پروګرام د پلي كولو چټكتيا ته دې لا اوږه وركړل شي چې د دولتي امنيت د ارګانونو، د كورنيو چارو د وزارت، ولسي اربكـيو يا مليشودڅانګو له لارې په مركزي او سيمه يزو كچو ورسره مرسته كيږي .

-بايد په ياد ولرئ چې د ۱۹۸۰ كال په پسرلي كې به دياغيانو د غورځنګ هلې ځلې ډيرې شي. دا هم بايد په يادولرو چې د افغانستان د تأريخي اوملي ځانګړتيا په پام كې نيولو سره دې ، دافغانستان د ډيموكراتيک جمهوريت او ددفاع له وزارت سره دې په سلا او مشوره كې دداسې يوه مناسب او وړ تړون پر لارو چارو خبرې اترې وشي چې په افغانستان كې د شوروي اتحاد د پوځي ډلګيود پاتې كېدنې د مهال او قانوني شته والي اړخونه را څرګند كړي .

موږ ستاسو كتنو ته سترګې په لار يو.

الف. ګروميكو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د. اوستینوف

ایو.اندروپوف

ب.پونیماریيف

جنوري ۲۷، ۱۹۸۰

پخه سرچینه

Source: Cold War International History Project Bulletin, Issues 8-9, Winter 1996/1997, pp. 163-165.

{Source: TsKhsD, f,89, per, 34,Dok,3; provided by: M.Kramer}

د ژباړې سرچینه:

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/r13.pdf

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي اتحاد د کمونيست گوند د مرکزي کميټې د سياسي بيرو پريکړه

په افغانستان کې د شوروي اتحاد د ځواکونو د بدلېدونکي مأموريت په اړه

]د الکساندرلېاخوفسکې له پلوه، د افغان زړورتيا او غميزه، ماسکو، جي پي آی ايسکون' ۱۹۹۵[

پښتو ژباړه:

رحمت آريا

۲۰۰۸ زکال جولای

غواړم ټينگار وکړم چې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د اتحاد مشرتابه او زموږ پوځي بولندپانو تر يوه ځانگړي مهاله د مخالفينو له پوځي ډلگيو سره د جگړې په اړه د ببرک کارمل غوښتنې ته د ځواب له ورکړې ډه ډه کوله. د شوروي اتحاد د دفاع د وزارت د عملياتي څانگې مشرانو، دشوروي اتحاد مارشال س.ل. سوکولوف او ډگرجنرال س.ف. اخريموف ټينگارکاوه چې هغوی د افغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت په خاوره کې د پوځي ښکېلوالي ليرلېد نه درلود. که له هغوی (سرتيرو) غوښتل شوي وای چې دغسې يوې غوښتنې ته ځواب ووايي نو دياغيانو د ناڅاپه اغيزمن اور ته غبرگون يا زموږ د پوځي سلاکارانو د ژغورنې او خلاصون عمليات يې نشوای کولای ترلاس لاندې ونيسي. خو د ۱۹۸۰زکال د فبروري د مېاشتې په پای کې په کابل کې له ډله يز دولتي ضد پاڅون (د کب پاڅون- ژ) اود ب.کارمل له دويمې غوښتنې وروسته چې له پاڅونه ډير سخت ويرېدلی وو، په افغانستان کې د شوروي ځواکونو مشرانو له ماسکوه يو پرېکنده پيغام ترلاسه کړ چې : 'د افغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت له پوځ سره اوږه په اوږه د مخالفينو د ډلگيو درېي وړې کول پيل کړئ...' ځرگنده ده چې دغه امر له لومړني ټاکل شوي پلان سره سمون نه خوړ او له هغه اوښتنگ وو خو امر له دولته راغلی وو او سرتيري اړ ول امرهرومرو پلي کړي .

د ۱۹۸۰زکال د مارچ د مېاشتې له پيله د شوروي پوځي لښکر او ل.سي. س.ت (د شوروي محدودو پوځي قطعاتو) د کنړ په ولايت کې خپل پوځي عمليات پيل کړل. هغوی په افغانستان کې خپل ځانونو د يوې غچ اخيستونکې جگړې په هېنداره کې ولېدل او د ياغيانو د درېي وړې کولو د سپارل شوې دندې په تر سره کولو يې پيل وکړ او دا د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو په لومړني پلان کې په پام کې نه وو نېول شوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ستردرستیز د عمومي عملیاتو د څانګې د لاسوندونو پربنسټ ... د ۱۹۸۰ز کال د فبرورۍ د مياشتې په پای کې د شوروي مشرتابه (د ل. الف. برژنيف په نوښت) له افغانستانه د شوروي پوځ د ډلګيو د بيرته را ايستلو تابيا ترلاس لاندې ونيوله، ځکه په پام کې نيول شوي وه چې د امين په راپرځولواو د ب. کارمل تر مشرۍ لاندې د افغان دولت له ټينګولووروسته د هغوی دنده پای ته رسيدله. خو هغوی د څو لاملونو له کبله دغه کار ونه کړ. د.ف اوستينوف او يو. وي اندروپوف (او ښايي الف. الف. ګروميکو هم) له افغانستانه د شوروي پوځونو د بيرته راغوښتلو پرضد ول. په بله وينا ، په هغه وخت کې د سرتيرو را ايستل د امريکا يرغلګري پاليسۍ ته د څانګړې شېبې د په لاس ورکولو مانا درلوده؛ په امريکا او نورو لوېديځو هېوادونو کې يې دشوروي اتحاد په وړاندې د ترخو نظرياتو او استدلالونودريز ته لا اوږه ورکوله، دهغو تړونونو په اړه چې شوروي اتحاد لاسليک کړي ول او شوروي اتحاد دغو تړونونو ته ځان ژمن ګاڼه دشوروي اتحاد مخورتوب او پرستيژ ته يې تاوان رساوه، د افغانستان په ډيموکراتيک جمهوريت کې يې دګوند، ددولتي کارکوونکو او دپوځ د کمزورۍ په پای کې اړوپيچ لا بې ثباته کېده او په پای کې افغانستان له لاسه تللو،او دشوروي اتحاد د کرښو په څنډو کې د اسلامي بنسټپالو چټکې ودې ته يې لاره پرانيستله. د پورتنيو خبرو په پام کې نېولو سره د سرتيرو درا ايستلو سکالو په دې اړ 'شرط' په پام کې ونېول شوه چې ګوند او دولتي ځواکونه پياوړتيا او په هېواد کې سياسي اړوپيچ ټيکاو ومومي. ډيره شوني ښکاري چې د فبرورۍ د مياشتې په پای کې د کابل د حالت کړکيچن کېدلو د هغوی په پريکړې اغيزه کړي وي؛ هرګوره.... له افغانستانه د شوروي د سرتيرو د راايستلو (پريکړه) ناشونې وه او په پای کې سرتيري د افغانستان په کورنۍ جګړې کې رانښکېل شول .

غوارم ټينګار وکړم چې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د اتحاد مشرتابه او زموږ پوځي بولنديانو تر يوه ځانګړي مهاله د مخالفينو له پوځي ډلګيو سره د جګړې په اړه د ببرک کارمل غوښتنې ته د ځواب له ورکړې ډه ډه کوله.

کله چې څرګنده شوه چې دشوروي محدود پوځي ډلګې د يوه اوږده مهال لپاره پاتې کېږي نو پوځ د احتياطي سرتيري او افسران راوبلل. د احتياط د سرتيرو او افسرانو د رابللو لړۍ داسې پيل او پای ته ورسېدله:افسران د ۱۹۸۰زکال تر نوامبرپورې، برېدګي او سرتيري ترمارچه پورې. ټول ټال درې ديرش نيم زره کسان را وبلل شول، له هغې ډلې دوزه دوه سوه افسران او يوديرش زره او درې سوه تنه برېدګي او سرتيري. په همدغه وخت کې ټول ملکي موټران او د ليږد وسايل په پوځي ګاډو بدل شول .

خو د ۱۹۸۰زکال د فبروري د مياشتې په پای کې په کابل کې له بله يز دولتي ضد پاڅون (د کب پاڅون- ژ) اود ب.کارمل له دويمې غوښتنې وروسته چې له پاڅونه ډير سخت ويرېدلی وو، په افغانستان کې د شوروي ځواکونو مشرانو له ماسکوه يو پرېکنده پيغام ترلاسه کړ چې : 'د افغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت له پوځ سره اوږه په اوږه د مخالفينو د ډلګيو درې ورې کول پيل کړئ...

سرچينه :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

[Lyakhovsky, pp. 176-177]

Translated by Svetlana Savranskaya, The National Security Archive.

سرچینه :

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/soviet2.html

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کمونیست گوند مرکزي کمېټې ته د لېکوال شېدېروف لې

(پراودا)، د افغانستان د اړوپيچ په تړاو د شوروي اتحاد دکمونيست گوند مرکزي کمېټې ته د لېکوال شېدېروف لېک، ۱۹۸۱زکال، دنوامبر ۱۲ نېټه:

پښتوژباړه:

رحمت آريا

جولای ۲۰۰۸

د لاسوندي پېژندنه:

دغه لاسوندی په افغانستان کې د شوروي د راښکېلېدلو هغه ريښتونی اړخ را څرګندوي چې دوی له ټول لښکر سره سره بيا هم دپوځ له لږ والي سره مخامخ او مني چې پوځي حل يوازينی د حل لاره نه ده .

د لاسوندي پيل:

د ۱۹۸۱ کال د اکتوبردمباشتې د گوندي سلاکارانو دغونډې د مالوماتو پربنسټ، دافغانستان ديموکراتېک جمهوريت له خپلو ۳۵ زرو کليو څخه يوازې پر پينځه زرو کليو او د ولسواليو په مرکزونو او پر۲۹ ولايتونو واک لري او بس دا د پينځلس په سلو کې لا لږمانا راښندي. د پروسږکال له دوبي را پدېخوا په ټوليزډول په اړوپيچ کې کوم بدلون نه دی رامنځ ته شوی.

تراوسه هېڅ يو ولايت په بشپړه ډول نه دی آزاد شوی. په کلېوالي سېموکې چې د ياغيانو له پلوه يې ځارنه کېږي په هېڅ يوه گوريلايي ډلگۍ کې د افغانستان د خلق د ديموکراتيک گوند، د ولسي جرگې [دوما: -ژ]اويا دافغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت پټه تر ځمکې لاندې ډلگۍ په سترگو نه لېدل کېږي .

د هغه پراخ عمليات په ترڅ کې چې موخه يې دانقلاب ضد ډلو ترشا د ولاړوياغيانو د ټينگو مورچلونو دړې وړې کول ول اوترسره شول، بيا هم پينځه اتيا په سلو کې ځايونه دياغيانو په ولکه کې پاتې او عملياتو هېڅ اغېزه نه درلودله. د عليماتو له بشپړېدلو سره سم افغان � شوروي سرتيري بيرته خپلو پوځي اډو ته راستانه او سېمې بېرته د ياغيانو په ولکه کې را پرېوتلې .

په يو شمير ليرې سېموکې ددولتي کسانو پرېښودل پرته له دې چې د پوځي ځواکونو پرله پسې ملاتړ ورسره وي، په اړوپيچ کې يې کوم بدلون نه دی رامنځ ته کړی.ددې ترڅنگ په ياغيانو پسې په پرله پسې تلل او دهغوی په سېمو کې د هغوی د ځالگيو له منځه وړل د سېمه يزو وگړو په منځ کې مخ په ودې گوت نېونې راپورته کړيدي. د دغسې عملياتو په ترڅ کې کرهېنزې سيمې ويجاړېږي، وگړي وژل کيږي او په پای کې هرڅه همداسې په خپل حال پاتې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېږي. یاغیان بیرته راځي او په خپلو سیمو خپله ولکه له سره ټینګوي. دتیرکال تجربو څرګنده کړه چې ددغسې عملیاتو په پای کې د افغانستان ډیموکراتیک جمهوریت بیا هم په خپله دولتي ځمکني بشپړتیا واک نه لري او لا تر اوسه همداسې پاتې ده. ددې تر څنګ په ډیري ولایتونو کې دیاغیانو ترولکې لاندې سیموڅخه کلیوال د ولایتونو مرکزونو ته په پټه راځي او غواړي د انقلاب او د ولسي رژیم په ملاتړ دفاعي ډلګي جوړ کړي خو په یوه اړ یا شرط چې � تر هغه وخته پورې چې ولسي رژیم پیاوړی شي او هغوی د یاغیانو له جزائـي حملو څخه وژغورلای شي او له همدې امله (هغوی له موږ غواړي) چې دهغوی ولایتونو ته نیږدې د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت دایمي وسله وال او یا ګرځنده پوځي ځواکونه لیږی کړای شي. د فراه د ولایت تجربې لا وختي مثبتې پایلې رامنځ کړې .

یو څه برعکس بیلګې هم سته. په کندز، شینډنډ او یو شمیر نورو ځایونو کې چې د شوروي - افغان لویې پوځي اډې او ډلګي ځای پرځای اواغزن مزي ترې را تاو دي، له همدغو پوځي اډو څخه یو شمیرډلګي د یاغیانو د ټینګو مورچلونو د ځپلو لپاره په دودیز پوځي تاکتیک پراخو سیمو ته ورننوځي، رښتیا خبره خو دا ده چې دودې له پوځي اډو څخه دد یوه یا دوه کیلومترو په واټن کې سیمې په بشپړ ډول د یاغیانو تر ولکې لاندې دي او کله چې شپه راشي او ان د ورځې له پلوه له ډیرو نیږدو ځایونو څخه د جګړو د ډزو غږونه راځي. یو خنډ دکابل � پغمان بېلګه ده چې لا تر اوسه د یاغیانو په ولکه ده.

په افغانستان کې جګړه یوه ځانګړې تومنه لري، دا داسې یوه جګړه ده چې د نړیوالو ځواکونو له وګړنیز غبرګون سره جوخت، یوه نا اعلان شوې جګړه ده. په بل اړخ کې دا یوه کورنۍ جګړه هم ده، د انقلاب � ضد ډلو نوي چلونه راخپل کړي، هغوی له یرغلګردریز څخه اوس د ځان او د خپلې سیمې د ساتنې چل ته ملا تړلې ؛سره له دې چې د پوځي ډلګیو ټولیزه شمیر هماغه شمیره ده خو د افغان- شوروي ځواکونو پر وړاندې پراخې جګړې نه ترسره کیږي.

د انقلاب ضد ډلې اوس داسې چلونه کوي چې ګڼې هغوی ملکي وګړي دي او هغوی د وګړو په منځ کې ژوند کوي. یاغیان نه یوازې په فعاله توګه ترهګري تر سره کوي بلکه پروپاګند هم کوي،پراخه سېمه یې په ولکه کې ده او د ځمکوالۍ او توکمیزې ټولنې د پخوانیو دودونوپه ډول ژوند کوي .

چاڼ شویو پوځي عملیاتو چې موخه یې د یاغیانو د ډلګیو تــکــونه،او یادهغوی د پیاوړو مورچلونو له منځه وړنه وي، د دښمن تر ولکې لاندې سېموکې هېڅ پایلې نه رازیږوي. اوس په بشپړ ډول څرګنده ده چې په هرحالت کې ان زموږ د خوښې وړ د حالت په ګډون، د دېرو اغیزمنو ستراتیژیو او تاکتیکونو په لرلو سره سره د انقلاب ضد ډلو له منځه وړل کلونه کلونه غواړي او ښایي له پینځو کلونو لا نوره هم پسې وغځیږي. دغه خبره ماته ب.کارمل او س.الف کشتمند د مرکز اود ګڼ شمیر ولایتونو مشرانو او زموږ سلاکارانو کړې ده.

چاڼ شویو پوځي عملیاتو چې موخه یې د یاغیانو د ډلګیو تــکــونه،او یادهغوی د پیاوړو مورچلونو له منځه وړنه وي، د دښمن تر ولکې لاندې سېموکې هېڅ پایلې نه رازیږوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس په بشپړ ډول څرګنده ده چې په هرحالت کې ان زموږ د خوښې وړ د حالت په ګډون، د دېرو اغيزمنو ستراتيژيو او تاکتيکونو په لرلو سره سره د انقلاب ضد ډلو له منځه وړل کلونه کلونه غواړي او ښايي له پينځو کلونو لا نوره هم پسې وغځيږي. دغه خبره ماته ب.کارمل او س.الف کشتمند د مرکز اود ګڼ شمير ولايتونو مشرانو او زموږ سلاکارانو کړې ده.

اصلي سرچينه:

[from the Center for Preservation of Contemporary Documentation, Moscow, Fond 5, Opis 84, delo 855]

Translated by Svetlana Savranskaya, The National Security Archive.

دژباړې سرچينه

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/soviet2.html

د لاسوندي شميره ۱۵

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د ديموکرايتک جمهوريت خاورې ته د يوه امريکايي د ننوتل

اخيستل شوي د شوروی اتحاد د کې جې بې او د ستردرستيز له گزارش څخه د ۱۹۸۲زکال دديسامبر ۱٦

پښتو ژباړه:

رحمت آريا

اگست ۲۰۰۸

سرچينه: اکلساندرلياخوفسکي، د افغانانو زړورتيا او غميزه، ايسکون، ماسکو ۱۹۹۵ پ.۲٦۳، د سوتيلانا ساورانسکايا ژباړه

۱۱ .د افغانستان د ديموکرايتک جمهوريت خاورې ته د يوه امريکايي د ننوتلو په اړه له واشنگتن څخه د ملگري الف. ف.ديميترين د مالوماتو پربنسټ :

الف: موږ د پراودا او ايزويستيا ورځپاڼو ته د افغانستان په کورنيو چارو کې دامريکاد لاسوهنو په اړه لېکنه چمتو کوو(يوه لېکنه چې د امريکا داداري دمشرانو په ورانکارو کړنو نيغه وي، افغان انقلاب ضد ډلو ته وسلو او مهماتو د برابرولو،خپلو ترهرگرو ته د پيسو د برابرولو، د قانوني چارواکوپه وړاندې داقداماتو د پورته کولواو د افغانستان ديموکراتيک جمهوريت خاورې ته د يوه امريکايي د راننوتلو په اړه سکالو روښانه کړي)- ورځپاڼې او رسنۍ دې په دغه ډله کې راودانگي،

ب:د ترکوو(د ترکمن پوځي سېمه) د ځواکونوبولندويانو اود افغانستان په ديموکراتيک جمهوريت کې لويو سلاکارانو ته دنده ورسپارل شوي چې امريکايي تبعه چې د افغانستان په خاوره کې له انقلابي ضد ډلو سره بوخت دی، ونيسي .

ج:هغه څوک چې د ياغيانو په ډله کې نېول کيږي، هڅه وکړئ ومومئ چې په پاکستان کې د خپلې استوگنې په موده کې چا د امريکا د څارکښې اداري له چارواکو سره تړاو درلود. له هغوی سره وړ چال چلند وکړئ. له هغه وروسته،د افغانستان په کورنيو چارو کې د امريکا د لاسوهنو په اړه په کابل کې يوه خبري غونډه جوړه کړئ .

د شوروي اتحاد د کې جې بي او د وسله ځواکونو د ستردرستيز له دفتر څخه

د ۱۹۸۲ کال، ديسامبر

Source: Alexander Lyakhovsky, Tragedy and Valor of Afghan, Iskon, Moscow 1995, p. 263, Translated by Svetlana Savranskaya]

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له کودتا څخه څلورکاله مخکې خلقيانو او پرچميانو ته د روسانو فرمان

دغوايي له کودتا څخه څلورکاله مخکې خلقيانو او پرچميانو ته د روسانو فرمان

پښتو ژباړه:

رحمت آريا

آگست ۲۰۰۸

سريزه:

د بينوا د ويب پاڼې ښاغلو لوستونکو!

ما دلاسوندو د رابربندېولو په لومړۍ سريزه کې نغوته کړې وه چې د خلق ډيموکراتېک گوند هېڅکله يو يوموټي گوند نه وو او تل په خپلمنځي شخړو او جگړو او تېرنيو ناخوالو کې يوه

ډوبه سياسي ډله وه. بشپړ ډاډ لرم چې ددغو ډلو مشران دغه کرښې لولي. زه هغوی ته هغه شيبې اود دوی ډنډورې ورپه ياد راولم چې ويل به يې موږ له چا فرمان نه اخلو او نه مو دی اخيستای. اوس ورته تېنگ شي!!!.

کله چې ارواښاد شهيد سردار محمدداوؤد خان د سپينې کودتا له لارې شاهي رژيم په جمهوري رژيم راواړاوه د روسانو غوږنو دوه بنسټيزو سکالو ته نيغ شول. لومړی: جمهوري رژيم دافغانستان په سياسي کورني ډگر کې نوې سا رامنځ ته کړه. دويم: د همدغه نوي چاپيريال پربنسټ دخلقيانو اوپرچميانو تر منځ له رژيم سره د همکاري کولو يا نه کولو پرسر بوږنونکې شخړې رابرسيره شوې. دغه اکر د خلق ډيموکراتيک گوند ددواړو لويو ډلو ترمنځ د بيلتون کرښه لا پسې اوږده کړه. خبره دې کچې ته ورسيدله چې روسانو د گوند پريووالي او له رژيم سره د همکارۍ فرمان وروليږه. دا دی ددوی د خانواک فرمان :

دشوروي اتحاد دکمونيست گوند د مرکزي کمېټې فرمان � د ۱۹۷۴ کال د جنوري په اتمه نېټه د دافغانستان دخلق د ډيموکراتېک گوند د خلق او پرچم له مشرانو غوښتنه

نېټه

۱۹۷۴/۰۸/۰۱ سرچېنه:

RGANI (formerly TsKhSD), f. 89, op. 46, d. 103, ll. 31. [Not for publication].

پېژندنه :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه لاسوندی د افغانستان په سیاسي ډلو کې د خپلمنځي جګړې په اړه د ماسکو ویره رانغاړي او په منځني ختیځ کې د شوروي د راښکلېدېلو پایلو ته نغوته کوي ..

١ .وپتیل شوه چې په کابل کې د کې جي بي دسوریو له لارې دې د شوروي اتحاد د وزیرانو د شورى غوښتنه دې په کابل کې د (خلق) او(پرچم) د ډلو مشرانو ته ولیږل شي. (مل پاڼه ملګرې ده)

٢ .په افغانستان کې دشوروي سفیرته دې دغوښتنې دلېکلې بڼې په اړه مالومات ورکړل شي.

]لاسلیک[

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رائـیو پایلې:

]ټول ۷ لاسلیکونه، د ټولو رائـیې ریکارډ شوي دي[

]دپاڼې په پای کې:' اخیستل شوي برخې ملګرو اندروپوف او پونیمارییف ته لیږل شوي' لاندې' ملګري ب.ن.پونېمارییف ته: ۱۵/۵/۸۷ (ملګري ک.م.بوګولیوبوف ته لارښوونه) نېټه په کیڼ اړخ کې:'۱۹۷۴/۱/۳': په پای کې:' ویشل شوي: ۱۹۷۴/۱/۸. خالتورینا[

]له روسي څخه انګریزي ته د ژباړن یادښت: دلاسوندي په کښتنیو دوه پاڼو کې په هرکالم کې وروستني ۸-۱۰ وییکي پریکړل شوي؛ هغه وییکي چې نه لوستل کیږي د (ایکس ایم) په نښه ورښودل شوي او د وییکي په اړه ګومان نه شم وهلای [.

کابل

له ک.ببرک او ن.م.تره کي سره په جلا جلا توګه وګوره او هر یوه ته لاندیني سکالو جلا جلا ورکړه .

'له کابله د ورکړل شویوغوربوځونکو ګزارشونو پربنسټ په ماسکو کې هغوی د 'خلق' او 'پرچم' د ډلو دمشرانو د پرله پسي خپلمنځي جګړو په تړاوپه ژوره اندېښنه کې دي. په خواشېنۍ چې دغه خپلمنځي شخړې [ایکس ایم] دهغوی له اوږدمهاله تومنې سره جوخت، دواړه خواووې د کمزورۍ لورته راکاږي، اوپه ټولیز ډول دا دپرمختلونکو ځواکونو اودیموکراتیک [غورځنګ] د پوړیو په منځ کې یو بیلوالی رامنځ ته کوي .

رامنځ ته شوی اړوپیچ د افغانستان په جمهوریت کې یوازې کورني [او] بهرني دښمنان چې دروهې 'دسیسې'، سبوتاژ او نورې بد لـَوربني [ایکس ایم]جوړوي، خوښوي، او هغه کسان خوښوي چې د زاړه رژیم د بیا راژوندي کولولپاره هڅه کوي. په دې [اړه] په دغسې یوه پیچلي اړوپیچ کې ټولو پرمختلونکو ځواکونو ته لارښوونه کیږي چې د خپل هېواد او وګړو د ګټو لپاره دې خپلمنځي [ایکس ایم] یوې خواته پریږدي او جمهوري رژیم ته دې په ګډه د خپلو هڅوله لارې پراخه مرسته ورکړي چې (نوی رژیم �ژ) خپل ټولنیز بنسټ پیاوړی کړي او د بهرنیو او کورنیو ارتجاعیونو[ایکس ایم] مخه دې ونیسي. یوازې د ټولو پرمختلونکو او هېوادپالو ځواکونو ګډه [ایکس ایم] کولای شي دافغانستان په دغسې یوې حساسې شېبې کې، بریا رامنځ ته کړي'.

په افغانستان کې دشوروي سفیرته دې دغوښتنې دلیکلې بڼې په اړه مالومات ورکړل شي.

ګزارش راکړئ چې دغه کار مو کله ترسره کړ.

۲وي ژ[لاسلیک[

د شوروي اتحاد دکمونیست ګوند مرکزي کېمټه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د خلق ډیموکرایتک ګوند د 'خلق' او'پرچم' له مشرانو غوښتنه

د شوروي اتحاد دکمونیست ګوند دمرکزي کمیټې د۱۹۷۳زکال د فرمان په اړه [ایکس ایم] د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې د نړیوالو اړیکو څانګې د [ایکس ایم] د شوروي اتحاد د وزیرانو له شورى سره یو ځای منلي چې د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د پرچم دډلې مشر کارمل ببرک او د خلق د ډلې مشر نور محمد 'تره کي' ته دې دغه فرمان ولیږل شي او له هغوی دې غوښتنه وشي چې خپلې ټولې هڅې دې د [ایکس ایم] د دولت اود هغه د ټولنیز درېز په ملاتړ [ایکس ایم] او ارتجاعي ځواکونو سره د جګړې لورته دې نیغې کړي .

دغوښتن لیک یوه یوه کاپي دې ک. ببرک او ن.م. تره کي ته [ایکس ایم]

دغه خبره د شوروي اتحاد د وزیرانو د شوري د کي.جي.بي د څانګې (ملګري ف.ک. مارتین) سره د همکارې لپاره ګډه شوېده.

ښه به وي ددغې غوښتنې لیکنه دې په افغانستان کې د شوروي له سفیرسره هم ګډه شي .

دشوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې د فرمان مسوده له دغه لیک سره ملګرې ده .

د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمېټې د نړیوالواړیکو د څانګې مرستیال

]لاسلیک[

۱۹۷۴ /جنوري ۲

شمیره: ۲۵- ایس- ۲

دژباړې سرچینه:

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034D659-96B6-175C-940B9213249667B8&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماسکو ته د داؤد خان سفر

پښتو ژباړه:

رحمت آريا ، آگست ۲۰۰۸

شوروي اتحاد ته د محمد داؤد د سفرد پايلو په اړه دافغان پرمختلونکو ځواکونود 'پرچم' او 'خلق' دډلو مشرانو ته د شوروي اتحاد دکمونيست گوند د مرکزي کمېټې معلومات	
نېټه: ٦/٢١/١٩٧۴	سرچينه:
پېژندنه: دغه لاسوندی د افغان د سياسي گوندونو ترمنځ خپلمنځيو جگړو ته نغوته کوي او څرگندوي چې په پای کې به يې هېواد بې ثباته شي. دغه گزارش شوروي ته د محمد داؤد له سفره وروسته ورکړل شوی دی.	

د افغانستان د پرمختلونکو سياسي ټولنو مشران ببرک کارمل (پرچم) او نورمحمد تره کی (خلق) چې په غيررسمي توگه په کابل کې د ميشتې کې جي بي ځانگې او د شوروي اتحاد د وزيرانو د شورى له لارې د شوروي اتحاد د کمونيست گوند له مرکزي کميټې سره اړيکې ساتې، د ١٩٧٣ زکال د جولای په مباشت کې د جمهوري رژيم له رامنځ ته کېدلو سره سم د جمهوري نظام د وزيرانو په شورى، دولت او پوځ کې د روڼ اندو د کارَونې له لارې په هېواد کې د (کمونيست گوند د حق تر نامه لاندې) دخپلو دريزونو د پياوړي کولو او د خپلې ډلې د اغيزو د غښتلي کولو لپاره يوه وژونکې جگړه ترلاس لاندې نېولې ده. په عين وخت کې د چين د پلويانو او ولسپاله ډلو په شان يې ددولت په بيروکراسۍ او پوځ کې فعاله سياسي کار پيل کړی چې دافغانستان ولسمشر او سروزير محمد داؤد ته يې ژورې انديښنې رامنځ ته کړي دي .

محمد داؤد په ځانگړې توگه د ځارکښوادارو له هغو مالوتو څخه په سخته انديښنه کې دی چې هغه ته يې دچپي ځواکونوله خوا ديوه زيږول شوي فرضي پلان په اړه ورکړي او په پلان کې نغوته شوې چې که دی (سردار محمد داؤد-ژ) د افغانستان ټولنيزه او اقتصادي جوړونه په چټکۍ او په داسې لاره پيل نه کړي چې موخه يې د ناپانگوالہ اقتصاد پر لور نيغه نه وي او په پای کې د سوسياليستي پرمختگ لور ته ونه درومي، نو دی به له واکه بې واکه کړي .

د ١٩٧۴زکال د فبرورۍ او مارچ په مباشتو کې م. داؤد يو شميرگامونه پورته کړل چې موخه يې د پرمختلونکو ځواکونو پرځپلو نېغه او د 'پرچم' او د 'خلق' ډلې يې له سياسي فعاليتونو څخه منع کوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۹۷۴زکال د جنوري په مېاشت کې د (س.ت ۳۱/۱۰۹ � جي ايس د ۸/۱/۱۹۷۴) لارښود لېک ک. ببرک او ن. تره کي ته ورکړل شو چې د يو بل ترمنځ خپلمنځي وژونکي جګړې و دَرَوي دواړه ډلې دې سره يو شي او يو يوموټې ګوند دې جوړ کړي، او په هېواد کې د جمهوري رژيم د ملاتړلپاره دې خپلې ګډې هڅې سمبال کړي.

يو ځل بيا دواړو ډلو ته ددغه لارښود لېک ويل اړين بلل کيږي؛ له دغه لارښود لېک سره کېدلای شي له شوروي اتحاد څخه د م.داؤد د وروستني سفرپايلې هم مل کړئ. په کابل کې د شوروي سفيردې هرومرو ددغو مالوماتو په اړه خبر کړاى شي.

دشوروي اتحاد دکمونيست ګوند د مرکزي کمېټې د فرمان مسوده له دغه لارښود لېک سره مل ده

د شوروي اتحاد د کمونيست ګوند دمرکزي کميټې د مشر مرستيال [لاسلېک]

د نړيوالو اړيکو څانګه ر.يو. يانوفسکسي

۱۹۷۴زکال جون ۲۱

شميره: ۲۵- س- ۱۱۸۳

د ژباړې سرچېنه:

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034D649-96B6-175C-9E98082C2D1E6186&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د داؤدخان دسفرپه اړه خلقیانو او پرچمیانو ته د روسانو بل فرمان

پښتوژباړه:

رحمت آریا آگست ۲۰۰۸

دشوروي اتحاد دکمونیست گوند د مرکزي کمېټې فرمان �د ۱۹۷۴زکال د جون په ۲٦ شوروي اتحاد ته د محمد داؤد د سفرد پایلو په تړاو افغان سیاسي پرمختلونکو ټولنو 'پرچم' او 'خلق' ته مالومات	
نېټه ٦/۲٦/۱۹۷۴	سرچېنه : RGANI (formerly TsKhSD), f. 89, op. 46, d. 113, ll. 61. [Not for publication].
دلاسوندي پيژندنه: دغه لاسوندی د افغانستان د پرمختلونکو سیاسي گوندونو مشرانو ته د مرکزي کمېټې د ټاکنو پایلې را څرگندوي	

]اخځ[

شمیره س ت � ۱۱/۱۲۹ س د ٦/۲٦/۱۹۷۴ ځانگړې دوسیه

دشوروي اتحاد دکمونیست گوند د مرکزي کمېټې

فرمان

شوروي اتحاد ته د محمد داؤد د سفر د پایلو په اړه د افغان سیاسي پرمختلونکو ټولنو 'پرچم' او'خلق' مشرانو ته معلومات

]د لېکل شوي لېک په سر کې په لاس لېکل شوي چې :' ملگرو: سولوسوف، کریلینیکو او پونیمارییف['

۱ .منل کيږي چې شوروي اتحاد ته د م. داؤد دسفرپه اړه په کابل کې د کي.جي.بي د چینلونو له لارې دې (مل معلومات د یوه تیلیگرام له لارې د افغان د پرمختلونکو دسیاسي مشرانو ټولنو 'پرچم' (ک. کارمل) او 'خلق' (ح. تره کي) ته په ورکړل شوې پته ولیږل شي .

۲ .په کابل کې د شوروي سفیر پرې خبر کړئ .

]دوه لاسلېکونه [

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دټاکنو پایلې

دمرکزي کمیټې د سکرتریت د ۶/۲۶/۱۹۷۴ نېټې په غونډه کې منل شوي. پ ر. ۱۲۹ پ. ۱۱.س

]دمرکزي کمېټې سکرتران په دې ډول یو بل ته مسوؤلیت لري- ژ[

د مرکزي کمېټې سکرتران : ملگری م.الف. سولوسوف ملگري

وي. آی. دولگیخ ته، ملگری

ک.ف. کپیتانوف ملگري

ک. ف. کتوشیف ته، ملگری

الف. پ. کیرلینکو، ملگري

ف.د.کلاکوف ته، ملگری

ب.ن.پونیماریف ملگري

ف.د. اوستینوف ته، ملگری

الف. یا. پیل شې �

]په لاس لېکل شوي � نه لوستل کیږي[

د مرکزي کمېټې پیکه ټاپه

۱۴۹ اخځ ملگرو اندروپوف او پونیمارییف ته

۱۵,۵,۷۸ [ایس. ای. سي.] ملگري ب. ن. پونیمارییف ته (ملگري ک [م] بوگولیوبوف ته لارښوونه)

۱۹۷۴/۰۶/۲۱

ویشل شوې : ۱۹۷۴/۶/۲۷ خالتورینا

ځانگړې دوسیه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژباړې سرچینه

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034D62A-96B6-175C-96E106BAD17715EE&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي له سفير پوزانوف سره د تره کي د خبرو ريکارډ شوې برخه

پښتو ژباړه:

رحمت آريا آگست ۲۰۰۸

د شوروي د سفيرالف.م. اندروپوف او تره کي سره د مرکې ريکارډ	
نېټه ٦/١٨/١٩٧٨	سرچينه: Notes of O.A. Westad, TsKhSD, f. 5, op. 75, d. 1181, ll. 22-27
دلاسوندي پيژندنه : د مرکې ريکارډ برخه- شوروي سفير الف.م. پوزانوف له تره کي سره د مرکې په ترڅ کې د افغان دکمونيست گوند د شوني بيلتون په اړه خبرې کوي خو تره کی د هغه خبره نه مني او وايي چې گوند يو موټی دی.	

دغه غونډه د وي اي خرازوف تر مشرۍ لاندې کابل ته د شوروي د گوندي سلاکارانو ديوه پلاوي له را رسيدلو وروسته ونېول شوه .

[سفېر] کابل ته د جولای په ۲۷ نېټه د شوروي د سلاکارانو د لومړي پلاوي د راتگ په اړه ن.م تره کي ته خبروکړ چې له افغان وزارتونو او دولتي څانگوسره کار وکړي .

[...]وروسته تره کي وغوښتل چې يوازې شوروي سفير او وي اي خزاروف دې پاتې شي او وېې ويل چې کارمل راغلی او غواړي يوشمير سکالو را څرگندې کړي.

کارمل دفتر ته ننوځي او دغه خبرې کوي :

په وروستيو وختونو کې ډيري وختونه ويل کيږي چې د افغانستان د خلق په ديموکراتيک گوند کې يوموټی والی نشته. پرته له شکه چې دغه خبرې په خپله پرگوند، پرپوځ، دولتي کارکوونکو، انقلاب، د شوروي اتحاد پرمخورتوب ناوړه اغيزې شېندي او ښايي سختې پايلی راوزيږوي. ډول ډول خلک دي، او دغه توپيرپالنه ښايي د پاروونکو موخو لپاره وکارول شي. په خواشينۍ په گوند، ددولتي کارکوونکو او په پوځ کې زموږ دريز (دپرچم ډله) د يو شمير پاروونکو هڅو تر يرغل لاندې راغلی. تر هغه ځايه چې زه ډاډه يم او پرته له دې چې پر انقلاب شک ولرم د ن. م. تره کي او د (سروزير) ح.(حفيظ الله) امين تر مشرۍ لاندې گوند،دولت او پوځ د شوروي د سترې مرستې په مټ په هېواد کې سوسياليزم جوړوي، زه نه غواړم لانجې را وپاروم، نه غواړم چې هېڅ يو ملگرى او يا دښمن زما له حالت څخه ناوړه گټه پورته کړي. د افغانستان د خلق ډيموکراتېک گوند د مرکزي کمېټې د سياسي بيرو د جون د ۱۷ نېټې د پريکړې په اړه چې يو شمير ملگري دي بهرنيو هېوادونو ته د سفيرانو په توگه واستوي، زه او ن. الف. نور ..... غوره

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګڼو چې بهر ته د سفیرانو په توګه ولاړشواو یا د ناروغۍ په پلمې یوې خواته ولاړ سو،چې په پای کې به یې د صادقو او شریفو کسانو په وړاندې د پارووکو کسانو د پارونو لمنه را لنډه شي. په دې ډول به ن. م. تره کی او حفیظ الله امین وکولای شي چې دغسې یو پروګرام پلی کړي. کارمل وویل، په خواشینی چې زه په ګوند او پوځ کې ځانته داسې ځای نه وینم چې له خپلو نظریاتو دفاع وکولای شم --- ډیره ګرانه به وي چې د مې د مباشتې د ۲۴ د ګوندد سیاسي بیرو دپریکړې په اړه لارښوونې پلې شي، یوازې د کاغذ پرمخ پاتې کیږي، تر هغه پورته بل څه نسته .

[....] وروسته کارمل په ډیر هیجاني حالت دغه خبرې وکړې:

له ن.م.تره کي وروسته زه په ګوند او دولت کې دویم دریز لرم. له دې سره سره، زه خبر نه یم چې په هیواد کې څه تیریږي � زه یې ګوښې کړی یم، ماته نه دکورني سیاست او نه دبهرني سیاست په ډګر کې ځای راکول کیږي، زه په قفس کې د راګیرپاتې شوي په شان ژوند کووم. ماته د یوه کمونیست په توګه، دا ستره غمیزه ده. هغه د ن.م. تره کي، د خلق ډیموکراتیک ګوند د سیاسي بیرو غړي ح. امین تر مخې وویل ګوند ته یووالی راولـئ اوډیره اړینه ده چې کوټلي ګامونه اوچت کړئ. ن. م. تره کی د زړه له کومې غواړي چې په ګوند کې یووالی راشي. خو ددې لپاره چې یووالی راشي نو په زرګونه صادقه کمونیستان دې لومړی قربانی شي، ودې وهل شي،او په نومونو دې تور ولګول شي.زه په خپله په ویره کې ژوند کوم چې نن یا سبا به بندي شم. په پای کې کارمل ټینګار وکړ چې ګوند د بیلتون پر لور درومي، هر څه د دولت او پوځ په ولکه کې ورننوځي .

ن.م.تره کي وویل چې ټولې سکالو دافغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د واکمنو ارګانونو له لارې پرمخ ځي اوټولې پریکړې دډیموکراتیک مرکزیت تر سیوري لاندې نیول کیږي او هیڅوک څوک نه ویروي. په ګوند کې بیلتون نسته، یووالی مو ټینګ دی، خو یوشمیر څرګند کسان د ګوند دیووالي پرضد دي. که هرڅوک د ګوند دیووالي او انقلاب پرضد ودریږي نو په ګوند کې به تصفیه رامنځ ته شي. وژنه ، ویرونه او تروریه ګوند کې نشته، خو دا دې ومنل شي چې که دی یا بل څوک انقلاب ته ویره وزیږوي نو په وړاندې به یې کوټلي ګامونه اوچت او جزاګانې به ان تر اعدام پورې ورته ورکړل شي. ددغې خبرې په کولو ن.م. تره کی مرکه و ډروله او ویې ویل چې نور نه غواړي له کارمل سره خبرې وکړي. ب. کارمل وویل. د خدای په امان او ووت. [سفیر او خزاروف] کله چې له تره کي سره یوازې پاتې شول، نو یو ځل بیا یې هغه ته د سیاسي تشدد او له هغه څخه د راپاڅیدونکو پایلو په تړاو د یوې بلې غونډې د نیولو غوښتنه وکړه. هغوی ټینګار وکړچې باید دښمن ته اجازه ورنکړل شي چې له دغې تشې څخه د خپلو موخو لپاره کار واخلي. ن.م. تره کي وویل چې ګوند یو موټی دی او ګوند د پیاوړتیا پر لور درومي، خو هغه کسان چې د ګوند دیووالي پر وړاندې خپل مخالفت څرګندوي ' موږ به یې په دړې وړې کړو حتی که به بولدوزر هم وي. یوازې دغسې کوټلي ګامونه به په ګوند کې یووالی راولي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاپي لېږل شوې : کوزیریف سي پي، پونیمارییف ب. ن

د ژباړې سرچېنه:

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034DB79-96B6-175C-9852BEDFA0D5E1DA&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي له سفير سره د تره کي د مرکې بله برخه

پښتو ژباړه:

رحمت آريا ، آگست ۲۰۰۸

افغانستان ته دشوروي د سفير الف. م. اندروپوف او تره کي ترمنځ د مرکې ريکارډ شوې برخه	
نېټه ۷/۱۸/۱۹۸۷	سرچينه : Notes of O.A. Westad, TsKhSD, f. 5, op. 75, d. 1181, ll. 36-40
دلاسوندي پيژندنه: دافغانستان د اړوپيچ په اړه دامريکا د بهرنيو چارو د وزارت له مرستيال ديويد نيوسم سره د تره کي غونډه او افغانستان ته د شوروي سفير الف. م. اندروپوف ته د تره کي گزارش او افغانستان ته ددفاعي جوړښت د وسلو ورکړه	

[سفير وويل] هغه انديښني چې د افغانستان د ډيموکراټيک جمهوريت د مشرتابه له خوا دافغانستان د ډيموکراټيک جمهوريت د هوايي حريم د دفاع او د يوه اغيزمن دفاعي جوړښت د لرلو لپاره را وړاندې شويدي د شوروي اتحاد د ستردرستيز دپوځي ځواکونو له خوا په ډيرځيرځيرل شوي، او که د افغانستان ډيموکراټيک جمهوريت ته هرډول هوايي ويره رامنځ ته شي نو په اړه به يې کوټلي او اړين گامونه را اوچت شي. سر بيره پر هغې بايد په ياد ولرو چې له ځمکې څخه هواته ددفاعي بنستونو نور جوړښتونه هم د اوس او هم د راتلونکي وختونو لپاره ځيرل شويدي. د وسلو د راليږلو سکالو به د يوه تړون له لارې وروسته له لاسليک کولو راپيل شي او د تړون د لاسليک کولو لپاره به د ډگرجنرال وي. اي کوزنيتسف تر مشرۍ لاندې يو پلاوی نن راورسيږي. تره کي سفير ته خبر ورکړ چې هغه د هېواد د اړوپيچ په تړاو د جولای په ۱۳- ۱۴ نېټه د امريکا د بهرنيو چارو د وزارت له مرستيال ديويد نيوسم سره ولېدل. تره کي وويل، د بهرنيو چارو مرستيال د خپلې غونډې په ترڅ کې ماته د امريکا ددولت د انديښنو په تړاو وويل چې افغانستان يو اړخيزه بهرنۍ تگلاره لري او هم يې د افغانستان � امريکا سړو اړيکو ته گوته ونيوله. ديويد نيوسم له ما څخه پاروونکې پوښتنې وکړې � او ويې ويل چې که شوروي اتحاد د افغانستان پرديموکراټيک جمهوريت يرغل وکړي تا سوبه څه وکړئ. ن. م. تره کي ددغسې يوې پوښتنې ناوړتيا ته گوته ونيوله.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دژباړې سرچينه:

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034DB89-96B6-175C-9FD69A46836A1D17&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ک. کارمل په اړه چکوسلواکیاته دشوري وړانديز

پښتو ژباړه:

رحمت آريا آگست ۲۰۰۸

د شوروي اتحاد د کمونيست گوندمرکزي کمېټه دک. ببرک په تړاو د چکوسلواکيا کمونيست گوند ته انديښنه څرگندوي	
سرچينه:	نېټه ۱۱/۰۹/۱۹۷۸
دلاسوندي پيژندنه: په دغه لاسوندي کې هغه مالومات رانغاړل شوي چې په پراگ کې د افغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت پخواني سفيرببرک کارمل په چکوسلواکيا کې سياسي پناه غواړي او له هېواده دباندې د ژوند په غوره کولو دافغانستان دډيموکراتيک جمهوريت په وړاندې دښمنۍ ته دوام ورکوي، دشوروي اتحاد د کمونيست گوند مرکزي کمېټه له ببرکه د ورانکاريو د بندولو غوښتنه کوي.	

په کابل کې د شوروي اتحاد د استوگنې دامنيت ډلې څانگه موږ ته خبرراکوي چې په پراگ کې د افغانستان د ډيموکراتېک جمهوريت پخوانی سفير کارمل ببرک چې د چکسلواکيا ملگرو ورته سياسي پناه ورکړې، د سفارت له دندې څخه له گوښه کېدلو وروسته نه غواړي بيرته هېواد ته ستون شي، دی غواړي له بهره د خپلې ډلې پرچميانو په منځ کې په افغانستان اوپه بهرکې (په سوسياليستو اوپانگوالو هېوادونوکې ميشتوپرچميانو) کاروکړي او هغوی هڅوي چې دافغانستان د اوسني رژيم، دافغانستان دخلق ډيموکراتيک گوند او د افغانستان د ډيموکراتيک دولت په وړاندې ټينگه جگړه وکړي. (له کابله تيليگرامي شفر، سپتامبر: شميره ۱۵۳۷ نېټه ۲۵/۱۰/۱۹۷۸)

موږ د شوروي اتحاد مرکزي کميټې ته د دغه مصلحت وړانديزکووچې ک. ببرک دې خبرو اترو ته راوغواړي او پرې ودې مني چې د افغانستان د واکمن رژيم په وړاندې دې له دښمنۍ څخه لاس واخلي.

د شوروي اتحاد د مرکزي کمېټې د پريکړې کاپي له لېک سره مل ده

د شوروي اتحاد د کمونيست گوند د مرکزي کمېټې د نړيوالو اړيکو د څانگې مرستيال

[لاسلېک]

ر.يو ای.يانوفسکي

۱۹۷۸ نوامبر ۹

شميره: ۲۵- س - ۲۱۷۵

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلاسوندي سرچېنه:

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034D678-96B6-175C-9F9372D624CDFA3E&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

دوهم لاسوندی

د ک. کارمل په اړه د چکوسلواکیا کمونیست گوند ته د شوروي اتحاد د کمونیست گوند د مرکزي کمېټې وړاندیز	
نېټه ۱۵/۱۱/۱۹۷۸	سرچینه:
دلاسوندي پیژندنه: شوروي دولت په هېوادکې د یوازېني شوروي پلوي د افغانستان خلق ډیموکراتېک گوند په وړاندي هرډول ورنکارای غندي.د شوروي د مشرتابه د دریز پربنسټ دغسې پارونې په سیمه کې پیاوړې بې ثباتی او سیاسي گډوډی رامنځ ته کوي.	

گڼ شمیر لاسلېکونه]

[د شوروي اتحاد د کمونیست گوند د مرکزي کمیټې له مل لېک سره)

شمیره: ایس تي � ١٦/١٣۴ جي ایس، نېټه ١٦/١١/١٩٧٨

اخیستل شوی gs 16 � د مرکزي کمېټې د سکرتریت د غونډې له خبرو څخه له شمیرې ١٣۴

د ک.ببرک په اړه د چکوسلواکیا له کمونیست گوند څخه غوښتنه

د تیلگرام لیکل شوی لېک له (مل لېک) سره منظور شو او د چکوسلواکیا په سوسیالیستی

جمهوریت کې دې د شوروي سفیر ته واستول شي.

دویمه کاپي: سکرتر ته

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولیرل شول: ملګرو ګروميکو، پونوماريف ته

کاملأ محرم

مل لېک

١٦ جي ايس د ان ١٣۴ ټکيو ته

پراګ

د شوروي سفير!

د چکوسلواکيا د کمونيست ګوند د مرکزي کميټې د نړيوالې پاليسۍ له څانګې سره وګورئ ، هغوی ته د شوروي اتحاد د کمونيست ګوند د مرکزي کمېټې لارښوونې وروښياست او [هغه] ته لانديني ټکي ووایاست.

په پراګ کې د افغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت پخواني سفير ببرک کارمل چې اوس د چکوسلواکيا په سوسياليستي جمهوريت کې اوسيږي، په سوسياليستو اوپانګوالو هېوادونو کې د ميشتو افغانانو په منځ کې څرګندو کارونو ته ملا تړلې ده. د هغه ټولې هڅې دا دي چې له پرچميانو(هغه ډله چې لارښوونه يې د ک.ببرک له پلوه کيږي) سره اړيکې ټينګې کړي او د افغانستان د اوسني رژيم، د افغانستان د خلق ډيموکراتيک ګوند او د افغانستان د ډيموکراټيک جمهوريت پرضد ټول د يوې پياوړې تګلارې ياپلاتفورم ګرد چاپيره راټول کړي. نوموړی دغې موخې ته درسيدلو لپاره غواړي په افغانستان کې له خپلو پلويانو سره چې د افغانستان د خلق په ډيموکراتيک ګوند، افغان پوځ، دولتي اداراتو او نورو ټولنو کې کارکوي اړيکه ټېنګه کړي .

دافغان مشرتابه ته دغسې فعاليتونه څرګند شوي او له منفي غبرګونونو سره جوخت به ناوړه پايلې را وزيږوي.

په افغانستان کې د اوسني انقلابي رژيم په وړاندې دغه چاره، دده مېلمه پال او شوروي ملګري په يو ډير سخت دريز کې رانغاړي

هغه فعاليت چې په افغانستان کې د واکمن ، دافغانستان د خلق ډيموکراتيک ګوند، د کمزوروالي په لور نيغ شوی وي او هغه هڅې چې د نوي افغانستان د جوړولوخنډ ګرځي، د يوې تيروتنې په توګه ګڼل کيږي او يوازېنی تاوان يې افغانستان ته رسيږي.

ترلاسه شوي مالومات ښيي چې د هغوپرچميانو په وړاندې چې رژيم ته پالياله او په دولتي ادارو کې په صداقت کارکوي زورزياتی نه کيږي او نه د پرچميانو کورنۍ ځورول کيږي. ک.ببرک دې هرومرو دغه حالات په پام کې ونيسي او له هغوڅخه دې ګټورې پايلې راوباسي: هغه ته نه ښايي چې په دولتي ضد کارونو کې ګډون وکړي او نه دې خپله ډله د چاپه وړاندې راپاروي.

[په بيړه لاسليک شوې، ښايي د ر. يوي. يانوفسکي وي]

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱ ف

دلاسوندي سرچينه:

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034D668-96B6-175C-9251846F7B26E7F4&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشوروي دبهرنيوچارو وزارت ته دشوروي دسفيرليک

پښتو ژباړه:
رحمت آريا آگست ۲۰۰۸

"د افغانستان د ډيموکراتېک جمهوريت د کورني سياسي اړوپيچ په تړاو" د شوروي د بهرنېو چارو وزارت ته په افغانستان کې د شوروي اتحاد د سفير الف. پوزانوف سياسي لېک (يادښت لېک)	
سرچېنه: دغه لاسوندی د معاصرو لاسوندونو د سرچينوپه مرکز کې د اوږ آرنه د اخيستل شويو نوټونو پربنسټ ولاړ دی Center for the Storage of Contemporary Documentation (TsKhSD), fond (f.) 5, opis (op.) 75, delo (d.) 1179, listy (ll.) 2-17	نېټه: ۰۵/۳۱/۱۹۷۸
دلاسوندي پيژندنه : "د افغانستان د ډيموکراتېک جمهوريت د کورني سياسي اړوپيچ په تړاو" د شوروي د بهرنېو چارو وزارت ته په افغانستان کې د شوروي اتحاد د سفير الف. پوزانوف سياسي لېک (يادښت لېک) د نوي افغاني دولت د راتېنګولو لپاره د مرستې په اړتيا ټينګار کوي.	

د يادولو وړ ده چې د [محمد] داؤود د [واکمنۍ - ژ] د راپرځول کېدلو " لومړني اټکلونه" له ۱۹۷۳زکال وروسته هغه مهال را پيل شول چې د هيواد د کورني اقتصاد او سياست د پرمختيا لپاره د هڅو لړۍ په لاس کې ونېول شوه او پايله يې د ۱۹۷۸زکال د اپريل د مېاشتې پرپېښې را واوښتله. داؤود خپله پاملرنه د متضادو منځنيو ځمکوالو پاړکو ' طبقو ' او ښي اړخو ولسپالو ځواکونو ګټو ته را وګرځوله او له دې امله يې ونه شواى کولاى د پراخې کارګرې پاړکې په ګټه " خپل ريفورمونه را پلي کړي چې په لومړي سر کې د کرهنيزو ځمکوسماونيز يا اصلاحي ريفورمونه " ولاړ ول. په هېواد کې د ورانۍ پر مخ د يوه روان اقتصاد په چاپېريال کې او د ۱۹۷۳زکال له خپرې شوې تګلارې څخه اوښتـنګ " د و ګړو د ناخوښيو د مخ په ودې مورچلونو راجوړولو ته لاره را پرانيستله"، د داؤود د پټو تړاونو لړۍ چې ملاتړ يې د " اسلامي مرتجعو رژيمونو " او د" امريکا د پانګوالۍ " له پلوه کېده، " کورنی غبرګون" را وپاراوه، او دغې چارې په خپله رژيم د " شخصي واک د پياوړي کولو" لورته را وکاږه.

دغسې يوه اړوپيچ " د داؤود د رژيم او د هغه د پاړکيزو يا طبقاتي ملاتړو او د پراخ بنستې کارګرې پاړکې ترمنځ چې غبرګ يې د افغانستان د خلق په ډيموکراتيک ګوند کې راغبرګېده " د ناانډولۍ پرکـَندې يوه پريره کرښه رامنځ ته کړه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د خلق ډیموکراتیک [د مشرتابه � ژ] د نیول کېدلو په اړه د داؤود امر د هغه د رژیم پراپرځېدنګ را واوښت. د [۱۹۷۹زکال د مې د مباشتې د اعلامېې] پربنسټ د تره کي د دولت تګلاره د افغانستان د خلق ډیموکراتېک ګوند د ۱۹٦٦زکال له راخپل کړل شوې تګلارې سره سم دا دی اوس پرمخ ځي. تر ټولو لوی کار د کارګري پاړکې د ګټو لپاره د ټولنې د ټولنیزو- اقتصادي جوړښتونو بيارغاونه، او " د نوی ښکیلاک او پانګوالۍ د اغیزو له منځه وړل دي."

د اپریل د مباشتې په ۲۹ تره کي د شوروي له سفير سره په خپلې يوې مرکې کې وويل چې" افغانستان به د مارکسييزم � لیننیزم د تګلارو په راخپلولو د سوسیالیزم د جوړولو لپاره لاره هوار کړي او په سوسیالیستي بلاک پورې تړلی یو هیواد به سي" خو موږ ته ښايي چې دغه لاره په " ډيرځير او احتياط " را پلې کړو او د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند به د هېواد وګړي" وروسته " له خپلې اصلي موخې را خبر کړي."

د افغانستان ډیموکراتیک جمهوریت په خپل بهرني سیاست کې د ناپيیلتوب دغورځنګ لور ته لېواله دی، خو د شوروي اتحاد له سوسیالیستي جمهوریتونو سره همکارۍ ته به لومړيتوب ورکړي.

د لوېدېیز د غبرګون په اړه: د داؤود راپرځېدنګ " ټول هک پک کړل" او د نوي دولت په وړاندې د لوېدېزو او د " مسلمانومرتجعو هېوادونو" رسنیو د " درواغو د خپرولو کمپاین" راپیل کړ.

له بله اړخه " د هغو مالوماتو پربنسټ چې موږ یې لرو" د امریکا او نورو لوېدیزو هېوادو سفارتونو لارښوونې ترلاسه کړيدي چې په افغانستان کې د پاتې کېدلو لپاره دې ټولې لارې چارې د اقتصادي مرستو د ژمنو د ورکولو په ګډون ، و پلټي.

د افغانستان مشرتابه، د بهرنیو اقتصادي اړیکو په بیا رغاونې کې چې د لومړيتوب اوړه یې د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو او د سوسیالیستي بلاک پـلـَو ته کره ده ، له لوېدیز سره د اقتصادي تړونونو په ترسره کولو کې له" ځانه بيره نه راڅرګندوي "

هغه ګامونه چې په دغې مباشت کې د نوي دولت له پلوه را اوچت شوي د سترګو د لېدلي حال په توګه د دولت په هغو" ټینګو موخو" ټینګارکوي چې کرار کرار‌به د سوسیالیستي پرمختګ د لارې د هوارولو لپاره په " افغانستان کې" مخکېني شرایط رامنځ ته شي.

وګړي د نوي واک ته رسيدلي د افغانستان د خلق له ډیموکراتیک ګوند او د هغه له کړنو څخه په ټینګه ملاتړکوي. " په همداسې یوه مهال کې که څه هم " کورني غبرګون" "برالا لاریون" ته لاس نه دی اچولی خو پټې او ترځمکې لاندې هڅې یې راپیل کړې دي " (ډنډورې، د وسلو د راتګ بهیر او کوډلارې ډلې چې د پاکستان له پلوه سمباليږي).

د خلق اود پرچم د ډلو ګوند او ګوند بازۍ ناوړه اغیزې لري. تر ټولو لویه شخړه د دولت د دريزونويا پوستونو د راخپلولو پرسرده. د خلق د ډلې استازي د پرچم د ډلې د استازېو له مشرتابه سره په لوړو پیاوړو پوستونو په ځانګړې توګه په پوځ کې په کارکولو خوښ نه دي. د پرچم د ډلې مشر[ببرک] کارمل په خپل وار د پوځ په ګټه د انقلابي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شورى له پراخېدلو څخه کلکه سرټکونه کړی ده. سفير او " ګونديي سلاکارانو" د خپلو خبرو او مرکو په ترڅ کې په راپاڅېدلې " تاوتريخوالي" د لاس بري کېدلو او د ګونديز مشرتابه او د ګوند د "يووالي پرپياوړي کېدلو" ټينګار کړی دی. په پای کې د ۱۹۷۸زکال د مې د مباشتې په ۲۴ نېټه د افغانستان د خلق ډيموکراتېک ګوند د مرکزې کمېټې سياسي بيرو پريکړه وکړه چې د خلق او د پرچم د ډلو نومونه له منځه يوسي او د افغانستان د خلق د ډيموکراتېک يو موټې ګوند په نامه له يو بل سره سلا شول.

افغانانو د شوروي اتحاد له جمهوريتونو څخه وغوښتل چې د "مشاورينو او سلاکارنو يولويه ډله" دې ورولېږي چې له دولتي کارکوونکو او د پنځه کلن پلان د برخو په يو ځای کولو کې ورسره د مرستې لپاره جوګه شي. د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو دغه غوښتنې په " ورين تندي" ومنلي.

دا به د شوروي اتحاد د سيوسياليستي جمهوريتونو لپاره لاره پرانيزي چې موږ په افغانستان کې خپل دريزونه لا نور پياوړي او غښتلي کړو.

پايليزې خبرې: حالت په هيواد کې " په ټوليز ډول د هرې ورځ په تيرېدلو" لا پياوړی کيږي، دولت په خپلو ټولو سيمو خپل واک راتينګوي او د " کورني غبرګون او لاريونونو د .... د پريکولو لپاره" اقدامات تر لاس لاندې نيسي.

د نوي واکمنی د لا راټينګولو لپاره ترټولو اړينه خبره د افغانستان د خلق د ډيموکراتېک ګوند او دولت په مشرتابه کې د يو موټي والي راوستل دي. خو " تاو تريخوالی لا تر اوسه له منځه نه دی تللی". سفارت او ګونډي سلاکاران دواړه په ګډه د افغان د مشرتابه د ډلې په منځ کې پراختلافاتو د لاس بري کېدلو په موخه اړين ګامونه را اوچتوي.

اخځ:

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034DB6A-96B6-175C-91262B384BCC068C&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په افغانستان کې دروسانو د تبلیغاتو د مورچل جوړول

پښتو ژباړه : رحمت آریا

سپتامبر ۲۰۰۸

"د افغانستان له ډیموکراتیک جمهوریت سره د رَسَنېو په پیاوړي کولو کې مرسته	
نېټه:۰۲/۱۹/۱۹۸۰	سرچینه:
د لاسوندي پېژندنه هغه پلان چې په افغانستان کې شوروي پلوي ، انقلاب ضد رَسَنۍ جوړه شي. په دغه پلان کې په ماسکو کې د باختر آژانس د خبري رَسَنۍ لپاره د عملي زده کړو لارې چارې هم په پام کې شوې دي	

۱.د افغانستان په ډیموکراتیک جمهوریت کې سیاسي اړوپیچ ته په کتنې د شوروي اتحاد ټولې رسنۍ هڅې کوي چې په افغانستان کې د شوروي اتحاد له کړونو او دریز څخه په کلکه ننګه وکړي او څرګنده کړي چې ټولې هڅې د افغانستان د ملي خپلواکۍ ، ځمکنۍ بشپړتیا ، د ښه ګاونډیتوب د اړیکو او د افغانستان او شوروي د وګړو ترمنځ د همکارۍ او ملګرتوب لپاره دي او موخه یې د شوروي ضد، د پانګوالو هېوادونو او د پیکنګ د زبرواکپالو پالیسیو له مخې د افغان- ضد دریزد څادر لېرې کول دي. د نوي مشرتابه د تګلارو د تبلیغاتي کمپیاین په تړاو دې افغانو ټولیزو رسنیو ته ټینګه اوډه ورکړل شي .

۲ .د افغانو ملګرو پام دې په خپرونو کې زیاتـوالي ته را واړول شي چې په ترڅ کې یې په افغانستان کې په کورني ژوندانه کې د ښو بدلونونو د منځ ته راتللو څرنګوالي ته غبرګون ورکړي. د شوروي سیوسیالیستي جمهوریتونو د دولتي تیلیویزیون او د راډیو د خپرونو کمېټه او د " نووستې" خبري ایجنسۍ د خپلو بهرنیو کانالونو له لارې پورتنۍ تبلیغاتي تګلاره خپروي .

۳ .د افغا نستان د ډیموکراتیک جمهوریت ټولیزو رسنیو ته د اوډه ورکولو لپاره :

د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو ګوس- تیلیراډیو :

د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د مخابراتو د وزارت په همکارۍ دي، د سنجول شویو راډیویي څپو خپرَنیز اوزار د ځانګړي شوې " اختصاصي" بودېجي له لارې په پام کې ونېول شي او د شوروي د راډیو په خپرونو کې دې د پښتواو دري ژبو د خپرونو وختونه دوه ځله نور زیات شي او ډاډ دې تر لاسه شي چې د دغې راډیو خپرونې د افغانستان او پاکستان په څېرمو سیمو کې د اوریدلو وړ رسنیزه وړتیا ولري .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۹۸۰ز کال په دویمه اودریمه څلوریزه کې دې، په یوه دري مباشتني عملي زده کړنیز پروګرام کې د افغان راډیو او تیلیویزیون پینځه تنه کارکوونکي ومنل شي؛

د شوروي اتحاد د سوسیالیستي جمهوریتونو د ګوس- تیلیراډیو لپاره دې په کابل کې په یوې ځانګې کې استازی دفتر او د یوه خبریال او یوه مرستیال کاریزه څوکۍ هم په پام کې ونیول شي.

د ۱۹۸۰زکال په دوېمه څلوریزه کې دې افغانستان ته د شوروي د تیلیویزون د تیلیګرافۍ یوه دري کسیزه ډله واستول شي (خبریال، د کمرې چلوونکی او د غږ سمبالوونکی)،

ټیلیویزوني په ځانګړې توګه خبرونه او د پروپاګند ضد مواد دې افغانستان ته واستول شي. " زموږد سترشمالي ګاونډي هېواد" تر نامه لاندې دې یوه نیم ساعته خپرونه چمتو او یوازې په دري ژبه دې د مباشتنۍ خپرونې لپاره دبینګ شي .

تاس :

له "باختر آژانس" سره دې د بهرنیو خپرونو په ځانګه کې مرسته وشي. د دې ترڅنګ تاس او د شوروي اتحاد د سوسیالیستي جمهوریتونو د مخابراتو وزارت دې د کابل � ماسکوترمنځ راډیو -تیلیګرافي چینل پرانیزي چې په پای کې یې له کابله تر عربي، اروپايي او د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت ترګاونډیو هېوادونو پورې خپرنیزه او رسنیزه وړتیا ورلې؛

له " باخترآژانس" سره دې مرسته وشي چې له هندي یو ان آی اینجسۍ سره یو ترون لاسلیک کړي چې له مخې یې نوموړې اینجسۍ د خپلو چینلونو له لارې د افغان وګړو د ژوندانه په اړه مواد خپاره کړي؛

افغان لوري ته دې له اضافي پرزو سره یو ځای د فارسۍ ژبې ۲۰ تیلي ټایپ وړیا ماشینونه او د دوه سوه زرو شوروي روبلو په بیه په شوروي کې جوړ اړوند په لاس چلېدونکي ماشینونه ور ولېږل شي؛

د چارو د سمبالولو لپاره دې یو سلاکار د شپږومیاشتو لپاره د افغان "باختر" آژانس په واک کې ورکړل شي؛

د تاس د قانونو په کاري او د ټاکلي کارګري تنخوا په ا ډانه کې د افغان "باختر" آژانس د ایجنسۍ شپږ تنه کارکوونکي دې د دري میاشتـنۍ عملي زده لپاره ومنل شي او د عملي زده کړو پر مهال دې د عملي زده کړو د زده کوونکو لپاره ځانګړي شوي ژمني توکي [ایخـیـپـپروکا] ورکړل شي؛

د افغانستان ډیموکراټیک جمهوریت ته د ترانسیفرونو د ځای پرځای کولو، همغاړه کولو او د پرسونل د روزلو لپاره د (" خبري موادو �ژ" د اخیستلو او ورکولو) کارپوهان واستوئ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

الف پ ن (اي پي ان)

د افغانستان په ډیموکراتیک جمهوریت کې د اې پي ان له لارې دې په پښتو او دري ژبو د " اخبار" د مجلې د هرې گڼې ویشنه شلو زرو ته لوړه شي

سرله ۱۹۸۰زکاله دې د ای پي ان له لارې په پښتو او دري ژبو د ادبي خپرونو کچه را لوړه شي او په هغې کې دې د تیورۍ ، د شوروي اتحاد د کمونیست گوند د مرکزي کمېټې د کړنو او په شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو کې د سیاسي تجربو او توکمیزې پالیسۍ سکالو ته لومړیتوبونه ورکړل شي؛

په دري اوپښتو ژبو دې د [ناد پیسي] {روسي اصطلاح او نامتو خپرونې � ژ} تر نښې لاندې د انځوریزواخبارونوخپراوي ته سمبالتیا ورکړل شي .

د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د چاپي خپرونو، چاپـونو او د کتابونو د سوداگرۍ دولتي کمېټه دې :

د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت د اطلاعاتو او کلتور له وزارت سره په همکارۍ کابل ته د کارپوهانو یوه ډله واستوئ چې د چاپي تولیداتو د کچې د سمبالولو، د کارکوونکو په روزنې او په چاپیزو چارو کې د کورنیو سیمه یزوکارکوونکو د کارپوهنې لوړاوي ته وده ورکړي؛

د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت د اطلاعاتو او کلتور له وزارت سره په همکارۍ او د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د کارپوهانو او کارپوهنیزو یا مسلکي زده کړو له دولتي کمېټې سره په یوځای والي دې د ځانگړ شوې ونډې په اړانه کې د افغان چاپوونکو د روزنې چارې دې سمبال او ترلاس لاندې ونېول شي؛

د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د نصبولو او ودانولو د چارو له وزارت سره په ملتیا دې یو سلا کار کابل ته واستول شي چې د آفسیت د اخبار چاپولو د شپږ رنگیزه چاپ - ماشین په چالانولو کې مرسته وکړي .

۴ . د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د منځنیو اولوړو زده کړو وزارت دې له افغان لوري سره په گډه د بشري زده کړو په څانگه کې د شوروي د لوړو زده کړو په انستیتیوتونو کې شل تنه افغان زده کوونکي غوره او هغوی دې د ورځپاڼو، راډیو او ټیلیویزیون په څانگو کې وروزي او همدا شان د ۱۹۸۰ او ۱۹۸۱ زکلونو لپاره د ژورنالیزم په ښوونځیو کې د شوروي د لوړو زده کړو په انستیتیوتونو کې د افغان زده کوونکو د منلو په اړه دې له افغان لوري سره خپلو خبرو ته دوام ورکړي .

۵ . د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د سینماتوگرافۍ دولتي کمېټې له افغان لوري سره په درَي او پښتو ژبو د یوه گډ لاسوندیز 'مستند' فیلم د جوړولو لپاره د همکارۍ یوتړون وروستنیو پوړیو ته را رسولی دی چې په هغه کې د افغان وگړو په ژوند کې راغلي بدلونونه را څرگندیږي او د افغانستان د خپلواکۍ پر وړاندې د پیکینگ او پانگوالو کړیو ورانکارۍ کړنې ورغندل کیږي؛ په ازبکستان او تاجیکستان کې د ډبینگ په برخه کې له افغان لوري سره د شوروي د څیړې او په لاسوندیزو فیلمونو کې دې مرسته وشي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٦ .د توکو، تخنیکي څانګو اوله افغان لوري سره د ټولیزو رسنیو لپاره د مالي مرستو د برابروني لګښتونه :

د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د مالیي چارو وزات :

د ۱۹۸۰زکال او ورپسې کلونو لپاره له دولتي بودېجې څخه له ځانګړي شوي جلا کړل شوي اختصاصي لګښت څخه دې د تاس او مخابراتو د وزارت لګښت ورکړل شي چې د کابل � ماسکو ترمنځ د راډیو- ټیلیګراف د چینل د سمبالولو او له کابله د رارسیدونکو مالوماتو د آخذې آسانتیاوې را برابرې کړي؛

کابل ته د کار پوهانو لګښت دې د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د دولتي بودیجې له هغې څانګې څخه چې د بهرنیو هیوادونو لپاره د وړیا مرستو د ورکړې لپاره ځانګړې شوې د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د [ګوسکومیزدات] او د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د[مینموتاژپیڅستروی] له لارې برابرشي؛

په دَري او پښتو ژبو د خپرندویه اینجسۍ د خپرونو د پراخیتا لپاره دې د مالي لګښت په اړه له ای پې ان سره په ګډه پریکړه وشي .

د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د مخابراتو وزارت :

د کابل اود هېواد د لسو ولایتونو له مرکزونو سره د باخترآژانس د ایجنسۍ د راډیویي اړیکو د چینلونو لپاره چې ځایونه یې لا د مخه چمتو دي؛ افغان لوري ته دې د سلو زرو روسي روبلو په ارزښت شل دانې د آرایس او- ۳۰۰ او آرایس او � ۳۰ ترانسیفرونه له آنتنا او ګاسولین سره یو ځای ولیږل شي؛

د افغانستان ډیموکراتیک جمهوریت ته د کارکوونکو د روزلو او د ترانسیفرونو د سمبالولو او ځای پرځای کولو لپاره دې لس تنه کارپوهان واستول شي .

د مخابراتي توکو د صنایو وزارت دې له خپلې زیرمې څخه په ۱۹۸۰زکال کې د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د مخابراتو د وزارت له لارې دې لس آر ایس او ۳۰۰ ترانسیفرونه ورکړي .

د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د ګاز- پلان اداره دې تاس ته د اسعارو د آزاد بازار په بیې اتیا زره شوروي روبله ورکړي چې د افغان باخترآژانس لپاره پرې توکې ور واخلي .

د باختر افغان خبري آژنس لپاره د بهرنۍ سوداګرۍ وزارت دې په ۱۹۸۰زکال کې تاس ته د توکو د رسونې له لګښت سره یو ځای شل د ټایپ زیمنس ماشینونه چې د فارسي ژبې د لیکلو وړتیا ولري، واخلي .

د هوايي ملکي ترانسپورت وزارت:

له کابله تر ماسکوه - له ماسکوه بیرته تر کابله د شوروي روبلو په لګښت د تاس د وړاندیز پر بنسټ شپږو تنوافغانانو، او د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د ګوس تلیراډیو د غوښتنې پربنسټ پینځو تنوافغانانوته دې د تګ او راتګ ترانسپورتي لارې چارې برابرې شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي روبلو په بیه د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د مخابراتو د وزارت له مصرفي بودیجې څخه دې ، کابل ته د شلو آر ایس او ۳۰۰ او آر ایس او ۳۰ ترانسیفرونو، آنتنا اود تیلو د جنراتورونو د لیږد چارې تر لاس لاندې ونیسي

د شوروي روبلو په بیه د تاس له مصرفي بودیجې څخه د شلو زیمنس ټایپونو او ورسره ا ضافي پرزو او همدشان تاس ته د اختصاص ورکړل شویو په لاس چلېدونکو ماشینونو لیږد دې ترکابله په پام کې ونیول شي

د وزیرانو د شورى د بهرنیو سیلانیانو لوی ریاست دې تاس ته اجازه ورکړي چې په ماسکو کې د افغان مېلمنو زده کوونکود ملیمستون لګښتونه دې د شوروي وګړو لپاره د لګښوتونو د ځانګړي شوي لیست له مخې ورکړي .

دوېمه کاپي : سکرتر ته

ولیږل شوه [ځای سپین دی]

33vs

د لاسوندي سرچینه او اخځ :

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034DA02-96B6-175C-9DF6EBC81C8212F3&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمدشاه مسعود او روسي سلاکار

پښتو ژباړه : رحمت آریا

سپتامبر ۲۰۰۸

د احمدشاه مسعود لیک د روسانو لوی سلاکار ته	
نېټه ۱۲/۲٦/۱۹۸۸	سرچینه : باریس گروموف، " اوگرانیچیني کونتینجنت" (محمود قطعات)، پروگرس، ماسکو، ۱۹۹۴
د لاسوندي پېژندنه: دغه لاسوندی د احمدشاه مسعود له پلوه یولیک دی چې په افغانستان کې د شوروي پوځیانو د ښکېلوالي په تړاو د هغه چال چلند رابربنډوي	

ښاغلی سلاکار!

کله چې ما ستاسو لیک تر لاسه کړ نو تر هغه لا مخکې ما غوښتل چې په ټاکل شوي ځای کې د شوروي له استازي سره وگورم. د لاخرگندولو لپاره باید راغبرگه کړم چې : موږ د لسو کالو په اوږدو کې جگړه او ستاسو شتون زغملی دی. انشاالله د ځورنورو ورځو لپاره به یې نور هم و زغمو. خو که تاسو پوځي عملیات راپیل کړئ نو موږ به یې د مخنیوۍ لپاره غبرگ ځواب ورکړو. بس همدا ده. موږ به سر له ننه خپلو ټولگیو او ډلو ته د عملیاتو لپاره د بشپړه جگړه ییز تیارسی دنده وسپارو.

په درناوي،

احمدشاه مسعود

۱۹۸۸ دیسامبر ۲٦

د لاسوندي سرچېنه:

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034D290-96B6-175C-9E996A8244FE5265&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمدشاه مسعود دروسي سترتيژۍ پلي کوونکي ګوډاګۍ

د نجیب الله د واکمنۍ په دَور کې د نجیب یاور جنرال اسحق توخي د ټول افغان له لارې یوه ډیره په زړه پورې لیکنه خپره کړې او په هغې کې یې له یو شمیر حقایقو څخه ځادر لیرې کړی دی. ښاغلی توخي د خپلې لیکنې " ډُکتور نجیب الله و خروج نیرو های نظامي شوروي از افغانستان" په ۱۴ او ۱۵ پاڼه کې د شمالي ټلوالې د بولندوی احمد شاه مسعود په اړه داسې لیکي :

"په هغو شپو ورځو کې چې د شوروي ځواکونو د وتلو لړۍ خپلې بشپړیدا ته نیږدې کېدله د شوروي د بهرنیو چارو وزیر ادوارډ شیواردنازي د یوه پلاوي په مشرۍ کې کابل ته را ورسید. د نوموړي له سفر وروسته ډُکتور نجیب الله ما لیکوال ته وویل ' اوس ورته ځرګنده شوې چې د کابل په ښار کې د خوراکي توکو د زیرمو د تشولو د سبوتاژ په اړه د حسن شرق د مشکوکو کړو وړو تر شا د مسکو د زړو کارپوهانو لاس دی. ډُکتور نجیب الله د خپلو خبرو په دوام وویل ، شواردنازي په پټه راته وویل چې

'ددې تر څنګ چې د ټولو امنیتي چارو ځار ته ډیره پاملرنه وکړئ د شوروي د سرتیرو د وتلو د لړۍ تر بشپړیدا پورې د سروزیرې له څوکۍ څخه محمد حسن شرق مه لیرې کوئ ترڅو ستاسو پر وړاندې د شوروي د مشرتابه کړۍ را ونه پاریږي '.

وروسته ځرګنده شوه چې د مسکو زاړه کارپوهان د حسن شرق ، ګلابزوی ، شهنواز تنې ، پاچا ګل وفاداراو په احمدشاه مسعود پورې د تړلو کسانو او ستمیانو د ګډولې په راټولو د شوروي د سرتیرو له وتلو سره سم یوه کودتا په لاره واچوي ترڅو نړیوال په دې خبرې ډاډه کړي چې افغانانو خپل برخلیک په خپلواکه توګه په خپل لاس کې واخیست.

په همدې تړاو زما ښه په یاد دي چې له افغانستانه د شوروي سرتیرو د لړۍ له بشپړیدا وروسته د ډُکتور نجیب الله په نامه د هیواد له ولایتونو څخه یو شمیر شفرونه را رسیدلي ول ، ما دغه پاکټونه پرانیستل چې په هغو کې یوه پاکټ زما پام ځانته را واړاوه. دغه پاکټ له هغو پاکټونو څخه توپیر درلود چې د شفرونو د رالیږلو لپاره په کار وړل کیدل. پاکټ مې پرانیست او و مې لیدل چې پر یوې کوشنۍ پاڼې په دري ژبه لیکل شوی لیک د شوروي د سفیر یولي ورانتسوف په نامه لیک وو چې د احمدشاه مسعود له پلوه د شوروي سفیر ته لیږل شوی وو. په لیک کې داسې لیکل شوي ول:

"ښاغلی سفیر! ستاسو پیام مې چې له ما سره مو د لیدلو په اړه را لیږلی وو ، ترلاسه کړ. له دې چې تاسو په خپلې ژمنې چې واکمني به له " دال" څخه " شنه " ته لیږدوئ پاللي ونه کړه ، نو له تاسو سره د لیدلو څه اړتیا شته ؟ "

ما نوموړی پاکټ په بیړه ډُکتور نجیب الله ته ور ووړ، د شفر په لوستلو په فکر کې ډوب شو او له ما یې وپوښتل تاسو ته د " دال" وییکي څه مانا ښندي؟ ما وویل ، دوې ماناوې ښندي یا " ډیموکراتیک خلق " یا " ډاکټر نجیب" او

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د " شنه" وییکی په خپله څرګنده ماناښندي ، اخوانیان ، یعنی دی " مسعود" په خپله. ډُکتور نجیب الله وویل پاکټ په هغه بڼه بیرته وتړه چې هېڅ څوک ورباندې پوه نه شي او بیرته یې ماته راوړه " .

سرچینه : وګورئ Dr.Najibullah Wa Khorouj Nairo haie Shprawi :

له دغې لیکنې مخکې ما " ژباړونکي" د وودرو ولسن د مرکزله پلوه خپور شوی لاسوند د بینوا د ویبپاڼې د جنګي جنایتکارانو د ځانګړ شوي برخې له لارې خپور کړی وو چې احمدشاه مسعود د شوروي د یرغلګرو ځواکونو د څلویښتم لښکر بولندوی جنرال باریس ګروموف ته لیږلی وو. یو شمیر کسانو پر نوموړي لیک د ویاړ په ترڅ کې ویلي چې مسعود غوښتل د روسانو پښه ورلنډه کړي خو له دواړو لیکونو او لاسوندنو په ډاګ جاج اخیستل کیږي چې روسانو مسعود د خپلو ستراتیژیو د یوې آلې په توګه په کار اچولی وو. شوروي روسانو نه یوازې مسعود ته اقتصادي او پوځي مرسته ورکوله بلکه نوموړی یې د خپلو ستراتیژیکو موخو لپاره د خپل یرغل او له یرغله په وروسته کلونو کې په کار واچاوه. داسې بریښي چې له مسعود سره روسانو پخې ژمنې کړې وې ، د هغو ژمنو له منځه یوه یې مسعود ته د افغانستان د واکمنۍ لیږدول ، او په بد ترینه حالت کې د افغانستان د نهو شمالي ولایتونو بیلول او له تاجکستان سره د هغوی نښلول ول. دغه نهه ولایتونه د هندوکش په لمنه کې پراته دي او هندوکش د روسانو لپاره یو ستراتیژیک دریځ لري او مسکو په افغانستان کې له خپلې بدنامې ماتې وروسته لږ تر لږه د هندوکش په څارنه او کنترول بسنه کوله. دواړه لیکونه او لاسوندونه د همدغې ستراتیژۍ بیلګې دي .

که ښاغلو لوستونکو د " حاجي مراد" په نامه د لیو تولستوی د ۱۹۱۲ زکال ناول لوستلی وي نو هغوی ته په پته ولګیږي چې شوروي کمونیستانو له خپلو تزاري واکمنو څخه په زده کړی د افغانستان د یرغل په کلونو کې دویم حاجي مراد د احمد شاه مسعود په نامه وزیراوه چې د افغانستان د جهاد ملا پر هغه ور ماته کړي او روسان په افغانستان کې خپلو موخو ته ورسیږي. د لیو تولستوی د حاجي مراد د ناول غټ ټکي په لاندې ډول دي :

"حاجي مراد په قفقاز کې د امام شامل د خپلواکۍ غوښتونکې ډلې یو بولندوی دی. مراد له خپلو دوه تنو ملګرو سره یو ځای د شامل له ډلې تښتي او د سادو په نامه د یوه تن په کور کې چې د شامل له ملاتړو څخه دی پناه اخلي. کلیوال خبریږي او غواړي شامل ته د هغوی د پټېدا په اړه خبر ورکړي. د مراد د ډلې یو تن په دې بریالی کیږي چې له روسانو سره اړیکه ونیسي او له هغوی سره وګوري. شامل په دې هیله په ولادي واستوکیا کې له روسانو سره ګوري چې د هغوی په مرسته د شامل ځواکونه په شا و تمبوي. په ولادي واستوکیا کې مراد له روسي شهزادګي سیمیون ورانتسوف او د هغه له ماندینې ماریا سره د ملګرتوب اړیکي ټینګوي او د شهزادګي د لښکر کوټ د بولندویانو زړونه لاس ته راوړي. وارنستوف ، مراد ته خپل لاسي ساعت د نخښې په توګه ورکوي ".

په دې توګه مراد د روسانو د ملاتړ په مټ له شامل سره کورنۍ جګړه پیل کوي ؛ روسان له مراد څخه د شامل د ځواکونو په ټکولو کې ډیره ګټه تر لاسه کوي لکه چې له احمد شاه مسعود څخه یې تر لاسه کړه. مسعود په هېڅ ډول د سالنګ په سویلي څنډو اود شمالي ډنډ په اوږدو کې یې د مجاهدینو هېڅ ډلې ته اجازه نه ورکوله. لاسوندونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زباد رسوي چې مسعود به په همدغو سيمو کې د ميشتومجاهدينو کواردیناتونه روسانو ته ورکول او روسانو به په ناڅاپه د شوبلو او الوتکو غوبل پيل کړ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمدشاه مسعود او روسي سلاکار

پښتو ژباړه: رحمت آریا
سپتامبر: ۲۰۰۸

د ببرک کارمل او د چک د ډیپلوماتیک ټرون د مشر ترمنځ د خبرو د ثبت لنډیز	
نېټه ۱۹۷۸/۱۲/۰۹	سرچینه: مرکزي دولتي آرشیف، د شوروي اتحاد د سوسیالیستي جمهوریتونو د کمونیست ګوند د مرکزي کمېټې آرشیف، د هوسک دوسیه، نا زیرمه شوي توکي، د افغانستان بکس. [موږته] د اولدریچ توما له پلوه را چمتو سوي دي.
د لاسوندي لنډیز : د ببرک کارمل او د ډیپلوماتیک ټرون د مشرترمنځ د خبرو اترولنډیز چې کارمل د خپلې سفارتي چارواکۍ د پاي په ترڅ کې په چکسلواکیا کې د سیاسي پناه غوښتنه کوي	

ببرک کارمل د سپتامبر په ۱۱ نېټه د ماسپښین په دریو بجو د ډیپلوماتیک ټرون له مشره سره وکتل. هغه خپلې خبرې په چکسلواکیا کې د هغه د اړوندو ډیپلوماتیکو چارو په پای موندلو راپیل کړې. د ډیپلوماټک ټرون مشرځواب ورکړ چې د بهرنیو چار وزارت غه خبر په کابل کې د چکوسلواکیا د استوګن سفارت له لارې تر لاسه کړی دی.

کارمل وویل چې هغه پوهېده د هغه اړوندې چارې په چکوسلواکیا کې په رسمي ډول پاې ته رسیدلې خو د خپل ګوند د مشرتابه د یوه غړي په توګه غواړي له ملګري بیلک سره وګوري چې د خپل هېواد داړوپیچ او د خپل ځان په تړاو ورسره خبرې وکړی. همداشان کارمل خبر ورکړ چې د اوسني روان کورني اړوپیچ په اړو دوړ کې نه غواړي خپل مورني ټاټوبي ته بیرته ستون شي خو یوه پانګوال هېواد ته په هېڅ ډول کډوال کېدنې ته لیوال نه دی. هغه خپله موخه رابربنډه کړه او د سیاسي پناه غوښتنه یې وکړه.

کله چې کارمل د سفارت له کاره له ګوښه کېدلو وروسته په چکسلواکیا کې د خپل مدني حالت په تړاو پوښتنه وکړه چې مدني حالت به یې څه وي نو د ډیپلوماتیک ټرون مشر ځواب ورکړ چې تاسو د یوه افغان تبعه په توګه د افغان د سفارت تر ساتنې لاندې یاست.

اخځ :

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034D0DB-96B6-175C-90CF0C4CC31CC1C6&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanista

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان ته د شوروي اتحاد د سفير الف. ميم . پوزانوف او د تره کي منځ د خبرو لنډيز

پښتو ژباړه : رحمت آريا
سپتامبر، ۲۰۰۸

افغانستان ته د شوروي اتحاد د سفير الف. ميم . پوزانوف او د تره کي منځ د خبرو لنډيز	
نېټه ۰۳/۲۲/۱۹۷۹	سرچينه: Notes by O.A. Westad in TsKhSD, f. 5, op. 76, d. 1044, ll. 29-30
د لاسوندي د پېژندنې لنډيز: افغانستان ته د شوروي اتحاد د سفير الف. ميم. پوزانوف او تره کي ترمنځ د خبرو لنډيز چې په ترڅ يې کې تره کی د پوزانوف له لارې د شوروي له مشرتابه څخه مننه کوي او سفير ته د هغو خبرواترو په تړاو مالومات ورکوي چې ده د شوروي له مشرانو سره کړي وي.	

تره کي پوزانوف ته د خپلو هغو خبرو اترو په اړه خبر ورکړ چې نوموړي د پياوړو خوندي څپو لرونکوي (هاى فريکوينسي) راډيو له لارې له برژنيف، کاسيګين، اوستينوف، ګروميکو او پونيماريف سره کړې وې. شوروي مشرانو پريکړه وکړه چې که ايران، پاکستان او نورهېوادونه د افغانستان پرډيموکراتيک جمهوريت بريد وکړي نو شوروي اتحاد به ورسره سياسي او پوځي مرسته وکړي، ددې لپاره چې د هوا له لارې د ليږد چارو ته چټکتيا ورکړل شي نو د کريډيتونو د نېټې د پاى نيټې دې وځنډول شي، د افغانستان ډيموکراتيک جمهوريت ته دې سل زره ټنه دانه باب ورکړل شي او د هغه طبيعي ګازو بيه دې لوړه کړاى شي چې شوروي اتحاد له افغانستانه راپيرودلي دي. تره کي د شوروي اتحاد له سوسياليستي جمهوريتونو څخه مننه کړې چې دافغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت په کورنيو چاروکې د پاکستان او ايران د لاسوهنې د غندنې په موخې يې اعلاميه خپره کړې ده.

[پاليزه يادښت: د افغانستان د اړوپيچ په تړاو د شوروي اتحاد د کمونيست ګوند مرکزي کمېټې ته د جوړ کړل شوي ګزارش د ژباړې لپاره چې ګروميکو، اوستينوف او پونيماريېف د ۱۹۷۹زکال د اپريل په لومړۍ نېټه چمتو کړى او سياسي بيرو ه د ۱۹۷۹زکال د اپريل د مباشتې په ۱۲ نېټې منلاى وو ، د سړې جګړې د نړيوال تأريخ د پروژې دريم بولتن وګورئ (د ۱۹۹۳ زکال منى) ٦٧ � ٧٩]

اخځ :

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034DBF6-96B6-175C-935A5B274DB250F0&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امریکا سفیر: د شمالي ټلوالې جنګي جنایات نه شي کنټرولیدای

آرشیف � منځنۍ ، نوامبر ۲۰۰۱
راپورتر : مارک کولوین]1[
ژباړه : رحمت آریا

مارک کولوین: شمالي ټلوالې چې په افغانستان کې د طالبانو د والګي (ګریپ) د ماتولو لپاره دومره لوڅې پوڅې وکړې ، آیا اوس پوښتلای شو چې دغه ټلواله څوک کنټرولای شي؟
د بیلګې په ډول د شمالي ټلوالې یو بولندوی جنرال دوستم یو له هغو بې رحم ترینه توپکواکو جګړه مارانو څخه دی چې ډیري افغانان ورته له ویرې درنښت لري. په ځانګړې توګه افغان میرمنې لا تراوسه نه غواړي چې خپلې چادرۍ لیرې کړي ، دا د دې مانا نه ښندي چې ګڼې چادري د هغوی خوښیږي دا ځکه چې هغوی د شمالي ټلوالې د جنسي تیریو پخوانۍ شپې ورځې په یاد لري او ویره لري هغوی نه غواړي چې د ټلوالې په شتون کې دې پخوانۍ پَیـر بیا را ژوندی شي .
تام شیفر [2] په آسترالیا کې د امریکا سفیر دی. ما نن له نوموړي څخه په مزارشریف کې د رامنځته شویو وحشتونو او بیرحمیو په اړوند پوښتنه وکړه .
تام شیفر: دغه ډول چلند او دې ورته نور کړه وړه چې ترسره شوي --- څرګنده ده چې ناوړه کړه وړه ول او ښکاره خبره ده چې موږ یې ملاتړ نه کوو .
مارک کولوین : خو تاسو د هوا له لارې د هغوی مرسته وکړه ، همداسې نه ده؟
تام شیفر: که په یوه جګړه کې ستا ملاتړ کوونکی وژل کیږي نو ته به هرومرو د هغه د وژل کیدا مخه نیسی. هلته په کلا کې دننه څو تنه را پورته شول ، په لاسونو کې یې بمبونه را واخیستل ، هغوی نه یوازې خپل ځانونه وژل بلکه نور خلک یې هم وژل ، کله چې د کلا د نیولو لپاره هڅې وشوې څرګنده ده چې د نیولو پر مهال خلک وژل کیږي ، او دا هغه څه دی چې پیښ شول .
]د ژباړونکی یادونه : دلته له کلا څخه د ټام شیفر موخه د کندز " قلعه جنګي " ده چې په ۲۰۰۱ زکال کې تسلیم شویو بندي طالبانو پاڅون وکړاو ګڼ شمیر یې ووژل شول. د لا زیاتو مالوماتو لپاره د بینوا ویب پاڼه � جنګي جنایتونه � د مرګ کاروان وګورئ [
مارک کولوین: که تاسو په هغه پړاو کې دومره کنټرول په لاس کې درلود نو ولې مو له هغه وروسته د جنرال دوستم د سرتیرو مخه ونه نیوله ؟
تام شیفر: و ګورئ! زه ګومان نه کوم چې د جنرال دوستم کنټرول به دقیقاً هغه څه نه دي چې موږ یې په خپل کار کې ولرو. زما موخه د هغوی د کړو وړو.....

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارک کولوین: ولې به نه وي ، آیا دا د دې لپاره چې ټول په دغه جګړه کې نوموړې خبره د یوې ستونزې په توګه یادوي؟ آیا په ډیموکراسۍ کې به دا مقوله د یوې ښې قاعدې په توګه و ګڼل شي چې زما د دښمن غلیم زما ملګری دی ، همداسې نه ده ؟

تام شیفر: ښه نو! زه ګومان نه کوم چې دا به ښه قاعده وي او زما په باور موږ داسې نه کوو. ګومان مې نه راځي چې موږ دې د پورتنې مقولې پربنسټ خپلې چارې بر مخ بوځو. دلته د جګړو لمنه له پخوا وختونو پراخه وه خو اوس که چا وحشت رامنځته کړی وي نو ښکیل کسان یې هرو مرو پازوالي لري او پازوال کسان دې د خپلو کړنو په ځواب کې عدالت ته را وکاږل شي .

زما په ګومان دا به تر یوې کچې ګرانه وي چې په افغانستان کې د هررامنځته کیدونکې وحشت د پړې بار دې د امریکا پر اوږو کښیښودل شي. موږ هلته نه یو بلل شوي. هلته داسې یو رژیم وو چې په خپله غیږ یې ترهګرو ته د پناه په توګه پرانیستلې وه ترهګر له همدغه ځایه را والوتـل ، په بې ګناه خلکو بار الوتکې یې وتښتولې او له آسمان څکالو ودانیو سره یې و جنګولې .

مارک کولوین: دا چورلټ د پوهیدو وړ ده خو....

تام شیفر: خو موږ غواړو چې نور یې پای ته ورسوو .

مارک کولوین : خو تاسو باید له دیموکراتیکو ارزښتونو څخه دفاع و کړئ نه دا چې هغه دړې وړې کړئ .

تام شیفر: زه خو هلته نه یم چې داسې وکړم ، خو که خبره پر امریکې راځي او که امریکا داسې کوي نو دا بیا امریکا ته ښه نه ده او نه باید داسې وکړي.

مارک کولوین : څرګنده خبره ده چې همداسې کیږي او همداسې له شمالي ټلوالې سره په همکارۍ کې را منځته کیږي ، شمالي ټلواله د داسې کسانو له ګډولې څخه جوړه یوه ډله چې اکثریت یې بدنامترینه خونړۍ سابقه لري ، دا هغه کسان دي چې ستاسو د مټ او مرستې په زور یې د افغانستان کنترول په لاس کې اخیستی دی .

تام شیفر: موږ ورته د طالبانو د رنګیدا په هینداره کې ګورو او د طالبانو د واکمنۍ ګټه نن خلک ګوري. په بله وینا دلته داسې یو ملت وو چې د لوږې پر ژۍ ولاړ وو. اوس د لوږې پر ژۍ نه دی ولاړ ځکه چې امریکا ور ودانګل .

هلته یو نیم میلیون کسان ول چې خپله ورځنۍ ډوډۍ یې نه درلودله موږ تر ټولو ستره مرسته وکړه ، موږ خوراکي توکي ورکړل ، دا مرستې د جګړې لپاره نه دي شوي دا مرستې موږ له جګړې مخکې کړې. د دې په ویلو تاسو نه شئ کولائ چې په افغانستان کې د هرې ستونزې د پازوالۍ پړه زموږ په اوږو را سپره کړې. زه ګومان کوم چې موږ ډیره لویه اجنډا لرو .

مارک کولوین : ما خو اوس داسې نه دي ویلي خو دا ډیره څرګنده ده چې.....

تام شیفر: که ته غواړئ پوه شي چې آیا موږ دې د دې ملاتړ وکړو چې لومړی ولاړ سو د خلکو لاسونه ور وتړو او بیا یې په ډزو ډزو ووژنول ، څرګنده خبره ده چې موږ د دغسې چلند ملاتړ نه کوو او موږ یې نه کوو .

مارک کولوین : ستاسو خلک خو هلته ول .

تام شیفر: زموږ د کسانو شمیره څومره وه؟ زما موخه دا ده چې تاسو نه پوهیږئ زموږ څو تنه هلته ول ، څوک ول او کنترول د چا په لاس کې وو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارک کولوین : موږ پوهیږو. موږ د هغوی انځورونه لیدلي دي.
تام شیفر: ستاسو مالومات زما تر مالوماتو ښه دي ځکه زه خبر نه یم....
مارک کولوین : ستاسو د سي آی اې د کسانو انځورونه د ورځپاڼو پر لومړیو مخونو خپاره شوي ول. اوس باید تاسو ته ځرګنده شوي چې تاسو تر یوې کچې کنترول درلود.
تام شیفر: د هغو کسانو انځورونه چې د ورځپاڼو پر لومړیو مخونو خپاره شوي ، پر هغوی تور لګول شوی چې د سي � ای � اې غړي ول ، ګومان کوم هلته یوازې د درو تنو انځورونه ول. اوس نو تاسو ګومان کوئ چې یوازې همدا درې تنه په ټول افغانستان کې د روان وحشت پازوال و بولو؟ تاسو نه پوهیږئ چې دغه درې تنه هلته څه کوي؟ تاسو نه پوهیږئ چې هغوی څه ویلي دي. تاسو نه پوهیږئ چې د هغوی دریځ څه وو او کوم دریځ یې را خپل کړی وو.
آیا هغوی د هوایي ملاتړ غوښتنه وکړه ؟ تاسو باید پوه شئ چې هغوی د هوایی ملاتړ غوښتنه وکړه. پوهیږئ ولې؟ ځکه چې نیږدې ول هغوی ووژل شي. دا د دې مانا نه ښندي چې هر څه دې شمالي ټلواله وکړي د هغې پازوال دې موږ وګڼل شو ځکه چې د شمالي ټلوالې کنترول زموږ په لاس کې نه وو .
مارک کولوین : څه شو د امریکا اوسني ټینګار چې افغانستان به بیا ودان کړي ، ما ته خو داسې برېښي چې ددغه هیواد واګې د داسې کسانو لاسونو ته ور لویږي چې خورا زیات بېخونده کسان دي ، همداسې نه ده؟
تام شیفر: امریکا هڅه کوي چې په سیمه کې پایښت او امن راخوندي کړي. دا د امریکا په ګټه ده. او په هماغه کچه د افغانستان په ګټه هم ده . موږ په سیمه کې یوه ټینګ او له امنه ډک افغانستان ته اړتیا لرو او موږ تر خپلې وسې وسې هڅه کوو چې دغې موخې ته ورسیږو. دا یوه کورنۍ جګړه ده .
مارک کولوین : دغه خبره ما بیرته جنرال دوستم ته را ګرځوي. دوستم د امن راړونکی دی ، آیا همداسې ده ؟
تام شیفر: ښایي تاسو داسې ګومان وګړئ. خو هلته....
مارک کولوین : خو ډېري افغانان داسې فکر نه کوي لکه چې تاسو یې انګیرئ ، د هغوی په یاد دي چې دوستم او د شمالي ټلوالې نورو جګړه مارو ور سره څه وکړل؟
تام شیفر: موږ باید څه کړي وای؟
مارک کولوین : زه دا پوښتم چې که دوستم له تاسو سره په ټلواله کې وو نو ولې د هغه کړه وړه نه دي کنترول شوي؟
تام شیفر: موږ په افغانستان کې توکمیز مشران نه کنترولوو.
مارک کولوین : تاسو له دوستم سره ټلواله جوړه کړې.
تام شیفر: د کاغذ د کومې پاڼې پرمخ لیکل شوي چې موږ ورسره ټلواله جوړه کړې. زما موخه دا ده چې موږ دغه ډلې له یو بل سره یو ځای کوو.
مارک کولوین : تاسو ورسره ټلواله لرئ ځکه ستاسو هوایې مرستو هغه ته زړه ا و زور ور کړ او دوستم په ځمکني پرمختګ کې وسه او پیاوړتیا موندله.
ښاغلی مارک ! څه غواړئ؟. تام شیفر:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارک کولوين : آيا دا يوه ټلواله نه ده؟

تام شيفر: ښاغلی مارک! موږ بهرنۍ پاليسي لرو. بهرنۍ پاليسي د نړۍ د امن په لاره کې کار کوي.هلته توکميز مشران دي. ټوله سيمه د جګړه مارو ډلو په منځ کې ويشل شوې ده. موږ ټينګښت او امن غواړو موږ نه شو کولای هر هغه څوک تر پوښتنې ،حساب او کتاب لاندې نه شوی نيولای چې د طالبانو خلاف دي ځکه بيلابيل خلک د بيلابيلو لاملونو پر بنسټ د طالبانو مخالفت کوي. دا ستونزمنه او خونړې سيمه ده ، دلته [جوزوف ب.] [3] نه شي راتلای چې زموږ په ګټه دې زموږ تر څنګ و دريږي او زموږ په خوښه دې سوله راته جوړه کړي .

مارک کولوين : زه دغه پوښتنې له تاسو څخه له دې امله کوم چې د شمالي ټلوالې تګلارې او چلند په ټولنه کې داسې شرايط او حالات رامنځته کړل چې خپله په خپله يې د طالبانو راتګ او د هغوی واکمنۍ ته لاره پرانيستله. او ډاډه اوسئ چې تاسو هماغسې يوې واکمنۍ ته بيا لاره پرانيزئ ، آيا تاسو هماغسې يوه بله لوبه نه رامنځته کوئ چې په زړه کې يې له امريکا سره دښمني او امريکايي ضد احساس وده وکړي؟ آيا تاسو د همداسې قماري معاملې پړی په لاس کې نه دې اخيستی؟

تام شيفر: که تاسو داسې انګيرئ چې طالبان د شمالي ټلوالې په غبرګون کې رامنځته شول او شمالي ټلوالې هغوی واکمنان وګرځول ، ګومان کوم دا سمه نه ده. طالبان يوه مرتجعه اورپکې ډله ده چې د اسلامي نړۍ يوه برخه ده. دا هغه کسان دي چې ښځې د ټولنې د چاپيريال له کړۍ څخه دباندې باسي ، که ښځې پوهنتونونو ته ځي هغوی يې په ډزو وژني .

مارک کولوين : خو کله چې طالبانو د واکمنۍ واګې په لاس کې واخيستې ، د ولس ډيريو پرګنو او وګړو ورته په ورين تندي ښه راغلاست ووايه ځکه چې طالبانو د يوې وحشتاناکې واکمنۍ ځای ونيو او اوس هم په ولس کې ډير خلک شته چې د هغوی ملاتړ کوي .

تام شيفر: دا به د طالبانو لپاره پياوړی تبليغ وبلل شي که ووايو پر طالبانو په غير عادلانه ډول تور لګول کيږي ، همداسې نه ده ؟ موخه مې دا ده چې له تاسو وښتم ايا طالبان د ډيموکراسۍ يو انځور دی؟ آيا په هغوی کې داسې کسان شته چې زغم ولري ؟

مارک کولوين : دا هغه پوښتنې وې چې ما غوښتل له تاسو يې وپښتم .

تام شيفر: که رښتيا ووايم ، زه نه پوهيږم تاسو څه غواړئ. زه نه پوهيږم چې ستاسو پوښتنې له کومه ځايه سرچينه اخلي. تاسو د طالبانو د راتګ پازوالي د شمالي ټلوالې پر غاړه ور غورځوئ او دې ورته ، زه غواړم ووايم چې دا يوه کورنۍ جګړه ده او ښاغلی مارک دغه جګړه له پخوا روانه وه. دغو ډلو له پخوا له يو بل سره جګړه کوله ، په دې جګړې کې يوازې د جګړې دوې ښکيلې غاړې نه دي په دغې جګړې کې پينځوس ښکيلې خواووې دي. که تاسو د نړۍ په دغه ګوټ کې او په دغسې يوه چاپيريال کې ټينګښت راولـئ دا هر چاته آسانه کار نه دی .

مارک کولوين : ښه نو ستاسو د خبرو مانا دا ده چې تاسو د دغو خلکو په ملاتړ کې هيڅ ډول شونی ګواښ نه وينـئ؟

تام شيفر: زه په افغانستان کې د بې ثباتۍ په لاره کې ستر ګواښ وينم. زه دلته د ډيموکراسۍ هيلې وينم چې دغې سيمې ته به راوړل شي. ګومان کوم دا زموږ ټولو لپاره ستره هيله ده او د دغې هيلې په لاره کې امريکا کار کوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سرچنې د لیدلو لپاره لاندنۍ پته و ګورئ :

http://www.abc.net.au/pm/stories/s428962.htm

----

[1] Mark Colvin

[2] TOM SCHIEFFER

[3] Joseph B = Joseph Ber (Yosef Dov, Yoshe Ber) Soloveitchik 1903-1993

امریکایي یهودي دیني ارتودکس پوه ، تـَلـَمود پاله او معاصره یهودي فیلسوف

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان مخالفین د (وحشت ریکارډ)

آدېنه : د اکتوبر ۱۹ ، ۲۰۰۱ ز کال
شمالي ټلواله د طالبانو ډېر ځرګند بدیل

په افغانستان کې د طالبانو او اسامه بن لادن پروړاندې د امریکا تر مشرۍ لاندې جنګېدونکې ټلواله د افغانستان له پیاوړې مخالفې ډلې شمالي ټلوالې سره کلکې همکارۍ او مرستې ته دومره لیواله نه ده ځکه شمالي ټلواله تورنه ده چې له بشري حقونو څخه بې شمېره سرغړونې کړې دي .
امریکا او د هغې د ټلوالې ملګري دې له هغو بولندویانو سره مرسته نه کوي چې د هغوی و حشي کرو وړو د هغوی د مشروعیت پوښتنې رامنځته کړي دي.
سیدني جونز : د بشري حقونو د څار ټولنه
په امریکا کې میشتې او له ملګرو ملتونو سره په همکارۍ کې د بشری حقونو د څار ټولنې د اکتوبر په شپږمې نېټې اخطار ورکړ چې شمالي ټلوالې ته دې د پوځي ملاتړ مرسته نه ورکوي. دغه ټلواله په ۱۹۹۷ زکال کې رامنځته شوه.
د بشري حقونو د څار ټولنې وویل چې د افغانستان په کورنیو جګړو کې ښکیلو خواوو د بې شمیرو وژنو ، ړندو بمباریو ، پر ملکي وګړو د بریدونو ، د ډله ییزو وژنو له لارې بې شمیره بشري حقونه تر پښو لاندې کړي دي .
که دا سمه و خیږي نو د شمالي ټلواله به د طالبانو په پرتله په چې د ټول افغانستان د نیولو لپاره یې ملا تړلې وه او له ډیرو پخوا وختونو په جنګې جنایاتو کې تورن بلل شوي ، ښایي باالنسبه ښه دریځ کې ودرَوي .
په آسیایي چارو کې د بشري حقونو د څار د ټولنې مشر ښاغلي سیندي جونز وویل چې امریکا دې په خپله ټلواله کې له ډېر احتیاط او ځیر څخه کارواخلي او پوهه دې شي چې د شمالي ټلوالې له کوم بولندوی سره کار وکړي .
سیندی جونز زیاته کړه : " امریکا او د هغې د ټلوالې ملګري دې له هغو بولندویانو سره مرسته نه کوي چې د هغوی و حشي کرو وړو د هغوی د مشروعیت په اړوند پوښتنې رامنځته کړي دي ".
“هر هیواد چې له افغان مخالفینو سره مرسته کوي باید دا پازوالي هم په غاړه واخلي چې د هغوی مرستې پر کومې لارې لګول کیږي ".
ځورونې او ناوړه چلند
ګزارش د ۱۹۹۹ او ۲۰۰۱ زو کلونو ترمنځ د څلورو مړاشتو په اوږدو کې د پښتـانه توکم د وګړو هغو سیستیماتیکو او پراخو ځورونو ته نغوته کوي چې شمالي ټلوالې د سمنګانو د ولایت د نیولو په لړ کې تر سره کړل.
د شمالي ټلوالې یو بولندوی چې نوم یې په ګزارش کې راغلی دی رشیددوستم دی
ویل کیږي چې د شمالي ټلوالې د بولندوی ، احمدشاه مسعود ځواکونو د ۱۹۸۸ز کال د سپتامبر په مړاشت کې د کابل په شمال کې د ملکي وګړو ګڼ میشتې سیمې بمبارد کړې او ۱۸۰ تنه ملکي وګړي یې ووژل.
د ۱۹۹۷ز کال د مې په مړاشت کې د طالبانو له یوه ناکام برید وروسته د جنرال عبدالملک ځواکونو د مزارشریف په ښار کې څه د باندې ۳۰۰۰ تنه بندیان اعدام کړل .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر شمالي ټلوالې د نورو لګول شويو تورنو په لړ کې ويل شوي چې د احمدشاه مسعود د جمعيت ځواکونو د ۱۹۹۵ز کال د مارچ په مياشت کې د هزاره توکم په لړکې بريد کړی ، د بريد په لړ کې يې پر ښځو ډله ييز جنسي تيري کړي او د وګړو کورونه يې لوټ کړي دي .

شمالي ټلواله او طالبان دواړه پر بلل شوي چې له بنديانو سره نا وړه چلند کوي.

که څه هم جمعيت او جنبش په خپلو منځو کې له يو شمير جګړو وروسته يوه ټلواله جوړه کړه خو ددوې جګړې دې هم بايد په کلکه په پام کې و نيول شي .

اټکل شوی چې تر ۱۹۹۴ز کال پورې د کابل د ځواکجګړې او ځواک ويشنې په اخ و ډب کې ۲۵۰۰۰ تنه ملکي وګړي د توغنديو او د توپچي ځواکونو د اور په لړ کې وژل شوي دي .

په افغانستان کې له بشري حقونو څخه د سرغړونې په تور د شمالي ټلوالی هېڅ بولندوی تر اوسه نه دی محکمه شوی او د بشري حقونو نړيواله ټولنه ويره لري چې له هغوی سره د نوې ټلوالې په رامنځته کيدلو او هغوی ته د نويو امکاناتو په ورکولو به د ځورونو او د بشري حقونو د ځپنې يو نوی پړاو رامنځته شي .

سرچينه و ګورئ :

http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/1608504.stm

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد شاه مسعود له هماغه پیله، د افغانستان د ټوټه ټوټه کېدلو پلان درلود

ژباړه : رحمت آریا
۲۰۱۱ ز کال د جون د میاشتې ۳ نېټه
له آرشیفونو څخه : د � لوی تاجیکستان� په لټه کې
لیکوال : بروس ریچارډسن
احمد شاه مسعود له هماغه پیله، د افغانستان د ټوټه ټوټه کېدلو پلان درلود
په افغانستان کې د څلوېښتم لښکر ستر بولندوی[1] ، جنرال ا. ا. لیاخوفسکي]2 [

د افغان � شوروي د جګړې د کلونو په لړ او له هغه په را وروسته کلونو کې بې شمېره تیورۍ رامنځته شوي چې هره یوې یې په خپل وار د شوروي له څلوېښتم لښکر سره د احمد شاه مسعود د مرستې تر شا پټې انګېزې رابنډوي او پر بنسټ یې شمېرو لیدلورو وده کړل شوې ده. په دې لړ کې تر ټولو برلاسه تیوري د شوروي د رسمي آرشیفونو د لاسوندونو پر بنسټ ولاړه ده چې د کې جي بي او جي آر یو (KGB and GRU) د څارګرو رسمي چارواکو، او یا یې هم په افغانستان کې د څلوېښتم لښکر په لیکو کې د کورناستو لوړ پوړو افسرانو په یادښت لیکنو کې غبرګون موندلی دی، او یا په پېښو کې د تل حاضرو بې شمېرو عیني شاهدانو د سترګو لیدلی حال، اورېدل شوي یادښتونه او یا د یوې ځانګړې پېښې روایتی یادښتونه دي چې د څارګرو ادارو په راپورنو کې د یادښتلیک په بڼه راڅرګند شوي دي؛ دغه ټولې څو اړخیزې ګواهۍ، هغه بې شمېره لاسوندونه دي چې ټول په ګډه، تأریخپوهانو او پلټونکو ته د یوې ډاډمنې ایکې � سکې� ارزښت لرلی او د هغوی په آثارو کې خپاره شوي دي. په دې ترڅ کې یوه تیوري رامنځته شوې چې د احمد شاه مسعود هغه وسواس او روحي عقده په زباد رسوي چې غوښتل یې افغان تاجیکان د هغه وخت د شوروي اتحاد د تاجیکستان له سوسیالیستي جمهوریت سره د اتنیکي تړاو پر بنسټ یو کړي، دا د � لوی تاجیکستان� د جوړولو په لاره کې د مسعود د هغې لېواتیا څرګندویه ده چې غوښتل یې په خپله وربانديې واک وچلوي. مسعود د دغه خوب د رښتني کولو په لاره کې له څلویښتم لښکر سره د ستراتېژیکې همکارۍ د لارې په غوره کولو غوښتل د شوروي له پیاوړې ځواک څخه په مرستې خپل ټول دایمي میرڅمن چې په منځ کې یې د پام وړ لوی دښمن د ګلبدین حکمتیار تر مشرۍ لاندې اسلامي ګوند وو، له منځه یوسي. وګورئ (Misdaq, p : 330N).

د شوروي د څلوېښتم لښکر لوی بولندوی جنرال ا. ا. لیاخوفسکي په خپل افشا کوونکي یادښتلیک کې چې] پلامیا افګانا [Plamya Afgana نومېږي داسې لیکي : � احمد شاه مسعود له هماغو لومړیو د افغانستان د ټوټه ټوټه کېدلو پلان درلود�. همدا شان د � لوی تاجیکستان� د طرحې په اړوند د [مسکو] د [لاسونو] The Hand] of Moscow]په کتاب کې لاسوند شواهد راغونډ شوي چې پانې یې پلټونکو ته سترګه په لاره دي؛ دا شواهد چې د کې جي بي د یوه رسمي چارواکي شخصي یادښت لیکونه هم دي په افغانستان کې د شوروي د جګړې د کلونو په لړ کې د پلیو شویو پټو عملیاتو او ستراتیژیو له مخې څادر لېرې کوي. د کتاب لیکوال د کې جي بي د [بهرنۍ څارګرۍ د عمومي اداري] د لومړي ریاست رئـیس جنرال لـئونېد شېبارشین [3] دی چې د کتاب په یوه برخه کې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ډېرو مهمو، او د پام وړ تأريخي يادښتلېکونو باندې خبرې کوي؛ په دې وراشه � بحث� کې لېکوال د دوه وو فکس شويو لاسوندونو پر بنسټېزو ټيکو باندې خبرې کوي چې لا تر اوسه پې پر تندي د لوړ محرميت ټاپه وهل شوې ده؛ دواړه لاسوندونه هغه شرايط او جزئيات شرح کوي چې پر بنسټ پې بايد د مسعود او د شوروي د مرکزي بولنې د مقام تر منځ دې د دښمنۍ ټغر ټول او د يوه تړون د ټکيو په اړانه کې دې د تاجيک د نېمه خپلواک � شبه قلمرو� د رامنځته کېدلو او پراختيا لپاره لارې چارې برابرې شي؛ بنسټېز ټکي په لاندې ډول دی :

لاسوند : له احمد شاه مسعود سره د خبرو اترو ټکي

١ : - د يوموټي افغانستان د مفهوم په اړانه کې په تاجيک ميشتو سېمو کې د خپلواکه تاجک قلمرو لپاره د لارو چارو برابرول ؛په دغو سيمو کې د بدخشان، توخار، کندز، بغلان ولايتونه او د پروان � کاپيسا د ولايتونو يو شمېر برخې رانغاړل کېږي او هم په نومورو سېمو کې د يوه [خپلواک] دولت رامنځته کېدل .

٢ : - د هېواد � مشرۍ د رياست په چوکاټ کې د تاجيکانو استازيتوب او هغوی ته د ځانګړو مقامونو حق، په ملي پارلمان او د افغانستان د وزيرانو په کابينه کې د تاجيکانو ځانګړی حق او دريز .

٣ : - د يوه خپلواک رسمي ګوند په توګه د [IOA يا] د رباني، د افغانستان د اسلامي غورځنګ Islamic Movement in Afghanistan]ګوند په رسميت پېژندنه ، او همدا شان دداسې يوه ګوند په توګه چې په افغانستان کې برابر حق ولري .

۴ : - د [IOA يا] د رباني : د افغانستان اسلامي غورځنګ Islamic Movement in Afghanistan] د جوړښت په چوکاټ کې د منظم تاجيک پوځي ځواک جوړول او په [4] [VSRA] کې د هغوی ورګډېدل. د دغه ځواک د پازواليو/ مسؤوليتونو تعريف د ملي ګټو [محتملاً د تاجيکستان ملي ګټې � لېکوال] پر بنسټ او د ټولو هر اړخېزو حکومتي دندو پر بنسټ کېږي چې د حيرتان � کابل تر منځ د لويې لارې خوندي ساتل هم په کې ګډون لري .

٥ : - په خپلواک تاجيک قلمرو کې د سولې رامنځته کول او په دې سېمې کې مېشتو وګړو ته د عادي ژوندانه د شرايطو او حالاتو راګرځول او د امکاناتو برابرول .

٦ : - په شمال - ختېزو سېمو کې د اقتصادي ودې سکالو� موضوعات� : په دې اړوند د افغانستان ددولت د همکارۍ برخه په اقتصادي، طبي، او نورو څو اړخېزو مرستو کې رانغاړل کېږي چې د سرحداتو ترمنځ د سوداګرۍ وده هم په کې ګډون لري. هغه ټکي چې ما دلته راپورته کړي زما او د شوروي سفير يوري . م. ورنتسوف[5]، او جنرال . وي. آی. ورنينکوف[6] تر منځ وربانديې سلا شوې او هغوی په خپل وار د [افغانستان � ژ] جمهوريت له مشرتابه سره يو په يو روښانه او راپورته کړي دي.

[سرچېنه: په افغانستان کې د MO SSSR عملياتي ډله، د څلوېښتم لښکر د بولنې اعلی قوماندانې ، کابل، ١٩٨٨ زکال.

لاسلېک کوونکي : ډګر جنرال بي . وي. ګروموف. د افغانستان جمهوريت د دفاعي چارو وزير شهنواز تنې او احمد شاه مسعود] [7].[(Shebarshin, pp 177-214)]]

د پروتوکول مسوده:

د دوه اړخېزو اړيکو په اړوند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په افغانستان کې د مېشتو شوروي ځواکونو او د پنجشېر د مخالفو وسلوالو ځواکونو (IOAP) تر منځ
په افغانستان کې د سولې د ټېنگښت په هېله لاندنۍ لاسلیک کوونکې خواوې دواړه د نېکې ارادې په لرلو لاندنۍ
پازوالۍ/ مسؤولېتونه مني : چې
۱ : - د سالنگ په سویل او د کابل � حیرتان د لوېې لارې په ورڅېرمو سیمو کې هر ډول پوځي فعالیتونه په بشپړ ډول دَرَول کېږي، پنجشېري مخالفه وسلواله ډله IOA مني چې د دوی تر ولکې لاندې له هېڅ کلي څخه به هېڅ وسلواله ډلگۍ د هېڅ ډول وسلې اور پر کتارونو، د افغان - شوروي د سرتیرو د ځار پر کلاکوټونو، د تلاشېو پر پوستو، د سرحدي پولو پر ساتونکو او د ځارندوی پر ځواکونو نه کوي .
۲ : - د پنجشیر را بیلې شوې وسلوالې ډلې پر خپل ځان د � تاجیکانو د کلي � او � چاگني � ترمنځ د اړیکو د خوندیتوب پازوالي په خپل ځان په دې موخه مني چې د شوروي او افغان سرتیرو پر وړاندې د توپخانې د ډزو، لوټماریو او نورو ورته کړو وړو مخه دې ونیول شي .
۳ : - د دوه اړخېز تړون پر بنسټ شوروي لوری دنده لري چې ، د پنجشیر د ډلې او د اړوندو ورڅېرمو سیمو د پایښت لپاره چې په پروتوکول کې د لوېې لارې په اوړدو کې د پرتو سیمو په نامه یادې شوې دي د خوراکي توکو په گډون اړین اکمالات او د ببړنۍ اړتیا پرمهال اړین توکي او نور مواد دداسې یوه مهالیز واټن په اډانه کې برابر کاندي چې دواړه خواوې ورباندې سلا شوې وي .
۴ : - د نورو خواوو هېڅ ډلې او ان رابېلې شوې ډلې ته اجازه نه ورکول کېږي چې په دغه پروتوکول کې یاد شویو سېمو ته پر افغان- شوروي کتارونو باندې د اور د گوزار په موخه ننوځي یا ترهگر کړه وړه تر سره او یا راغځېدلې نللکیه سبوتاژ کاندي. که د بلې هر ډلې غړي د داسې کړو وړو لپاره هلې ځلې وکړي شوروي اړخ هېله لري چې د پنجشیر وسلوالو ډلو ته دهغوی د غوښتنې پر بنسټ د ملاتړې توپخانې اور او د هوایي ځواک مرسته برابره کړي.
۵ : - په پروتوکول کې د یادو شویو سېمو په چاپیریال کې د شوروي او افغان اتباعو د تري تم شویو کسانو په اړوند د مالوماتو تبادله او د هغوی د موندنې لپاره د هر اړخېزو همکاریو پلې کول .
٦ : - د دباو � فشار� او ترینگلتیا د ډېرېدلو په صورت کې او په ځانگړو زونونو کې د سولې د ټېنگښت او د نویو پوځي اقداماتو د مخنیوي په موخه، دوه اړخېزې سلا مشورې، د غونډو او لېدنو کتنو له لارې تر سره کېږي .
۷ : - ددغه پروتوکول د مفرداتو اغېزې د اړیکو د کرښې د دواړو غاړو په اوږدو کې د دېرش کېلومترو په واټن خپرې دي چې د � تاجیکانو د کلي� او � چاگیني � ترمنځ د جغرافیوي چاپیریال سېمه رانغاړي. هره هغه وسلواله ډله چې په هرگوند پورې اړه ولري او ان که ددغه جغرافیوي چاپیریال له کرښو دباندې د تړونوالو خواوو پر وړاندې پوځي خوځښتونه و نه دَرَوي، شوروي سرتېري او د پنجشیر وسلوالې ډلې حق لري چې د هغوی د درېې وړې کولو په موخه پوځي عملیات ترسره کاندي.
۸ : - دا پروتوکول د لاسلیک کولو له شېبې وروسته د اعتبار وړ دی .
]سرچېنه: په افغانستان کې د MO SSSR عملیاتي ډله، د څلوېښتم لښکر د بولنې اعلی قوماندانې ، کابل، ۱۹۸۸ زکال.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاسلېک کوونکي : ډگر جنرال بي . وي. گروموف. د افغانستان جمهوریت د دفاعي چارو وزیر شهنواز تڼی او احمد شاه مسعود.(Shebarshin, pp 177-214)]]

د افغان � شوروي د جگړو د کلونو په پړاو کې چې لړۍ یې په ۱۹۷۹ ز کال کې پیل او تر ۱۹۸۹ ز کال پورې دوام وکړ، احمد شاه مسعود د ۱۹۸۰ ز کال له پیل وروسته له شورویانو سره تړونونه لاسلیک او ژمنه یې وکړه چې د سالنگ د حیاتي لویې لارې په اوږدو کې به د شوروي د اکمالاتو له کربښو څخه ساتنه او دفاع وکړي. د گډې همکارۍ د همدغو تړونوالو اړیکو پر بنسټ ول چې احمد شاه مسعود به د مجاهدینو پر هغو ډلگیو وردانگل چې غوښتل یې د شوروي د اکمالاتو پر کتارونو او د کاروانونو د ساتنې پر پوستو او کلاکوټونو باندې وسلوال گوزارونه وکړي. اکثراً وختونه به مسعود ته د هغه د تړونوالو مسؤلیتونو د پلي کولو په لاره کې د توپخانې د اور مرسته برابرېدله. داسې وختونه هم راتلل چې د مسعود او شوروي تر منځ د شوي تړون نېټه به پای ته رسېدله، خو مسعود به ان په همدغه وخت کې د پخواني تړون د شرایطو او مفرداتو ژوندي ساتلو ته تر هغه مهاله دوام ورکاوه چې نوی تړون به ده او د شوروي خوا تر منځ لاسلیک شو. جنرال لیاخوفسکي په دې اړوند په خپل کتاب کې لیکي : � تر هغه مهاله چې موږ په افغانستان کې وو ، مسعود په ټولې دغې مودې کې هغه څه وکړل چې موږ ورته ویل �. (Liakhovskii, pp 462-485).

لاسوند : د شوروي د ځلوېښتم لښکرد څارگرۍ د عمومي ریاست [8] له خوا، کابل   :

�ډگرمن اناتولي تکاچیف[9] د شوروي اتحاد د سوسیالیستي جمهوریتونو د څارگرۍ د ریاستونو د عمومي ریاست د ستر مشر جنرال پ. آی. ایواشوتین [10] په لارښونې له احمد شاه مسعود سره اړیکې ټینگې کړې دي، هماغسې چې ډگرمن تکاچیف وایي له احمد شاه مسعود سره دغه اړیکي له ډېر پخوا ټینگ شوي ول. ددغو اړیکو تأریخي لنډیز په لاندې ډول دی:

د منځگړو کسانو د اړیکو پر بنسټ موږ د احمد شاه مسعود د اېښودل شویو شرایطو تر سیوري لاندې د ټاکل شوي ځای او وخت پر سر له یو بل سره سلا شولو : ځای : پنجشیر، هغه دره چې د مجاهدینو له پلوه کنټرولېدله ، وخت : د � ۱۹۸۳ زکال� د نوي کال له لومړۍ ورځې یوه ورځ مخکې [11]. موږ باید د نوي کال په شپې ځانونه د لېدنې کتنې ټاکل شوي ځای ته رسولي وای. همدا شان موږ د غونډې ځای ته باید له گارډ او وسلې پرته تللي وای. کله چې لمر کېناست د خپل ژباړونکي] مکس [Max په ملتیا د] رُخې له کلي / قشلاق [Kishlak Rukha ووتلو او ډېر ژر ټاکل شوي ځای ته ورسېدلو، دا هغه ځای وو چې موږ ته د تاج الدین تر مشرۍ لاندې د وسلوالو مجاهدینو د ډلې له خوا ښه راغلاست وویل شو؛ تاج الدین د احمد شاه مسعود د جاسوسۍ ضد ډلې مشر وو. د گهېځ له سبا ناري وروسته زه، زما ژباړونکی مکس، احمد شاه مسعود او د هغه یو تن اعتمادي په کوټه کې یوازې پاتې شولو. خبرې پیل شوې. زموږ په وړاندېز کې کلیدي ټکي په پنجشیر کې پر دوه اړخېزو پوځي اقداماتو باندې اوربند او دداسې دوه اړخېزو پازوالیو � مسؤلیتونو� په غاړه اخیستل ول چې په ترڅ کې یې په سیمه کې مېشتو وگړو ته د خوندي او بسیا ژوندانه شرایط او امکانات برابر شي. احمد شاه مسعود وویل چې په زړه کې د شوروي اتحاد پر وړاندې د دښمنۍ احساس نه لري. په حقیقت کې د رښتونو دښمنیو پای، د اوربند د څار [نظارت] لړۍ او د نېږدې همکاریو د شراېطو برابرول د همدغې او نورو ورته غونډو د پایلو زېږنده وه .[

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسعود په اړوند د کي جي بي په سايکولوژيکي دوسيې کې (زمری) په دغو رواني اوصافو ستايل او پيژندل شوی دی : [په ځان مين ، ځان منلی خيالمن، ټگ / مخادع، لوړوالي او برم ته تږی؛ د همدغه لوړوالی او برم د خوب تر سيوري لاندې مسعود د تاجيک د خپلواکې سيمې له رامنځته کېدلو سر سم ځان په داسې يوې هېندارې کې وينې چې ډېر ژر به د همدې سيمې د امير په نامه وپيژندل شي، شورويان د يوه پياوړي دريز له لارې د مسعود د فکري شخصيت ځانگړتيا ته ورننوتل او پر همدغه بنسټ يې مسعود د خپلو غوښتنو منلو ته چمتو کړ.] (Shebarshin, pp 177-214).

شوروي لوري ته له تکتيکي اړخه تر ټولو غوره لار دداسې يوې لېوالتيا تر لاسه کول ول چې پايله يې د اوربند په تر لاسه کولو واوړي. شورويانو ته بنسټيز � کلېدي� ټکی د سالنگ د تلنڅ � معبر� له منځه له خنډ او ځنډ پرته د اکمالاتو د يوه دالان رامنځته کول ول چې د پنجشير د خطرناکو او ستوغو غرونو په گــَرَنگونو کې د هر ډول پوځي شکېلوالي مخه ډب کړي. په افغانستان کې د شوروي د څلوېښتم لښکر بولندوی جنرال باريس گروموف په ستوغو غرنيو گړنگونو کې د گوريلايي جگړو د شکيلوالي په اړوند پراخ مالومات لري او ډېريو لېکوالانو په دې اړوند د هغه له مالوماتو څخه اخځ اخيستی دی، باريس گروموف په خپله په دې اړوند وايي : [مسعود کولای شوای يوازې د کاڼو او ډبرو په راښوېولو سېمه د شوروي سرتېرو په هډ- اېرې بدله کړي.] (Gromov, pp 188-197).

هماغسې چې هېله يې کېدله، له شورويانو سره د مسعود تړونونو، د مقاومت د ډلو کلک او له پيغوره ډک غبرگونونه له ځان سره بدرگه درلودل : په دې اړوند [په افغانستان کې جگړه] 12 [] د [مارک اربن] لېکنه داسې وايي :

]يو شمېر بولندويانو به په تراخه پيغور ويل چې مسعود د شوروي لښکر پر وړاندې هغسې چې اړينه ده، فعاله او کلکه جگړه نه کوي. د نېږدې دوه وو کالو په لړکې هېڅ داسې نښې نښانې نه لېدل کېږي چې مسعود دې د شورويانو پر وړاندې په رښتوني توگه خپل جنگيالي د زړه له کومې کارَولي وي، که هر څه شوي هم وي يوازې خپلمنځي جگړې شوي دي چې بېلگې يې په کندز کې د ۱۹۸۹ زکال د اپريل د مېاشتو په لړ کې دي . له بلې خوا ځرگندې نښې نښانې او لاسوندونه شته چې مسعود له شورويانو سره د اوربند يو ډول تړون لاسليک کړی دی. ظاهري نښې نښانې په ډاگه کوي چې شورويانو غوښتل د شمال � ختيځ افغانستان د چارو واگې او د هغو سېمو کنترول د نظار شورا ته وسپاري. لاس ته راغلي گزارشونه وايي چې روسانو ددغې چارې د پيل لپاره مسعود ته د پريمانه پېسو او وسلو وړاندېز کړی دی. د اور بند تړونونو د مقاومت د کړېو په منځ کې ترخې شخړې او نانديرۍ راپارَولي دي. د گلبدين حکمتيار د گوند غړي د مسعود دا ډول چلند ځان پلورنه بولي او مسعود په ملنډو د � پنجشير د پاچا� په نامه يادوي. ددغې ژمنې په بدل کې چې له پنجشيره به د شورويانو پر وړاندې بريد نه کېږي، شورويانو له دَرې څخه د خپل لښکر ستره برخه را اېستلې او هغه يې د هېواد سوېلي خوا وو ته لېږلې چې هلته د شوروي ځواکونو پر وړاندې کلک مقاومت دوام لري(Urban, p 229)].

بريتانوي لېکوال مايک مارتين د ۱۹۸۰ او ۱۹۸۳ ز کلونو په لړ کې د مقاومت له ډلو سره د سلگونو مايلو په واټن مزلونه وهلي دي، ددغو سفرونو له پايلو څخه يو په زړه پورې او ډاډمن کتاب جوړ شوی چې [Afghanistan, Inside a Rebel Stronghold.]نومېږي. د مايک مارتين پياوړی قلم او شننه د پېښو پر شرحې باندې لا نوره رڼا اچوي چې د پلټونکو لپاره يوه بنسټېزه سرچينه کېدای شي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارتین : ما په پنجشیر کې د مسعود د ونډې په اړوند هماغه یوه خبره په څو څو ځله او په تکرار اورېدله. له شورویانو سره د هغه لنډ مهاله اوربند نه دی فسخ شوی. د مسعود د جمعیت جنګیالي له پنجشیر وړاندې نورو کلیو ته لېږل شوي ول چې د حزب تر ولکې لاندې کلي ونیسي. د حزب د جنګیالیو د ځیلو لپاره روسان مسعود ته وسلې، مهمات او نور لوژیستیکي اکمالات برابرول څکه روسان د حزب جنګیالي خپل تر ټولوسخت � زړي او نه پخلا کېدونکي جنګیالي بولي(Martin, p 198) .

پایله : د افغانستان د تجزیې په اړوند د کې جي بي د توطـئې شرحه د لمر په شان روښانه ده. په منځنۍ آسیا کې د شورویانو د قومي تجزیې ستراتیژي بریالۍ وه او همدغه تجربه په افغانستان کې ددوی په عملیاتی تګلارې بدله شوه. په شوروي ګرډود / لهجه کې د کسکد د عملیاتو نوم په ښه ډول پېژندل شوی دا په حقیقت کې د هغه پلان یوه مسوده وه چې پر بنسټ به یې یا هېواد ټوټې ټوټې او یا د شمالي ډډو په بېلولو افغانستان تجزیه کېده؛ په پام کې ول چې احمد شاه مسعود به په تجزیه شوي برخې کې ان د محدودې کورنۍ خپلواکۍ په لرلو واکمني وچلوي. جنرال لیاخوفسکي په خپل کتاب کې لیکي چې مسعود د � لوی تاجیکستان� د جوړولو د ټولیز مفهوم تندې پسې اخېستی وو او د جګړې د ټولې لسېزې تر پایه پورې یې په دې لاره کې په سرښندنې کار وکړ.
(Liakhovskii, pp 485-486, Richardson, pp 22-23).

سرچېنې:

لاندې مو د یو شمېر سرچینو د نوملړ یادَونه یو په یو کړې ده، ددغو سرچېنو په سلګونو پاڼې پلټونکو ته سترګه په لاره دي. مستند لاسوندونه ، د عیني شاهدانو ګواهۍ، روایات او متناوب شواهد ټول د لوی تاجیکستان د جوړولو د خوبونو په اړوند د احمد شاه مسعود د تخیلي او روحي وسواس تائـید کوي. په دغو کتابونو کې د مالوماتو یوه استره پانګه پرته ده او په افغانستان کې د شوروي د مرکزي قوماندې له مرکز سره د مسعود د بې شمېرو تړونونو او اوربندونو له مخې څادر لېرې کوي. د لاندنیو لیکوالانو لیکنې په زباد رسوي چې د مسعود اخلاقي چال چلند شورویانو ته دا شېبه په لاس ورکړه چې روسي سرتیري له پنجشیره ووځي او د هېواد سویل ته د مقاومت د ځپلو لپاره ولاړ شي خو له دې سره سره د شوروي د نېواک پر وړاندې مقاومت کې هېڅ ډول کمښت هېڅکله رامنځته نه شو. هماغسې چې له شوروي وسلوال ځواک سره د مسعود د اوربند په تړونونو کې ټېنګار شوی وو، شورویانو مسعود ته د هوايي بمبارد او د توپخانې د اور مرسته د هغه د غوښتنې پر بنسټ هغه مهال برابروله چې دی به د سالنګ په اوږدو کې د حزب او د مقاومت د نورو ډلو پر وړاندې جګړو کې ښکېل شو او یا به یې پر هغو وسلوالو ډلو وردانګل چې غوښتل یې د شوروي پر اکمالاتي کتارونو باندې برید وکړي. ددې تر څنګ بې شمېره شواهد دا ادعا په زباد رسوي : له دې چې د شوروي اکمالاتي کتارونو ته د سالنګ د تلنځ � معبر� له لارې اجازه ورکول کېده نو د سالنګ له تلنځه د خوندي تېرېدنې پایله د جګړې پر غځېدا او دوام واوښتله-Liakhovskii, pp 462]) .
[(485).

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

*A.A Liakhovskii, Plamya Afgana, Moscow, Iskon, 1999, translated for Cold War in History Project, CWIHP, Washington, D.C. by Gary Goldberg.

*Main Intelligence Directorate (MID) of the General Headquarters, USSR Armed Forces, title: Lion of the Panjsher, Article no. 18, (No. 882/83-3-5-77, Fond 80, Perechen 14, Document 77, translation of excerpts by Elena Kretova, Information Services, Moscow.

*Boris V. Gromov, Limited Contingent, Moscow, Progress Press, 1994, translated by Professor Ian Helfant, Department of Slavic Languages and Literature, Harvard University.

*Leonid Shebarshin, The Hand of Moscow, Moscow, Progress Press, 1992, translated by Professor Ian Helfant, Department of Slavic Languages and Literature, Harvard University.

Bruce Richardson, Afghanistan, A Search for Truth, Free Forum, ME, 2009.

Bruce Richardson, Afghanistan, Ending the Reign of Soviet Terror, Maverick Publications, OR, 1996

Mike Martin, Inside a Rebel Stronghold, LBS, UK, 1984.

Nabi Misdaq, Afghanistan, Political Frailty and External Interference, Routledge, NY, 2006.

Mark Urban, War in Afghanistan, Macmillan, UK, 1990.

Pardes Mosafir, the Red Army in Afghanistan, Peshawar, 1997 (Pashto)

*S.E. Grigor�ev, the Pandzhsher from 1975-1990, Saint Petersburg University Press, 1997.

*Publications by Russian authors are available from East View Press, Minneapolis, MN.

یادَونه : په ژباړل شویو لیکنو کې د ځایونو او کسانو د نومونو لیکنېزه لیکبڼه کټ مټ په هغه بڼه لیکل شوې چې په بومي ژبه کې ویل کېږي.

بروس ریچارد سن

پای

----

[1]قوماندان

[2] General A.A. Liakhovskii, Chief of Staff, Soviet 40th Army Afghanistan

[3] General Leonid Shebarshin

[4]د ژباړونکي یادونه: د بریښنا لیک له لارې مې له لیکوال څخه د VSRA د اصطلاح سپیناوی وغوښت او په ځواب کې یې راته داسې ولیکل:

VSRAد شهنواز تنې او د نورو کمونیستو پوځي افسرانو تر مشرتابه لاندې د افغان کمونیست وسله وال ځواک لپاره د څو وییو/ لغاتو د پیلنېزو تورو ګډوله او یوه شوروي اصطلاح ده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

[5] Juri M. Vorontsov

[6] General V.I. Varennikov

[7] The Operations Group of the MO SSSR in Afghanistan�Headquarters of the Fortieth Army, Kabul, 1988. Signatories: Lieutenant General B.V. Gromov, RA Minister of Defense, Shah Nawaz Tanai, and Ahmad Shah Massoud

[8] Main Intelligence Directorate (MID)

[9] Lieutenant Colonel Anatoly Tkachev

[10] General P.I. Ivashutin

[11]يادونه: د ګريګوري د کالهېنداري پر بنسټ په ټولو عيسوي هېوادونو کې دا ورځ د هرکال د دسامبر له ۳۱ نېټې سره سمون چې په دې توګه د نوي کال شپه بلل کېږي. ددې ورځې نمانځنه د نوي کال د ورځې له نمانځنې څخه توپير کوي. دا ورځ چې د دسامبر ۳۱ نېټه کېږي د New Year Eve د ورځې په نامه يادېږي. چې په عربي کې يې ليلة رأس السنة الميلادية بولي .

[12] War in Afghanistan, by Mark Urban

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library